Havyaka Association Of Americas

ಹವ್ಯಸಿರಿ

17th Biennial Convention
Chicago - 2017

ಹವ್ಯಸಿರಿ – 2017

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪಿ. ಗುಡೇಹಿತ್ತಲು
ಶಿಶಿರ ಹೆಗಡೆ
ಶಂಕರ ಹೆಗಡೆ
ಮಾಲಾ ಹೆಗಡೆ

ಅಮೆರಿಕೆಗಳ ಹವ್ಯಕರ ಒಕ್ಕೂಟ

ಮಧ್ಯ-ಪಶ್ಚಿಮ ವಲಯ, ಶಿಕಾಗೋ

Havyasiri – 2017

Havyaka Association of Americas

17th Biennial Convention Magazine

Publisher

Anil Adkoli
President, Havyaka Association of Americas
http:/www.havyak.org/

Cover Page Design
Nirmala Mohan
Anil Adkoli
Shishir Hegde

Inside Layout

Krishnamurthy P. Gudehithlu
Shankar Hegde

Copyright © 2017 Individual Authors

Printed by

Digislate, Inc.
630-527-1403

ವಿಷಯಸೂಚಿ - Table of Contents-1

SI No.	Title	Writers/Contributors	Page No.
1	Havyotsava Sponsors	Editorial Board	6
2	ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಂದೇಶ	ಅನಿಲ್ ಮತ್ತ ಸುಜಾತ ಅಡ್ಕೋಳಿ	7
3	Editorial	Krishnamurthy P. Gudehithlu	9
4	Message from Vice President of Midwest Chapter	Rashmi Bhat Palamadai	10
5	HAA Convention Committees	Editorial Board	11
6	ಸ್ವಾಗತವು ತಮಗೆ	ರಾಮ ಬೆಳಗಜೆ	13
7	ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ	Editorial Board	14
8	ವಾಷಿಂಟೆಗ್ಟನ್ ಡಿ.ಸಿ. ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನದ ವರದಿ	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರು	15
9	ತವರು ಕಲಿಸಿದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು	ಅಹಲ್ಯ ಚಂದರಶೇಖರ ಭಟ್ಟ	19
10	ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯ ಸವಿ ನೆನಪು	ಕಾವ್ಯ ಹೆಗಡೆ	22
11	ಹವಿಕರು ಯಾರು	ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಟ್ಟಿನಕೆರೆ	24
12	A Response to Some Popular Western Atheists	Raghavendra Kattinakere	29
13	Adventure with My Grandparents	Mira Halkar	31
14	ಸಲಹೆಯ ಕರಾಮತ್ತು	ಲತಾ ಹೆಗಡೆ	32
15	ಎಮ್ಮ ಮನೆಯಂಗಳದಿ…	ಶಂಕರ ಹೆಗಡೆ	35
16	ಈ ನಾನು ಆ ನೀನು ಒಂದೇ ತಾನಿನ ತಾನು	ಪ್ರದೀಪ್ ಭಟ್	38
17	ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ	ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಿ ಗಣಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	40
18	Believe it or Not	Leela Rao Hegde	46
19	It’s More than Just a Robot	Ankith Adkoli	47
20	Interview with My Ajja	Sarah Hegde	49
21	ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು	ಸರಸ್ವತಿ ಶಂಕರ್	51
22	ಕೊಡಗು – ಒಂದು ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ	ನೀರ್ಕಜೆ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್	53

ವಿಷಯಸೂಚಿ Table of Contents-2

23	ಕೊಡಗಿನ ಮುಕುಟಮಣಿ “ಭಾರತೀಸುತ”	ಡಾ. ಶ್ರೀಧರ ಹೆಗಡೆ	55
24	ಪೈಥಾಗೊರಸ್‌ನ ಗುಟ್ಟಿನ ಕನಸು	ಶಂಕರ ಹೆಗಡೆ	59
25	The First Flight Alone	Rohan Ryan Sachdeva	64
26	ಸಣ್ಣ ಕಥೆ - " ಗೋಮುಖ ವ್ಯಾಘ್ರ "	ಲತಾ ಹೆಗಡೆ	65
27	ಹಲಸು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸೊಗಸು	ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ (ಸುಬ್ಬು) ಭಟ್ಟ	68
28	302: The Document Has Moved	Anoop Bhat	71
29	Giving Language a Meaning	Meghana Mohan	74
30	Ekadashi and Autophagy	Krishnamurthy P. Gudehithlu	75
31	ಎರಡು ಕವನಗಳು	ಪಿ. ಎನ್. ಜಯರಾಮ್	78
32	ಅಜ್ಜನ ನೆನಪಿನಲಿ	ಕಾಂಚನ ಹೆಗಡೆ	79
33	ಅಮ್ಮನ ಹಾರೈಕೆ	ಕಾಂಚನ ಹೆಗಡೆ	80
34	Where is my memory?	Usha Devi Kuloor Bhat	81
35	Music, Emotions and Thoughts	Soumya Bhat	83
36	ರಮೇಶ ಹೆಗಡೆಯವರ ಎರಡು ಕವನಗಳು	ರಮೇಶ ಹೆಗಡೆ	84
37	गुरुवायूरु - भूलोकवैकुण्ठम्	ವಿಜಯ ಸುಬ್ಬು ಭಟ್	85
38	CHICAGO CONNECTION	Keshava Kote	87
39	“BE in PRESENT”	Mabal Bhat Sediyapu	88
40	Bye, Bye	Maya Bhagwat	90
41	The origin of life – a discussion	Krishnamurthy P. Gudehithlu	92
42	ಬೇಡುವೆನು ನಾನು…	ಶಂಕರ ಹೆಗಡೆ	96
43	Havyaka from Karki	Pratibha Kote	97
44	LET POSITIVE THOUGHTS PERVADE OUR LIVES	Prof. M. M. Hegde	100
45	"ಕುಮುದಾಳ ಭಾನುವಾರ" ಕಾವ್ಯ ಸಂಕಲನದ ಭಾಗ	ಅಮಿತಾ ಭಾಗವತ್	101

ವಿಷಯಸೂಚಿ - Table of Contents-3

46	Tale of the Two Seeds	Narayan (Chami) Hosmane	103
47	THE CITIES OF PALACES AND FORTS	Vijaya Bhat	105
48	ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನೀವೂ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಬನ್ನಿ	ವೆಂಕಟರಮಣ ಭಟ್, ಕಜೆಹಿತ್ತಿಲು	107
49	Some Enchanted Evening...	Leela Rao Hegde	115
50	ಕೆಸರಿಬಾತ್ತೋ..... ಹೋಳಿಗೆನೋ?	Dr. Krishna Upadhya	119
51	Havyaka Krishi In The Information Age	Sumanth Hegde	121
52	ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರು	C.S. Suresh	126
53	ಆ ಗತ ಜೀವನ ದಿನಗಳು	ಜಿ.ಟಿ ರಾಘವೇಂದ್ರ	129
54	Blue Whales	Akhila Adkoli	132
55	ಪ್ರಗತಿಪಥ	ವೈಶಾಲಿ ಹೆಗಡೆ	133
56	Our World	Unnati Bhat	135
57	Secret hero saves the day	Soham Kaje	137
58	Murdeshwara – My Ajja's Childhood Home	Jayaram Bhat Palamadai	138
59	Diwali	Jayani Bhat Palamadai	138
60	ಉಪಾಕರ್ಮ (ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶ)	ಕೆ. ಸುಕನ್ಯಾ ಭಟ್	139
61	ಒಂದು ಹವ್ಯಕ ಕವನ	ನಾರಾಯಣ (ಚಾಮಿ) ಹೊಸಮನೆ	141
62	ಕಲಿಯುಗದ ಅಂತ್ಯ ಎಂದು?	ಶಂಕರ ಹೆಗಡೆ	140
63	Sringeri Mane	Meghana Mohan	146
64	HAA Office Bearers: 2016-2017	Editorial Board	148
65	HAA Chapters and Vice-Presidents	Editorial Board	149
66	HAA Patron and Life members	Editorial Board	150

Havyotsava Sponsors

DIAMOND SPONSOR	GOLD SPONSOR
Shaila & Ravikiran Tamragouri	Vijaya & Gopal Sundaresh
Prathibha & Vinayak Hegde	Vanamala & Laxminarayan
Annapurna & Subrahmanya Bhat	Vijaya & Ram Bhat
Kusuma & Ramachandra U Hosmane	Veena & Ravi Bhagwat
	Suma & Shripad Hegde
	Meenakshi & Shivarama Bhat
SILVER SPONSOR	Kusum & Naras Bhat
Sujata & Anil Adkoli	
Pratibha & Keshava Kote	**BRONZE SPONSORS**
Mala & Prakash Hegde	Megha & Shishir Hegde
Nisha & Rajesh	Sharda & Krishnamurthy Gudehithlu
Nirmala & Krishna Mohan	Sowmyashree & Adithya Seetharam
Leela & Shankar Hegde	Sahana & Muralidhar Kaje
Aparna & Sudhir Adkoli	Sowjanya & Ishwara Varnasi
Suma and Rajshankar	Shilpa & Brahmanaspati Shastri
Sunanda & Gopal Haregoppa	Bhagirathi and Shankarnarayan Adapathya
Sujata & Ganapathi Bhat	Mamata & Sachin C Halemane
Nirada & Ramachandra Bhat	Vidya and Venkat Bhat
Satyanarayan Hegde	Arati & Shripad Bhagwat
Vasudha & Krishna D. Bhat	Vidya & Gajanan Hegde
Rekha and Harsha Hegde	Krishna & Chaya Upadhya
	Harshavardhan Gangolli Bhat

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಂದೇಶ

ಅನಿಲ್ ಮತ್ತು ಸುಜಾತ ಅಡ್ಕೋಳಿ
ಬೋಲಿಂಗ್‌ಬ್ರೂಕ್, ಇಲಿನೊಯ್ಸ

ಪ್ರೀತಿಯ ಹವ್ಯಕ ಬಂಧುಗಳೇ,

ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ 17ನೇ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಆತ್ಮೀಯ ಸ್ವಾಗತ. ಕಳೆದ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ನನಗೆ ವಹಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗಿದ್ದು, ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿರುವ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

1982ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದ ಹವ್ಯಕ ಹಿರಿಯರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ, ಅಮೆರಿಕಾದ ಹವ್ಯಕರನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಈ ಒಂದು ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಅವರ ಈ ದೂರದೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದ ನಡೆ ಸದಾ ಸ್ಮರಣೀಯ. ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಎರಡು ವರುಷಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುವ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನ ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಹಬ್ಬಗಳ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ಒಗ್ಗೂಡುವಿಕೆ - ಭಾರತದಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ 'Home away from Home' ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಈ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘಟನೆ ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಸದಾವಕಾಶವನ್ನೊದಗಿಸಿದೆ. ಹಾಗೆಯೆ ಈ ಸಂಘಟನೆಯ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ, ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಒಂದು ವೇದಿಕೆ ಆಗಿದೆ.

ಪ್ರತೀ ವರ್ಷವೂ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೇಯ ಹವ್ಯಕರು ಅಮೆರಿಕಾ ಸೇರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಇದರ ಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ನಮ್ಮ ನವ ಪೀಳಿಗೇಯ ನೂತನ ವಿಚಾರಗಳ ಆಳವಡಿಕೆಯಿಂದ ಈ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತಾ ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನೇತ್ರತ್ವದಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕ ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ, ಹಾ-ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಹವ್ಯಕ Matrimony ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಶುರುಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಾ ನಾವು ಈ ಬಾರಿ HAA Volunteer Day ಅನ್ನುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ ನಾವೆಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹವ್ಯಕ chapter ವತಿಯಿಂದ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಒಂದು ಸಮುದಾಯ (Community) ಸೇವೆಯನ್ನ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳ ಎರಡನೇ ಶನಿವಾರವನ್ನು HAA Volunteer Day ಆಗಿ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದು, ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದೆ ನೆಡೆಯಲಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಅವಶ್ಯಕ.

ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಥೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹವ್ಯಕರು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಮಿತ್ರರನ್ನು ಈ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘಟನೆಗೆ ಸೇರಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸೋಣ ಮತ್ತು ಇರುವ ಸದಸ್ಯರ ತಮ್ಮ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಇಮೇಲ್ ಮತ್ತು ಮನೆ ವಿಳಾಸವನ್ನ ಒಮ್ಮೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಹವ್ಯಕರಿಗೂ ತಲುಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಘಟನೆಯ ಬಲವರ್ಧನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಭಾರಿಯ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ನೆಡೆಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ Midwest Chapterನ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೂ, ಎಲ್ಲಾ HAA Chapter ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಬನ್ನಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಪ್ರತೀ ಎರಡು ವರುಷಕೊಮ್ಮೆ ಜರಗುವ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸ್ಯೋಣ, ಬಂದು-ಮಿತ್ರರನ್ನ ಭೇಟಿ ಮಾಡೋಣ, ಹೊಸ ಮಿತ್ರರನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ! ಈ ನಮ್ಮ ಸಂಘಟನೆಯ ಬಲವರ್ಧನೆಯ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡೋಣ.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

ಅನಿಲ್ ಮತ್ತು ಸುಜಾತ ಅಡ್ಕೋಳಿ
ಬೋಲಿಂಗ್‌ಬ್ರೂಕ್, ಇಲಿನೊಯ್ಸ

Editorial

Krishnamurthy P. Gudehithlu
Bolingbrook, IL

On the behalf of the souvenir committee, I welcome you all to the 17th biannual Havyaka Association of America convention at Chicago, 2017. Your presence is the most important thing at our convention. Second best thing that happens during this convention is the souvenir that you get to take it back with you along with the beautiful memories you experienced here. Whenever we visit any beautiful places, we always remember to bring back some souvenir to remind us about that visit and the beautiful memories. That is the main purpose of this souvenir, so that you go back with fantastic memories of the convention. Back at your home whenever you take a glance at this souvenir, you will be reminded about the great time you had here during the convention and we are, hopefully, giving you great reading materials for years to cherish.

We thank all the contributors to this souvenir by way of articles, poems, and arts. We have very diversified articles and poems in this souvenir. We have articles not only from adults but also from young adults and kids. We have heart touching personnel experience articles to travel experience. It is so amazing how one Innocent kid put her feelings into words when she moved from one place to another because of her parent's job. So is true of other kids for their knowledge in computers, or their imagination is commendable. I personally encouraged for articles in English, so that our younger generation will be attracted to read some of these articles and appreciate our Havyaka culture. So, we had great fun and excitement when we edited the articles. All these articles, poems and the art are the expression of people who are not a regular writer or a sahithis except for couple of people who are known for their writing. So, we did not do any major editing on these articles. Nevertheless, they are excellent and worth reading.

We also would like to extend our thanks to all Midwest Havyaka chapter members for their support in preparing this souvenir. On behalf of the Midwest chapter, we offer our sincere thanks to all our goodwill message contributors. We also would like to extend our thanks to Havyaka members for their efforts in getting outside sponsors for our souvenir. Similarly, our special thanks to our commercial sponsors included in the souvenir. A special request to all Havyakas to patronize the business mentioned in the souvenir. They have been kind enough to recognize our non-profit organization's need and our commitment to the society to advertise in our souvenir. They deserve our thanks and our business. Special thanks to all souvenir committee members for their help in finishing the souvenir. I would like to thank Mr. Shishir Hegde, Dr. Shankar Hegde and Mrs. Mala Hegde for editing/ proof reading etc., My heartfelt thanks to Mr. Shishir Hegde for his effort in all aspects of the preparation of this souvenir, without his help that would not have been possible to bring out this fine souvenir. I would also extend my thanks to Mr. & Mrs. Anil Adkoli, Mr. Raj Rajashankar and Mr. Ishwar Varanasi for their timely advice and suggestions. I personally take full responsibility for any mistakes, omissions that may have been overlooked.

Message from Vice President of Midwest Chapter

Rashmi Bhat Palamadai
Naperville, IL

Dear Friends,

On behalf of the MidWest Havyaka Chapter, I welcome you all to the 2017 Havyaka Convention in the Chicagoland area. We look forward to a weekend of fun and festivities, while celebrating our Havyaka culture and heritage together!

As a first-generation Indian American, I grew up surrounded by the community of Havyaka friends that my parents created when they moved to the US more than 40 years ago. My parents could not take us back to India for every festival or holiday, but they rekindled that spirit of community and culture they left behind. They reached out to form connections, learned and laughed with each other, and raised their family in a new world.

Now as a parent, I see my children growing up in our community—excited to play with their Havyaka friends, and talk to their aunties, uncles, *ajji*s, and *ajja*s. After every event, I call my parents, who are retired to India, and tell them about our get-togethers. The bonds of friendship they built remain strong through time, and across the generations. This is the community I know my parents and their friends hoped to create when they started the Havyaka Association so many years ago.

Our family, culture, and traditions continue to strengthen us, give us an identity, and helps shape who we are as individuals. Someday our children will think of us warmly, and remember us celebrating our festivals, speaking our language, and sharing our experiences together.

Let us continue to seek compatibility with those around us. Let our goals be high—to become educated and enlightened. Let us strive to help each other and in doing so strengthen ourselves.

I am reminded of the Shloka:

Om saha navavatu, saha nau bhunaktu,
saha veeryam karvaavahai |
Tejasvi naa vadheetha mastu
maa vid vishaa va hai |
Om shaantih, shaantih, shaantihi ||

Together let us be protected and nourished by God's blessings*. *Let us join our mental forces together for strength to benefit humanity. Let our efforts at learning be filled with light, joy, and the force of purpose. Let us never be poisoned with hatred for anyone. Let there be peace and serenity everywhere.

Thank you to all of our dear friends who volunteered their time, energy, and enthusiasm towards this wonderful event. We appreciate having you here, and look forward to creating many happier memories together.

2017 HAA Convention Committees

Cultural
Muralidhar Kaje
Vijaya Ram Bhat
Leela Rao Hegde
Aditya Seetharam
Aparna Adkoli
Vinayak Hegde, Toronto
Anil ad Sujata Adkoli
Suma and Dr. K. Rajashankar
Sona Bhat
Kiran Adkoli (MA)

Registration
Ishwara and Sowjanya Varnasi
Prathibha and Keshava Kote
Dr. K. Rajashankar & Suma
Rashmi & Bala Palamadai
Aaditya and Sowmya Seetharam
Krishnamurthy and Sharada Gudehitlu
Vinayak and Meenakshi Hegde
Sudharma Rao, San Diego - CA
Kiran Adkoli, Boston - MA
Sunanda & Gopal Haregoppa (St Paul - MN)
Nikil Hegde, Detroit -MI

Souvenir
Krishnamurthy P. Gudehithlu
Mala Prakash Hegde
Shishir Hegde
Shankar Hegde
Anil & Sujatha Adkoli
Raj Rajashankar

Decoration & Welcome
Veena and Ravi Bhagwat
Ram & Vijaya Bhat
Vanamala and Laxminarayan

Promotion and Outreach
Veda Hegde, DC
Shaila and Ravi Tamregouri
Nalini and Rama Belegajje
Neerada and Rambhat
Nisha Bhat
Laxmi Bhat

Event Setup
Sachin HC
Brahmanaspathi
Sudhir Adkoli
Prakash Hegde
Chandan U
Suresh Bhat
Harshavardhana Shastry
Bala Palamadai

Picnic
Prakash Hegde
Vijaya and Gopal Sundaresh
Sudhir Adkoli
Sandeep
Ravi Bansal
Nikil and Snigdha Bhat
Bala Palamadai

Food
Sujata Adkoli
Suma Rajashankar
Nirmala Mohan
Mamta Sachin
Aarathi Bhagwat
Laxmi Bhat
Bhagirathi Adapathya
Neerada Bhat
Vanamala Laximarayan
Shaila Tamregouri
Veena Bhagwat
Kiran and Anitha Adkoli, MA
Ravi Halker, CA
Niyata Shastry
Sowjanya Bhat
Sahana Kaje
Shilpa Shastri

Hospitality
Sachin HC
Gopal Sundaresh
Keshava Kote
Shankar Hegde
Rajashankar & Suma
Krishnamurthy & Sharda
Krishna Mohan

Transporation
Harshavardhan Shastri
Keshava Kote
Sudhir Adkoli

Finance
Shankar Hegde
Anil & Sujata Adkoli
Ravi Bhagwat
Laxminarayan
Ram Belagajje
Ram Bhat
Ramanchandra Bhat, Toledo
Rajashankar K
Harsha Hegde

Promotion and Outreach
Ishwar Varanasi Sowjanya
Anil and Sujata Adkoli
Shishir and Megha Hegde
Keshav and Prathibha Kote
Ram & Vijaya Bhat
Krishna Mohan
Suma and Roy Hegde, KS
Nikhil Hegde, Detroit

Gopal Haregoppa (MN)
Anil Padyana (Boston)
Shivu Bhat (DC)
Rajashankar and Suma
Shankar Hegde
Shubha and Anand Hegde
Vishali and Madhu Matthihalli

Youth Committee

Sona Bhat
Rashmi Bhat
Sheila Guddehitlu
Anusha Adkoli
Medha Rajashankar
Meghana Mohan
Neha Adkoli
Akash Bhat (DC)
Ankith Adkoli (MA)
Manoj Bhagwat(IN)

MC

Aparna Adkoli
Rashmi P
Shishir Hegde

Science & Art Committee

Suma RajaShankar
Leela Rao Hegde
Nirmala Mohan
Nisha Bhat

Treasurer

Shankar Hegde

Web & Communications

Ishwar Varanasi
Anil and Sujata Adkoli
Shishir Hegde

ಸ್ವಾಗತವು ತಮಗೆ

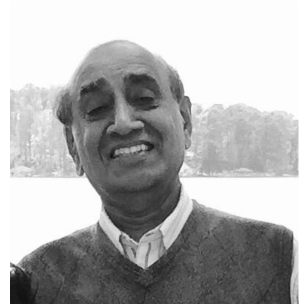

ರಾಮ ಬೆಳಗಜೆ
ಕಾರ್ಮೆಲ್, ಇಂಡಿಯಾನಾ

<u>ಸ್ವಾಗತ ಕವನ</u>

ಸ್ವಾಗತವು ಸ್ವಾಗತವು ಸ್ವಾಗತವು ನಿಮಗೆ
ಆಗಮನ ಸುಖವಾಗಲೆನುತ ಸಮ್ಮೇಳನಕೆ ||

ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಕೆನಡಾ ಬಂಧುಗಳೇ
ಮಧ್ಯವಲಯದ ಅತಿಪ್ರೇಮ ಸಿಂಧುಗಳೇ
ಹಿರಿಮೆಯ ನುಡಿಯವರೇ, ಹವ್ಯಕಾಭಿಮಾನಿಗಳೇ
ಆದರದ ಸ್ವಾಗತವು ಮುದ ಜನರೇ ತಮಗೆ ||

ಹವ್ಯಕರೇ ಬನ್ನಿ ಮಧುರ ಸಮ್ಮಿಲನವಿದೆನ್ನಿ
ನಿಮಗಾಗಿ ಕಾದಿರುವ ಸಂಭ್ರಮಕೆ ಕಳೆತನ್ನಿ
ಹಾರೈಸಿ ಮನಸಾರ ಶುಭಸಮಯ ನಿಮಗೆ
ಆದರದ ಸ್ವಾಗತವ ನೀಡುವೆವು ತಮಗೆ ||

ಕಳೆದರೂ ಯುಗ ಯುಗವು ಬೆಳಗಲಿ ಹವ್ಯಕರು
ಚಿರವಾಗಲಿ ಸಪ್ತದಶಮ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನವು
ಕೋರುವೆವು ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಸ್ನೇಹಿತರೆ ನಿಮಗೆ
ಆದರದ ಸ್ವಾಗತವು ಹವ್ಯಕರೇ ತಮಗೆ ||

ಸ್ವಾಗತವು ಸ್ವಾಗತವು ಸ್ವಾಗತವು ನಿಮಗೆ
ಆಗಮನ ಸುಖವಾಗಲೆನುತ ಸಮ್ಮೇಳನಕೆ ||

<u>ಬಾಳಲಿ ಬೆಳಗಲಿ - ಅಮೆರಿಕಾದ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ</u>

ಬಾಳಲಿ ಬೆಳಗಲಿ ...! ಅಮೆರಿಕಾದ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ
ಜ್ಞಾನ ಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗಲಿ ...! ಅಮೆರಿಕಾದ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ

ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಾದ ಮಾಡಲಿ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ
ಕೀರ್ತಿಕಲಷವಾಗಿ ಮೆರೆಯಲಿ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ
ಅಕ್ಷಯ ವೃಕ್ಷವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ
ಆಲದ ಮರದಂತೆ ನೆರಳ ನೀಡಲಿ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ
ನಾರೀಕೇಳ ಗಗನ ಚುಂಭಿತವಾಗಲಿ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಸರಸ್ವತಿಗೆ ಕೀರ್ತಿ ತರಲಿ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ
ಅಮೆರಿಕಾದಲಿ ಹವ್ಯಕರ ಬಾವುಟ ಹಾರಿಸಿದೆ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ
ಬೆಡಗಿನ ಹೆಂಗಳೆಯರು ಆರತಿ ಬೆಳಗಿದ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ

ಬನ್ನಿರಿ ಹವ್ಯಕ ಕಂದಮ್ಮಗಳೇ ಎಂದು
ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆವ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘ
ಮಾತೆ ರಾಜೇಶ್ವರಿಯು ಹವ್ಯಕ ಮಾತೆಯು
ಅತಿಮಮತೆಯಿಂದ ಹರಸುತ್ತಿರುವಳು
ಮುತ್ತಿನಂತ ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕರ ಕಣ್ಮಣಿಗಳೇ
ಬಾಳಿರಿ ಬದುಕಿರಿ ಶಾಂತಿ ಸಂತೋಷ ಪಡೆಯಿರಿ ಎಂದು

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ

ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಗುಡೆಹಿತ್ತಲು

ಶಿಶಿರ ಹೆಗಡೆ

ಶಂಕರ ಹೆಗಡೆ

ಮಾಲಾ ಹೆಗಡೆ

16th Biennial Convention
HAA 2015
July 3-4 2015, Washington DC

ವಾಷಿಂಟಿಗ್ಟನ್ ಡಿ.ಸಿ. ೧೬ನೇ ಹವ್ಯಕ ಸಮ್ಮೇಳನದ ವರದಿ

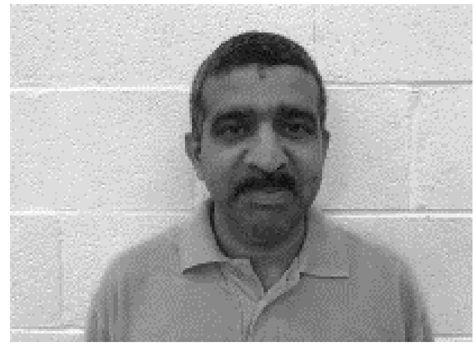

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಂಗಡಿಗರು
ವಾಶಿಂಗ್‌ಟನ್, ಡಿ. ಸಿ.

16ನೇ ಅಖಿಲ ಅಮೇರಿಕ ಹವ್ಯಕರ ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನ ಅಮೇರಿಕ ದೇಶದ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿಸಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಜೀನಿಯ ರಾಜ್ಯದ ಷಾಂಟಿಲಿ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ 'ಚಿನ್ಮಯ - ಸೋಮನಾಥ್' ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಜುಲೈ 3 ಮತ್ತು 4ರಂದು ಬಹಳ ವಿಜ್ರಂಭಣೆಯಿಂದ ಜರುಗಿತು. ಅತ್ಯಂತ ಸೊಗಸಾಗಿ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಈ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕದ ಉದ್ದಗಲದಿಂದ ಸುಮಾರು 440 ಹವ್ಯಕರು ಪಾಲ್ಗೊಂಡು, ಹವ್ಯಕ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೆನಪಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರುಗಳಿಗೂ ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸಿದರು.

ಪಿಕ್‌ನಿಕ್ ನಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ ದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ, ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ, ನೃತ್ಯ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ಜಾನಪದಕಲೆ, ಫ್ಯಾಷನ್ ಶೋ, ಜುಲೈ ೪ ರ ಪಟಾಕಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮುಂತಾದ ಕಣ್ಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ, ಜೊತೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದ ಹೆಸರಾಂತ ಕಲಾವಿದರಾದ ಸಂಗೀತಾ ಕಟ್ಟಿ, ಜೂನಿಯರ್ ಶಂಕರ, ನಾಗರಾಜ ಹೆಗಡೆ ಹಾಗೂ ವಿನಯ ಹೆಗಡೆಯವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಮನೋರಂಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜನರನ್ನು ಮಾಯಾ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಿತು. ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸವಿನೆನಪಿಗೆ ಹವ್ಯಕರ ಪರಂಪರೆ, ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಕ್ಷಿನೋಟವುಳ್ಳ ಉತ್ತಮ ಬರಹಗಳು 'ಹವ್ಯಸಿರಿ' ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯಿತು. ಸೃಜನಶೀಲ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಕಲಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಮೇಳ ಉತ್ತಮ ವೇದಿಕೆಯಾಯಿತು. ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯುಳ್ಳ ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ "ಶ್ರೀ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ" ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಸರ್ವವನ್ನು ಭಗವಂತನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಮ್ಮೇಳನ ಜುಲೈ 3 ರಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೊರಾಂಗಣ (ಪಿಕ್‌ನಿಕ್, ಆಟೋಟ, ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯ) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ತಾಯ್ನಾಡಿಂದ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ಪೆಶಲ್ ಅಗಿ ತರಿಸಲಾದ ತೊಡೆದೇವು ಅವತ್ತಿನ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ಆಟೋಟ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪಿಕ್‌ನಿಕ್ ಊಟದ ನಂತರ ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆ/ಹೋಟೆಲ್ ಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ, ಫ್ರೆಷ್ ಆಗಿಕೊಂಡು ಅಪ್ಪಟ ಹವ್ಯಕ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ 'ಚಿನ್ಮಯ - ಸೋಮನಾಥ್' ಪ್ರಾಂಗಣಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನೋಂದಣಿ ಹಾಗೂ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯವರು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ಅವರವರ ನಾಮ ಫಲಕಗಳನ್ನು ಹಾಗು ನೋಂದಣಿ ಕಿಟ್ ಬ್ಯಾಗನ್ನು ಸಮ್ಮೇಳನಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದರು.

ಜುಲೈ 3 ಶುಕ್ರವಾರ ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೂವು, ರಂಗೋಲಿ, ಬ್ಯಾನರ್, ಮತ್ತಿತರ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾದ ಚಿನ್ಮಯ ಮಂದಿರ ಹಿತಕರ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸಿತ್ತು. ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ನಿರ್ಮಾತೃ ರಾಜ್ ಪರ್ತಜೆಯವರದೇ ವ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ಸಿಂಗಾರಗೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯಲ್ಲಿ

ಗಣೇಶನ ವಿಗ್ರಹ ಇಟ್ಟು, ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಅದನ್ನು ಭುಜಗಳಿಗೇರಿಸಿ ಶಂಖನಾದ, ಹಾಗೂ ತಾಳ, ಘಂಟೆ, ವಾದ್ಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಚಿನ್ಮಯ ಮಿಷನ್ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬಂದು **"ಶಂಕರ"** ಸಭಾಂಗಣದೊಳಕ್ಕೆ ತಂದರು. ಈ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಉತ್ಸವ ಜನರನ್ನು ಯಾವುದೊ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಹೋದ ಅನುಭವ. ನಂತರ ಶ್ರೀ ಎಂ.ಏನ್. ಭಟ್ ಮದ್ಗುಣಿ (ಹವ್ಯಕ ಮಹಾಸಭೆಯ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು) ಅವರು ಗಣೇಶನಿಗೆ ದೀಪ ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೆ, ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿಸಿ ಚಾಪ್ಟರ್ ನ ಪುಟಾಣಿ ಮಕ್ಕಳಿಂದ **"ಶರಣು ಶರಣಯ್ಯ ಶರಣು ಬೆನಕ"** ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಪ್ರಸಕ್ತ ಅಮೇರಿಕ ಹವ್ಯಕ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಹಾಗೂ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಂಚಾಲಕರಾದ ಶಿವು ಭಟ್ ಅವರು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಎರಡು ದಿನಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಇಣುಕು ನೋಟ ನೀಡಿದರು. ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಮ್ಮ ಭವ್ಯ ಭಾರತೀಯ ನೃತ್ಯ ಕಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗವಾದ ಭರತನಾಟ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ನೃತ್ಯ ಸಂಗಮ, ಕೋಲಾಟ, ಇತ್ಯಾದಿ ನೃತ್ಯ ಪ್ರಾಕಾರಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ಸಮ್ಮೇಳನದ ರಂಗಸ್ಥಳ ಗರಿಗೆದರಿ ಸಜ್ಜಾಯಿತು.

ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ವರ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹವ್ಯಕ ಜನರೊಂದಿಗೇ ಇದ್ದು ಆ ಸಮುದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿರುವ, ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಲೂಬಲ್ಲ ಅಮೆರಿಕನ್ ಮಹಿಳೆ 'ಹೆಲೆನ್ ಉಲ್ರಿಚ' ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಂದು, ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸವಿನೆನಪಿಗೆ ಹವ್ಯಕರ ಪರಂಪರೆ, ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪಕ್ಷಿನೋಟವುಳ್ಳ 'ಹವ್ಯಸಿರಿ' ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ, ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅವತ್ತು ಇವತ್ತು ಎಂಬ ಕುರಿತು ಉಪನ್ಯಾಸವಿತ್ತರು. ನಂತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಮನೋರಂಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ತಾಮುಂದು ತಾಮುಂದು ಎಂದು ರೆಡಿ ಆಗಿನಿಂತಿದ್ದವು. ಶುಕ್ರವಾರ ಸಂಜೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆ ವಿನಯ್ ಹೆಗಡೆ ಅವರಿಂದ 'ಬೆಳಕಿನ ಚಿತ್ತಾರ'. ಅವರ ಗ್ಲೋ ಆರ್ಟ್ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿತು. ನಂತರ ವಿಶೇಷ ಆಹ್ವಾನಿತ ಕಲಾವಿದೆ ಸಂಗೀತಾ ಕಟ್ಟಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅವರಿಂದ ಭಾವ ಭಕ್ತಿಧಾರೆ ಗಾಯನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಗಾನಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಿತು. ಭೋಜನದ ನಂತರ ಶ್ರೀ ಪರಮ್ ಭಟ್ ಮುಂದಾಳತ್ವದ ಯಕ್ಷಮಿತ್ರ ತಂಡದವರಿಂದ 'ಶಿವಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಮಹಿಮೆ' ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನ. ಕರಾವಳಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೇಳಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕಮ್ಮಿಯಿಲ್ಲದ ಪೂರ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಳ ಟೊರಾಂಟೊ(ಕೆನಡಾ)ದ ಯಕ್ಷಮಿತ್ರ ತಂಡ. ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆ ಅವಧಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅತ್ಯದ್ಭುತವಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ನಡುವೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಪೆಶಲ್ "Jeopardy"(ರಸಪ್ರಶ್ನೆ) **ಯಜುರ್ವೇದ** ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು.

ಶನಿವಾರ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಉಪಾಹಾರದ ನಂತರ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡವರಿಂದ 'ಕಲಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಮೇಳ'ದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು ಪ್ರದರ್ಶಿತವಾದವು. ಅಲ್ಲದೆ ಭಾರತದಿಂದ ಬಂದ ವಿನಯ ಹೆಗಡೆ ಅವರಿಂದ ಆವೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೂರ್ತಿ ಮಾಡುವ ವರ್ಕ್-ಶಾಪ್. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಗೋಪಾಲ್ ಭಟ್ ಅವರ ಮುಖ ಪ್ರತಿಮೆ ಜೀವ ತುಂಬಿದಂತೆ ಇತ್ತು. 'ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಾ ಮೇಳ' ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗು ದೊಡ್ಡವರ ಕ್ರಿಯೇಟಿವಿಟಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿತು. ಪಕ್ಕದ ಹಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ ಪೂಜಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರಾಜೇಂದ್ರ ಭಟ್ಟರು ನಡೆಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. "ಶ್ರೀ ರುದ್ರ" ಪಠಣ ದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರ ಜೊತೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ತಮ್ಮ ದನಿಗೂಡಿಸಿದರು. ಮಂಗಳಾರತಿಯ ಮೊದಲು ಅಮೇರಿಕ ಹವ್ಯಕ ಒಕ್ಕೂಟದ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣೀಕರ್ತರಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಒಗ್ಗೂಟಕ್ಕೆ ಕಳೆದ ಹಲವಾರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಹಿತೈಷಿಗಳಾಗಿ (ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ) ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತ ಬಂದ ಗಿರಿನಾರಿ ಮತ್ತು ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಕುಸುಮ ಮತ್ತು ರಾಮ ಹೊಸಮನೆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಧ್ರುವ ಕಂಜರ್ಪಣೆ ದಂಪತಿಗಳು ಫಲಕ ನೀಡಿ, ಶಾಲು ಹೊದಿಸಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಿದರು. ನಂತರ 'ಅಯಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್' (ಅನಿವಾಸಿ ಯುವಪೀಳಿಗೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಂಕರಭಗವತ್ಪಾದರ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಅಮೆರಿಕನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಡಾ.ಮೈ.ಶ್ರೀ.ನಟರಾಜ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ಕಿರುನಾಟಕ) ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದರ ಕೊನೆಗೆ ಮಹಾಮಂಗಳಾರತಿ ಆಗಿ ಪ್ರಸಾದ ವಿತರಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪುಟಾಣಿ ಮಗುವಿನಿಂದ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಕಂಠಪಾಠ ಪಠಣ. ಅದೇ ದಿನ ಅಮೇರಿಕ ದೇಶದ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಮಕ್ಕಳು ಅಮೇರಿಕ ದೇಶದ ಪತಾಕೆಯೊಂದಿಗೆ 'Pledge of Allegiance' ಹೇಳುವುದರ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ತದನಂತರ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್

ಡಿಸಿ ಹವ್ಯಕ ಮಕ್ಕಳು "ಆದಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ" ಕಿರುನಾಟಕವನ್ನು ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ಮಾಡಿತೋರಿಸಿ ಹವ್ಯಕ ಪರಂಪರೆ ಹಾಗು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ನೆನಪಿಸಿದರು.

ಭಾರತದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸಂಗೀತ ಕಲಾವಿದ ನಾಗರಾಜ ಹೆಗಡೆಯವರಿಂದ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಮೋಘ ಕೊಳಲು ವಾದನ. ಶುದ್ಧಸಾರಂಗ್ ರಾಗದ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯ ನಂತರ ಭಟಿಯಾಲ್ ಮಾಂಡ್ ಮಿಶ್ರಣದ ಧುನ್ ಮತ್ತೊಂದು ಪಹಾಡಿ ರಾಗದ ಧುನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಬಹುಶಃ ಇದೇರೀತಿ ಕೊಳಲು ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನಿರಬಹುದು ಎಂದುಕೊಂಡರು ಶ್ರೋತೃಗಳು. ಇದರ ನಡುವೆ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸ್ಪೆಶಲ್ "**Every Day Illusion**" ಎಂಬ ಪ್ರೊಗ್ರಾಂನ್ನು ತೇಜಸ್ವಿ (**Shankar Junior**) ಅವರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರ್ಥೈಸಿದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ನಂತರವೂ ಒಂದಾದ ಬಳಿಕ ಒಂದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಮನರಂಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು. ನೃತ್ಯ, ಹಾಡು, ಫ್ಯಾಷನ್ ಶೋ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಜೊತೆಯೇ ಹವ್ಯಕ ರೀತಿರಿವಾಜುಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಪ್ರಹಸನಗಳು, ಬಾಸ್ಟನ್ ಹವ್ಯಕರ 'ಗಪ್ಪತ್ ಹೆಗಡೆ ಕಗ್ಗೊಲೆ ಪ್ರಹಸನ' - ಶೋಲೆ ಗಬ್ಬರ್ ಸಿಂಗ್ ದೃಶ್ಯಾವಳಿಯ ಹವ್ಯಕ ಅವತರಣಿಕೆ ಹೊಟ್ಟೆಹುಣ್ಣಾಗುವಷ್ಟು ನಗಿಸಿತು. ನಂತರ ಪ್ರಸಕ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಉಷಾ ಕೂಳೂರು ಸಂಯೋಜಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸ್ವರಾಂಜಲಿ. ಅಮೇರಿಕಾ ಮತ್ತು ಕೆನಡಾದ ವಿವಿಧ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳನೇಕರು ಶ್ರೀ ವಿನಾಯಕ ಹೆಗಡೆ ಅವರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ 'ಸ್ವರಾಂಜಲಿ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ- ಹವ್ಯಕ ಯುವ (Youth, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಕನ್ನಡ ಗೀತೆಗಳ ಸಿಂಫೊನಿ) ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಾಯ್ತು. ನ್ಯೂಜರ್ಸಿ ತಂಡದವರ ನೃತ್ಯ ಜನರನ್ನು ಮನರಂಜಿಸಿದರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಸ್ಕಿಟ್ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಹಾಸ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿಸಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಂದ "ಮೆಟ್ರೊ- ರೆಟ್ರೊ" ನೃತ್ಯ ರೂಪಕ ಸಭಿಕರನ್ನು ಭಾರತದ ಚಿತ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಕೊಂಡುಹೋಯಿತು. ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರ 'ಗಿಲಿ ಗಿಲಿ ಮ್ಯಾಜಿಕ್' ಪ್ರದರ್ಶನವಂತೂ ಹಿರಿಕಿರಿಯರೆನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ರೋಮಾಂಚನಗೊಳಿಸಿತು. ರಾತ್ರಿಯ ಊಟದ ಬಳಿಕ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಜಾತ ಮತ್ತು ಅನಿಲ್ ಅಡ್ಕೋಳಿ ಅವರು ಚಿಕಾಗೊದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ **2017** ರ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಮಂತ್ರಣವಿತ್ತರು. ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರನ್ನು ಗೌರವಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಳೆದ ೩೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಬಳಿಕ ತಾಯ್ನಾಡು ಭಾರತ ಹಾಗೂ ನಮಗೆ ಆಶ್ರಯವಿತ್ತ ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ಗೌರವಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸಭಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಭರ್ಜರಿ "ಪಟಾಕಿ" ಪ್ರದರ್ಶನ. "ಡಿ.ಜೆ" ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ರಾತ್ರಿಯ ತನಕ ಎಲ್ಲರೂ ಕುಣಿದು ಕುಪ್ಪಳಿಸಿದರು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಿನವೂ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಮನರಂಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು. ಪಕೋಡ, ಕಚೋರಿ, ಅಂಬಡೆ, ಅವಿಯಲ್, ಸ್ಪೆಶಲ್ ಹೋಳಿಗೆ, ಬಾದಾಮಿ ಪೂರಿ, ಪೈನಾಪಲ್ ಕೇಸರಿಭಾತ್, ಕ್ಯಾರೆಟ್ ಹಲ್ವ, ಫ್ರೆಶ್ ಜಿಲೇಬಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಬ್ಬದ ಊಟೋಪಚಾರ, ಕಾಫಿ ತಿಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ರೂವಾರಿ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್‌ನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕನ್ನಡಿಗ ಹೋಟೆಲ್ ಉದ್ಯಮಿ ಆನಂದ್ ಪೂಜಾರ್ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಊಟ ತಿಂಡಿಗಳ ರುಚಿ ಇನ್ನೂ ನಾಲಿಗೆಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತೀ ಊಟದ ನಂತರ ಬಾಯಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತರಿಸಿದ ಎಲೆ, ಅಡಿಕೆ (ಕವಳ) ನಮ್ಮ ಹವ್ಯಕರ ಜೀವನ ರೀತಿಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿತು.

ಸಮುದಾಯದವರೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬದವರು, ಒಂದೇ ಮನೆಯವರು ಎಂಬ ಹಬ್ಬದ ವಾತಾವರಣ ಅಲ್ಲಿ ಮೂಡಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಲಸಿಗರ ಎರಡನೇ ತಲೆಮಾರಿನವರಿಗೆ (ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ) ಹವ್ಯಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ, ಆಧುನಿಕತೆಯಲ್ಲೂ ಸನಾತನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವ ಅವಕಾಶ. 'ಹ'-ಹಸಿರು ಕಾನನ ಪರಿಸರ; 'ವ್ಯ'-ವ್ಯಸನ(ಗೀಳು) ವೇದವಾಙ್ಮಯವಿಚಾರ; 'ಕ'- ಕಸುವು ಪ್ರತಿಭೆಯ ಮೇರುಶಿಖರ ಇದು 'ಹವ್ಯಕ' ಸಮುದಾಯದ ಒಟ್ಟಂದ ಎಂದು ಶ್ರೀವತ್ಸ ಜೋಶಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಮನೋರಂಜನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿದ್ದುದರಿಂದ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆ ಹಾಗು ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ ಕುರಿತಾದ ಸಭೆಗಳು ಮರುದಿನ ಜುಲೈ ೫ ರಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹ್ಯಾಂಪ್ಟನ್ ಇನ್ ಹೋಟೇಲ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಾ-ಕೃಷಿ ತಂಡ ತಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದರೆ, ಹವ್ಯಕ ಉದಯೋನ್ಮುಖ

ಉದ್ಯಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹವ್ಯಕ ಬಿಸಿನೆಸ್ ನೆಟ್ವರ್ಕ್ (**HBN**) ನಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಸಂಘದ ಆರ್ಥಿಕ-ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಚರ್ಚೆಯಾಯಿತು. ದೂರದ ಊರಿನಿಂದ ಬಂದ ಸಮ್ಮೇಳನಾರ್ಥಿಗಳು ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿಸಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಿದ್ದರೆ, **HAA** ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಶಿವು ಭಟ್ ಹಾಗೂ ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿ ಸಿ ವಲಯದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಉದಯ ಭಟ್ಟ ಅಡಿಕೆಹಿತ್ಲು ಮತ್ತು ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್ ಡಿಸಿ ವಲಯದ ಎಲ್ಲ ಹವ್ಯಕರ, ಹಾಗೂ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ Chapterನ ಹವ್ಯಕ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಶ್ರಮವಹಿಸಿದರೆ ಎಂತಹ ಅದ್ಭುತಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ೧೬ನೇ ಅಖಿಲ ಅಮೇರಿಕ ಹವ್ಯಕರ ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಿದರ್ಶನವಾಯಿತು. ವಿಜ್ರಂಭಣೆಯ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿತು ಎಂಬ ಸಮ್ಮೇಳನಾರ್ಥಿಗಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಪಟ್ಟ ಪರಿಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕ ಎಂಬ ಭಾವವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿತು. ಇನ್ನೂ ಫೋಟೋ ಹಾಗು ವಿಡಿಯೋ ಗಾಗಿ http://www.havyak.org/ ಗೆ ಭೇಟಿಕೊಡಿ.

ಇದೊಂದು ಫ್ರೆಂಚ್ ಕತೆ.

ಮೂವರು ಬಡಗಿಗಳು ಒಂದು ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಬಂದ ದಾರಿಹೋಕನೊಬ್ಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ - 'ಇಲ್ಲೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?' ಎಂದು ಮೊದಲನೆಯ ಬಡಗಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ. 'ನಿನಗೆ ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ನಾವು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವರು ಕೊಡುವ ಜುಜುಬಿ ಹಣಕ್ಕೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ೯ ರಿಂದ ಸಂಜೆ ೬ ರವರೆಗೆ ಕತ್ತೆಯಂತೆ ದುಡಿಯಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ಕೆಲಸವೇ ಥುತ್!' ಎಂದ ಅಸಹನೆಯಿಂದ.

ದಾರಿಹೋಕ ಅದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಬಡಗಿಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಬಡಗಿ 'ನಾನು ನನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು ನನಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಹಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಡದಿ-ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದ. ಮೂರನೆಯ ಬಡಗಿಗೆ 'ನೀವೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?' ಎಂದು ದಾರಿಹೋಕ ಕೇಳಿದ. 'ಓಹ್, ನಾನು ಚರ್ಚ್ ಕಟ್ಟುವ ಈ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಮರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ? ಇದು ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ದೊಡ್ಡ ಚರ್ಚ್ಅಂತೆ. ನಾನೂ ಇದರ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಖುಷಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ' ಎಂದ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ.

ಆ ಮೂವರು ಬಡಗಿಗಳೂ ಒಂದೇ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡವರು. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲ ಬಡಗಿಗೆ ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಹನೆಯಿದೆ. ಆತ ಎಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ದೂರುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಆತನಿಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯ ಬಡಗಿ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುವವನು. ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನಷ್ಟೆ. ಮೂರನೆಯ ಬಡಗಿ ಇದ್ದಾನಲ್ಲ ಆತ ಕನಸುಗಾರ. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಚರ್ಚ್ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೂ ಪಾತ್ರವಿದೆ ಎಂದು ಖುಷಿ ಪಡುತ್ತಾ, ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಕಾಣುವವನು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆ ಮೂರನೆಯ ಬಡಗಿಯಂತೆ ಯೋಚಿಸಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ 'ಅಯ್ಯೋ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಲ್ಲ' ಎಂಬ 'Monday' ಬಿಸಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯೋಗ ಕೇವಲ ಜೇಬನ್ನು ತುಂಬಿದರೆ

ಸಾಲದು, ಅದು ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯವನ್ನೂ ತುಂಬಬೇಕು. ಬರೀ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ಕಾಸು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದ್ದಾಗಿರಬಾರದು.

ಅದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಲಷ್ಟೇ ಚಂದ. ಬದುಕಲು ಹಣ ಮಾಡಲೇಬೇಕು' ಎನ್ನುತ್ತೀರಾ? ಸರಿ ಹಾಗಾದರೆ Find something fulfilling which also fi lls your pocket full. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಐಡಿಯಾ ಅಲ್ಲವೇ? ಸರಿ ಇದ್ಯಾವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನೇ ಪ್ರೀತಿಸಿ.

ತವರು ಕಲಿಸಿದ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು

ಅಹಲ್ಯಾ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಭಟ್ಟ
ಕರಸುಳ್ಳಿ

ನಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರ ಮಂಜಗುಣಿಯಲ್ಲಿ, ಇಂದಿರಾ ಮತ್ತು ಅರ್ಚಕ ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಭಟ್ಟರ ಮಗಳಾಗಿ, ನಂತರ ಮದುವೆಯಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದು ಕರಸುಳ್ಳಿಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ. ನನಗೀಗ ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದು ವರ್ಷ. ನಾವು ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಆಯೀ ಕಲಿಸಿದ ಕೆಲವೊಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನೂ ಅಥವಾ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೂ, ನನ್ನ ಮಗ ಒತ್ತಾಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ದಿನ ಬೆಳ್ಳಿಗ್ಗೆ ಏಳುವಾಗ ಕರಗಳನ್ನು ಬೊಗಸೆ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೊಗಸೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕರಾಗ್ರೇ ವಸತೇ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಕರ ಮದ್ಯೆ ಸರಸ್ವತಿ /
ಕರ ಮೂಲೇತು ಗೋವಿಂದ ಪ್ರಭಾತೇ ಕರ ದರ್ಶನಂ //

ದಿನ ಬೆಳೆಗ್ಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ನೆನೆಯುವದರಿಂದ ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾಗ 'ಸರ್ವಮಂಗಳೆಯ' ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳುವದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಒಳಿತನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆ ಗಂಡ, ಮುತ್ತೈದೆ ಭಾಗ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸುವ ಈ ತಾಯಿಯನ್ನು ದಿನ ಸ್ತುತಿಸಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬಾಗಿಲಿಗೆ ರಂಗವಲ್ಲಿ: ದಿನ ಬೆಳ್ಳಿಗ್ಗೆ ಬಾಗಿಲ ಸಾರಿಸಿ ರಂಗೋಲಿ ಇಡುವಾಗ ಭಜಗೋವಿಂದಂ ಸ್ತೋತ್ರ, ನವಗ್ರಹ ಸ್ತೋತ್ರ ಹೇಳಿ ದೇವರ ಮೊರೆ ಹೋಗುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಚೆಂದದ ರಂಗೋಲಿ ಇಡುವದರಿಂದ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಅಂದ, ನೋಡುವವರಿಗೆ ಖುಷಿ, ನಿಮಗೆ ಸಂತೋಷ ಎಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರೋತ್ಸಹ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ದೇವರಿಗೆ ಹೂವು ತುಳಸಿ ಕೊಯ್ಯುವದು: ಹೂವು ತುಳಸಿ ದುರ್ಬೆ ಹೂ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸದೆ ಎಲ್ಲ ತರಹದ್ದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಡಬೇಕು. ಪೂಜೆಗೂ ಅನುಕೂಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಾಗಿಲಿಗೆ ದೀಪ: ಮೂರು ಸಂಜೆ ಕೈಕಾಲು ಮುಖ ತೊಳೆದು ಒಳೆಣ್ಣೆ ದೀಪವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಪ್ರಧಾನ ಬಾಗಿಲಿಗೆ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಮತ್ತು ತುಳಸಿ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಇಡುವದು ಪದ್ದತಿ. ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ದೀಪ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತಂಪು, ದೇವರಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಟ. ಪ್ರಧಾನ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚುವದು: ಮನೆ ಕಟ್ಟುವಾಗ ಪ್ರಧಾನ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಆದ್ಯತೆಯಿದೆ. ಅದರ ಅಡಿಗೆ ನವರತ್ನ ಇಟ್ಟು ಕೂರ್ಮಾವತಾರವನ್ನು ನೆನೆದು, ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವೇದ ಘೋಷದಿಂದ ಪ್ರಧಾನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಇಟ್ಟು ಈ ಮನೆಯನ್ನು ಸದಾ ರಕ್ಷಿಸೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ದಿನದಿಂದ ಪ್ರಧಾನ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾಗ ಈ ಶ್ಲೋಕ ಹೇಳುವ ಪದ್ಧತಿ.

ವಾಸ್ತು ಪುರಷ ನಮಸ್ತೇಸ್ತು ಭೂಷಯ ನಿರತಿಪ್ರಭು /
ಮದ್ಗಹೇ ಧನ ಧಾನ್ಯಾದಿ ಸಂಭ್ರಮಂ ಕುರು ಸರ್ವದಾ //

ವಿಷ್ಣು ಹಿಂದೆ ಕೂರ್ಮಾವತಾರವಾಗಿ ಧರಣಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸೆಂದು ಬೇಡುವದು. ಆದ ಕಾರಣ ಪ್ರಧಾನ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ದೀಪ ಹಚ್ಚಿ

ದೀಪ ಮೂಲೆ ಸ್ಥಿತೋ ಬ್ರಹ್ಮ ದೀಪ ಮದ್ಯೆ ಜನಾರ್ಧನ /
ದೀಪಾಗ್ರೆ ಶಂಕರಃ ಪ್ರೋಕ್ತ ಸಂಧ್ಯಾ ಜ್ಯೋತಿ ನಮೋಸ್ತುತೇ //

ಎಂದು ಬೇಡುವದು ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಕಲಿಸಿದ ಪದ್ಧತಿ.

ಬಾಯಿ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದು: ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಅಥವಾ ಹಿರಿಯರು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರನ್ನು ದೇವರ ಮುಂದೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಧಾನ ಬಾಗಿಲಿನ ಮುಂದೆ ಕೂಡ್ರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಗ್ಗಿ ಬಾಯಿಪಾಠ ಹಾಗು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಾರಗಳಿಂದ

ಹಿಡಿದು ಸಂವತ್ಸರಗಳ ತನಕ ಉರು ಹಾಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ನಂತರ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಚಂಬು ನೀರಿಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸುವದು: ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಗೌರವ. ಇದು ಈಗಲೂ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದಿರುವ ಪದ್ಧತಿ. ನಡೆದು ಬಂದಿರುವದರಿಂದ ದಣಿದಿರುತ್ತಾರೆ, ನೀರಿನಿಂದ ಕಾಲು ಮುಖ ತೊಳೆಯುವದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಯಾಸ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಂದ ಸಮಯ ನೋಡಿ ಊಟ ಉಪಹಾರಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪಚರಿಸುವದು ಹೆಂಗಸರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿವದು ರೂಢಿ. ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಗೋತ್ರ ಪ್ರವರ ಹೇಳಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿವದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಅನ್ನದ ಚರಿಗೆಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ: ಊಟದ ಪಂಕ್ತಿಯ ಎದುರು ಅನ್ನ ಬಡಿಸುವ ಮೊದಲು ಅನ್ನದ ಚರಿಗೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆಗೆ ಕೊಡುವ ಗೌರವ.

ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು: ಬಾಳೆ ಮಣೆ ಹಾಕುವಾಗ ಅನ್ನ ಬಡಿಸುವವರೆಗೆ ಭಗವತ್‌ಗೀತೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮಧ್ಯಾನ್ಹ ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಬಂದ ಅತಿಥಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಅಭಿಗೇರಿಸಿ ಮೊದಲು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ನ ಬಡಿಸಬೇಕು. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಗೌರವ. ಸಂಜೆ ಅನ್ನ ಬಡಿಸುವಾಗ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಮೊದಲು. ಊಟದ ಮಧ್ಯೆ ದೇವರ ನಾಮ ಹೇಳುವ ಪದ್ಧತಿಯಿತ್ತು.

ಗೋವಿಗೆ ಗೋಗ್ರಾಸ: ಅಕ್ಕಿ ಬೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಆಕಳಿಗೆ ತಿನ್ನಲು ಕೊಡುವದೇ ಗೋಗ್ರಾಸ. ಗೋವು ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಬ್ರಹ್ಮ ಹೀಗೆ ಹಲವು ದೇವರುಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಮಾತೆ. ಗೋವು ದೇವರ ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಹಾಲು ಮತ್ತು ನಮಗೆ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಬೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಗೋಗ್ರಾಸ ಕೊಟ್ಟು ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚಿ ಮೈಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರೆ ಪುಣ್ಯ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಭೂಮಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ: ಮಾನವನಿಗೆ ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ಊಟಕ್ಕೆ ದಾರಿ ತೋರುವ ಭೂ ಮಾತೆಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ದಿನ. ಅಶ್ವಿಜ ಶುದ್ಧ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ದಿನ ಒಂದು ದಿನವಾದರೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಗೆದು ಕೊಚ್ಚಿ ಪೆಟ್ಟು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಪದ್ದತಿಯಿದೆ. ಅವರವರ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಡುಬು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಡಗರದಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಂದು ಮಾಡಿದ ಕಡುಬು, ಪಾಯಸ, ಅನ್ನ, ಹರಿವೆ ಸೊಪ್ಪು ಮುಂತಾದ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಕುಡಿ ಬಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವದು.

ನವರಾತ್ರಿ: ನವರಾತ್ರಿ ಒಂಬತ್ತು ದಿನಗಳ ಹಬ್ಬ. ದುರ್ಗಾ ಪೂಜೆ ಪಾಡ್ಯದಿಂದ ನವಮಿಯ ವರೆಗೆ. ಸಪ್ತಮಿ ದಿನ ಶಾರದಾ ಸ್ಥಾಪನೆ. ಹತ್ತನೇ ದಿನ ವಿಜಯದಶಮಿ.

ಶಾರದೆ ಅಲಂಕಾರ ಪ್ರಿಯಳು. ಶಾರದೆಯ ಪ್ರತಿಮೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ತಳಿರು ತೋರಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಪಟ್ಟೆ ಮಡಿ ಉಡಿಸಿ ಬಂಗಾರ ಹಾಕಿ ಹೂವುಗಳಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸಿ ಅವಳ ಎದುರು ಭಾಗವತ, ವೇದ ಸಪ್ತಶಿತಿ, ಭಗವದ್ಗೀತಾ ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು ಪಾಟಿ ಮೇಲೆ ಅ ಆ ಇ ಈ ಬರೆಯಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಶಾರದಾಯ ನಮಃ ಎಂದು ದೊಡ್ಡವರೂ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶಾರದೆಯು ನಮಗೆ ವಿದ್ಯಾ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಜ್ಞಾನದೇವತೆ. ಅದು ಮೂರು ದಿನದ ಪೂಜೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ದಿನ ವಿಜಯದಶಮಿ. ಅಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹಿರಿಯರು ಒಂದು ಶ್ಲೋಕ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟು ಜ್ಞಾನದೇವತೆಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವರವರ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೂ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಓದಲೇ ಬೇಕು. ಇದು ನಮ್ಮ ತಂದೆ ನಮಗೆ ಕಲಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಪದ್ಧತಿ. ಇಂದಿಗೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ದೀಪಾವಳಿ: ಮೂರು ದಿನಗಳ ಹಬ್ಬ. ಮೊದಲನೇ ದಿನ ನರಕ ಚತುರ್ದಶಿ. ವಿಷ್ಣು ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಗರ್ವ ಮುರಿದು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದ ದಿನ. ಬಲಿಯು ಅಖಂಡ ವಿಷ್ಣು ಭಕ್ತ. ಮೂರು ದಿನ ಭೂಮಿಗೆ ಬಂದು ಸಂಭ್ರಮದ ಪೂಜೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮರಳಿ ಹೋಗ ಬೇಕೆಂದು ವಿಷ್ಣು ಬಲಿಗೆ ವರವಿತ್ತ ದಿನ.

ನರಕ ಚತುರ್ದಶಿ ದಿನ ಬೂರೆ ಕಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿ (ಅಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ದೀಪದ ಕುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಾಟನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಹಿಡಿದರೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಬೂರೆ ಕಪ್ಪು) ಅಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಾಯಂದಿರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿಸಿ ಮೈಗೆ, ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ, ಬೂರೆ ಕಪ್ಪನ್ನು ನಾಮದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿ ಆರತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಇಡೀ ಮೈಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ದಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸುತ್ತಿದರು. ಈ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣ, ಮಳೆಗಾಲ ಮುಗಿದು ಚಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಕಾಲ ಮಾನವನ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಚಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ತೈಲದ ಅಂಶ ಬೇಕೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದ ಪದ್ಧತಿ.

ಬಲಿವೇಂದ್ರನ ಕರೆಸುವದು: ತಾಮ್ರದ ತಂಬಿಗೆಗೆ ಶೇಡಿ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಚಿತ್ತಾರ ಬರೆದು ಅದರೊಳಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಕಡಲೆ ಅರಿಶಿನ ಕೊಂಬು ತುಂಬಿ ಕೆಂಪು ಗೋಟು ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಸುವರ್ಣ ಇಟ್ಟು ಚಂಬಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗೆ ಕಪ್ಪುಬಣ್ಣದಿಂದ ಬಲಿವೇಂದ್ರನ ಮುಖ ಬರೆದು ಶಿಂಗಾರ ಇಟ್ಟು ಬಲಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದು. ಬಲಿವೇಂದ್ರನಿಗೆ ಗೋವೆಕಾಯಿ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡುವದು.

ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪೂಜೆ: ಮರುದಿನ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪೂಜೆ. ಅಶ್ವಿಜ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪೂಜೆಗೆ ವಿಶೇಷ. ಹಣ ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಪೂಜೆಗೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಣ್ಣು ಸಿಹಿ, ತಾಂಬೂಲಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅಷ್ಟಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಪೂಜಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ ಧಾನ್ಯ ಸಂಪತ್ತನಿತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುಯೆಂದು ಬೇಡುವರು.

ಮೂರನೇ ದಿನ ಗೋಪೂಜೆ: ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಪಾಡ್ಯ ಗೋವಿನ ಪಾಡ್ಯವೆಂದು ಆಚರಣೆಗೆ ಬಂದ ದಿನ. ಗೋಪೂಜೆಯ ದಿನ ಗಂಡಸರು ದನಕರುಗಳ ಮೈತೊಳೆದು ಶೇಡಿ, ಕೆಮ್ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮುದ್ರೆಯಿಟ್ಟು, ಕೋಡುಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿ, ಕೆಂಪುಗೋಟು ಶಿಂಗಾರ ವಿಳ್ಯದೆಲೆಗಳಿಂದ ಪೋಣಿಸಿ ಸರ ಮಾಡಿ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ, ಕೊಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಹೆಂಗಸರದು ಗೋಗ್ರಾಸ ಮತ್ತು ಅಡುಗೆ ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲಸ. ಸವತೇಕಾಯಿ ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ತೆಳ್ಳೇವು, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಸುಟ್ಟೇವು, ಪಾಯಸ, ಕೆಸುವಿನ ಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಇಡುವದು. ಅಕ್ಕಿ ತೊಳೆದು ಬೆಲ್ಲ ಹಾಕಿ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲಗಳನ್ನು ಇಡುವದು.

ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ದೀಪ ಹಿಡಿದು, ಗಂಡಸರು ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿ, ಹೆಂಗಸರು ಹಾಡು ಹೇಳಿ ಮಕ್ಕಳು ಜವಟೆ ಶಂಖ ಗಂಟೆಗಳಿಂದ ನಾದ ಮಾಡುತ್ತ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಹಿಡಿದು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹೋಗಿ ಗೋಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಗೋಗ್ರಾಸವಿಟ್ಟು ಆರತಿ ಮಾಡಿ ಗೋವಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಅಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟ ಒಂದು ಹಾಡಿನ ತುಣುಕನ್ನು ಬರೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕರಧೇನುವಿಗಾರತಿ ಲೋಕಪಾವನೆಯಳಿಗಾರತಿ
ಶ್ರೀ ಕರಧೇನುವಿಗಾರತಿ //ಪ //

ಕಟ್ಟಿದ ಕಂಬದೋಳ್ ಇಟ್ಟ ಮೇವನೇ ತಿಂದು
ಕಷ್ಟಜೀವನದಿಂದಿಷ್ಟಾರ್ಥ ಜೀವನವೆಲ್ಲ /೧/
ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ್ ಹುಲ್ಲನೆ ತಿಂದು
ತಟ್ಟನೆ ಕ್ಷೀರವ ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಪತಾಯೆ /೨/

ಹುಲಿ ದೇವರ ಪೂಜೆ: ಹಿಂದೆ ಊರಿನವರಲ್ಲ ಸೇರಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಹುಲಿ ರೂಪದ ಕಲ್ಲಿನ ವಿಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಊರವರೆಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ. ಹುಲಿ ವಿಗ್ರಹ ಊರ ಹೊರಗೆ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಗೋ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ಹುಲಿ ದೇವರನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆದು ಆರತಿ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ದನಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಪ್ರಸಾದ ತಂದು ದನಗಳಿಗೆ ಮುಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲರ ಮನೆಯ ದನಕರುಗಳು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮೇಯಬೇಕಿತ್ತು. ಆಗ ಹುಲಿ ದನಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿತ್ತಂತೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಹುಲಿ ಪೂಜೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಅಂದು ಊಟದ ನಂತರ ದನಬೈಲು. ಕೆಲ ಜನರು ಹೋರಿಗೆ ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಿ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ ದನಬೈಲಿಗೆ ದನಗಳನ್ನು ತಂದು ಅಶ್ವಥ ಕಟ್ಟೆಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಿದ ಹೋರಿಯನ್ನು ಓಡಿಸಿ ಹಿಡಿಯುವದು ಯುವಕರಿಗೆ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು. ತಿರುಗಿ ದನಗಳು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಒನಕೆ ಅಡ್ಡ ಇಡುವದು. ದನಗಳಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀಳಬಾರದು ಎಂದು ಮಜ್ಜಿಗೆಗೆ ಕೆಂಡ ಹಾಕಿ ದೃಷ್ಟಿ ಬಳಿದು ಶಿಂಡೇಲೇ ಕಾಯಿಗೆ ಜುಂಜು ಮಾಡಿ ಆರತಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ದತಿ. ಕಾರ್ತೀಕ ಮಾಸದ ನಿಮಿತ್ತ ಮನೆ ದೀಪದ ಬೆಳಕಿನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿರಲೆಂದು, ಮನೆಯನ್ನು ದೀಪದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇವರ ಮುಂದೆ ಪೂಜಿಸಿದ ಬಲಿರಾಜನನ್ನು ತುಳಸಿಯ ಕಟ್ಟೆಗೆ ತಂದು ಅಡಿಕೆ ಶಿಂಗಾರಾವನ್ನು ' ಇಂದು ಹೋಗಿ ನಾಳೆ ಬಾ' ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಮನೆ ಮಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಎಸೆಯುತ್ತಾರೆ.

****

ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯ ಸವಿ ನೆನಪು

ಕಾವ್ಯ ಹೆಗಡ

ನಮಸ್ಕಾರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಕಾವ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ ನನಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷ. ನಾನು ಕೆನಡಾ ದೇಶದ ಮಿಸಿಸ್ಸಾಗ ನಗರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮನ ಜೊತೆ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಹೆಸರು ಸುಧೀರ್ ಹೆಗ್ಡೆ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮನ ಹೆಸರು ಶೋಭಾ ಹೆಗ್ಡೆ. ನಾನು ಐದನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ. ನಾನು ಇವತ್ತು ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯ ಸವಿ ನೆನಪನ್ನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಮನೆ ಭಾರತ ದೇಶದ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮುಗ್ವಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಾನು ಈ ಸಲ ಜನವರಿ ೨೦೧೭ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅಂದರೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿ. ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಹೆಸರು ಈಶ್ವರ್ ರಾಮ ಹೆಗ್ಡೆ, ನನ್ನ ಅಜ್ಜಿಯ ಹೆಸರು ಅನುಸೂಯ ಹೆಗ್ಡೆ. ಈಗ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಇದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರತಿ ಸಲ ನಾವು ಬೆಂಗಳೂರಿಂದ ಊರಿಗೆ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ನನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಿಟಕಿ ಬಳಿ ಕುಳಿತು ಹೊರಗೆ ಇರುವ ಗಿಡ ಮರಗಳು, ನದಿಗಳನ್ನು ಹಾಗು ಜನರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವುದು ಅಂದರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಖುಷಿ. ಅದರಲ್ಲೂ ಶರಾವತಿ ನದಿ, ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಇನ್ನೂ ಸಂತೋಷ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆಚೆ - ಈಚೆ ಗೇರುಸೊಪ್ಪಿನ ಕಾಡುಗಳು ಸಹ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಅಜ್ಜನ ಮನೆ ಅಂದರೆ ನನಗೆ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದು ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯ ಕಾಲು ದಾರಿ, ಅಂಗಳ ಹಾಗು ಹಸಿರಿನ ಅಡಿಕೆ ಮರಗಳು. ದೊಡಪ್ಪ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡಮ್ಮ ಇಬ್ಬರೂ ಕವಳ ಹಾಕುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಇಬ್ಬರೂ "ಕಾವ್ಯ ಆರಾಮ? ಹೇಂಗಿದ್ದೆ? " ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಕಾಲು ತೊಳೆದು ಒಳಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ದೊಡ್ಡಮ್ಮಕುಡಿಯಲು ಜೀರಿಗೆ ಕಷಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಕಷಾಯ ಕುಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದು, ಅಲ್ಲಿರುವ ನೀರಿನ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಡಿಸುವುದು ಅಂದರೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ.

ಪ್ರತಿ ಸಲ ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗಲೂ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅಮ್ಮ ಅಲ್ಲಿರುವ ಇಡಗುಂಜಿ ಹಾಗು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕೈ ಮುಗಿದು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ನನಗೂ ಸಹ ಅವರೊಟ್ಟಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ತುಂಬಾ ಖುಷಿ. ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಮನೆ ದೇವರಾದ ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಅಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಇಷ್ಟ, ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು ಇದೆ. ಈ ಸಲ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಳೆ ಬಂದಿತ್ತು, ನಮ್ಮ ಕಾರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಿತು. ನಾವು ರಸ್ತೆಯಿಂದ ದೇವಸ್ಥಾನದವರೆಗೆ ನೆನೆದು ಕೊಂಡು ಹೋದೆವು. ನನಗಂತೂ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ ಆಯಿತು ಆದರೆ ನನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಸರಾಗಿತ್ತು

ಈ ಸಲ ನಾನು ನಮ್ಮ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನವಿಲುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾನು ಅಷ್ಟು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಖುಷಿಯಿಂದ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿದೆ, ಪಾಪ ಅವು ಹೆದರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿ ಬಿಟ್ಟವು. ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಸರವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವು ನನ್ನನ್ನು ನಿರಾಶೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಅವುಗಳ ಮೂರು ನವಿಲು ಗರಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅವು ನೋಡಲು ತುಂಬಾ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ, ನಾನು ಅದನ್ನು ಕೆನಡಾಗೆ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಗ ರಾತ್ರಿ ಆಗುತ್ತೆ.ರಾತ್ರಿಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಜೀರುಂಡೆಗಳು ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಕಿಟಕಿಗಳು ಇರುತ್ತೆ, ಇದರ ಮೂಲಕ ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ ಬರುತ್ತೆ. ಆಚೆ-ಈಚೆ ಮನೆಯವರು ಬಂದು ಅಜ್ಜನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾತಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸಲ ನಾವು ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯಿಂದ ಒಂದು ದಿನದ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆಂದು ಮೀರ್ಜನ್ ಕೋಟೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಮೀರ್ಜನ್

ಕೋಟೆಯು ಅಘನಾಶಿನಿ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ. ಪೆಪ್ಪರ್ ರಾಣಿ ಎಂದೇ ಪ್ರಖ್ಯಾತಳಾಗಿರುವ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಭೈರಾದೇವಿ ಈ ಕೋಟೆಯನ್ನು ೧೬೦೮-೧೬೪೦ರ ನಡುವೆ ಕಟ್ಟಿದಳು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೋಟೆಯು ಸುಮಾರು ೧೧.೫ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕೆಂಪು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಕೋಟೆಯು ನಾಲ್ಕು ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದ್ವಾರದಲ್ಲು ಅಗಲವಾದ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಿವೆ. ಕೊಟೆಯ ಒಳಗಡೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರ, ಒಂದು ಗುಪ್ತ ದ್ವಾರ, ಒಂಬತ್ತು ಬಾವಿ, ಹಾಳು ಬಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ದರ್ಬಾರ್ ಹಾಲ್ ಮತ್ತು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಜಾಗವಿದೆ ಹಾಗೂ ಕೊಟೆಯ ಸುತ್ತ ೧೨ ಬುರುಜುಗಳಿವೆ. ನಾನಂತೂ ಕೋಟೆಯ ತುದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಸುತ್ತ- ಮುತ್ತಿನ ಹಸಿರು ಮರ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಆನಂದಪಟ್ಟೆ.

ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕು, ನಾಯಿ ಮತ್ತು ಎಮ್ಮೆಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಾಯಿಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಇದರ ಹೆಸರು ರಾಣಿ ಅಂತ. ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ನನ್ನ ಹಿಂದೆಯೇ ಇರುತ್ತೆ.

ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯ ಹಿಂದೆ ಹಳ್ಳ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ದಾಟಲು ಸಂಕ ಇದೆ. ನನಗಂತೂ ಇದನ್ನು ದಾಟಲು ತುಂಬಾ ಹೆದರಿಕೆ. ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಅಮ್ಮನ ಜೊತೆ ಕೈ ಹಿಡಿದು ದಾಟುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನ ಮನೆ ರಸ್ತೆ ಇಂದ ತುಂಬಾ ದೂರ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವಾಹನಗಳ ಶಬ್ದ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ತುಂಬಾ ನಿಶಬ್ದವಾಗಿರುತ್ತೆ. "ಹೋಏ " ಎಂದು ಕೂಗಿದರೆ ನಮ್ಮ ಧ್ವನಿಯೇ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟು ಶಾಂತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರದ ಕೊಂಬೆಗೆ ದೊಡಪ್ಪ ಉಯ್ಯಾಲೆ ನನಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನಗಂತೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂತು ತೂಗುವುದೇ ಕೆಲಸ. ತೂಗಿ, ತೂಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ನಾನು ಹಕ್ಕಿ ಹಾಗೆ ಹಾರುತಿದ್ದೇನೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಈ ಸಲ ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನಾನು ಯಕ್ಷಗಾನವನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಈ ನೃತ್ಯ ಕಲೆ ನೋಡುವುದು ಅಂದರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಪ್ರಸಂಗದ ಹೆಸರು "ವಾಲೀ ಸುಗ್ರೀವ". ಈ ಆಟವನ್ನು ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಆಡುತ್ತಾರೆ, ನನಗಂತೂ ಅವರ ವೇಷ - ಭೂಷಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡಬೇಕು ಅನ್ನಿಸುತಿತ್ತು.

ನನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ವಿಧ ವಿಧವಾದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಲ ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಗಣೇಶ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆಂದು ಗಣೇಶನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೂ ಸಹ ಹಾಗೆ ಮಾಡ ಬೇಕು ಅನ್ನಿಸುತಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಜನ ತುಂಬಾ ಸರಳವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಪ್ರತಿ ಸಲ ರಜೆಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗಲೂ ನಾನು ತಪ್ಪದೆ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಕೆನಡಾಗೆ ಬಂದ ನಾನು ಊರಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಒಂದೊಂದು ನಿಮಿಷವನ್ನು ಸಹ ನೆನೆದು ಸಂತೋಷ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಮನೆಯನ್ನು ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ದಣಿದಾಗ, ನಾನು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ನಾನು

ರುಚಿಕರವಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಆರಾಮವಾಗಿ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ನಾನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸುಂದರವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ನನಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹ್ಲಾದಕರ ನೆನಪುಗಳಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಅಮೂಲ್ಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.

ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ಅಜ್ಜನ ಊರಿನ ಪರಿಚಯ ಹಾಗೂ ಸವಿ ನೆನಪುಗಳ ವರ್ಣನೆ ಇಷ್ಟವಾಯಿತೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ.

****

ಪ್ರಯತ್ನ :

ಎಲ್ಲವೂ ವಿಲಿಖಿತ, ಹಣೆಬರಹ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯರೇಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು? ಎಲ್ಲವೂ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಆಗಿ ಬಿಡಲಿ' ಎಂದು

ಶಿಷ್ಯನೊಬ್ಬ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಗುರುಗಳೆಂದರು - 'ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಆ ದೇವರು 'ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಫಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಬರೆದಿರಬಹುದು. ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತರೆ ದೇವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಪಾಪ!'

ಹವಿಕರು ಯಾರು?

ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕಟ್ಟಿನಕೆರೆ,

ಟೊರೊಂಟೊ, ಕೆನಡಾ

ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಂದರೆ ಹವಿಕರ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕುರಿತು ಹಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನನ್ನದೇ ಕೆಲವು ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಲೇಖನದ ಪೂರಕವಾಗಿ, "A Response to Some Popular Western Atheists" ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕಾದ "ಚಿಂತಕರು" ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ದರ್ಶನಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಆಕ್ರಮಣ, ಅವುಗಳ ಕುರಿತು ನನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಿರುವ ಸಂಘಟನೆಯ ನನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಹವಿಕರ ಸ್ವಸ್ವರೂಪ (Identity) ಯಾವುದು ?

ಹವಿಕರನ್ನು ಜನಾಂಗ (ethnicity) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ೧೬೦೦ ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಈಗಿರುವ ಕಡೆ ಬಂದವರೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಿದ್ದರು? ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಈಗಿನ ರಾಮನಗರ (ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ) ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದವರು? ಹಿಂದೆ ಯಾವುದೋ ಪ್ರಾಕೃತ ಮಾತಾಡಿದರೂ, ಕನ್ನಡ ಮಾತಾಡಿದರೂ, ಮುಂದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತಾಡಿದರೂ, ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವರೊಡನೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ವಿವಾಹ ನೆಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ (not really endogamous) ನಾವು ಹವಿಕರು ಎಂದಾದರೆ, ನಮ್ಮತನ ಯಾವುದು? ಇದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಗಳ ಜೊತೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು (identity) ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ವಾದ.

ಭಾರತೀಯ ನಾಗರಿಕತೆ ಸುಮಾರು ೯೦೦೦ ವರ್ಷ ಹಳತು ಎಂದು ಕಾರ್ಬನ್ ಡೇಟಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ದಿ ನೇಚರ್ ನಲ್ಲಿ ಅನಿಂದ್ಯ ಸರ್ಕಾರ್ ಎಂಬವರು ಇತರ ಕೆಲವೆ ಲೇಖಕರೊಡಗೂಡಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ [1]. ಆಗ ಬಳಕೆಲ್ಲಿದ್ದ ಅಳತೆಯ ಮಾನಗಳು ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಗುಲ ಅಳತೆ,ಗೇಣು, ಮೊಳ ಇತ್ಯಾದಿಯೇ ಎಂದು ಈಗ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ ನಾವು ಸರಸ್ವತೀ ನದಿ ನಾಗರಿಕತೆಯಿಂದ ಬಂದಿರಬಹುದೇ? ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ನಾವು ಯಾರು (identity) ಎಂಬ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ಉಪನಯನದಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವ ಶಾಖಾ-ಗೋತ್ರ-ಪ್ರವರ (ಪ್ರವರ ಎಂದು ಬಳಸುತ್ತೇನೆ). ಆ ಪ್ರವರ, ನಿತ್ಯಕರ್ಮ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥವು ಸಂಧ್ಯಾಭಾಷ್ಯ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥ ಬೆಂಗಳೂರು ಗಿರಿನಗರದ ರಾಮಚಂದ್ರಾಪುರ ಮಠದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ನಾನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ಹೇಳಲಿರುವುದು ಬರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತಿರುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಆಧಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಇದೆ. *ಪ್ರವರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ:*

"ಶ್ರೀಮದ್ಯಜುಶಾಖಧ್ಯಾಯೀ ಬೋಧಾಯನ ಸೂತ್ರಾನ್ವಿತ ಕಾಶ್ಯಪಾವತ್ಸಾರ ನೈಧ್ರುವ ತ್ರಯಾರ್ಷೇಯ ಕಾಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಶರ್ಮಣಮಹಮಸ್ಮಿ; ಅಹಂ ಭೋಃ ಅಭಿವಾದಯೇ."

ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರವರದಲ್ಲಿರುವ ವೇದದ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ (ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಲೋಕೋಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು) ಎನ್ನುವುದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಹವಿಕರು ಕೃಷ್ಣಯಜುರ್ವೇದ ಶಾಖೆಯವರಾದರೆ ಕೆಲವು ಸಾಮವೇದಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ (ಬೆರೆಯು ಇರಬಹುದು) (ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಮಂತ್ರ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಕೇಳುವುದು ಅವು ಸಾಮಗಾನ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ನೂರಾರು ಸಾಮಗಳಿವೆ). ಮೇಲಿನ ಪ್ರವರದ ಅರ್ಥ: "ಕೃಷ್ಣಯಜುರ್ವೇದವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಬೋಧಾಯನರ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸುವ ನನಗೆ ಕಶ್ಯಪ ಅವತ್ಸಾರ ಮತ್ತು ನೈಧ್ರುವ

ಎಂಬ ಮೂರು ವೇದಮಂತ್ರ ದ್ರಷ್ಟಾರರಾದ ಋಷಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಿರುವ (ವತ್ಸಾರ, ನಿಧ್ರುವ ಕಶ್ಯಪರ ಪರಂಪರೆ ಎಂಬರ್ಥ) ನಾನು ಕಶ್ಯಪರ ಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಶರ್ಮಾ, ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿವಾದನೆ."

ಬೇರೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು ಇದೆ ನಮ್ಮ ಗುರುತು ಯಾಕಾಗಬೇಕು? ಈ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ಹಳೆ ವಿಷಯಗಳು ಅಪ್ರಸ್ತುತ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಉತ್ತರ ಇದೆ. ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಭಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಖೆಗಳನ್ನೂ ಮತೀಯ (ಧಾರ್ಮಿಕ) ಎಂದು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿ ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮೂಲ ವಿಜ್ಞಾನ ತರ್ಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ತಪ್ಪಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ (religious/ಮತೀಯ) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅದನ್ನು ಗೊಡ್ಡು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂದು ನೋಡದೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಯಾವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ ಅರಿವಾಗದ ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂಬ ಅನುಭೂತಿಗೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮವೆಂಬ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು (ಪ್ರೈಮರಿ ಸೊರ್ಸ್) ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೊನೆಗಿರುವ ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟರು. ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಮತ್ತು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ (ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯಗಳು) ಅದರ ವಿವರ ನೀಡಿದರು. ಅದರ ಸುತ್ತ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ವೇದಾಂಗಗಳೂ ಸೇರಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಎಂದಾಯಿತು. ಆಗಮಗಳು ಮತ್ತು ವೇದಾಂಗಗಳ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಸಂಗ್ರಹಗಳು. ಸಾವಿರಾರು ಆಗಮಗಳ ಅನುವಾದವೇ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ - ಈಗ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ವೇದದ ಶಾಖೆಗಳು ಆಗಮಗಳೂ ನಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ವ್ಯಾಕರಣ, ಪಂಚಾಂಗ (calendar), ಜ್ಯೋತಿಷ(ಖಗೋಲಶಾಸ್ತ್ರ), ನಿರುಕ್ತ(etymology) ಶಿಕ್ಷಾ (phonetics and phonology) ವಾಸ್ತು (civil engineering and architecture) ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲವೂ ಪ್ರವರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಅಂಗ. ಹಾಗಾಗಿ ಇವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಬರೀ ಅಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರವರದಲ್ಲಿರುವ ಋಷಿಗಳು ವೇದಮಂತ್ರ ದೃಷ್ಟಾರರು(composers). ನಾವು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ವೇದ ಓದಬೇಕು ಎಂದಲ್ಲ. ಇಡೀ ವೇದದ ಶಾಖೆಯಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪ್ರವರದಲ್ಲಿರುವ ಋಷಿಗಳ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಗಳನ್ನಾದರೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಪ್ರವರದಲ್ಲಿನ ಪರಂಪರೆ ಹವಿಕರ ಗುರುತು ಯಾಕೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಬಹಳ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ನಮ್ಮ ವೈದಿಕ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಯೋಚನಾಕ್ರಮವೇ ಬೇರೆ, ಅದರಿಂದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಭಿನ್ನರಾಶಿ, ವೃತ್ತಗಣಿತ (trigonometry), ಭಿಜಗಣಿತ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಜನಿಸಿದವು ಎಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವನ್ನು ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ವೇದಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಪೌಲ್ ಬೈರೊಕ್ ಮತ್ತು ಆಂಗಸ್ ಮ್ಯಾಡಿಸನ್ ಎಂಬ ಖ್ಯಾತ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಭಾರತ ೧ ರಿಂದ ೧೬ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಶ್ರೀಮಂತ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ[೨]. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಮುಂದಿಲ್ಲದೇ ಆರ್ಥಿಕ ಬಲ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಯೋಚನಾಕ್ರಮ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ ಇವು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಇವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಅದು ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನಾವು ಅವಗಣಿಸಿದರೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಖ್ಯಾತ ಗಣಿತಜ್ಞ ಮತ್ತು ಭೌತವಿಜ್ಞಾನಿ ಚಂದ್ರಕಾಂತ ರಾಜು ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೊಸ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದೆ (Decolonizing mathematics education). Western science ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು western speculation (philosophy) ಯಲ್ಲಿ Christian dogma ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಮನೆ ಮಾಡಿದೆ, ಅದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ಸೋಸಬೇಕೆಂಬುದು C K ರಾಜು ಅವರ ಮತ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುವ ಈ ಹಲವು ಅಂಶಗಳು ಹವಿಕರ ಜೀವನದಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ಅಡಕವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ಯೋಚನಾಕ್ರಮವೊಂದಿದೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಅವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯ. ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೇ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಜೀವನ

ಭಾರತೀಯ ದರ್ಶನ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳು ಹವಿಕರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬಲ್ಲದು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ (western sociology) ಮಾಡುವ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು [೩] ಜನಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗಲ್ಲ. ಅದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ನೋಡೋಣ.

ಹವಿಕರಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ "ವಾದ" ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಇನ್ನೂ ಇದೆ. ವಾದ ಎಂದರೆ scientific debate. ಇದರಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಡಿಬೇಟ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ logical fallacy, rhetoric ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಮಾಡಿದ್ದು ಈ ರೀತಿಯ ವಾದ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದ್ದು ಈ ರೀತಿಯ honest debateನಿಂದ. ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ, ತಾಳಮದ್ದಳೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಜಾರಿಕೆಯವಾದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ್ದಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ನೀರುಕೊಟ್ಟು ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಇನ್ನು ಶಿರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇದೇ ತೈತ್ತಿರೀಯ ಉಪನಿಷತ್ತಿನ - ಅತಿಥಿ ದೇವೋಭವ, ಮಾತೃ ಪಿತೃ ಆಚಾರ್ಯ ದೇವೋಭವ ಇತ್ಯಾದಿ (ಶಂಕರರು ಇದಕ್ಕೆ ಭಾಷ್ಯ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ). ತಾಯಿ ದೇವರು ಎಂಬುದನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಮಹಾಭಾರತದಂತಹ ಇತಿಹಾಸದ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾಂತಿಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೆ ಭೀಷ್ಮ ಧರ್ಮಯಾವುದು ಎಂದು ಸರಳೀಕರಿಸಿ ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಗುರುಗಳ ಸೇವೆಯೇ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

मातापित्रोर गुरूणां च पूजा बहुमता मम।
पितृन दश तु मातैका सर्वां वा पृथिवीम अपि।
अत्र युक्तो नरो लोकान यशश च महद अश्नुते।३।
गुरुत्वेनाभिभवति नास्ति मातृसमो गुरुः ।०६।

(ವ್ಯಾಸಭಾರತ ಶಾಂತಿಪರ್ವ) (*a mother is equal to 10 fathers and there is nothing equal the mother*)

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಭಾ ಪೂಜೆ ಅತಿಥಿ ಪೂಜೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯದಕ್ಕೂ ಪೂಜೆ ಇದೆ ಬರಿ ದೇವರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ worship ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪೂಜೆ ದೇವರಿಗಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡ ಹೆಂಡಿರು ಸ್ನೇಹಿತರೇ ಹೊರತು ಹೆಂಡತಿ ಕೆಳಗಿನವಳಲ್ಲ (ಸಖಾಸಪ್ತಪದೀಭವಂ - ಸಪ್ತಪದಿಯ ಕೊನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಪತಿಯು, ತನ್ನ ಸಖಳು ಎಂದು ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು). ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸಭಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸೀಮೆದೇವರಿಗೆ ವೀಳ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಹವಿಕರ ಸಭಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲ ರೂಪ. ಈಗಿನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸ್ವಾಗತ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಇವೆಲ್ಲ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕ್ರಮ. ಮನೆಗೆ ಬಂದವರನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರು ಗಂಡಸರೆಲ್ಲ ಹೊಸ್ತಿಲು ದಾಟಿ ಬಂದು ಮಾತಾಡಿಸುವುದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಕೊಡದೆ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರದ ನೆಂಟರನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾತಾಡಿಸುವುದು. ಆಮಂತ್ರಣ ಕೊಡುವಾಗ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಬಿಡದೆ ಅಕ್ಷತೆ ಕೊಟ್ಟು ಕರೆಯುವುದು. ಸಹಪಂಕ್ತಿ ಭೋಜನ, ಹಣಕ್ಕಿಂತ ವಿದ್ವತ್ತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ. ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದು. ಆಕಳನ್ನು ಗೊಡ್ಡಾದರೂ ಮುದಿಯಾದರು ಕಸಾಯಿಕಾನೆಗೆ ಮಾರದಿರುವುದು (ಶಂ ಚತುಷ್ಪದೇ). ಕರುವಿಗೆ ಎರಡುಮೂಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಎರಡೆ ಮೊಲೆ ಹಾಲನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕರೆದು ಬಳಸುವುದು. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಮುಟ್ಟದೆ ಇರುವುದು, ಚಪ್ಪಲಿ ಧರಿಸಿ ವೇದಿಕೆ ಸಭೆ ಶಾಲೆ ಆಸನದಮೇಲೆ ಕೂರದಿರುವುದು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಯಾದಿಯನ್ನೇ ತೆರೆದಿಡಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಈ ಆಚರಣೆಗಳು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದವಾದ್ದರಿಂದ ಇವು ಹವಿಕರ ಗುರುತು ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಪರಂಪರೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಗುರುತು ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ತಾತ್ವಿಕ ತಳಹದಿಯಿರುವ ಆಚರಣೆಗಳು. ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ರಮವನ್ನು ನಾವು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ (ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಸಲ್ಲದವನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು). ಇದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾವು ತೋರಿಸಿ ಕಲಿಸಬೇಕಾದ್ದು, ಯಾರೋ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ - ಮನೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಹಾಭಾರತ ರಾಮಾಯಣದಂತಹ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಸರಳೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾರೋ ಬರೆದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದದೇ, ಬರಿ ಮಕ್ಕಳ ರಾಮಾಯಣ ಓದದೇ ಪರಂಪರೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಅನುವಾದವನ್ನೇ ನಾವು ಬಳಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದೇವುಡು ಅವರು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ ವ್ಯಾಸ ಭಾರತವನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಕೆ ಓದಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ideological ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲ, ಆಚರಣೆಗಾಗಿ (practical). ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಧ್ಯಯನದಂತೆ secular, religious, cultural ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಸುವ ಕ್ರಮ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅಸಂಬದ್ಧ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

ಹವಿಕ ವಾ ಹವ್ಯಕ ವಾ?

ನಾವು ಹವಿಕರೋ ಅಥವಾ ಹವ್ಯಕರೋ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನ ಇನ್ನು ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೂಲ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಖಂಡದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾರ್ತಾಂಡದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಹವ್ಯಕ ಎಂದಿಲ್ಲ. ಗೆಜೆಟ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಗ, ಹವಿಕ ಎಂದೇ ಇದೆ. ಅಹಿಚ್ಛತ್ರದವರು ಅಹಿಕ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾರ್ತಾಂಡದಲ್ಲಿ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಎಂದೇ ಇದೆ ಎಂದೂ ನಾವು ಹವಿಕ ಎಂಬುದೇ ಸರಿ

ಎಂದೂ ಘನವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರೇ ತಮ್ಮ ಸುಗುಣಮಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ [4]. ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ಪತ್ತಿ ಮಾರ್ತಾಂಡ ಸುಮಾರು ೩೦೦-೪೦೦ ವರ್ಷ ಹಳತು, ಅದನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದವರು ಮೂವರೇ (ಕುಕ್ಕಿಲ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಒಬ್ಬರು) ಅವರು ಎಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿ ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟರು ಆ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಇದ್ದಿದ್ದು ಅಹಿಕ ಹವಿಕ ಆಗುವುದಾದರೆ ಹವಿಕ ಇದ್ದಿದ್ದು ಹವ್ಯಕ ಯಾಕಾಗಬಾರದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, ಆಗುವುದು ಬೇರೆ, ಮಾಡುವುದು ಬೇರೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಉತ್ತರ! ಡಾ ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿಯವರು ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿ ಆಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸೇಡಿಯಾಪು ಅವರ ಈ ಲೇಖನದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಉಡುಪಿಯ RRC ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಅಶೋಕ ಆಳ್ವರ ಮೂಲಕ ಈ ಲೇಖನದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ನಡಹಳ್ಳಿಯ ವೆಂಕಟೇಶ ಶರ್ಮಾ ಅವರು ಕನ್ನಡದ ಟೀಕೆ ಬರೆದ ಉತ್ತರ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಘಟ್ಟದ ಕೆಳಗಿನವರಿಗೆ ಹವ್ಯಕ ಎಂದಿದೆ, ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ (೪೬-ಅ ೩೩- ಪ್ರತಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯ [3]). ಕಾವ್ಯಕಂಠ ಗಣಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹವಿಕ ಶಬ್ಧವನ್ನು ಹವ್ಯಕ ಎಂದು ಬದಲಿಸಿದರು ಎಂದು ಸುಗುಣಮಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಗೌರೀಶ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದನ್ನು ಸೇಡಿಯಾಪು ಅವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಡಹಳ್ಳಿಯ ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ರಂಗನಾಥ ಶರ್ಮರಿಗೆ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದ ಸೇಡಿಯಾಪು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡ ಗ್ರಂಥ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಂಬುವುದು ಕಷ್ಟ (ನಡಹಳ್ಳಿಯವರೇ ಉತ್ತರ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡದ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದವರು) [3]. ಉತ್ತರ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡ ಮೂಲ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಖಂಡಕ್ಕೆ ನಂತರದ ಸೇರ್ಪಡೆಯೂ ಹೌದು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಂಗಡದವರೂ ಹವ್ಯ-ಕವ್ಯ ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಮಾತ್ರ ಹವ್ಯಕರಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹವಿಕ ಶಬ್ಧವನ್ನು ಹವ್ಯಕ ಎಂದು ಬದಲಿಸಿದರು ಎನ್ನಲಾದ ಕಾವ್ಯಕಂಠ ಗಣಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಆಂಧ್ರ ಮೂಲದ ಕಾವ್ಯಕಂಠ ವಾಸಿಷ್ಠ ಗಣಪತಿ ಮುನಿಗಳೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅವರು ಉಮಾಸಹಸ್ರಮ್ ಎಂಬ ಮಹಾಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವರು - ಗೋಕರ್ಣದ ಮಹರ್ಷಿ ದೈವರಾತರು ಇವರ ಶಿಷ್ಯರು. ಇಲ್ಲಿ ಮಹರ್ಷಿ ದೈವರಾತರು (ಗೋಕರ್ಣದ ಗಣೇಶ ಭಟ್ಟರು) ಮಹರ್ಷಿ ಮಹೇಶಯೋಗಿಯವರೊಡನೆ ಪ್ರವಚನ ನೀಡಲು ಅಮೆರಿಕಾಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂದು ನೆನೆಯಬಹುದು. ಅದು ವಿಚಾರ ಬೇರೆ.

ಹೆಗಡೆ ವಾ ಪ್ರಭು ?

ಗ್ರಾಮದ ಒಡೆಯರು ಹೆಗಡೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂಬುದೂ ನಿಜವಲ್ಲ. **ಗ್ರಾಮದ ಒಡೆಯ ಪ್ರಭು ಎಂದು ಇದೆಯೇ** ಹೊರತು ಹೆಗಡೆ ಎಂದಿಲ್ಲ. **ಗ್ರಾಮಾಣಾಮಧಿಪತ್ಯಂಚ ಕುರ್ವನ್ ಪ್ರಭುರಿತೀತ: ||೧೭||** ೩೩ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ - ಉತ್ತರ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡ. ಹೆಗಡೆ ಪದವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಲ್ಲ. ಪ್ರಭು ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹವಿಕರ ಅಡ್ಡಹೆಸರು ಉತ್ತರ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಪ್ರಭು ಎಂದರೆ ಹೆಗಡೆ ಎಂದು ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ? ಹೇರ್ಗಡೆ ಎಂಬುದು ಕೊಂಕಣ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ಪಂಗಡವೆಂದೂ ಅವರು ಮೊದಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲ ಎಂದೂ ಇದೆ **(ಕಮುತೀ ನಾಯಕ: ಕೇಣಿ ಪರ್ಬುಹೇರ್ಗಡೆಬಾಳಿಗೆ ||೩೨||** ಅ -೨೬). ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಒಡೆಯ,ಪ್ರಭು ಎನ್ನುವ feudalism ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಗೆ ಹೇಳಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ವಿದ್ವಾಂಸರೇ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನವರು (ಖುಷಿ ಋಣ). ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಉತ್ತರ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಹಿಂದೆಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಹವ್ಯಕ ಎನ್ನುವುದು ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣ, ಆಮೇಲೆ ಬಳಕೆಗೆ ತಂದಿದ್ದು ಇರಬಹುದು. ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗುವವರೆಗೂ ಹವಿಕ ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಹೆಸರು ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಃ ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಗಳ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ.

ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹವಿಕರ ವಿಸ್ತರಣ

ವಿಜಯನಗರದ ಪಥನವಾದ ಬಳಿಕ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಹವಿಕರು ಬೇರೆಡೆಗೆ ಹೋದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ೧೬-೧೭ ನೇ ಶತಮಾನ. ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಹವಿಕರು ಹೋದರು ಎನ್ನುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹೋಲುತ್ತದೆ. ತಾಳಗುಂದದ ಹತ್ತಿರ ಅಂದರೆ ಶಿಕಾರಿಪುರ ಆನವಟ್ಟಿ, ಜಡೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಹಿಂದೆ ಹವಿಕರಿದ್ದರು ಎಂದಿದೆ. ಈಗ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಾಗಿರುವ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕದಂಬರ ಭವ್ಯವಾದ ಕೈಟಭೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಅನವಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ (ದೇವಸ್ಥಾನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದೆ ಅವೇನೆಂದು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.) (ಬನವಾಸಿಯಲ್ಲಿ ಮಧುಕೇಶ್ವರ). ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಸನ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಕೆಳದಿ ಅರಸರು ಕೆಲವು ಹವಿಕರನ್ನು ದ.ಕ ಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದರೆಂದು ಹವಿಕರ ಇತಿಹಾಸ ಬಗ್ಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದ ಶ್ರೀ ಕಲಸಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಂದ್ರಗುತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೊರಬದ ಮಧ್ಯ ಇರುವ ಜಂಬೇಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೋದರೆಂದು ಮೂಲ ಹುಡುಕಿ ಬಂದವರಿಗೆ ಊರು ತೋರಿಸಿದ್ದಾಗಿ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ

ದೃಢೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ವಲಸೆ ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ವಿಷಯ ಏಕೆ ಎಂದರೆ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಬೇರೆಯಾದ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭಾಷೆ ಹೆಚ್ಚು ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದಿದೆ ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಹಳೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಕಲಿಯಲು ಬೇಕಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಹವಿಕರ ಭಾಷೆ ಅತಿಹಳೆಯ ಶೈಲಿಯಾಗಿ ಕೇಳುವುದೂ ಹೌದು. ನಂತರದ ಹಳೆಯದು ಬಹುಶ್ಯ ಯಲ್ಲಾಪುರದ ಹವಿಕರ ಭಾಷೆ ಇದು ದ.ಕದ ಭಾಷೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೀಪ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹಳೆಯದು ಅಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಧಿ-ಸಮಾಸ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಹೊಸ ಶಬ್ಧ ರಚನಾಕ್ರಮ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಅದನ್ನು ಕಲಿತು ಬೇರೆ ಹವಿಕ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದರೆ ಭಾಷೆ ಇನ್ನೂ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾರಾಂಶ ಇಷ್ಟೇ. ನಮಗೆ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ವೈಚಾರಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿದೆ, ಪರಂಪರೆ ಇದೆ, ಜೀವನಕ್ರಮ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಹವಿಕರು. ನಾವು ಬೇರೆ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಎನ್ನುವುದಂತೂ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ ಅವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ನಮ್ಮದೇ ಆದ ಪರಿಕರಗಳಿವೆ. ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು. ಅದರ ಹಿಂದಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆ ನಾಶವಾಗದಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು ನಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಆಚರಿಸಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಳಕಳಿ. ಲೋಕಾಃ ಸಮಸ್ತಾಃ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು.

ಆಕರಗಳು:

1. Oxygen isotope in archaeological bioapatites from India: Implications to climate change and decline of Bronze Age Harappan civilization. http://www.nature.com/articles/srep26555
2. The world economy: The millennial perspective, Angus Madison 2001 and Maddison Project etc http://www.ggdc.net/maddison/Historical_Statistics/horizontal-file_02-2010.xls http://theunbrokenwindow.com/Development/MADDISON%20The%20World%20Economy--A%20Millennial.pdf
3. ಹೊಸಬಾಳೆ ಅನಂತಶರ್ಮರು ಉತ್ತರಸಹ್ಯಾದ್ರಿಖಂಡ ವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸುಮಾರು ೧೯೩೪ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರೆಂದೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಡಹಳ್ಳಿಯ ವೆಂಕಟೇಶ ಶರ್ಮಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಬರೆದ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯ ಇದೆ. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/kn/4/40/UTTARA_SAHYADRI_KHANDA.pdf
4. ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ಲೇಖನ: ಸುಗುಣಮಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ ಪುಟ ೪೮೧, ಡಿಸೇಂಬರ್ ೧೯೫೧. ಡಿಸೇಂಬರ್ ೧೯೫೦ರ ಕಾಯ್ಕಿಣಿಯವರ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ." ಅವರ ಲೇಖನದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಡಾ ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿಯವರು ಉಡುಪಿಯ RRC ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಅಶೋಕ ಆಳ್ವರ ಮೂಲಕ ಈ ಲೇಖನದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಿಶ್ರಮ :

ಗಾಲ್ಫ್ ಆಟಗಾರ ಟೈಗರ್ ವುಡ್ಸ್‌ನಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಯಾರೋ ಕೇಳಿದ ರಂತೆ, 'ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸಿನ ಗುಟ್ಟೇನು?'. ಅದಕ್ಕೆ ಆತ ಹೇಳಿದನಂತೆ 'ಕೇವಲ ಮೂರು ಶಬ್ದಗಳು, Practice, Practice & Practice. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೇನೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ'. ಹೌದು, ಗಾಲ್ಫ್ ಇರಲಿ, ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಇರಲಿ, ಓದು, ಉದ್ಯೋಗ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ಭಕ್ತಿ ಏನೇ ಇರಲಿ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದರೆ ಸತತವಾಗಿ ಪರಿ ಶ್ರಮ ಪಡಬೇಕು. ಸಾಧಕರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಕಂಡು ಬರುವ ಹೆಸರುಗಳೆಲ್ಲ ರಾತ್ರಿ ಬೆಳಗಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ಅದೆಷ್ಟೋ ರಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಳೆದು, ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ದುಡಿದು, ಸವಾಲುಗಳನ್ನು-ಸೋಲುಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿ ಗೆಲವಿನ ನಗೆ ಬೀರಿದವರು. ಒಂದು ಗೆಲವಿಗೆ, ಪದಕಕ್ಕೆ, ದಾಖಲೆಗೆ ತೃಪ್ತರಾಗದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಗೆಲವಿಗೆ ಸದಾ ತುಡಿಯುವವರು. ಅಂಥವರು ಮಾತ್ರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಗೆಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯ. ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡದೆ ಏನೆಂದರೆ ಏನೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿಶ್ರಮ ಪಡುವವನಿಗೆ ಏನೊಂದೂ ಅಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ

A Response to Some Popular Western Atheists

Raghavendra Kattinakere,
Toronto, Canada

The second generation Haviks may take note as the work of responding to western intellectuals is, really, in front of them. The prevalent bias in American academia and education system against our traditions and culture is not addressed yet. There is also a danger of north American "intellectuals" co-opting second generation Haviks to fight our own tradition. There are signs of that already with some of our own buying into general propaganda about Indian culture such as on conditions of women, caste, curry, and cow talk or that most of our practices are superstitious.

Even though the atheists here are a bit confused while arguing against our traditions. One of the reasons for that is that what they do not believe is the idea of Christian God! Their whole idea is formed as an opposition to the idea of Christian God. So they first somehow equate our practices and ideas to that of Semitic faiths and then reject them. Many intellectuals from our traditions have already been correcting this error by pointing to our *darshana* traditions such as *sankhya, nyaya, vedanta* etc to show that we are not a faith-based tradition. But, a common claim about our traditions has remained unrefuted. The claim is that many values taught by faith groups and traditions are actually universal values! They argue that values such as telling truth, not stealing or killing etc need not be learnt through "religions" or faith groups. They are just universal values! There is a surprise! **What our tradition found is that these so called universal values are not universal at all but very relative.** This relative value as a whole is called the dharma! Should we tell truth when we know it will cause trouble to good people? Should we allow killing of someone if not doing so causes much more death and violence? These dilemmas are debated and settled in what is called dharma shastra. One that appropriate for an individual is called *swadharma*. This exercise of settling dilemmas is called dharma *jijnasa*. So our traditions emphasize on things that are applicable to all and are not concerned more about dogmas or some faith. We have seen "Havikaru Yaaru" Kannada article examples such as sabha and atithi pooja that our idea of god is more about good than some flying spaghetti monster one could as well call a god or the only god.

Among those variously attacking our traditions three are very popular. They are Richard Dawkins an evolutionary biologist, Sam Harris the author of an article called Killing Buddha, and a psychology professor from Toronto, Jordan Peterson, recently in fame. I will start with Richard Dawkins.

Richard Dawkins seems to be the sincerest in promoting evolutionary biology. Our traditions have no issues with it. We like it. However, as a champion of atheists, Dawkins has produced some damning documentaries on Indian traditions, society, and gods. His understanding of our traditions seems to completely rest on the propaganda of evangelical Christians he so furiously opposes! He blames "polytheism" and caste as a direct consequence of our traditions and that our "theism" is in a way similar to Semitic theism and then rejects them. What is interesting is that for an evolutionary biologist of repute, no standard and rigor of science is necessary while understanding and accusing our traditions! No confirmation is necessary to see if his understanding of our tradition is at least close if not accurate. I can not help but wonder if his standards are the same even for

his science! If not, he needs to retract his claims and make a second attempt with due regard for scientific method even in understanding our traditions. His current understanding of our traditions as seen in his documentaries are simply, either mediocre or completely wrong.

Sam Harris is famous for sort of whitewashing practices in our traditions to make them palatable to "western science" but sans any attribution to our traditions. These practices include japa (TM), dhyana(meditation), and *vipasyana* (mindfulness) (*vipasyana* is part of Havika life style even though it is not explicitly taught to us - not talking/watching while eating and observing food we eat is a form of vipasyana). Among his famous claims is, "The wisdom of Buddha is currently trapped within the religion of Buddhism". He writes in his famous article called Killing Buddha that many ideas and practices should be sanitized and, to use Shri Rajiv Malhotra's word, digested in mainstream western culture and science. Now, this is like saying a tree must be killed because its own fruits are "trapped" in it. Buddhism forms a part of *samkya* school of our traditions and its wisdom could not exist and evolve without that ecosystem. Clearly, western science or western cultural ecosystem is incapable of producing the wisdom of our traditions simply because it has not produced anything like *japa, vipasyana* etc relating to mental well-being, in these many years. The western science as a whole is now grudgingly acknowledging benefits of ancient practices it ridiculed all these years as unscientific! But, without acknowledging founders and practitioners of those same ancient practices. Another Sam's book Waking Up actually makes an infuriating read. In this book his tone about the eastern ideas and Vedanta is condescending to say the least. I do not have a detailed response to all these as yet. In general, saying wisdom of a tradition is trapped in that tradition is absurd. Yet these kinds of arguments fly here in north America because there is no clear countering from our traditions' behalf.

Jordan Peterson's is a more complicated but much more sophisticated case, now viral over the Internet. In a nutshell, for our purposes, he is an apologist for Christian ideas and generally for "western civilization". His attack on our traditions is not direct. In his arguments, there is an underlying assumption that Christian and western ideas are universal. He seems to mention Buddhist ideas but misinterprets them. For example that -- Buddhism agrees with judo Christian idea that life is a suffering. He does not seem to mention vedic ideas. Neither did I see any credits given to Upanishadic ideas his favorite "philosophers" such as Carl Jung or Friedrich Nietzsche were influenced by. There is more research needed on how much of ideas by western "philosophers" are simply a copy or a misunderstanding of vedic darsanas before we can make more claims. More importantly, Jordan Peterson believes in psychoanalysis and has elaborate apologia for it! The psychoanalysis has been used against our traditions at such great length that psychoanalysts have a weird and negative interpretation for most practices in our traditions (details of these can be found in the book called Invading the sacred.) For Peterson, who claims to be a scientist, it is no problem at all that claims made using psychoanalysis are purely speculative and are not verifiable. In short, psychoanalysis is unscientific; its claims can not be verified. Peterson speculates using speculations of others, which is 'not even wrong'. We have to see and be ready to counter as Peterson's ideas become more clear and widespread. But we already have a clue which direction it is headed.

We have to identify more such influential people who criticize our traditions and offer serious counter so that they become conscious and do not resort to propaganda. More importantly, our life and practices are not superficial but are based on ancient India's philosophical traditions and we should not lend credence to anyone who is not well versed in our traditions. For example, to clarify meaning of a samskruta word we should consult traditional scholars who refer to treatises (*bhasya/teekaa*) on *Amarakosha(traditional thesaurus)*, not Monier Williams dictionary; for meaning of words like *karma*, refer traditional scholars on vedanta not someone who did a 2-3 year university degree on it.

Adventure with My Grandparents

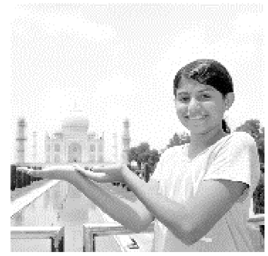

Mira Halkar, Age 11

Every year for the past two years, my dad's parents aka my grandparents come here from India. Everything becomes more enjoyable as soon as they come. But, they can't speak English. They can only speak Kannada. I only know how to understand it and not speak it. My grandparents always cook for my family whenever they come. My favorite food my grandmother cooks is mango rasana. By the end of their visit, I get sad that they must leave. But, I know I get to see them again in the next year. I love seeing my mom's parents aka my other grandparents every few months. Both live in separate places. My grandpa lives in Michigan for work reasons. My grandma lives in Boston with my aunt and uncle to help take care of my two-year-old cousin. Every time my mom and I go to Michigan, my grandpa always takes us to our favorite Indian restaurant, India Garden. Every time my mom and I go to Boston, I teach my two-year-old cousin a skill like how to share. Going to see my grandparents is the best thing ever.

****

ಬದುಕು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎಸೆದಾಗ

ಅಗಸನೊಬ್ಬ ಒಂದು ಕತ್ತೆ ಸಾಕಿದ್ದ. ಒಂದು ದಿನ ಕತ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ ಊರಿನಿಂದ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅದು ಅಚಾನಕ್ಕಾಗಿ ಆಳದ ಗುಂಡಿಯೊಂದರೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಗಾಬರಿಯಾದ ಅಗಸ ತನ್ನ ಕೈಲಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಕತ್ತೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು ನೋಡಿದ. ಆದರೆ ಅವನಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಸಿವಿಲ್ಲದೆ ಗುಂಡಿಯೊಳಗೆ ಸಾಯುವುದಕ್ಕಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿ ಬಿಡೋಣ ಎಂದು ಅಗಸ ಯೋಚಿಸಿದ. ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಗುಂಡಿಗೆ ಎಸೆಯತೊಡಗಿದ. ಒಳಗಿದ್ದ ಕತ್ತೆಯ ಮೈಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಮಣ್ಣು ಬಿತ್ತು. ಅದು ಮೈ ಕೊಡವಿ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತು. ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಲಿನಿಂದ ಮಣ್ಣು ಬಿದ್ದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಮೈ ಕೊಡವಿ, ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಸರಿಸಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಬರತೊಡಗಿತು. ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಮಣ್ಣು ಬಿದ್ದಂತೆಯೂ ಅದು ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಮೇಲೆ ಬಂತು. ಸಂಜೆಯಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಅದು ಗುಂಡಿಯಿಂದ ಹೊರ ಜಿಗಿಯಿತು.

ಬದುಕು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎಸೆದಾಗ ಕುಸಿದು ಹೋಗುತ್ತೀರಾ? ಅಥವಾ ಮೈ ಕೊಡವಿ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುತ್ತೀರಾ?

ಸಲಹೆಯ ಕರಾಮತ್ತು

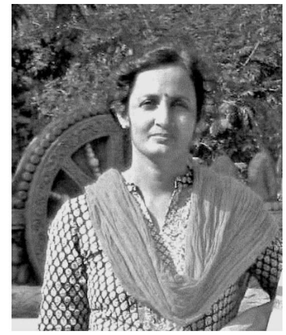

ಲತಾ ಹೆಗಡೆ

ಕಡಲ ತೀರವದು. ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಬಿಕಿನೀಧಾರಿ ಮಾನವಾಕೃತಿಗಳ ಬಿನ್ನಾಣವನ್ನೂ ಕಳ್ಳ ನೋಟದಿಂದ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಉಸುಕಿನ ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಮಜವಾಗಿ ಆಸೀನನಾಗಿದ್ದೆ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಬಂದ ಮದನಾಂಗಿಯೊಬ್ಬಳು ನನ್ನೆಡೆಗೇ ಬರತೊಡಗಿದಾಗ ಅದೇನೋ ಪುಳಕ... ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದವಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದೆ. ಮಾದಕ ನಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನೇ ತಿನ್ನುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಬಿಕಿನೀಧಾರಿ ಮತ್ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ ' ಮಲ್ಲಿಕಾ ಶರಾವತ್ ! '

ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಚಾರ ಮೈಯಲ್ಲಿ... ಗುಂಡಿಗೆ ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಸಿಕ್ಸ್ ಪ್ಯಾಕ್ ಸುಂದರಾಂಗರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನರಪೇತಲ ನಾರಾಯಣನಂತಿರುವ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದರೆ ನನ್ನಲ್ಲೇನೋ ವಿಶೇಷತೆ ಇರಲೇಬೇಕು... ಆಕೆಯ ನಳಿದೋಳಿನ ಬಿಸಿಯಪ್ಪುಗೆಯಲ್ಲಿ ಕರಗಿಹೋಗುವ ಮಧುರಕ್ಷಣದ ಕ್ಷಣಗಣನೆಯ ಮಧುರ ಭಾವದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ

" ರೀ..., ಏಳ್ರೀ... ಏನೂಂದ್ರೆ ಏಳ್ತೀರೋ ಇಲ್ವೋ...?... ಏಳೀಪ್ಪಾ... "

ಕರ್ಕಶದನಿಗೆ ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸಿದಂತಾಗಿ ಬೆಚ್ಚಿ ಫಕ್ಕನೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಾಗ ಕಂಡದ್ದು ಪಂಡರಾಪುರದ ವಿಠೋಬನ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೊಂಟದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಂತ ಮೊದ್ದು ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಮುದ್ದು ಮಡದಿಯ ಬೆಟ್ಟದಂತಹ ಆಕಾರ ! ಥೇಟ್ ಖಳನಾಯಕಿಯಂತೆ ಕಂಡಿದ್ದಳು. ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಬಳುಕುವ ನಡುವಿನ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಶರಾವತ್ ನ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನನಗೆ ಸುಂದರ ಕನಸನ್ನು ಭಗ್ನಗೊಳಿಸಿದ ಗುಜ್ಜಾನೆ ಮರಿಯಂತಿದ್ದ ಸುಂದ್ರುವಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಕೋಪ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಉದ್ಭವಿಸಿತ್ತು. ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ತಲೆಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಒದ್ದೆ ತಲೆಗೆ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಟವಲ್ ಬಿಗಿದು ಹಿಂದೆ ಸುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಮೋಸಂಬಿಯಿಟ್ಟಂತೆ ಕಂಡ ಆ ವಿಚಿತ್ರ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಪರಮಾನಂದದ ಅನುಭವ ! ತಡೆಯಲಾರದೇ ಕಿಸಕ್ಕೆಂದೆ.

ಅವಳೇನೆಂದುಕೊಂಡಳೋ... ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಎದ್ದೋಡಿ ರಾಗದಲ್ಲಿ " ಹ್ಯಾಪಿ ಬರ್ತ್ ಡೇ ಟೂ ಯೂ... " ನುಲಿಯುತ್ತಾ ಹಾಡತೊಡಗಿದಳು.

ಬರೋಬ್ಬರಿ ಐವತ್ತು ಇಂಚಿನ ಸೊಂಟವನ್ನು ಬಳುಕಿಸುವ ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎಂಭತ್ತರ ದಶಕದ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಹೀರೋಯಿನ್ ಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪತಿದೇವರ ಮೇಲೆ ಬಾಗಿ ಶುಭಾಶಯ ಕೋರುವ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಮೂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಳು ಭಾರ್ಯಾಮಣಿ. ಆ ಮೂಡಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮುಂದೆ ಅವಳೇನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆಂಬ ಅರಿವು, ಅನುಭವ ಎರಡೂ ಇದ್ದ ನಾನು ಆಕೆ ಮೈ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದೂ ಬೇಡ, ನನ್ನ ಕೃಶಕಾಯ ನರಳುವುದೂ ಬೇಡ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ ದಿನದಂದು ಅಪಥ್ಯ ಸೀನೇ ಬೇಡ ಎಂದುಕೊಂಡು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉರುಳುರುಳಿ ಚಂಗನೆದ್ದು ನುಣುಚಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟೆ. ' ಧೊಪ್ಪ್! ' ಮಾಂಸದ ಮುದ್ದೆಯಂತೆ ಕುಪ್ಪೆಯಾಗಿ ಬಿದ್ದರೂ ನನ್ನಾಕೆ ಬೇಸರಿಸದೇ ಸೊಂಟ ನೀವುತ್ತಾ ಎದ್ದು ನನ್ನ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಬಲಿತ ಹೆಬ್ಬಾವಿನಂತಹ ತೋಳುಗಳಿಂದ ಅಕ್ಷರಶ: ಬಂಧಿಸಿ

" ಏನೂಂದ್ರೆ..., ಇವತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಜನ್ಮದಿನಕ್ಕೆ ಸರ್ಪ್ರೈಜ್ ಕಣ್ರೀ... ಹೊಸರುಚಿ ಮಾಡಿದ್ದೀನಿ. ಮುಖ ತೊಳ್ದ್ ಬೇಗನೆ ಬನ್ನಿ. ಮಕ್ಕಳು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ನಿಮಗ್ ಕೊಟ್ಟೇ ನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ತಿನ್ನೋದು... " ಎಂದಳು.

ಮಲ್ಲಿಕಾ ಶರಾವತ್ ನ ಗುಂಗು, ಜನ್ಮದಿನದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದ ನನಗೆ ಆಕಾಶವೇ ನೇರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ಈ ಸಲದ ಪ್ರಯೋಗ ಹೇಗಿರುತ್ತದೋ ಏನೋ... ತಿನ್ನಲು ಭಯ ;

ತಿನ್ನದಿದ್ದರೆ ಉಳಿಗಾಲವಿಲ್ಲ. ಅಡಕತ್ತರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಅಡಕೆಯಂತಾದ ನನ್ನನ್ನು ಆ ದೇವನೇ ಕಾಪಾಡಬೇಕು… " ಕಾಯೋ ತಂದೆಯೇ, ದೇವಾ ಕರುಣಿಸು… ಪೊರೆಯೋ ಬಂಧುವೇ… " ಆಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಹಾಡು ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಿಂದ ತಾನೇತಾನಾಗಿ ಚಿಮ್ಮುತ್ತಿತ್ತು.

ಆರ್ತನಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸಹಧರ್ಮಿಣಿಯ ಹೊಸರುಚಿಗೆ ಬಲಿಪಶುವಾಗಲು ವಧಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಕುರಿಯಂತೆ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿ ಮೈ ಹಿಡಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭಂಡಧೈರ್ಯದಿಂದ ತಟ್ಟೆಯ ಮುಂದೆ ವಿರಾಜಮಾನನಾದದ್ದೇ ತಡ ಮಾಸಲು ಬಣ್ಣದ ಮುದ್ದೆಯಂತಿದ್ದದ್ದು ಧೊಪ್ಪನೆ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ನಂತೆ ತಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅವುಚಿಹಿಡಿಯಿತು ! ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ವಿಲಕ್ಷಣ ವಾಸನೆ ಮನೆಯೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿತ್ತು. ನನ್ನೆರಡು ಸುಪುತ್ರರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಮುಂಚೆ ಮುಖ ತೊಳೆಯಲೂ ಬಿಡದೇ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ ಮಾಡಿ ' ಹೊರಗೆ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಜೊತೆ ಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡ್ತೀವಿ, ನೀನ್ ಉಂಟು ಅಮ್ಮ ಉಂಟು ' ಅಂತ ನನ್ನ ಪರ್ಸಿನಿಂದ ಹಣ ಎಗರಿಸಿ ಅಂತರ್ಧಾನರಾದದ್ದು ಇದೀಗ ಸಕಾರಣವೆನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಕಿಲಾಡಿಗಳು ! ನನಗೆಲ್ಲಿದೆ ಆ ಭಾಗ್ಯ ?

ತಟ್ಟೇಲಿ ಹಾಕಿದ್ದರ ನೋಟಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಿವುಚಿದಂತಾಗಿತ್ತು. ' ಕಾಪಾಡಪ್ಪ ತಂದೆ… ' ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡೆ ಅಷ್ಟೇ. ಹೊಟ್ಟೇಲಿ ಕಿವುಚಿದ್ದು ರಭಸವಾಗಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಬಾಯಿಯನ್ನು ಅಮುಕಿ ಹಿಡಿದು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಲುಂಗಿಯನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೇ ಶರವೇಗದಲ್ಲಿ ಓಡಿದೆ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಗೆ.

" ಲೇ ಸುಂದ್ರೂ, ಹೊಟ್ಟೆ ಯಾಕೋ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದೆ ಅನ್ಸುತ್ತೆ ಕಣೆ. ಅಮ್ಮ ಯಾವತ್ತೂ ಅಂತಿದ್ಲು ' ಲಂಘಣಂ ಪರಮೌಷಧಿ : ' ಅಂತ. ಹಂಗಾಗಿ ಇವೊತ್ತಿಡೀ ಉಪವಾಸ ಮಾಡ್ ಬಿಡ್ತೀನಿ, ನಾಳೆ ಅನ್ನೋಷ್ಟ್ರಲ್ಲಿ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತೆ. ಸಾರೀ ಚಿನ್ನ, ನೀ ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು ತಿನ್ನೋಕೇ ಆಗ್ಲಿಲ್ವಲ್ಲೇ… ಅದ್ಸರೀ, ಅದೇನೇ ಅದು ನನ್ನ ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬದ್ ಸಲುವಾಗಿ ನೀ ತಯಾರ್ಸಿದ್ದು ? ಕೇಳಿದ್ರೆ ತಿಂದಷ್ಟೇ ಆನಂದವಾಗುತ್ತೆ… " ಕಣ್ಣನ್ನು ಪಿಳುಕಿಸುತ್ತಾ ಮಳ್ಳನಂತೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ.

" ಏನ್ರೀ ನೀವು, ಮೊದ್ಲೇ ಹೇಳ್ಬಾರ್ದಾ ಹೊಟ್ಟೆ ಸರೀಗಿಲ್ಲ ಅಂತ? ಅದೆಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ' ಎಮ್ ಬಿ ಈ ' ಹಲ್ವಾ ತಯಾರಿಸಿದ್ದೆ ಗೊತ್ತ ? "

" ಅಲ್ವೇ ಸುಂದ್ರು, ಎಮ್ ಬಿ ಎ ಕೋರ್ಸು ಗೊತ್ತು… ಅದೇನೇ ಅದು ಎಮ್ ಬಿ ಈ ಹಲ್ವಾ? ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳ್ಬಾರ್ದೇ ? "

ಹೇಗಿದ್ರೂ ಉಪವಾಸ ಘೋಷಿಸಿದ್ದೆನಲ್ಲ ಸಾವಿರ ಆನೆ ಬಲ ಬಂದಿತ್ತು. ಒಳಗೊಳಗೇ ಸಂತಸಪಡುತ್ತಾ ತೋರಿಕೆಯ ಕುತೂಹಲ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ್ದೆ.

" ಅದೇರೀ…, ಎಮ್ ಅಂದ್ರೆ ಮೂಲಂಗಿ, ಬಿ ಅಂದ್ರೆ ಬದನೇಕಾಯಿ, ಈ ಅಂದ್ರೆ ಈರುಳ್ಳಿ. ಈ ಹಲ್ವಾ ನಾನೇ ಕಂಡುಹಿಡಿದದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಸಲುವಾಗಿ… " ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ತಾನೇ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತಾ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಕಾಂಬಿನೇಶನ್ ನಲ್ಲೂ ಹಲ್ವಾ ತಯಾರಿಸೋಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿದ್ದಾಳಲ್ಲ ನನ್ನ ಸೋಕಾಲ್ಡ್ ಅರ್ಧಾಂಗಿ ! ಅವಳ ದಿವ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಮೂಕನಾಗಿಬಿಟ್ಟೆ.

" ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಸರೀಗಿಲ್ಲ ಅಂತೀರಿ… ಹುಲ್ಲಿನ ಕಷಾಯ ಮಾಡಿ ಕೊಡ್ತೀನಿ, ಎಲ್ಲ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ… " ಏದುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಲೇ ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹೊರಟವಳನ್ನು ತಡೆದು " ನೀನು ಅದೇನೇನೋ ಹಾಳುಮೂಳು ಮಾಡಿ ತಿನ್ನೋದ್ರಿಂದ್ಲೇ ಹೀಗ್ ಆಗಿರೋದು… " ಸಿಡಾರನೇ ಸಿಡುಕಿ ಸುಂದರ ಕನಸನ್ನು ಭಗ್ನಗೊಳಿಸಿದ್ದರ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡೆ.

ಥಟ್ಟನೆ ಗರಬಡಿದವಳಂತೆ ನಿಂತವಳು " ಏನಂದ್ರೀ… ಹಾಳುಮೂಳು ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಿಸ್ತೀನಾ ನಾನು ? ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಷ್ಟಪಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲಾನೇ ಕೊಟ್ರಿ. ನಾ… " ಇನ್ನೂ ಅದೇನೇನ್ ಪ್ರಲಾಪಿಸ್ತಿದ್ಲೋ ಏನೋ ಕಣ್ಣೆಂಬ ತೂಬಿನಿಂದ ಗಂಗೆ ರಭಸವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸಿ ಕೊರಳ ಸೆರೆ ಉಬ್ಬಿ ಮಾತಾಡಲಾಗದೇ ಬಿಕ್ಕತೊಡಗಿದಳು. ಮದುವೆಯಾಗಿ ತವರುಮನೆಯಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಹೊರಬರುವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಇಷ್ಟು ದು:ಖಿಸಿದ್ದಳೋ ಇಲ್ಲವೋ… ಕನಿಕರದಿಂದ " ಸಾರಿ ಕಣೇ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಏನೋ ಹೇಳ್ಬಿಟ್ಟೆ. ನೀನೆಂತಹ ಪಾಕ ಪ್ರವೀಣೆ ಅನ್ನೋದು ನಂಗ್ ಚೆನ್ನಾಗ್ಗೊತ್ತು. ನೀನೇಕೆ ಟಿವಿ ಚಾನೆಲ್ನಲ್ಲಿ ನಿನ್ ಅದ್ಭುತ ಕಲೇನ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಾರ್ದು ? ಬರೀ ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗೆ ನಿನ್ ಪ್ರತಿಭೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರ್ಬಾರ್ದು ಕಣೆ… " ಸಲಹೆ ಕೊಡೋಕ್ ಪುರ್ಸೊತ್ತಿಲ್ಲ ಕಣ್ಣೀರಧಾರೆ ಮಂಗಮಾಯ!

ಸಲಹೆ ಪಡೆದ ಅವಳು ಸುಮ್ಮನಿರೋಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ?ಚಾನಲ್ ನವರಿಗೆ ಪತ್ರಬರೆದು ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಅವರಿಂದ ಎರಡು ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸೆಂಬ ಆಹ್ವಾನವೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇವಳಿಗೋ ಉತ್ಸಾಹ, ಉದ್ವೇಗ, ಉನ್ಮಾದ. ನನಗೋ ಕೆಟ್ಟ ಆತಂಕ.

" ಸುಂದ್ರೂ, ಎಂಕರಿಣಿ ಕೇಳೋ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸು. ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯೋವಾಗ ' ಉಪ್ಪು ಎಷ್ಟ್ ಹಾಕ್ಬೇಕು ; ಖಾರ ಎಷ್ಟು, ಸಿಹಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ' ಅನ್ನೋ ಅಸಂಬದ್ಧ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ' ರಕ್ತದೊತ್ತಡ ಏರಿ ಲಕ್ವ ಹೊಡೀಬೇಕೆಂದಿದ್ರೆ ಉಪ್ಪುಜಾಸ್ತಿ ; ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯಿಂದ ಸಾಯ್ಬೇಕು ಅಂತಾದ್ರೆ ಖಾರ ; ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ ಹೆಚ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಶಿವನ ಪಾದ ಸೇರೋ ಆಸೆ ಇದ್ರೆ ಸಿಹಿ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಹಾಕಿ ' ಅಂತ ಮನೇಲಿ ಹೇಳೋ ಹಾಗೆ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಆಡ್ಬೇಡ. ' ಅವರವರ ರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ' ಅಂತ ನಾಜೂಕಾಗಿ ಹೇಳು. ಅಳತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಿನ್ ಜಾಣತನ ಪ್ರದರ್ಶಿಸು " ಪುಕ್ಕಟ್ಟೆ ಸಲಹೆ ದುಬಾರಿಯಾಗಲಿದೆ ಎಂದೆನ್ನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಆಗ.

ಪ್ರತೀ ದಿನವೂ ಅವಳು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವ ರೆಸಿಪಿಗಳದ್ದೇ ತಯಾರಿಕೆ. ನೆರೆಹೊರೆಯವರು, ನೆಂಟರಿಷ್ಟರು, ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳುವುದೇ ದಿನಚರಿಯಾಗಿತ್ತು. ನನಗೋ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಅದನ್ನೇ ತಿಂದೂ ತಿಂದು ಅವುಗಳ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ವಾಕರಿಸುವಂತಾಗಿತ್ತು ! ಸಾಲದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನಿಂದ ಭಾರೀ ಮೊತ್ತದ ಹಣ ಪೀಕಿದ್ದಳು. ಕಾರಣ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಿಗೂಢ ನಗೆಯೇ ಉತ್ತರವಾಗಿತ್ತು. ಅಂದು ಶೂಟಿಂಗ್ ದಿನ. ಇವಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಲೆಂದು ರಜೆ ಹಾಕಿದ್ದೆ. ' ಮ್ಯಾಗಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ತಿನ್ನಿ, ಬೇಗ ಬಂದ್ ಬಿಡ್ತೇನೆ ' ಅಂತ ಜಂಭದ ಚೀಲ ಭುಜಕ್ಕೇರಿಸಿ ಹೋದವಳು ಹೊತ್ತೇರಿದರೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾಕಿನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋ ಆತಂಕದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಕಾಲಿಂಗ್ ಬೆಲ್ಲಿನ ಶಬ್ದ. ಅವಸರಿಸಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಾಗ ಮುಂದೆ ನಿಂತ ಆಕೃತಿಯ ನೋಡಿ ದಂಗಾಗಿ ಹೋದೆ. ಬದಲಾದ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಜಂಭದ ನಗೆ ಸೂಸುತ್ತಾ ನಿಂತ ಸುಂದ್ರು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಹೊಳೆಯುವ ಝರಿ - ಕುಂದನ್ಗಳಿಂದ ಸೀರೆ, ರವಿಕೆ ಮಿರಮಿರನೆ ಮಿಂಚುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಬ್ಲೌಸೋ... ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಲೇಸುಗಳು, ಜೋತಾಡುವ ಕಸೆಗಳಿಂದ ವಿಚಿತ್ರ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನನ್ನವಳ ಮೈಯನ್ನು ಬಿಗಿದಪ್ಪಿತ್ತು. ಕೂದಲನ್ನು ಅದೇನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಳೋ, ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಯ ಒಣಗಿದ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪಿನಂತಿದ್ದದ್ದು ಇಪ್ಪತ್ತು ರೂಪಾಯಿಯ ಸೂಡಿನಂತೆ ಸೊಂಪಾಗಿತ್ತು. ಸೀರೆಗೆ ತಕ್ಕ ಮ್ಯಾಚಿಂಗ್ ಸೆಟ್ ಗಳು ; ಉಗುರು - ತುಟಿ - ಕಣ್ಣಿನ ಮೇಲೂ ಕಪ್ಪೋ ಕಪ್ಪು ! ಮ್ಯಾಚಿಂಗ್ ಹುಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಳು.

" ಇದೇನೇ ನಿನ್ ಅವತಾರ... ಕಪ್ಪು ಬೂಬು ಆಗಿದ್ಯಲ್ಲೇ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ನೀನು ಅಡುಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಿರೋದು ಫ್ಯಾಷನ್ ಪರೇಡ್ ಗೆ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು ಗೊತ್ತಿದೆ ತಾನೇ ? " ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಡಿದೆ. ಹಣ ಪೀಕಿದ್ದರ ರಹಸ್ಯ ಅನಾವರಣವಾಗಿತ್ತು.

" ಅಯ್ಯೋ... ಸುಮ್ನಿರಿ ಅಂದ್ರೇ. ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಜನ ವೀಕ್ಷಿಸೋ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಮನೇಲಿದ್ದಂತೆ ಎಣ್ಣೆ ಮುಖ, ಮಾಸಲು ನೈಟೀಲಿ ಅಡುಗೆ ತೋರಿಸೋಕ್ ಆಗುತ್ಯೇ ? ಹೇಗ್ಹೇಗೋ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಕುಂದು ತರ್ಲೇನೇ ? " ಉಳಿದ ವರಸೆಗೆ ಮೂಕನಾಗಿ ಆಟೋ ತರುವ ಸಬೂಬು ಹೇಳಿ ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದೆ. ಸಾಮಾನು ಹೊತ್ತು ಸ್ಟುಡಿಯೋ ತಲುಪಿದ್ದಾಯ್ತು. ಆಡಂಬರದಿಂದ ಕೈ ಬೀಸುತ್ತಾ ನಡೆದ ಇವಳ ಆರ್ಭಟಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಾಮಾನು ಹೊತ್ತಿದ್ದ ಸಾದಾ ಉಡುಪಿನ ನನ್ನನ್ನು ಏನೆಂದು ತಿಳಿದರೋ ಕವಡೆ ಕಾಸಿನ ಕಿಮ್ಮತ್ತೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಇವಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕಿರುತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸರಣಗೊಂಡಿತ್ತು. ವೀಕ್ಷಿಸಿದವರಿಂದ ಇವಳಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯ ಸುರಿಮಳೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಇವಳ ವೇಷಭೂಷಣ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನದ್ದನ್ನು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ದಿಗಿಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಾಗಲೇ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು.ಕಾಣದ ದೇವರಲ್ಲಿ ಹಾಗಾಗದಿರಲೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ನನ್ನಾಕೆಯ ಸವಾರಿ ಚಿತ್ತೈಸಿತ್ತು.

" ಏನೂಂದ್ರೆ..., ಆ ಇನ್ನೊಂದು ಚಾನಲ್ ಗೂ ನನ್ನ ಬಯೋಡಾಟ, ರೆಸಿಪಿಗಳ ವಿವರ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀನಿ ಕಣ್ರೀ... " ಪ್ರವರ ಸಾಗಿತ್ತು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಿತ್ತೇ ? ಆಕೆ ತಯಾರಿಸಿದ್ದ ' ಎಂ ಬಿ ಈ ' ಹಲ್ವಾ ಕಷ್ಟವೋ ನಷ್ಟವೋ ತಿಂದು ವಾಂತಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡಿದ್ರೆ ಒಳಿತಿತ್ತು. ಅವಳನ್ನಳಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ರಮಿಸಿದ್ದರೂ ಸಾಕಿತ್ತು. ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿಯಂತೆ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇಕೆ ? ಹಳಹಳಿಸುತ್ತಾ ಅವ್ಯಕ್ತ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮುಷ್ಟಿಗಾತ್ರದ ಹೃದಯ ಹಾಗೂ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಅವಿತು ಕುಳಿತ ಪರ್ಸಿಗೂ " ಆಲ್ ಈಸ್ ವೆಲ್... ಆಲ್ ಈಸ್ ವೆಲ್... " ಎಂದು ಸಂತೈಸುವ ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದೆ ನಿತ್ರಾಣನಾಗಿ.

ಎಮ್ಮ ಮನೆಯಂಗಳದಿ...

ಶಂಕರ ಹೆಗಡೆ
ನೇಪರವಿಲ್, ಇಲಿನೊಯ್ಸ್

ಎಮ್ಮ ಮನೆಯಂಗಳದಿ ಮೊಲ ಹೆತ್ತ ಕಥೆಯೊಂದ
ನಿಮ್ಮ ಸಂತಸಕೆಂದು ಬರೆದಿರುವೆನು
ನೋಡಿರೀ ಫೋಟವನು, ಎನ್ನ ಕೈ ಚಳಕವನು
ನಿಮ್ಮ ಮನವನು ತುಂಬಲೊಪ್ಪಿಸುವೆನು

ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ ಒಂದು ದಿನ. ಮಧ್ಯಾನ್ಹ ಸುಮಾರು ಏಳು ಗಂಟೆಯ ಸಮಯ. ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಯಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮೊಲಗಳು! ಒಂದು ಮೊಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುದುಗಿ ಮಲಗಿದರೆ ಉಳಿದ ಮೂರು ಮೊಲಗಳು ಮೂರು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಮೊಲವನ್ನೇ ಏಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿವೆ. ಒಂದೆರಡು ಮೊಲಗಳು ಯಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಓಡಾಡುವದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ನಾಲ್ಕು ಮೊಲಗಳು ಹೀಗೆ ತೆಪ್ಪಗೆ ಕುಳಿತಿರುವದನ್ನು ಎಂದೂ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿ, ಹಾ-ಹೂ ಎಂದು ಗದ್ದರಿಸಿದರೂ ಅಲುಗದೆ ಕುಳಿತಿವೆ. ಏನೋ ವಿಚಿತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅಂದುಕೊಂಡೆ.

ನಮ್ಮ ಯಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊಲಗಳು ಕಾಣುವದು ವಿಶೇಷವೇನಲ್ಲ. ಚಳಿಗಾಲ ಮುಗಿದು ವಸಂತ ಬಂತೆಂದರೆ ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಯಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊಲಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವದು ನಿತ್ಯದ ನೋಟ. ಮೊಲಗಳ ಹಾವಳಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮನೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆ ಚಿಕ್ಕ ಗಾರ್ಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಅವರೆ, ಟೊಮೇಟೋ, ಡೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸು ಇತ್ಯಾದಿ ಚಿಕ್ಕ-ಪುಟ್ಟ ತರಕಾರಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಯ ಹೂಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತೇನೆ. ಗಿಡಗಳು ಇನ್ನೂ ಎಳೆಯದಿದ್ದಾಗ, ಮೊಲಗಳು ಬಂದು ಎಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಂದು ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳನ್ನು ಗಿಡಗಳಿಂದ ದೂರ ಇಡಲು ಮೊಲ, ಚಿಗರೆಗಳಿಗೆ ಹೇವರಿಕೆಯಾಗುವಂತಹ ಕೆಲವು ರಾಸಾಯನಿಕ ಸೀರ್ಪನಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಗಿಡಗಳ ಸುತ್ತ ಸಿಂಪಡಿಸಿದೆ. ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮೊಲಗಳಿಗೆ ತೆಳ್ಳಗಿನ ಮೃದು ಅವರೆ ಎಲೆಗಳ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಗೆ. ನೆಟ್ಟ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲ ಎಲೆಗಳು ಮಾಯವಾಗಿದ್ದವು. ಹಾಗಾಗಿ ಬೇಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಯಿತು.

(ಮೂರು ಮೊಲಗಳು ಸುತ್ತ ಕುಳಿತು ಹೆರುವ ಮೊಲವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವದು

ಹಿಂದೆಂದೂ ನೋಡದ ಈ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ದೃಶ್ಯ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಇಂದೊಂದು ಹೆರಿಗೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸುವದು ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಜೀವವೊಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವದು ಯಾವಾಗಲೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪುಳಕ ತರಿಸುವಂತಹ ಘಟನೆ. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಿದ್ದಾಗ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹೆರಿಗೆಯ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ ನೆನಪಾಯಿತು. ಹಳ್ಳಿಯ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕಾಗಿ ಆಕಳು, ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ಆಗೊಮ್ಮೆ, ಈಗೊಮ್ಮೆ ಮನೆಯ ಎಮ್ಮೆ, ಅಥವಾ ಆಕಳು ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕರುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಕ್ಕಳಾದ ನಮಗೆಲ್ಲ ಅದು ಅತ್ಯಂತ ಸಂತೋಷದ, ಅಷ್ಟೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಸಂಗತಿ. ಚಿಕ್ಕ ಕರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುದ್ದಾಡಲು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತ ಹಲವು ಬೀದಿ ನಾಯಿಗಳಿದ್ದವು. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ನಾಯಿಯೊಂದು ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಒಣ ಹುಲ್ಲು ಶೇಖರಿಸುವ ಗುಡಿಸಲ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮರಿಗಳನ್ನು ಹೆರುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ ನೆನಪೂ ಇದೆ. ಆಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಪುಟ್ಟ ನಾಯಿಮರಿಗಳು ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಆಡುತ್ತಿರಿವದನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಈಗಲೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರದ ನವಿರು ಭಾವನೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಮೊಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಹತ್ತಿದೆ. ದೊರೆತ ಬಹಳಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಬರಹಗಳು ಸಾಕುಮೊಲಗಳನ್ನು ಕುರಿತೇ ಇದ್ದವು. ನಾನೆಂದೂ ಮೊಲವನ್ನು ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಬರಹಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನೋಡಿ, ಮೊಲಗಳು ಜನಪ್ರಿಯ ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆಂಬುದು ಅರಿವಾಯಿತು. ನಿಸರ್ಗ ಸಹಜ ಅಥವಾ ಕಾಡು ಮೊಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೋ ಎರಡೋ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನಗಳು ಮಾತ್ರ ದೊರೆತವು. ಕಾಡು ಮೊಲಗಳಿಗೂ, ಸಾಕು ಮೊಲಗಳಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿವೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಉಳಿದ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ, ಮೊಲಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮೊಲಗಳ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕಾಡು ಮೊಲಗಳು ವಾಸಿಸುವದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಿಡ-ಗಂಟಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಬಯಲುಗಳಲ್ಲಿ. ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ವಾಸ ಮಾಡುವಿದಿಲ್ಲ.

ಮೊಲಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಓದಿದೆ. ಮೊಲದ ಗರ್ಭಾವಧಿ ೨೮ ರಿಂದ ೩೧ ದಿನಗಳು ಮಾತ್ರ. ಹೆರಿಗೆಯಾದ ೫-೬ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ಹೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ೪-೫ ಮರಿಗಳನ್ನು ಹೆರುವದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಗರ್ಭತಳೆಯಬಹುದು. ಕಾಡು ಮೊಲಗಳ ಆಯುಷ್ಯ ಹೆಚ್ಚೆಂದರೆ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳು.

ಹೆರಿಗೆಯ ದಿನ ಹತ್ತಿರವಾದಂತೆ ಕಾಡು ಮೊಲಗಳು ಹೆರಿಗೆಗೆ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳವೊಂದನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನೆಲದಲ್ಲಿ ತಗ್ಗು ತೋಡಿ, ಅದನ್ನು ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ಬಿಲವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ, ನಾನು ಮನೆ ಮುಂದಿನ ಯಾರ್ಡಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಹೊಂಡವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅದರ ರಹಸ್ಯ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗರ್ಭಿಣಿ ಮೊಲ, ದಿನ ತುಂಬಿದಾಗ ಬಿಲದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಮರಿಗಳಿಗೆ ಜನನ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೆರಿಗೆಯಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೆ ತನ್ನ ಮೈಯ ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಬಿಲವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮೊಲದ ಹಾಲು ತುಂಬ ಪುಷ್ಟಿಕರ. ಹಾಗಾಗಿ ಮರಿಗಳಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಹಾಲುಣಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆಯೋ, ನಸುಕಿನಲ್ಲಿಯೋ ಕೆಲ ನಿಮಿಶಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಓದಿದ ಪ್ರಕಾರ, ಗಂಡು ಮೊಲ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಹೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಸಂಯೋಗ ಆದ ಬಳಿಕ ಗಂಡಿಗೆ ಸಂಯೋಗಿಸಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮೊಲದ ನೆನಪಾದರೂ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ದಿನ ನಮ್ಮ ಯಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯಲು ಕುಳಿತ ಮೊಲಗಳು ಗಂಡೋ, ಹೆಣ್ಣೋ ಎಂದು ಹೇಳುವದು ಕಷ್ಟ.

ಈ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ನಾನು ನನ್ನ ಫೋನಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ನಿಂತು ಕೆಲವು ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಕಿಕ್ಕಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಮೊಲಗಳು ಕದಲಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮನೆಯ ಒಳಗೇ ನಿಂತು ಆಗಾಗ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಾಸಿನ ನಂತರ ನೋಡಿದಾಗ ಎಲ್ಲ ಮೊಲಗಳೂ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಬಿಲವು ಮೊಲದ ಕೂದಲು ರಾಶಿಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ್ದಿತು. (ಫೋಟೊ ೩ ನೋಡಿ). ನಾನು ಕುತೂಹಲ ತಡೆಯಲಾರದೆ, ಮುಚ್ಚಲ ತೆಗೆದು ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಾಲ್ಕೋ, ಐದೋ ಪುಟ್ಟ ಮರಿಗಳು ಸತ್ತಂತೆ ಮಲಗಿದ್ದವು. ಮರಿಗಳ ಮೈಮೇಲೆ ಕೂದಲುಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣುಗಳು ಮುಚ್ಚಿದ್ದವು. ಇವು ಜೀವಂತ ಮರಿಗಳೇ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಕೂಡ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡುವ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟು ಬಂದೆ. ನಮ್ಮ ಯಾರ್ಡಿನ

ಹುಲ್ಲು ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸದವನಿಗೆ, ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿರಲು ಹೇಳಿದೆ.

ಆ ಮೇಲೆಯೂ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ತನಕ ಆಗಾಗ ಬಿಲದ ಮುಚ್ಚಲು ತೆಗೆದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟೇನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಲ್ಲದ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ, ಮರಿಗಳ ಆಕಾರ, ಗಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ತಾಯಿ ಮೊಲ ಬಂದು ಮರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸುವದನ್ನೂ ಎಂದೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ನಸುಕಿನಲ್ಲೋ, ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತೋ ಬರುತ್ತಿತ್ತೇನೋ. ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆದೆ.

ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ನಂತರ ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಕಾದಿತ್ತು. ಬಿಲ ಖಾಲಿಯಾಗಿದ್ದಿತು. ಮರಿಗಳು ಬೆಳೆದು ಗೂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು! ಆ ಪುಟ್ಟ ಮೊಲಗಳ ನವ ಬಾಳಿನ ಹೊಸ ದಿನಗಳು ಶುರುವಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲವೇ?

ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮರಿಗಳು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಯಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸುತ್ತಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು. ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಿರುನಗೆಯೊಂದು ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಮೂಡಿರುತ್ತದೆ ನನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ.

****

ಈ ನಾನು ಆ ನೀನು ಒಂದೇ ತಾನಿನ ತಾನು

ಪ್ರದೀಪ್ ಭಟ್
ಗ್ರೇಟರ್ ಟ್ವಿನ್ ಸಿಟಿಸ್, ಮಿನ್ನೆಸೋಟ

ನಾವು ಯಾರು? ನಾವಿಲ್ಲೇಕಿದ್ದಿವೆ? ನಮ್ಮಿರುವಿಕೆಗೆ ಏನು ಅರ್ಥ? ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಾನವನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿವು. ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ವೇದಾಂತವು ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡುವ ಉತ್ತರವೆಂದರೆ, "ತತ್ ತ್ವಂ ಅಸಿ," ಅರ್ಥಾತ್ "ಅದು ನೀನೇ (Thou art That)." ಮೇಲ್ನೋಟಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವದಲ್ಲೂ ಈ ಉತ್ತರವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. "ಇದು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಡಲೆ," ಅಥವಾ "ಈ ವೇದಾಂತ ಗೀದಾಂತವೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ," ಎಂದು ಮೂಗು ಮುರಿಯುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇದು ಸಹಜ ತಾನೇ? ವಿಷಯ ಇಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದುದರಿಂದಲೇ ಇದು ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದು ಬಂದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅನಂತವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವಂತ ಅನ್ವೇಷಣೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ಈ ಮಹಾವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅರಿತವರ ಅಂಬೋಣ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕಂಡುಬಂದ ಎರಡು ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ.

ಮೊದಲನೆಯದು ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿಗಳಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಉಪನಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಾದ ಋಭು ನಿದಾಘರ ವೃತ್ತಾಂತ: ಋಭುವಿನಿಂದ ಪರಮ ಸತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲಿತಿದ್ದರೂ ನಿದಾಘ ತಿರುಗಿ ತನ್ನೂರಿಗೆ ತೆರಳಿ ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದ. ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಮಮತೆ ತಳೆದಿದ್ದ ಋಭು ಆಗಾಗ ನಿದಾಘನಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವನು ತನ್ನನ್ನು ಆತ್ಮಾನ್ವೇಷಣೆಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ಬರುವಾಗ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮಾರುವೇಷ ತಳೆದು ನಿದಾಘನಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅವನನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

ಹೀಗೊಮ್ಮೆ ಋಭು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಿರುವ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ನಿದಾಘ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಯಾದ ನಿದಾಘನಿಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೇ ಹಳ್ಳಿಗನ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಋಭುವು ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯನ ಬಳಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಗದ್ದಲದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ. ನಿದಾಘನಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ರಾಜನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಗ್ರಾಮಸ್ಥನ ಸೋಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಋಭುವು ಉದ್ಗರಿಸಿದ: "ರಾಜನೇ? ಅವನು ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವನೇ? ಅವನೆಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ?" ಎದುರಿನಲ್ಲಿರುವ ವೈಭವದ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜನನ್ನು ಗುರುತಿಸದಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗನನ್ನು ಕಂಡು ತಾತ್ಸಾರದಿಂದ ನಿದಾಘನು, "ನೋಡಲ್ಲಿ, ಆನೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಂಬಾರಿಯೊಳಗೆ ರಾಜನಿರುವನು," ಎಂದ. ಆಗ ಋಭುವು, "ಎದುರಿನ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಆಕಾರಗಳೇನೋ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ರಾಜ? ಯಾವುದು ಆನೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ರೇಗಿದ ನಿದಾಘನು ಕೋಪದಿಂದ, "ಇಬ್ಬರನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೀ ಎನ್ನುವೆ, ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರು ರಾಜ, ಯಾವುದು ಆನೆ ಎಂದರಿವೆ ಎನ್ನುತ್ತಿರುವೆ. ನಿನ್ನಂತವನ ಬಳಿ ಮಾತಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನೋಡು, ಕೆಳಗಿರುವುದು ಆನೆ, ಅದರ ಮೇಲಿರುವವನು ರಾಜ," ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಇದನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಸಾಧಾರಣ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದ ಋಭುವು, "ಅಯ್ಯಾ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಮೇಲೆ ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ? ಮತ್ತೆ ಕೆಳಗೆ ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ?" ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನಿದಾಘನು ತಾಳ್ಮೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, "ನಿನ್ನಂತವನಿಗೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ತಿಳಿಯದು. ಕೃತಿಯಿಂದಲೇ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲಿ, ಬಗ್ಗು ನೀನು," ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಗ್ಗಿ ಕುಳಿತ ಋಭುವಿನ ಹೆಗಲೇರಿ, "ಈಗ ತಿಳಿದುಕೋ, ಕೆಳಗಿರುವ ನೀನು ಆನೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಿರುವ ನಾನು ರಾಜ. ಅರ್ಥವಾಯಿತೇ?" ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಋಭುವು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ, "ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳ್ಮೆಯಿರಲಪ್ಪ. ರಾಜ, ಆನೆ, ಮೇಲೆ, ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ—ಇವೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಿತು. ಆದರೆ ನೀನು ಅಂದರೆ ಯಾರು? ಮತ್ತು ನಾನು ಅಂದರೆ ಯಾರು?" ಹೀಗೆ ತನ್ನಿಂದ

ಹೊರತುಪಡಿಸಿ "ನೀನು" ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಮಹಾಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾದ ಕೂಡಲೇ, ನಿದಾಘನಿಗೆ ನಿಜದ ಅರಿವಾಯಿತು... ತಾನು ಯಾರ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವೆನೋ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ತಿದ್ದಲು ಬಂದಿರುವ ತನ್ನ ಗುರುವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು ನಿದಾಘನು ಋಭುವಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗವೆರಗಿದ.

ನಾನು ನಿಮಗೆ ಕೊಡಲಿರುವ ಎರಡನೆಯ ನಿದರ್ಶನವು ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರಿಂದ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಜನವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ದೇವದತ್ತ ಎಂಬುವವನನ್ನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಆಗ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಕಂಡು, "ಇವನು ದೇವದತ್ತ," ಎಂದು ಗುರುತು ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ, ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನಂತರ, ಎಪ್ರಿಲ್ನಲ್ಲಿ ಅದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನನಗೆ ಆಗ್ರಾದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಆಗಲೂ, ಅವನನ್ನು ಕಂಡ ನಾನು, "ಇವನು ದೇವದತ್ತ," ಎಂದೇ ಗುರುತು ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆ. ಜನವರಿಯಲ್ಲಿನ ದೆಹಲಿಯ ದೇವದತ್ತ ಮತ್ತು ಎಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿನ ಆಗ್ರಾದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ದೇವದತ್ತ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ. ಜನವರಿ, ಎಪ್ರಿಲ್, ದೆಹಲಿ, ಮತ್ತು ಆಗ್ರಾ—ಕಾಲ ಮತ್ತು ದೇಶಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮತ್ತು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ, ಒಂದೇ. "ತತ್ವಮಸಿ," ಈ ಮಹಾವಾಕ್ಯದ ವಾಚ್ಯಾರ್ಥವು ಇದೇ—ಆತ್ಮ (ತತ್) ಮತ್ತು ದೇಹ (ತ್ವಂ), ಈಶ್ವರ (ತತ್) ಮತ್ತು ಜೀವ (ತ್ವಂ) ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಒಂದೇ. "ತತ್ ತ್ವಂ ಅಸಿ." ಕಾಲ (time) ಮತ್ತು ದೇಶಗಳಿಗೆ (space) ತಕ್ಕಂತೆ ಅವು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದಷ್ಟೇ, ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಅವು ಬೇರಲ್ಲ. ಹೇಗೆ ದೆಹಲಿ, ಆಗ್ರಾ, ಜನವರಿ, ಮತ್ತು ಎಪ್ರಿಲ್ಗಳನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ನಾವು ಕೇವಲ ದೇವದತ್ತನನ್ನು ಗುರುತಿಸುವೆವೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ತತ್ ಮತ್ತು ತ್ವಂ ಗಳ ನಡುವಿನ 'ಕಾಲ್ಪನಿಕ' ಭೇಧವನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ, ಅವೆರಡೂ ಒಂದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಣಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕಂಡಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ನಾವು ಪ್ರಪಂಚದ ದೈನಂದಿನ ತೊಳಲಾಟದಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದು ವೇದಾಂತಿಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಶಿವಾನಂದರು ಕೊಟ್ಟ ಈ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಡಾ. ಯು. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪ್ರಭಂದದಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಮಹಾವಾಕ್ಯಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಕ್ಕೆ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಡಾ. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪ್ರಭಂದವನ್ನು ನೋಡಿ ("Vedanta and Modern Physics," ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು).

ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಮಹಾವಾಕ್ಯ ಮತ್ತು ಇದರಂತಿರುವ ಉಳಿದ ವಾಕ್ಯಗಳ ಅರ್ಥ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಂತಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ. ರಮೇಶ್ ಬಾಲ್ಸೇಕರ್ ಹೇಳಿದಂತೆ ದಿನಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಬೇಕಿದ್ದರೆ ಕಾಫಿ ಅಥವಾ ಟೀ ಹೀರುತ್ತಾ, ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುತ್ತ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ "ನಾನು" ಎಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೂ ಅರಸುತ್ತ ಹೋದರೆ ಸಾಕು... ಹಿಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಇಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈ ಅಂಕಣವನ್ನೇ ಮೆಲಕು ಹಾಕಿ!

ಗುರು ಶಿಷ್ಯರ ನಡುವಿನ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂವಾದಗಳಾದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ವೇದಾಂತದಲ್ಲಿನ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಾಡುಗಳ ಮೂಲಕ ನಿದರ್ಶಿಸಿರುವ ಬೇಂದ್ರೆಯಾದಿ ಕವಿಗಳು (ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕವನವೊಂದರ ಸಾಲೇ ಈ ಲೇಖನದ ಶೀರ್ಷಿಕೆ), ಹಾಗೂ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ("ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅರಿತು ನೀವಾಗಿ ಇರಿ," ಪ್ರ. ರಾ. ಭಟ್, ಏನ್. ಆರ್.ಎಮ್.ಎಚ್. ಪ್ರಕಾಶನ, ಕೋಟೇಶ್ವರ) ನನ್ನೀ ಲೇಖನಕ್ಕೆ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿವೆ.

ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ

ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಿ ಗಣಪತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಲಿಂಕನ್‌ವುಡ್, ಇಲಿನೊಯ್ಸ್

ಅದೊಂದು ಗಡಿಬಿಡಿಯ ಸೋಮವಾರದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ರಜಾ ದಿನವಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ರಿಸರ್ಚ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ನಿದ್ದೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರಮೋದ್ ಕಾಫಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಫಿ ಮಗ್ ಹಿಡಿದು ಕಿಚನ್ ಕಡೆ ಕಾಫಿಗಾಗಿ ನಡೆದರು. ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಅಗ್ರ ಪಂಕ್ತಿಯ ಉನ್ನತ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರವದು. ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿಯ ಬ್ರೇಕ್ ರೂಮ್ ಬೆಂಚುಗಳು, ಆ ಸೋಮವಾರದ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅದಾಗಲೇ ಸುರಿಸಿದ ಕಾಫಿ ಕಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿದ್ದವು. ಪ್ರಮೋದ್ ಕಾಫಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿಂದಂತೆ ಅವನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಶೋಧಕ ಕ್ರಿಸ್ ಎದುರಾದ. ಕುಶಲೋಪರಿ ವಿಚಾರಿಸಿದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸದೆ ಗೊಣಗುತ್ತ ಕ್ರಿಸ್ ತನ್ನ ಮಗ್ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಫಿ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮೋದ್ ಕಾರಣನೆಂದು ಎಣಿಸಿ, ತನಗಿದ್ದ ಹತಾಶೆಯನ್ನು ಅವನ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ. "ತಾವು ಮಾಡಿದ ಕಾಫಿ ಕಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಲಾರದಂತಹ ಮಹಾಶಯರೆಲ್ಲ ಬಂದು ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ಪ್ರಮೋದನನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಂಕು ನುಡಿದ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆದು "ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬೇರೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಚಂಡರಿಗೆ ಶಿಷ್ಯವೇತನ ನೀಡಿ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ದೇಶದ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಹಾಳು ಗೆಡವುತ್ತಿದೆ" ಎನ್ನುತ್ತ ಕಾಫಿ ಸುರಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಸಿಟ್ಟಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಬಗ್ಗಿಸುವಾಗ ತಾನು ಚೆಲ್ಲಿದ ಕಾಫಿ ಕ್ರಿಸ್ ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕುರಿತಾದ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಮೋದ್, ಕ್ರಿಸ್ ನ ಕೊಂಕಿನಿಂದ ವಿಚಲಿತನಾದ. ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ವಿನಮ್ರತ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ತಡವರಿಸುತ್ತ ಕಾಫಿ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಅವನು ಕಾರಣನಲ್ಲವೆಂದ. ಪ್ರಮೋದನ ವಿನಮ್ರತೆ ಕ್ರಿಸ್ ಗೆ ಮುದ ನೀಡಿತು ಮತ್ತು ಅವನಿಗಿದ್ದ ಹತಾಶೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿಯಾಯಿತು. "ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಈ ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಭಾರತೀಯರು ಮತ್ತೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹಾಳುಗೆಡವಿದ್ದಾಯಿತು, ಈಗ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ"......... ಕ್ರಿಸ್‌ನ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದವು ಹಾಗೂ ಸೌಜನ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದವು. ಪ್ರಮೋದನ ಚರ್ಮದ ಬಣ್ಣ ಕ್ರಿಸ್ ಅನ್ನು ಪೂರ್ವಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಒಳ ಮಾಡಿತ್ತು ಅನ್ನುವುದಂತೂ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿತ್ತು.

ಭಾರತೀಯರು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲ್ಲದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂಬುದು ಕ್ರಿಸ್‌ನ ಮಾತಿನ ಪರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕ್ರಿಸ್ ಜೊತೆಗಿನ ಈ ಅನುಭವವು ಅವನಿಗಲ್ಲದೇ, ಉಳಿದ ಭಾರತೀಯ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೂ ಆಗಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದ ಬಗೆಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವೆನಿಸಿತು ಪ್ರಮೋದನಿಗೆ. ಆದರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ "ನೀನಾಡಿದ ಮಾತುಗಳು ನಿನ್ನ ಮನೋಭಾವದ ಸೂಚಕಗಳು. ಅವು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿತ್ತವೆಯೇ ವಿನಃ ಭಾರತೀಯರನ್ನಲ್ಲ. ನಾವೇನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿತ್ತೇವೆಂದು ನಿನಗಿನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಪ್ರಮೋದ್ ನುಡಿದ. "ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ" ಎಂದ ಕ್ರಿಸ್. "ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ" ಎಂದು ನಿಖರವಾಗಿ ಮರುತ್ತರ ನೀಡಿದ ಪ್ರಮೋದ್ ತನ್ನ ಕೆಲಸದೆಡೆಗೆ ಹೊರಡಲು ಸಜ್ಜಾದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ರಿಸ್‌ನ ಆಪ್ತೆ ಲಿಂಡಾ ಬೆಳಗಿನ ಕಾಫಿಗಾಗಿ ತನ್ನ ಮಗ್ ಹಿಡಿದು ಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಖಾರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಿಸ್, ಒಮ್ಮೆಲೇ ತನ್ನ ಧ್ವನಿ ಬದಲಾಯಿಸಿ "ಹೇಯ್, ನಿನ್ನ ವೀಕೆಂಡ್ ಹೇಗಿತ್ತು?" ಎಂದು ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ನಗುತ್ತಾ ಲಿಂಡಾಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಅವರಿಬ್ಬರ ಸಂವಾದ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಪ್ರಮೋದ್ ತನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮರಳಿದ.

ಬಹು ದಿನಗಳಿಂದ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನಾದರೂ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡೋಣವೆಂದು ಪ್ರಮೋದ್

ತನ್ನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕೀ ಬೋರ್ಡ್ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಾಡಿಸತೊಡಗಿದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಆರಂಭದ ಅಡಚಣೆ ಇದ್ದರೂ, ಬಿಸಿ ಕಾಫಿ ಹೀರುತ್ತ ಲೇಖನ ಮುಂದುವರೆಸಿದ. ಲೇಖನವೇನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಯಾಕೋ ದಾಹವೆಂದು ಕೈ ಚಾಚಿದಾಗ ಕಾಫಿಯೂ ಮುಗಿದಿತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ತಂದಿದ್ದ ನೀರೂ ಖಾಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಎಲ್ಲ ಕುಡಿದು ಮುಗಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೆನೆ ಎಂದು ಪ್ರಮೋದ್ ವೇಳೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯೇ ಸಂದಿಸಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೀರು ತುಂಬಿಸಿ ಬರೋಣವೆಂದು ಬ್ರೇಕ್ ರೂಮ್ ಕಡೆ ಧಾವಿಸಿದ.

ಬ್ರೇಕ್ ರೂಮ್ ಕಡೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಲಿಂಡಾ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಸ್‌ರ ನಗು ಭರಿತ ಸಂಭಾಷಣೆ ಪ್ರಮೋದನಿಗೆ ಕೇಳಿ ಬರತೊಡಗಿತು. "ನಮ್ಮ ನಾಯಿ ಜಾಕಿ ಎಷ್ಟು ಕ್ಯೂಟ್ ಅಂದರೆ, ಅವನು ಮಗುವಿನಂತೆ ನಮ್ಮೊಂದಿಗೇ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ" ಎಂದೆನ್ನುತ್ತ ತನ್ನ ಮೊಬೈಲ್ ನಲ್ಲಿಯ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು ಲಿಂಡಾ. "ಜಾಕಿಯ ಫೋಟೋಗಳು ತುಂಬಾ ಕ್ಯೂಟ್ ಆಗಿವೆ" ಎಂದು ತನ್ನ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ ಕ್ರಿಸ್. ಬೆಳಗಿನ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಯಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕದಲಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಪ್ರಮೋದನಿಗೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಕಾಲ ಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಿಸ್ ಮತ್ತು ಲಿಂಡಾಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಪ್ರಮೋದನಿಗೆ ಏನಕ್ಕಾಗಿ ಪರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಿಷ್ಯ ವೇತನ ನೀಡಿ ಅಮೇರಿಕಾ ಕೈ ಬೀಸಿ ಕರೆಯುವುದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಪ್ರಮೋದ್ ಮೌನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬಾಟಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳ ತೊಡಗಿದ.

"ಕ್ರಿಸ್, ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದ ಲೇಖನವಿನ್ನೂ ನನ್ನ ಇನ್‌ಬಾಕ್ಸ್ ತಲುಪಿಲ್ಲ" ಎನ್ನುತ್ತಲೇ ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರೇಕ್ ರೂಮ್ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹೆನ್ರಿ. ಕ್ರಿಸ್ ಅವರ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. "ಈ ನಡುವೆ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸವಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದ ಲೇಖನ ಶುರು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ" ಎಂದು ನೆವ ಹೇಳಿದ ಕ್ರಿಸ್. "ಇನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪೋಸ್ಟರ್ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಕಾನ್ಫೆರೆನ್ಸನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನೆನಪಿರಲಿ" ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತ ಬಂದ ವೇಗದಲ್ಲೇ ಕಾಫಿ ತೆಗೆದು ಹಿಂದುರಿಗಿದರು ಹೆನ್ರಿ. "ಲಿಂಡಾ, ಇನ್ನು ಶುರುವಾಯಿತು ಹೆನ್ರಿಯ ಕಾಟ. ಲಂಚ್ ಬ್ರೇಕ್ ನಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸಿಗುತ್ತೇನೆ" ಎಂದ ಕ್ರಿಸ್ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕದಲಿದ. "ನಾನೂ ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿಲ್ಲ, ಇನ್ನಾದರೂ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ಶುರು ಮಾಡಲು ಬೇಸರ" ಎಂದು ಕ್ರಿಸ್ ಜೊತೆ ಒಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿಂದ ಲಿಂಡಾಳೂ ನಿರ್ಗಮಿಸಿದಳು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಮೋದ್ ನೀರು ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ.

ಆ ದಿನದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ೨ ಗಂಟೆಯ ಸಮಯವೇ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಪ್ರಮೋದ್ ಆಗಷ್ಟೇ ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಊಟದ ವೇಳೆ ಮೀರಿ ಹೋದ ಅರಿವಾಗಿ, ಊಟದ ಬಾಕ್ಸ್ ಹಿಡಿದು ಬ್ರೇಕ್ ರೂಮ್ ಕಡೆ ಧಾವಿಸಿದ. ಅದಾಗಲೇ ಊಟದ ಸಮಯ ಮೀರಿದ್ದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಜೊತೆಗೆ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡಲು ಸಿಗಲಾರರು ಎಂದು ಎಣಿಸಿ ಬ್ರೇಕ್ ರೂಮ್ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ. ಯಾವಾಗಲೂ ಬೇಗ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಿಸ್, ಅಂದಿನ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಇನ್ನೂ ಬ್ರೇಕ್ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಪ್ರಮೋದನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂತು. ತನ್ನ ಊಟ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕ್ರಿಸ್ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಮೇಜಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು, "ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಊಟ ಮಾಡಬಹುದಾ?" ಎಂದ ಪ್ರಮೋದ್. ಆಗಷ್ಟೇ ಊಟ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದ ಕ್ರಿಸ್ ಒಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿಂದ ಸಮ್ಮತಿಸಿದ.

ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಬೇಗ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಿಸ್ ಅಂದು ಯಾಕೋ ಸಪ್ಪೆ ಮೋರೆ ಹಾಕಿ ತಡವಾಗಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಪ್ರಮೋದ್ ಎದುರು ಬದುರಾಗಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತ. ಆಗಾಗ ಬಂದು ನೀರು ಮತ್ತು ಕಾಫಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಬ್ರೇಕ್ ರೂಮ್ ಶಾಂತವಾಗಿತ್ತು.

"ಏನು ಕ್ರಿಸ್, ತುಂಬಾ ದೀರ್ಘ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೀಯ, ಎಲ್ಲ ಸೌಖ್ಯವೆ?" ಎಂದು ಪ್ರಮೋದ್ ಕ್ರಿಸ್‌ನನ್ನುವಿಚಾರಿಸಿದ.

ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಸ್ "ಹೂಂ, ನಾನು ಹೆನ್ರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನಿಕ ಲೇಖನ ತುಂಬಾ ತಲೆ ನೋವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆಯೇ, ಬೇಗ ಲೇಖನವನ್ನು ಕಳುಹಿಸೆಂದು ಹೆನ್ರಿ ನನ್ನನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ." ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

"ನೀನು ಯಾವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಲೇಖನ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೀಯ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದಾ?"

"ನಾನು ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಲೇಖನವನ್ನೂ ಅದರ ಕುರಿತಾಗಿಯೇ ಬರೆಯಬೇಕು." ಕ್ರಿಸ್ ಗರ್ವದಿಂಲೇ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

"ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆ ಇದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದದ್ದು. ನಿನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸುತ್ತೀಯಾ?"

ಪ್ರಮೋದನು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕ್ರಿಸ್ ಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಹಾಗಾಗಿ ಬೀಗುತ್ತಲೇ ಉತ್ತರಿಸಿದ ತೊಡಗಿದ.

"ನಾನು ತುಂಬಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಷಯವಿದು. ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ತಾಯಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದಾಗ ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರ ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಗುವಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸುವಂತಹುದು. ನಾನು ಲ್ಯಾಬೋರೇಟರಿಯಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿ ಇಲಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಬ್ಬಿರುವ ಊಟ ತಿನ್ನಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ."

ಕ್ರಿಸ್ ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ಶುರು ಮಾಡಿದಾಗ ತುಂಬಾ ಗಹನವಾದ ಮತ್ತು ಆಳವಾದ ವಿಷಯವಿರಬಹುದು ಎಂದು ಎಣಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಮೋದ್, ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರಾಶನಾದ. ಆದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯವೆಂದು ತನ್ನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ.

"ನೀನು ಆ ಮರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀಯ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೀಯಾ ?"

ಪ್ರಮೋದನ ಆಸಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕ್ರಿಸ್ ನನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚೋದಿಸಿತು. ಇನ್ನೂ ಬೀಗುತ್ತ ಕ್ರಿಸ್ ಉತ್ತರಿಸತೊಡಗಿದ:

"ಅದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತೆ. ನಾನು ಈ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಕೊನೆಯ ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಕ್ಕಿಂತಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚು ತಾಯಿ ಹಾಗೂ ಮರಿ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಿ, ಅವುಗಳ ರಕ್ತ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮರಿ ಇಲಿಗಳು ದೊಡ್ಡವರಾದಾಗ ಡಯಾಬಿಟಿಸ್ ಹೊಂದಬಹುದು ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ನನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆ."

ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸಿ ತಿಳಿದ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಪುನರಾವರ್ತಿಸುತ್ತ, ಹೊಸತನ್ನೇನೋ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ನೂರಾರು ಇಲಿಗಳನ್ನು ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಿಸ್ ನ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಪ್ರಮೋದನ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ತಣ್ಣೀರೆರಚಿದವು. ತುಂಬಾ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯವೆಂದು ಸಂಶೋಧನೆ ನಡೆಸುವ ಸಂಶೋಧಕರಲ್ಲೊಬ್ಬ ಕ್ರಿಸ್ ಎಂಬುದು ಪ್ರಮೋದನಿಗೆ ಅರಿವಾಗಲು ಸಮಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೇ ತನಗೆ ತಿಳಿದ ಅಮೆರಿಕಾ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನವೂ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಲೆ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಬೀಗುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಿಸ್ ಗೆ, ಭಾರತೀಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಒಳ್ಳೆ ಅವಕಾಶ ಇದು ಎಂದು ಮನದಲ್ಲೇ ಎಣಿಸಿದ ಪ್ರಮೋದ್.

"ಓಹೋ ಹಾಗೋ." ಎಂದು ಪ್ರಮೋದ್ ಕುಹಕದಲ್ಲಿ ನುಡಿದ.

ಪ್ರಮೋದನ ಕುಹಕದಿಂದ ಕೋಪ ಹಾಗೂ ಗಲಿಬಿಲಿಗೊಂಡ ಕ್ರಿಸ್, "ಓಹೋ ಹಾಗೋ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇನು ಸಾಧಾರಣ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲ. ಆಹಾರವೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಗದ ನಿನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯೇನಿಲ್ಲ ಬಿಡು." ಎಂದು ಕಹಿಯಾಗಿ ನುಡಿದ

ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ದೇಶದ ಬಗೆಗೆ ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಕ್ರಿಸ್ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು, ಪ್ರಮೋದನಿಗೆ ಕೋಪ ಬರಿಸಿತು. ಕೋಪದಿಂದ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಪ್ರಮೋದ್ ಉಪಾಯ ಮಾರ್ಗ ಯೋಚಿಸಿದ.

"ಕ್ರಿಸ್, ನನ್ನ ದೇಶದ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿನಗೆ ಬೇಡ. ನಿಜ ಹೇಳ ಬೇಕೆಂದರೆ, ನಿನ್ನ ಅಪೂರ್ವ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಷಯ ನನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ವಿಷಯ.! ಹಾಗಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆ ನನಗೆ ಸೋಜಿಗವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಗರ್ಭಿಣಿ ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರವಲ್ಲದೇ, ಅವಳ ಯೋಚನೆಗಳೂ ಮಗುವಿನ ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ತಲೆ ಮಾರುಗಳಿಂದ ಬಂದ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ. ಈ ವಿಷಯ ಅಮೇರಿಕಾ ಹಾಗೂ ಇತರ ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ವಿಷಯಗಳು. ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನನಗೇ ತಿಳಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿಯದ ಸಂಗತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ."

ಇಂತಹ ತಿರುಗು ಬಾಣವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸದ ಕ್ರಿಸ್ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಲಿತನಾಗಿ ಕೇಳಿದ.

"ನಿಜವಾಗಿಯೂ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ ನೀನು ಹೇಳುವ ವಿಷಯ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಲ್ಪನೆ? ಇಷ್ಟು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯನನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಪರಿಯಾದರೂ ಬೇಡವೇ? ನೀನು ಹೇಳುವದೆಲ್ಲ ಅಜ್ಜಿಯ ಕಥೆಯಂತಿದೆ." ಎಂದು ಹಂಗಿಸಿ ನುಡಿದ.

"ನೀನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಗಳು ಅಡಕವಾಗಿರುವ 'ವೇದ' ಎನ್ನುವ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಪುರಾಣ ಹಾಗೂ ಪುಣ್ಯ ಕಥೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವಿಷಯ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಹಾಭಾರತದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಭಿಮನ್ಯು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಸುಭದ್ರೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಕೃಷ್ಣ ಹೇಳಿದ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹದ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹದ ಬಗೆಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಹಾಗೂ ಶೂರನಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಎಂಬುದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಹಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೆ, ಗರ್ಭವತಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸತ್ಸಂಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾದ ಆಚರಣೆಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹುದು."

"ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ನೀತಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ನಿನ್ನ ದೇಶ ಏನಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಬಡ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಏನಾಯಿತು ನೀನು ಹೇಳುವ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ?"

"ನನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರ ಬಡ ರಾಷ್ಟ್ರವಲ್ಲ, ಇದು ನಿನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಮಧ್ಯಂತರದ ಸ್ಥಿತಿ. ಅದು ಪುನಃ ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಐಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನವಾದ ನನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರ ಜಗತ್ತಿನ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಐಶ್ವರ್ಯ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಯೂರೋಪಿನಿಂದ ಬಂದ ಕೊಲಂಬಸ್ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ತಲುಪಲಾಗದೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದು ಅಮೇರಿಕಾವನ್ನು ಎಂದು ನೆನಪಿರಲಿ. ೮೦೦ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಮಹಮದೀಯರ ಹಾಗೂ ೨೫೦ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ದಾಳಿ ಹಾಗೂ ದುರಾಡಳಿತವನ್ನು ಕಂಡ ನನ್ನ ದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರದ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬಡ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದೆ."

ಪ್ರಮೋದ್ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಮುಂಚೆಯೇ ಕ್ರಿಸ್ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ನುಡಿದ.

"ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಳಿದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನಾದರೂ ಮಾತನಾಡುವಷ್ಟು ಸ್ಥಿತಿ ನಿನ್ನ ದೇಶಕ್ಕಿದೆ. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಷೆ ತಿಳಿದು ನಡೆಸುವ ಕಾಲ್ ಸೆಂಟರ್ ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಿಲ್ಲದೇ ಭಾರತದ ಬೆಲೆ ಬರೀ 'ಶೂನ್ಯ'".

ನಸುನಗುತ್ತ ಪ್ರಮೋದ್ ಖಚಿತ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದ.

"ಶೂನ್ಯವೂ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಭಾರತದ ಕೊಡುಗೆ. ಶೂನ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನಂತದ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಭಾರತ ಈ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪೇಟೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಧಾರೆ ಎರೆದಿದೆ. ಭಾರತದ ಗಣಿತ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹಾಳುಗೆಡವಿ ಇಡೀ ದೇಶದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೇ ಸೇರಬೇಕು.ಭಾರತೀಯ ಚಿಂತನಾ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪದ್ಧತಿಯು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಂದ ಹಾಳುಗೆಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎನ್ನಬಹುದು." ಎಂದ ಮರುತ್ತರವಾಗಿ.

"ನಿನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಣಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅವರಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ದೂಷಿಸಿವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಶೌರ್ಯ ಸೂಚಕವಲ್ಲವೇ?"

"ಇಲಿ ಮರಿಯಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ನಮ್ಮ ಅತಿಥಿ ದೇವೋಭವ ಎಂಬ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಚೂರಿ ಇರಿದಿದ್ದರಿಂದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಸರಿಯಾದ ಯುದ್ಧ ನೀತಿ ಅನುಸರಿಸದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆಯೇ, ಒಂದು ಸಭ್ಯ ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮೋಸದಿಂದ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಶೌರ್ಯವೆನ್ನುವುದಾದರೆ, ಕಳ್ಳತನವನ್ನೂ ಹಾಗೂ ದರೋಡೆಯನ್ನೂ ಶೌರ್ಯವೆಂದಂತೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಡೆಸಿದ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಶೌರ್ಯವೆನ್ನುವುದಾದರೆ, ಕೆಲವು ತಲೆಹಿಡುಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಭ್ಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಮಾಯಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಸುವ ಭಯೋತ್ಪಾದಕ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಶೌರ್ಯವೆಂದು ಕರೆದಂತಾದೀತು."

ತಾನು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಅರಿತ, ಕ್ರಿಸ್ ಮೂಲ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದ.

"ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ, ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳು ತುಂಬಿರುವ ನಿನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೂ, ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿರುವ ಯಾವ ಪುರಾವೆಗಳೂ

ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಅರ್ಥಹೀನ ಪುರಾಣ ಕಥೆಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಗಳೇ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ತುಂಬಾ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾದ ಅಂಶ." ಎಂದ ಕ್ರಿಸ್.

"ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಪುರಾವೆಗಳಿಲ್ಲ ನಿಜ, ಪುರಾವೆಗಳಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವರು. ಆದರೆ, ಪುರಾವೆಗಳನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತ ಹೋದರೆ ಅದೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಭೂಮಿ ಗೋಳವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಮಗೆ ಗೆಲಿಲಿಯೋಗಿಂತ ತುಂಬಾ ಹಿಂದಿಯೇ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಯೆಂದರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ "ಭೂಗೋಳ" ವೆಂದು ಗೆಲಿಲಿಯೋಗಿಂತ ತುಂಬಾ ಮೊದಲೆಯೇ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಲ್ಲದೆಯೇ, ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆತ್ತಿರುವ ವಿಷ್ಣುವಿನ ವರಾಹ ಅವತಾರದ ಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಗೋಳಾಕಾರದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪುರಾವೆಯಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ನಾನು ಆಗಲೇ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ವೇದಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲಾಗದ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗಾಗಿ, ಕಥೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಹಾಗೂ ಪುಣ್ಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜಲು ಒಲ್ಲದ ನನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲು ನಾನು, ಕಾರ್ಟೂನಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಂತಹ ವಿಧ ವಿಧವಾದ ದೈತ್ಯಗಳು ಅವನ ಹಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು "ಡಿಶುಮ್, ಡಿಶುಮ್" ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಶ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ನಮ್ಮ ಹಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ದೈತ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು "ಡಿಶುಮ್, ಡಿಶುಮ್" ಮಾಡಬೇಕೆಂದರ್ಥವೆ? ಪುರಾಣಗಳ ಒಳ ಅರ್ಥ ಅರಿಯದೆ, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದರೆ ಹೀಗೆಯೇ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬರುವುದು ಸಹಜ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಚರಣೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಮೂಗು ಹಿಡಿದು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಅನ್ನುವಂತಹ ಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಸಮುದಾಯದ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ದಿನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಈ ಕೆಲವೇ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನವರೆಗೂ ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮವನ್ನು 'ಅರೆ ಬೆತ್ತಲೆ ಭಾರತೀಯರ ಸರ್ಕಸ್' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದ 'ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು' ಇಂದು ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡು ಯೋಗವನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆಡೆಗೆ ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇ ಬೇಕಾದ ಅಂಶ, ಅಲ್ಲವೇ ಕ್ರಿಸ್?" ಪ್ರಮೋದ್ ಮಂದ ಹಾಸದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೀರ್ಘವಾಗಿಯೇ ನುಡಿದ.

ಪ್ರಮೋದನ ಈ ಉತ್ತರ ಕ್ರಿಸ್ ನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆಗುಂಟುಮಾಡಿತು. ತನ್ನ ಅಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ತಲೆಯಾಡಿಸಿದ ಕ್ರಿಸ್, ಮುಂದುವರೆದ.

"ನೀನೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅರಿಯದೇ ಪುರಾಣಗಳನ್ನೇ ಇತಿಹಾಸವೆಂದು ನಂಬಿ, ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹಾಗೂ ಮೂಢ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ನಡೆಸುತ್ತಾರಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ದೇಶದ ಈ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೆ ?" ಈ ಬಾರಿ ಕ್ರಿಸ್‌ನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಕು ಸರಿದಿತ್ತು.

"ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅಂಧ ಶ್ರದ್ಧೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಚಿಂತನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತುವ ಹಾಗೂ ಮೇಲು ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾರತೀಯನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ನಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿ ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ದೇಶ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೇನನ್ನೂ ಅಲ್ಲ. ಸನಾತನ ಧರ್ಮವೆಂದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಹಾಗೂ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಸತ್ಯ, ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಅಹಿಂಸೆ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯತೆ, ಕರುಣೆ, ವಾತ್ಸಲ್ಯ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥತೆ, ಆತಿಥ್ಯ, ಔದಾರ್ಯತೆ ಮತ್ತು ವಿನಮ್ರತೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಜೀವನ ಕ್ರಮ ಎಂದರ್ಥ. ಇವುಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಪುರಾಣ ಹಾಗೂ ಪುಣ್ಯ ಕಥೆಗಳೂ, ನಮ್ಮ ಆಚರಣೆಗಳೂ ಇರುವಂಥವು."

ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರಿಸ್ ಗೆ ಪ್ರಮೋದನ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವದ ಮಾತು ಹೊಸ ಅರಿವು ಉಂಟು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಆದರೂ, ತಾನು ಪತ್ರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಹಾಗೂ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಪ್ರಮೋದನ ವಿವರಿಸಿದ ಭಾರತಕ್ಕೂ ವೆತ್ಯಾಸವಿದೆಯೆಂದು ಅರಿವಿಗೆ ಬಂತು. ಆದರೆ, ಯಾವುದನ್ನು ನಂಬುವುದೆಂದು ಅರಿಯದಾದ ಕ್ರಿಸ್ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಏಳುತ್ತ:

"ಈ ಸಂಭಾಷಣೆಯೇನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ನೀನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಭಾರತ ನಾನು ತಿಳಿದ ಭಾರತಕ್ಕಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ನೀನು ಹೇಳಿದ ಭಾರತದ ಬಗ್ಗೆ google ಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ನನಗೇನಾದರೂ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯಲು ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇಳಬಹುದಾ?"

"ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಷ್ಟು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಿಲ್ಲವಾದರೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದು ಹೇಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೂ ಒಂದು ಹೊಸ ವಿಷಯದ ಅರಿವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ."

ವಿನಮ್ರ ಭಾವ ಹಾಗೂ ಮಂದ ಹಾಸದಿಂದ ಕೈ ಕುಲುಕುತ್ತ ಕ್ರಿಸ್ ನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ

.

****

ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಜಡ್ಜ್ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ:

24 ವರ್ಷದ ಮಗ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಬೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಮಂದಿಯಿದ್ದರು. ಆ ಹುಡುಗ ಕಿಟಿಕಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ನೋಡಿ 'ಅಪ್ಪಾ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಮರಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದೆ ಓಡುತ್ತಿವೆ' ಎಂದು ಜೋರಾಗಿ ಕಿರುಚಿದ. ಅಪ್ಪ ಮುಗುಳ್ನಕ್ಕ. ಮಗ ಮತ್ತೆ 'ಅಪ್ಪಾ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು ಕಪ್ಪು ಮೋಡಗಳು', 'ಅಪ್ಪಾ ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು ಹಸುಗಳು ಮೇಯುತ್ತಿವೆ' ಎಂದು ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ.

ಅವನ ಬಾಲಿಶ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅನುಕಂಪ ಮೂಡಿತು. ಕೆಲವರು ಮುಸಿಮುಸಿ ನಗತೊಡಗಿದರು. ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಯುವಕನೊಬ್ಬ ಹುಡುಗನ ತಂದೆಯ ಬಳಿ 'ನೀವೇಕೆ ನಿಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ಡಾಕ್ಟರ್ ಬಳಿ ತೋರಿಸಬಾರದು? ಈ ಶಹರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಒಬ್ಬ ಡಾಕ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ' ಎಂದ. ಅದಕ್ಕೆ ಆತನ ತಂದೆ ಹೇಳಿದರು 'ನಾವೀಗ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದಲೇಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನ ಮಗ ಹುಟ್ಟು ಕುರುಡನಾಗಿದ್ದ. ದೇವರ ದಯೆ ಯಿಂದ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಸಹೃದಯರು ಇವನಿಗೆ ಕಣ್ಣು ನೀಡಿದರು. ಇವತ್ತಷ್ಟೇ ಇವನು ಜಗತ್ತನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ'

ಎಂದರು. ನೀವು ಭೇಟಿಯಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಿಂದೆಯೂ ಒಂದೊಂದು ಕಥೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಜಡ್ಜ್ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚಿಸಿ.

Believe it or Not

Leela Rao Hegde,
Naperville, IL

Do you believe in coincidence? Some say there is no such thing. Everything happens for a reason. Things appear random because we do not know how to connect the dots. I subscribe to this theory. Let me see if you agree.

What is the connection between a Mathematician, Madras Port Trust, Cambridge UK, and a Fellowship of the Royal Society of London? Does this appear random to you or do you see a connection? You may have made up a theory but humor me and listen to mine.

A young and idealistic mathematician named his first-born Ramanujan after the famous figure in history of the same name. The historical Srinivas Ramanujan had humble beginnings in India around 1890. He was a school dropout and worked as a clerk at Madras Port trust. He was however, a mathematical genius and his work was exceptional and amazing. He was invited to Cambridge and his work was revealed to the world. He was elected as a Fellow of the Royal Society in 1918.

The present day Ramanujan grew up in the US, did well in school and when he completed MD/PhD, he went into research in cell biology. The proteins that he tracked around the cell got him invited to Cambridge where he continued his pursuit of those pesky (annoying) proteins. He was elected as a Fellow of the Royal Society in 2016.

As proud parents, (you have guessed by now that I am talking about Ramanujan/Manu Hegde), we attended the ceremony and watched him sign the famous fellowship ledger. This ledger carries the signatures of science greats like Newton and Einstein.

That is when it dawned on me! Manu Hegde signing that ledger was no coincidence. He was completing a circle that started the day he received his name! You see when Srinivas Ramanujan was elected fellow, he was too ill to attend the award ceremony.

Our son by signing his name was taking his award and honoring his namesake.

What was I doing in the picture? As Manu's step mom, I can neither claim to have contributed to his genes or even his upbringing. You see he was already grown up when I met him. Those credits go to his mom and dad. (Alternatively, I can buy him some jeans, so I can change the narrative next time around)

Was I just a coincidence? However, there is no such thing as a coincidence? Of course not! Did you know I worked at Madras Port trust for 6 years and may have walked where the great Ramanujan "the man who knew infinity" had walked! (Unfortunately, I did not pick up any math through ambiance). However, I fulfilled a goal and completed the circle in my own way. I have brought a piece of the senior Ramanujan to Manu, thanks to his father of course. Everything is connected and meant to be.

I write this not just to reveal my greatness to you, but also to show you how it can be life changing to follow my example. If you think hard enough, you can figure out how to get a piece of someone else's greatness. In addition, remembering is not half as hard as trying to work for it. Next time you want to claim "we won the world series" think harder and see how you can make the tale to include you more convincingly. Moreover, thank me in your heart of hearts!

It's More than Just a Robot

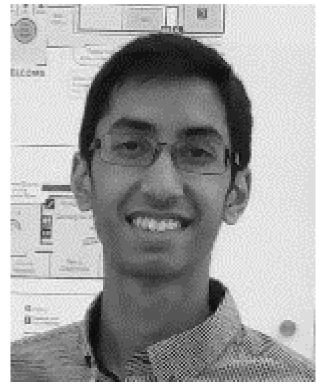

Ankith Adkoli, 16 years
Team Unlimited, Sharon

On a robotics team, one typically thinks that the robot is the center of the team that all members work solely on the robot. This was my initial perception of robotics before I joined FTC or First Tech Challenge, a division of FIRST, an organization devoted to promoting robotics, science and technology for youth. However, what I find is that FTC is much more than robots, the importance of developing skills such as teamwork and communication are all important aspects of a team that FIRST encourages. On my FTC team, we have several divisions devoted to certain aspects of the team. For example, we have hardware, software and design team

who work on the robot, while the documentation, fundraising, and outreach teams work on various activities. What interested me was that the latter did not seem to have as big of a role

with the robot, but were just as important to the team functioning. The presence of these divisions encourages real world skills such as communication,

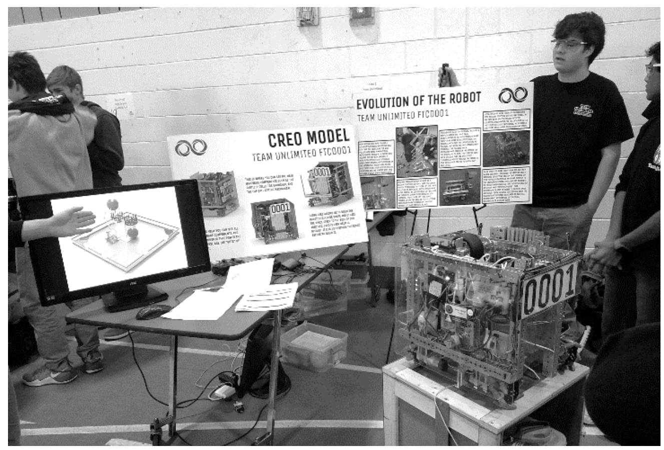

documentation, and marketing.

In FTC competitions, the importance of the three divisions is greatly emphasized, as one of the first events is a judging session. A judging session consists of a group of FTC officials asking questions to a team regarding the robot and challenges they have overcome. The judges ask to see the documentation binder, or as FIRST calls it, the Engineering Notebook, which has all the challenges and events documented in its contents. During my first competition, I was astounded by the importance of this binder, as it had no direct connection to the robot, but the judges valued it greatly. The judges also ask about outreach activities the team has done in the present season and how they help the community. The responses the judges receive, and the quality of the Engineering Notebook would factor into various awards given out at the end of every competition. These awards could potentially be qualifying awards

and allow the team to move on to competitions. When my team advanced by winning the Inspire Award, for being ‘a model FTC team’, my perception on what robotics was changed as well.FTC robotics allows students to learn the importance of teamwork, innovation and various STEM skills. Through the use of these skills in the real world, students can become leaders and pioneers of new ideas and innovations throughout the world.

****

ಮರಕಡಿಯುವವನು:

ಮರ ಕಡಿಯುವವನೊಬ್ಬ ಟಿಂಬರ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಬಳಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ. ವ್ಯಾಪಾರಿ ಆತನಿಗೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆ ಸಂಬಳವನ್ನೇ ನೀಡಿದ್ದ. ಅದರಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಮರಕಡಿಯುವವನು ಜೋಶ್‌ನಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ. ಮೊದಲ ದಿನ 18 ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಮುಗಿಸಿದ. ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಾರ ಎಂದು ಮಾಲೀಕನಿಂದ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ಆತ ಮರುದಿನವೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು, ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಅವತ್ತು ಅವನು ಕೇವಲ 15 ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ. ಮೂರನೇ ದಿನ 10 ಮರ ಕಡಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲಾಯಿತು. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕುಗ್ಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು

ಅವನು ಗಾಬರಿಯಾದ. ‘ನಾನು ಶಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಮೊದಲಿನಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ’ ಎಂದು ಮಾಲೀಕನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ.

ಮಾಲೀಕ ನಸುನಗುತ್ತಾ ಕೇಳಿದ-‘ನೀನು ನಿನ್ನ ಕೊಡಲಿಗೆ ಕೊನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಸಾಣೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದು ಯಾವಾಗ?’ ‘ಸಾಣೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇ? ನನಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮರ ಕಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದೆ’ ಎಂದ ಮರಕಡಿಯುವವನು.

ನಾವಿಂದು ಎಷ್ಟು ಬಿಜಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುವ ವ್ಯವಧಾನವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಬದುಕಿನ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ನಮಗೆ ಆರೋಗ್ಯ, ಸ್ನೇಹ-ಸಂಬಂಧ, ಮನಶ್ಶಾಂತಿ, ಮಾನವೀಯತೆ ಮುಂತಾದ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಮಯವೇ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೆ? ಹಾಗಾದರೆ ಈಗ ಹೇಳಿ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಆಯುಧವನ್ನು ಕೊನೆಯ ಬಾರಿ ಸಾಣೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದೆಂದು?

Interview with My Ajja

Sarah Hegde
Spokane, WA Age 12

[<u>Notes from Shankar Hegde:</u> During the summer of 2015, we visited our son Raju's family in Spokane. One day I asked my granddaughter Sarah, who was 10 years old at that time, to interview me so she gets to know me better. She was excited. She went to her room, and in a few minutes came down to interview me with a set of questions. She started asking her questions one by one and took notes. When finished, she went back to her room again and within an hour wrote the following essay. Here is typed version of her hand-written set of questions and the essay. It is typed exactly as written with no correction. A sample page in her own handwriting is inserted.]

Interview Questions:

1. What was your favorite subject in school? (SL)
2. Did you enjoy going to school then? (SL)
3. Did you like all your teachers? (SL)
4. Did you go to college and if so which college did you go to and where? (SL)
5. Was one of the things that inspired you to be a teacher was going to school growing up? (SL)

1. How many brothers and sisters do you have? (HL)
2. Did all your brothers and sisters go to school with you? (HL)
3. How old were you when you burnt your foot? (HL)
4. What were your parent's names and what did they do for living? (HL)

<u>Interview Report</u>

Today I interviewed my Ajja. You get to learn about his school life, his childhood, and 5 fun facts about him. After reading this, I hope you are inspired to interview someone in your family.

First, school life. My Ajja's favorite subject is math. He loves math very much. When he was younger, he enjoyed going to school. There was no big pressure to get good grades in India. The school my Ajja went to through 4th grade was very very old. His father went to the same school growing-up. It had one teacher and one room. My Ajja always liked his teachers because everyone was to always respect them. No one ever whether or not they liked their teachers. My Ajja went to college in a town called Sirsi for 2 years. Lucky for him, a new college was opening in Sirsi and Ajja was one of the first ones to try it out. Then he decided he wanted to go to a bigger college.

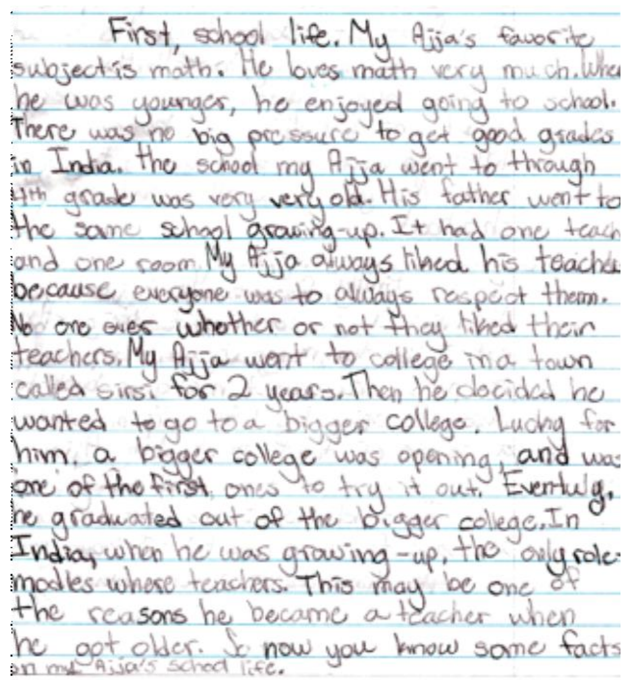

First, school life. My Ajja's favorite subject is math. He loves math very much. When he was younger, he enjoyed going to school. There was no big pressure to get good grades in India. the school my Ajja went to through 4th grade was very very old. His father went to the same school growing-up. It had one teach and one room My Ajja always liked his teacher because everyone was to always respect them. No one ever whether or not they liked their teachers. My Ajja went to college in a town called Sirsi for 2 years. Then he decided he wanted to go to a bigger college. Lucky for him, a bigger college was opening, and was one of the first ones to try it out. Evently, he graduated out of the bigger college. In India, when he was growing-up, the only role-modles whese teachers. This may be one of the reasons he became a teacher when he got older. So now you know some facts on my Ajja's school life.

Eventually he graduated out of the bigger college. In India, when he was growing-up, the only role-models were teachers. This may be one of the reasons he became a teacher when he got older. So now you know some facts on my Ajja's school life.

Next, home life. My Ajja has 4 siblings, he the youngest out of the 5. His brothers and sisters did not go to past the 4th grade because there was no school past that. They only worked on the farm. He was the only one to go to school past 4th grade. He burned his foot at about 11 months of age, just as he was learning to walk. His parents worked on the farm and their names were Timmayya and Ganga. My Ajja was born on June 6th, 1943, so when he was born, England still ruled India. Now you know all about my Ajja's childhood.

Finally, fun facts. My Ajja now lives in Naperville IL, just outside of Chicago. He loves to eat Indian food, mango, banana, and pineapple. He has no pets, and sometimes goes back to teach classes. He enjoys his life very much. Now you know a couple of fun facts about my Ajja.

In conclusion, I have covered school life, childhood, and some fun facts about him. I hope you learned a couple of things about a very interesting man!

ಸಂತೋಷ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ?

ಅಪ್ಪ ಮತ್ತು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಮಗ ಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ದಾರಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಲ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಹಳೆಯದಾಗಿ ಕೆಸರು ಮೆತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಂದು ಜೊತೆ ಶೂ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹೊಲದೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರೈತನ ಶೂ ಅದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಕೀಟಲೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅನಿಸಿತು. 'ಅಪ್ಪಾ ನಾವು ಈ ಶೂಗಳನ್ನು ಪೊದೆಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿಸಿಡೋಣ. ರೈತ ಬಂದು ಶೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಪರದಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ಮಜಾ ಬರುತ್ತದೆ' ಎಂದ.

ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಮಗನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬೇಸರವಾಯ್ತು. ಆದರೂ ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ 'ಮಗೂ, ಈ ಹಳೆಯ ಶೂಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆ ರೈತ ಬಹಳ ಬಡವನೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಬಡವನಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಪಡುವುದು ಕ್ರೂರತನ. ಆದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಾಯವಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷ ಸಿಗುತ್ತದೆ' ಎಂದ. ಮಗನಿಗೆ ಅಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದುವರಿಸಿದ ತಂದೆ, 'ನಾವು ಆತನ ಎರಡೂ ಶೂಗಳೊಳಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಕೋಣ. ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಹೊರಡುವಾಗ ಶೂ ಒಳಗೆ ಹಣ ನೋಡಿದ ಅವನ ವರ್ತನೆ ಹೇಗಿ ರುತ್ತದೆಂದು ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೋಡೋಣ ಆಗದೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಮಗನಿಗೂ ಇದು ಹಿಡಿಸಿತು. ಎರಡೂ ಶೂ ಒಳಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಇಬ್ಬರೂ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಗಮನಿಸತೊಡಗಿದರು. ರೈತ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ವಾಪಸಾದ. ಶೂ ಧರಿಸಿ ಹೊರಡ ಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡವನ ಕಾಲಿಗೆ ಏನೋ ತಾಕಿದಂತಾ ಯಿತು. ಏನೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ನಾಣ್ಯಗಳು! ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದ, ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಿಸೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿದ. ಇನ್ನೊಂದು ಶೂ ಧರಿಸುವಾಗಲೂ ಆತನಿಗೆ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕವು. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಆತನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಜಿನುಗಿತು!

ಆತ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಕೈ ಮುಗಿದು 'ಅಯ್ಯಾ ದೇವರೆ! ನೀನೆಷ್ಟು ದಯಾಳು. ಇಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನಿಟ್ಟ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಯಾರೋ ತಿಳಿಯದು. ಈ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ತಪ್ಪಾಗಬಹು ದೇನೋ! ಆದರೆ ನನಗೆ ಹಣದ ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಈ ದುಡ್ಡಿನಿಂದ ನಾನು ಕಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಔಷಧ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಮಾಡುವುದೋ ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ನೀನೇ ದಾರಿ ತೋರಿಸಿದ್ದೀಯ' ಎಂದು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದ. ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಗ ಅಪ್ಪನನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಜೋರಾಗಿ ಅತ್ತು ಬಿಟ್ಟ. ಆಗ ಅಪ್ಪ 'ಈಗ ಹೇಳು ಖುಷಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿದೆ? ಆತನ ಶೂಗಳನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಟ್ಟು ಪರದಾಟ ನೋಡುವುದರಲ್ಲೋ, ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದವನಿಗೆ ಕೈಲಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೋ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಈಗ ನೀವೇ ಹೇಳಿ ಯಾವುದರಲ್ಲಿದೆ ಆತ್ಮ ತೃಪ್ತಿ?

ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು

ಸರಸ್ವತಿ ಶಂಕರ್
ಬೆಂಗಳೂರು

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೂರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ರಾಜಕಾರಣಿಯೋರ್ವರ ಸಂದರ್ಶನವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ರಾಜಕೀಯ ರಂಗಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಸೇರುವಂತಾಗಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಂದರ್ಶನಕಾರರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ರಾಜಕಾರಣಿ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಮಾಜ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪರಿಸರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಂಥ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮುಂತಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅವರು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ನಗು ಬಂತು, ಖೇದವೂ ಆಯಿತು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳೆಗೆ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಸೇರುವುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತುಂಗಕ್ಕೇರುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಸುಲಭವೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಚಿಂತನೆಗೆ ಹಚ್ಚಿತು.

ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದು ವಿಜೃಂಭಿಸಿದ ಅನೇಕ ಮಹಿಳಾ ನಾಯಕಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ನೆಹರೂ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿ ದೇಶವನ್ನು ಸುಮಾರು ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿಯಂತೆ ಆಳಿದವರು. ಹನ್ನೊಂದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬ್ರಿಟನಿನ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಾರ್ಗರೆಟ್ ಥ್ಯಾಚರ್ ಬ್ರಿಟನಿನ ಉಕ್ಕಿನ ಮಹಿಳೆಯೆಂದೇ ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಇಸ್ರಾಯೆಲ್ ದೇಶದ ಉಕ್ಕಿನ ಮಹಿಳೆಯೆನಿಸಿಕೊಂಡವರು ಅಲ್ಲಿನ ನಾಲ್ಕನೇ ಪ್ರಧಾನಿ ಗೋಲ್ಡಾ ಮಾಯರ್. ಜರ್ಮನಿಯ ಚಾನ್ಸೆಲರ್ ಏಂಜೆಲಾ ಮೆರ್ಕೆಲ್ ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವೀ ಮಹಿಳೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕೊರಿಯಾದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪಾರ್ಕ್ ಗುನ್ ಹೇ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಂಡರೂ, ದೇಶದ ಸಮಗ್ರತೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದವರು. ಮ್ಯಾನ್ಮಾರಿನ ಮಿಲಿಟರಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ಹೋರಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ "ಲೀಗ್ ಫಾರ್ ಡೆಮೊಕ್ರಸಿ"ಯ ನಾಯಕಿಯಾದ ಆಂಗ್ ಸಾನ್ ಸೂಕೀ, ದೇಶದ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದವರು. ಇನ್ನು ಬ್ರಿಟನಿನ ಈಗಿನ ಪ್ರಧಾನಿ ತೆರೆಸಾ ಮೇ, ಥಾಯ್ಲೆಂಡಿನ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಧಾನಿ ಯಿಂಗ್ಲಕ್ ಶಿನವತ್ರಾ, ಬ್ರೆಜಿಲಿನ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ದಿಲ್ಮಾ ರೂಸೆಫ್, ಬಾಂಗ್ಲಾದ ಶೇಕ್ ಹಸೀನಾ, ಶ್ರೀಲಂಕಾದ ಪ್ರಥಮ ಮಹಿಳಾ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಿರಿಮಾವೋ ಭಂಡಾರನಾಯಕೆ ಮುಂತಾದವರು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದವರೇ. ಅಮೇರಿಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಚುನಾವಣೆಯ ಅಂತಿಮ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪಿದ ಹಿಲರೀ ಕ್ಲಿಂಟನ್ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗದೇ ಇದ್ದರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆಯಾಗಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸೋನಿಯಾ ಗಾಂಧಿ ಕೂಡಾ ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ನೂರಮೂವತ್ತು ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯದ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಿದರೆ, ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೇವಲ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟೇ ಎನ್ನಬಹುದು. ಪ್ರಧಾನಿ ಆಗಿದ್ದ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಅಲ್ಲದೆ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಯಲಲಿತಾ, ಮಾಯಾವತಿ, ಮಮತಾ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, ವಸುಂಧರಾ ರಾಜೇ ಅರಸ್, ಶೀಲಾ ದೀಕ್ಷಿತ್ ಮುಂತಾದವರು ಮಹಿಳಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಇವರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದಲೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದವರು ಎನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಪರಂಪರೆಯ ಬಲವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಬಂದವರು. ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕಿಳಿಯುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೂ ಸಣ್ಣ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಬೇಕಾದರೂ, ಪುರುಷರ ಬೆಂಬಲ ಅವಳಿಗೆ ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇತರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗೆದ್ದಳೆಂದಾದರೆ, ನಂತರ ಅವಳಿಗೆ ಅವರ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿರಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಕೂಡಾ ಒಬ್ಬಂಟಿಯಾಗಿ ಓಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ರಾತ್ರೆ, ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ ಎಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ವಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ವಾಕಿಂಗ್ ಬಿಡಿ, ಮನೆ ಮುಂದೆ ರಂಗೋಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಮಹಿಳೆಯ ಕತ್ತಿನಿಂದ ಸರ ಅಪಹರಣವಾದ ಪ್ರಕರಣ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಿ ಇದೆ. ರಾತ್ರೆ ಹೊತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಿಡೆಯಿಂದ ಸಂಚರಿಸಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾತ್ರೆಯಾಗುವ ಮುನ್ನ ಮನೆ ಸೇರಬೇಕೆಂಬ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭದ್ರತೆ ಅವರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತದೆ. ನಿಶಾಚರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಪ್ರಯಾಣ ಪೂರ್ತಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಎನ್ನುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆಗೊಳಗಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಂಥ ಮಹಿಳೆಯರು ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಗೆಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಕೂಪಮಂಡೂಕದಂತೆ ಬೆಳೆದ ಸ್ತ್ರೀ, ತನ್ನ ಗಂಡ ಮತ್ತು ಮನೆಯವರ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಚುನಾವಣಾ ಕಣಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬಲ್ಲಳು? ಮಹಿಳಾ ಮೀಸಲಾತಿ ಇರುವುದರಿಂದ, ಈಗ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೂಡಾ ಚುನಾವಣೆಗಿಳಿಯುವಂತಾಗಿದೆ.

ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಮೇಲೇರಬೇಕಾದರೆ, ಮೊದಲು ಮಹಿಳೆ ತನಗಿಷ್ಟವಾದ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದರ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಂತರ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತು, ಜನಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅವಳಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಛಾಪು ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಚಿಗುರಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂತವೇ ಬಲು ಕಠಿಣವಾದುದು. ಒಮ್ಮೆ ಹೆಸರು ಬಂತೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇತರರ ಹಂಗಿಲ್ಲದೆ ಚುನಾವಣೆ ಗೆಲ್ಲುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಪುರುಷರಂತೆ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸಬಲೀಕರಣ ಹೊಂದುವುದು ಅಗತ್ಯ. ತಾಳ್ಮೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿ, ಹೃದಯ ವೈಶಾಲ್ಯತೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ, ಮಹಿಳೆಯರು ಯಾವುದೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸಬಲ್ಲರು. ತಮಿಳುನಾಡಿನಂಥ ಜನನಿಬಿಡ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದ ಜಯಲಲಿತಾ ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆ.

ಕೊನೆಗಾಣದ ಕುಟುಂಬ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಸ್ವಜನ ಪಕ್ಷಪಾತ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಹದಗೆಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ನೆಹರೂ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶೇಕ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ, ಮುಲಾಯಂ ಸಿಂಗ್ ಯಾದವ್, ಸಿಂಧಿ ಯಾ, ಕರುಣಾನಿಧಿ, ದೇವೇಗೌಡ ಮುಂತಾದವರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಯವರನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಆಲದ ಮರದಂತೆ ಪಸರಿಸಲು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳೆಗೆ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕಿಳಿಯಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಎಲ್ಲರೂ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇಂದಿನ ಕಲುಷಿತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರು, ಯಾಕೆ ತಾವೂ ಇಂಥ ಕೂಪಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬೇಕು, ಎಂದು ಅಸಹ್ಯಪಟ್ಟು ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ದೂರವಿರಲು ಬಯಸುವುದು ಸಹಜ.

ಒಮ್ಮೆ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಒಳ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ ಮಹಿಳೆ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟಕ್ಕೇರಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ವಾತಾವರಣ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಾತಿಲ್ಲ. ಇದು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಚಿತ್ರರಂಗದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಕಿರುತೆರೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಹೆಸರು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲದಿಂದ ಒಳ ಹೊಕ್ಕವರಿಗೆ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಹುಳುಕುಗಳು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ರಾಜಕೀಯದಂತಹ ಪ್ರಭಾವಶಾಲೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಸೂಯೆ, ದ್ವೇಷ, ಕಾಲೆಳೆಯುವಿಕೆ, ಮುಂತಾದುವು ಇಲ್ಲದಿರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ತಾನೊಬ್ಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಸಕಲ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಜೃಂಭಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ. ಈ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ರಾಜಕೀಯ ಪೈಪೋಟಿ, ಹಣಾಹಣಿ, ಧನಲಾಲಸೆ ಇವೆಲ್ಲ ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ, ನಿಪುಣ ಸ್ತ್ರೀಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ, ಆಂತರಿಕ ಸ್ಥೈರ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾತೃ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸುತ್ತಲಿನ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ತಿಳಿಗೊಳಿಸಬಲ್ಲಳು. ತನಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸೂಕ್ತ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಅಂತಹ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲಳು. ಹೀಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಅಧಿಕ ಜನನಿಬಿಡ ದೇಶವಾದ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಬಲ್ಲುದು

ಕೊಡಗು - ಒಂದು ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ

ನೀರ್ಕಜೆ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್
ಮಡಿಕೇರಿ

ಕೊಡಗು ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆ. ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ೪೧೦೨ ಚದರ. ಕಿ. ಮೀ. ದಟ್ಟವಾದ ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಅಮೃತವಾದ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳ ಪ್ರದೇಶವಿದು. ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಪರ್ವತದ ತಲಕಾವೇರಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಉಗಮಿಸಿ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವ, ನಾನಾ ಉಪನದಿಗಳಿಂದ ಕುಡಿ ಬೆಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿವೆ ಕಾವೇರಿ ನದಿ, ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವ ಬರಪೊಳೆ, ಪಯಸ್ವಿನಿ ಮೊದಲಾದ ನದಿಗಳು ಸುಮಾರು ಸಾವಿರದ ಐದುನೂರು ಅಡಿಗಳ ಎತ್ತರ, 15′ ಇಂದ 25′ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ಸಿನ ಹವಾಮಾನ ; ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ಮೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ೩೦-೩೫′ ಸೆಲ್ಸಿಯಸ್ಸಿಗೆ ಏರುವುದೂ ಇದೆ. ಜೂನ್ ನಿಂದ ಅಕ್ಟೊಬರ್ ವರೆಗೆ ಮಳೆಗಾಲ ಸುಮಾರು 60-300 ಇಂಚಿನಷ್ಟು ಮಳೆ ಕೊಡಗಿನ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಕೊಡಗನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಿರಾಪುಂಜಿ ಎಂದೇ ಕರೆಯುವುದುಂಟು.

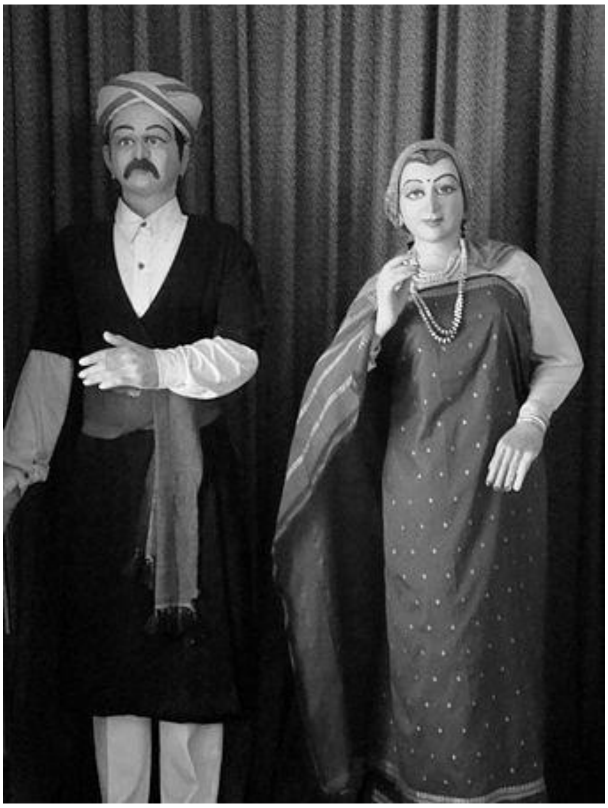

ಕೊಡವ ಮೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಿಧ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿವೆ, ಕೆಲ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳು ಎರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವಿದೇಶಿ ಮೂಲದವರು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ವಿದೇಶಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಕೇವಲ ಊಹಾಪೋಹಗಳಾಗಿದ್ದು, ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಯಾವುದೇ ದೃಢವಾದ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳಿಲ್ಲ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ, ಕೊಡವರು ಕೊಡಗುನ ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬೆಳೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ನಾಗರೀಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಪುರಾತನ ಯುದ್ಧದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಾಗಿದ್ದರು.
ಕೊಡವರು (ಕೊರ್ಗ್ಸ್) ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ನರು ಮೊದಲು ಸಿಂಧೂ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಬ್ರಾಡ್ ಹೆಡೆಡ್ (ಬ್ರಾಕಿಸ್ಫಾಲಿಕ್) ಸ್ಟಾಕ್ನ ವಂಶಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಇವರು ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ನರು ಮೊದಲು ಕೂಗರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದರು (ಹಟ್ಟನ್, 1976 ರಲ್ಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನ್ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಂತೆ).

ಇಲ್ಲಿನ ಬಹುತೇಕ ಜನರ ಜೀವನ ಕೃಷಿ ಅಥವಾ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ. ಕೋಡಗು ಎಂದಾಕ್ಷಣ ಕೆಡಗಿನ ಕಾಫಿ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿಯ ಅತ್ಯುಚ್ಚ ಕಾಪಿ ಬೆಳೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಬಹುತೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ರಫ್ತಾಗುವ ಕೊಡಗಿನ ಕಾಪಿ ಜಗತ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಬತ್ತ, ಕಾಳು ಮೆಣಸು, ಏಲಕ್ಕಿ, ಚಹಾ, ರಬ್ಬರ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸೋಮವಾರ ಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಜೋಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಜೀವನ ಮಳೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವುಳ್ಳವರು ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗಿ ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಕೂಡ ಇದೆ.

೨೦೧೧ ರ ಜನಗಣತಿಯಂತೆ ಕೊಡಗಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಐದೂವರೆ ಲಕ್ಷ. ಕೊಡಗು ಎರಡು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸ್ಥಾನವನ್ನು

ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಹಬ್ಬಗಳೆಂದರೆ ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಮಣ, ಹುತ್ತರಿ, ಕೈಲ್ ಪೊಳ್ದ್, ಯುಗಾದಿ.

ಈ ಹಬ್ಬಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅರೆ ಭಾಷೆ, ತುಳು, ಕೊಡವ ಭಾಷೆ, ಕೊಂಕಣಿ, ,ಮಲಯಾಳಮ್, ಬ್ಯಾರಿ ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳಿವೆ. ಇತ್ತಿಚೆಗೆ ಹಲವು ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಕೊಡಗು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರವಾಸೀ ತಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ . ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಆಟ ಹಾಕಿ. ಹಾಕಿ ಆಟದ ಪಂದ್ಯಾವಳಿಗಳು ಸರ್ವೇ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಇನ್ನು ಭಾರತದ ಮಿಲಿಟರಿಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರ.

ದ್ರೌಪದಿಯ ವಿವಾಹ ಮಂಟಪದ ವರ್ಣನೆ
(ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ಮಹಾಭಾರತದಿಂದ)

ಚಾರಣರ ಕೈವಾರ ತುಂಬುರ
ನಾರದರ ಸಂಗೀತ ರಂಭೆಯ
ಚಾರುನರ್ತನ ಚಿತ್ರರಥನ ಮೃದಂಗ ಮೃದುಶಬ್ದ
ಆರುಭಟೆ ಮಿಗಲಳ್ಳಿರವ ಜಂ
ಭಾರಿಯೋಲಗದಲಿ ತದೀಯ ಮ
ಹಾರಭಸವಿತರೇತರ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಯ್ತೆಂದ

ತಾತ್ಪರ್ಯ:
ಇಂದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರ ಹೊಗಳಿಕೆ, ತುಂಬುರು ನಾರದರ ಸಂಗೀತ, ರಂಭೆಯ ನರ್ತನ, ಸೂರ್ಯನ ಮೃದಂಗವಾದನ, ಇವುಗಳಿಂದ ಆದ ಮಹಾಕೋಲಾಹಲವು, ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ದ್ರೌಪದಿಯ ಸ್ವಯಂವರ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೋ ಎಂಬಂತೆ ವಿವಾಹ ಮಂಟಪವು ಇಂದ್ರಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು

ಸಾಳಗದ ಸಮ್ಮೋಹನದ ಮಳೆ
ಗಾಲವೋ ಗೀತವೋ ರಸಾಳಿಯ
ಕಾಲುವೆಯೊ ನವಕಾವ್ಯಬಂಧದ ಸಾರಸಂಗತಿಯೋ
ಆಲಿಗಳಿಗಾಯುಷ್ಯಫಲ ಜೀ
ವಾಳವೋ ನರ್ತನವೊ ಸೊಗಸಿನ
ಮೇಳವಣೆಗಳ ಪಾಟಿಯಾದುದು ಜನದ ಕಣ್ಮನಕೆ

ತಾತ್ಪರ್ಯ:
ಇಂತಹ ವಿಧವಿಧವಾದ ಸಂಗೀತದ ನಾದದಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ಆ ಮಂಟಪವು ಇದೇನು ಸಂಗೀತದ ಮೋಹಕವಾದ ಮಳೆಗಾಲವೋ, ಅಥವ ಈ ನವರಸಗಳು ಭರಿತವಾದ ಹಾಡುಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಲುವೆಯೋ, ನೂತನ ಕಾವ್ಯರಚನೆಯ ರೀತಿಯೋ, ಈ ನೋಟವು ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕವೋ ಎಂಬಂತೆ, ಈ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯಗಳ ಸೊಗಸು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರ ಕಣ್ಮನಕ್ಕೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು.

ಹೊಳೆವ ಭಿತ್ತಿಯ ಸಾಲ ಭಂಜಿಕೆ
ಗಳಲಿ ಮೌಕ್ತಿಕ ವಜ್ರ ಮಣಿಮಂ
ಗಳ ಮಹಾರಶ್ಮಿಯಲಿ ರಚನೆಯ ಚಿತ್ರಪತ್ರದಲಿ
ಇಳೆಗಿಳಿದ ಪುಷ್ಪಕವೊ ನೂತನ
ನಳಿನ ಮಿತ್ರನ ರಥವೊ ಮೇಣಿದು
ಜಲಧಿಶಯನನ ಸೆಜ್ಜೆಯೋ ನಾವರಿಯೆವಿದನೆಂದ

ತಾತ್ಪರ್ಯ:
ಆ ವಿವಾಹ ಮಂಟಪವು ಅತ್ಯಮೋಘವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಗ್ರಹ ಕೆತ್ತನೆಗಳಿದ್ದವು. ಆ ವಿಗ್ರಹಗಳ ಹೊಳಪನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಳೆವ ವಜ್ರ ಮಣಿಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹರಳುಗಳ ಕಾಂತಿಯು ಹಲವು ರೀತಿಯ ಆಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದವು. ಈ ದೃಶ್ಯ ಎಲ್ಲರ ಕಣ್ಣಿಗು ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ, ಇದು ಧರೆಗಿಳಿದ ಪುಷ್ಪಕವಿಮಾನವೋ, ಅಥವ ಸೂರ್ಯನ ಹೊಸ ರಥವೋ ಅಥವ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಶಯನಾಗೃಹವೋ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗದು ಎಂದು ಎಲ್ಲರು ಅಚ್ಚರಿ ಪಟ್ಟರು.

ಝಳಿವ ಝೋಂಪಿಸಿ ಬೀಸಿದವು ತಂ
ಬೆಲರ ಬೀಸಣಿಗೆಗಳು ಪರಿಮಳ
ಕಲಿತ ಮಕರಂದದ ತುಷಾರದ ತುಹಿನ ರೇಣುಗಳ
ಸುಳಿವ ಸುತ್ತಣ ಸಾಲಭಂಜಿಕೆ
ಗಳಲಿ ಸೂತ್ರಿಸಿ ರಚಿಸಿದರು ಮಂ
ಗಳದ ರಿಂಗಣ ಝಾಡಿಸಿತು ವೈವಾಹ ಮಂಟಪವ

ತಾತ್ಪರ್ಯ:
ವಿವಾಹ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜರಿಗು ಆಯಾಸ, ಶಕೆಯಾಗದ ಹಾಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರು. ಸಾಲು ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಸೂತ್ರದಿಂದ ಜೋಡಿಸಿ, ಸುಗಂಧಯುಕ್ತವಾದ ತುಂತುರು ನೀರನ್ನು ಬೀಸಣಿಕೆಗಳು ಬೀಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಶಖೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ವಿವಾಹ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರದೊಡನೆ ಎಳೆದೊಡನೆ, ವಿಗ್ರಹಗಳು ಮಂಗಳ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಕೊಡಗಿನ ಮುಕುಟಮಣಿ "ಭಾರತೀಸುತ"

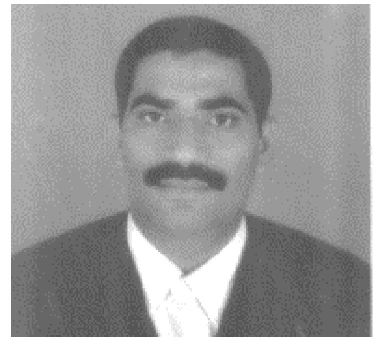

ಡಾ. ಶ್ರೀಧರ ಹೆಗಡೆ
ಮಡಿಕೇರಿ, ಕೊಡಗು

"ಭಾರತೀಸುತ" ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಇವರ ನಿಜವಾದ ಹೆಸರು ಎಸ್. ಆರ್. ನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಅಂದರೆ ಶಾನುಭೋಗರ ಮನೆಯ ರಾಮಯ್ಯನ ಮಗ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್. ತಾಯಿ ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣರಾವ್ ಹಿರಿಯರು. ಕೊಡಗಿನ ರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಶಾನುಭೋಗಿಕೆ ಇವರ ಕುಲ ಕಸಬು. ಇವರು ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಹುಟ್ಟಿದ್ದು 1915ರ ಮೇ 15ರಂದು. ಇವರು ಮಡಿಕೇರಿ ಬಳಿಯ ಬಿಳಿಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.

ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಮ್ಯ ತಾಣ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ವೀರಧೀರರ ನಾಡು. ಇವರು ಭೂತಾಯಿಯ ಆರಾಧಕರು ಹಾಗೆಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸೀಮತೆ ಮೆರೆಯುವ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹರು. ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನದೇ ಸಿಂಹ ಪಾಲು. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಸೇನಾದಂಡಾಧಿಕಾರಿ ಫೀ.ಮಾ.ಕೆ.ಎಂ.ಕಾರ್ಯಪ್ಪ ಜನಿಸಿದ್ದು ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲೆ. ಕೊಡಗನ್ನು ಹಾಲೇರಿ ವಂಶದ ರಾಜರುಗಳು ಆಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಭವ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಅರಮನೆ, ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಳಗಳು, ಇಂದಿಗೂ ರಾಜ ವೈಭವದ ಕುರುಹುಗಳಾಗಿ, ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ. ಇತಿಹಾಸಕಾರರಿಗೆ, ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಕೊಡಗು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಹಿಂದೂ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟಸ್ಥಾನ ಲಭಿಸಿದೆ. ಇವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ ಆಡುವ ಭಾಷೆ, ಎಲ್ಲವೂ ತನ್ನ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹುತ್ತರಿಹಬ್ಬ, ಹುತ್ತರಿಹಾಡು, ಹುತ್ತರಿಕೋಲು ಮತ್ತು ಸುಗ್ಗಿಕುಣಿತಗಳು ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷತೆಯಿಂದ ಕೊಡಗಿನ ಭವ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾರುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜೀವನದಿಯೆಂದೇ ಖ್ಯಾತವಾದ ಕಾವೇರಿನದಿ ಜನ್ಮತಾಳುವುದು ಇದೇ ನಾಡಿನ ತಲಕಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಗಿರಿ ಎಂಬ ಅತೀ ಎತ್ತರದ ಶಿಖರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ನದಿಯು ಉಗಮಿಸುವ ಕುಂಡಿಕೆ ಇದೆ. ಪ್ರತೀ ವರ್ಷ ತುಲಾ ಸಂಕ್ರಮಣದ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ಈ ಕುಂಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜುಳುಜುಳುನಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಉಗಮಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಮುಂದೆ ವಿಶಾಲ ನದಿಯಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಮಂಡ್ಯ ತಮಿಳುನಾಡನ್ನು ಪಾವನ ಮಾಡಿ ಸಾಗರ ಸೇರುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಕಾವೇರಿ ಕುಲ ದೇವತೆ, ಮನೆದೇವತೆ. ಕೊಡಗಿನವರ ರಕ್ತದ ನರನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವೇರಿ ಹರಿದಾಡಿದ್ದಾಳೆ, ನಲಿದಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಕೊಡವರ ಕುಟುಂಬದ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ ಕಾವೇರಪ್ಪ ಅಥವಾ ಕಾವೇರಿ ಇರಲೇಬೇಕು. ಕೊಡವರ ಜೀವನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವೇ ಆಗಿರುವ ಕಾವೇರಿ ದಕ್ಷಿಣ ಗಂಗೆಯೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಬ್ರಿಟೀಷರ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಳವಾಗಿದ್ದ ಕೊಡಗು ಭಾರತದ ಕಾಫಿ ಕಣಜವೆಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ದಿ. ಜೊತೆಗೆ ಕೊಡಗಿನ ಕಿತ್ತಳೆ ಹಾಗೂ ಏಲಕ್ಕಿ ಬೆಳೆಗಳು ತುಂಬ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಕೊಡಗು ಸಿರಿಸಂಪತ್ತಿನ ನಾಡಾಗಿದೆ. ಮೈಲುಗಳಷ್ಟು ದೂರ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಿರಿವಂತರ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕುರುಹು. ಕಾಫಿ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದೆ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ವಲಯಗಳು ಕೊಡಗನ್ನು ಸಂಪತ್ತಿನ ಗಣಿಯಾಗಿಸಿವೆ.

ಇಂತಹ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಾತಾವರಣದ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತೀಸುತರು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತು ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡರು. ಮುಂದೆ ಭಾರತೀಸುತರೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಾಹಿತಿಯಾಗುವರೆಂದು ಯಾರೂ ಊಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯಾಗಸದ ನೀಲಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ಧೃವತಾರೆಯಂತೆ

ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಭಾರತೀಸುತರು ಅಪ್ರತಿಮ ದೇಶಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದರು. ನಂತರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿಯೂ ಧುಮುಕಿ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿದರು. ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಭಾರತಾಂಬೆಯ ಪುತ್ರರೆಂದು ಕರೆದುಕೊಂಡ ಇವರಿಗೆ ಭಾರತೀಸುತ ಎಂಬುದು ಅನ್ವರ್ಥ ಕಾವ್ಯನಾಮ.

ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಾನುಭೋಗರೆಂದರೆ ಅಪಾರ ಗೌರವ. ಇಂತಹ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ನಾರಾಯಣರಾಯರು, ತಮ್ಮ ಏಳನೇ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ತಂದೆಯನ್ನ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಆದರೂ ತಾಯಿ ಸುಬ್ಬಮ್ಮನವರು ವಿದ್ಯಾವಂತೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮಗನನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಪಣತೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಇವರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಸುಬ್ಬರಾಯರು ಉದ್ದಾಮ ಪಂಡಿತರೂ, ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಆಗಿದ್ದು ಇವರ ಪಾಲಿಗೆ ವರದಾನವಾಯಿತು.

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲೇ ಅಪಾರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರತೀಸುತರನ್ನು ಕಂಡರೆ ತಾಯಿಗೆ ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆ. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆಂಗ್ಲಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದಲು ಸೇರಿಸಿದ್ದರು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ರ ದಟ್ಟ ಪ್ರಭಾವವಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅನುಕರಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದ ಎಂಬ ತಾರತಮ್ಯಗಳಿದ್ದವು. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಸುತರು ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಉಳಿದ ಆಟೋಟ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ಬಳಗದೊಂದಿಗೆ ಕೊಡಗಿನ ರಮ್ಯ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಐಸಿರಿಯನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿಸರ್ಗ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮಗುವಾಗಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಇವರಿಗೆ ಕಲ್ಪನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯಿತು.

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಒಳಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಸುಪ್ತವಾಗಿ ಅಡಗಿರುವ ಅಪಾರ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿರುತ್ತದೆ, ಒಳಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡು ತನ್ನ ವಿಶ್ವರೂಪದರ್ಶನ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಸುತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದು ಇದೇ ಪವಾಡ. ಭಾರತೀಸುತರು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ಶಾಲೆಗೆ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿ ಆಗಮಿಸಿದ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಸಿಗೆ ನೀರೆರದು ಮುಂದೆ ಅದು ಹೆಮ್ಮರವಾಗಲು ಕಾರಣರಾದರು. ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಬೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಪಂಜೆಯವರು, ಬಾಲಕ ಭಾರತೀಸುತರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಪಂಜೆಯವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಅಪ್ಪಟಬಂಗಾರದಂತೆ ಹೊಳೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಭಾರತೀಸುತರು, ಮೊದಲು ರಚಿಸಿದ ಕಥೆ 'ಪೃಥ್ವಿರಾಜ', ಆದರೆ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿದ್ದು 'ಬಂಗಾರದ ಬಳೆ' ಎಂಬ ಕಿರುಗತೆ. ಅಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಓದುಗರ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದಿದ್ದ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದಾಗ ಭಾರತೀಸುತರ ವಯಸ್ಸು ಕೇವಲ ಹದಿಮೂರು ವರ್ಷಗಳು. ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿದೆಸೆಯಲ್ಲೆ ಬರಹಗಾರರ ಕೂಟವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಇವರ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮುದ್ರಣ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಕೊಡಗಿನ ಕಾನನ ಸುಮವಾಗಿದ್ದ ಭಾರತೀಸುತರಲ್ಲಡಗಿದ್ದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಕೊಡಗಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈಭವವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ರಸವತ್ತಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಭಾರತೀಸುತರ ಬರವಣಿಗೆ ಅಂದಿನ ಕೊಡವರ ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ಉಡುಗೆ ತೊಡುಗೆ ಮತ್ತು ರೀತಿ ನೀತಿ, ಉಪಚಾರ, ಆದರಾತಿಥ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದರ್ಶನ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನ ವೈಭವವನ್ನು ಸವಿಯಲು ಭಾರತೀಸುತರ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಓದಿದರೆ ಸಾಕು, ಅದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚಿತ್ರಣ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗಿನ ಚರಿತ್ರೆ, ಪೌರಾಣಿಕ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಕೊಡಗಿನ ವಿಶ್ವಕೋಶವೆ ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿದೆ.

ಸಾಹಿತಿಯೊಬ್ಬನ ಕಲ್ಪನಾ ವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಪಾತ್ರಗಳು ಆವಿರ್ಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಆತನ ಮನಸ್ಸಿನ ರಂಗ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಜೀವ ತಳೆದು ನರ್ತಿಸಲಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ತಾರ್ಕಿಕ ರೂಪಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಬಿಳಿಯ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿಸುವುದೇ ಸಾಹಿತಿಗೆ ಸವಾಲು. ಇಂತಹ ಸವಾಲನ್ನು ದೈರ್ಯದಿಂದ ಎದುರಿಸಿದ ಖ್ಯಾತಿ ಭಾರತೀಸುತರದ್ದು. ಇವರ ಒಡಲಾಳದಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳು ಒಂದೊಂದು ಅಮೂಲ್ಯರತ್ನಗಳು. ಅಂತಹ ರತ್ನಹಾರದಿಂದ ಶೋಭಿತಳಾದ ಶಾರದೆಮಾತೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಧನ್ಯಳು.

ತುಂಬಾ ಮಡಿವಂತ ಆಚರಣೆಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ್ದ ನಾರಾಯಣರಾಯರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಥಿತಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಂತೆ "ಜಪವ ಮಾಡಿದರೇನು, ತಪವ

ಮಾಡಿದರೇನು, ಕಪಟಗುಣ ವಿಪರೀತ ಕಲುಷವಿದ್ದವರು" ಎಂಬ ಕನಕದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆ ಅವರ ಬದುಕಿನ ಮೂಲಮಂತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಜೀವನಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿದ್ದ ನೋವು ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ತಮಗೆ ತಾವೆ ವಿಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಂತ್ರ, ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಧೈವ ನಿಷ್ಠೆಗಳೆಂಬ ಬಂಧನಗಳಿಂದ ವಿಮೋಚನೆಗೊಂಡು ಸಾಹಿತ್ಯ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಉದಾರವಾಗಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡರು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಶೂದ್ರ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳ ಒಳಿತು ಕೆಡುಕಿನ ಮನೋಭಾವನೆ, ವಿಷಯ ಲಂಪಟತನದ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳು ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ.

ಹುಟ್ಟಿದಾರಭ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಸದ್ಗುಣಗಳ ದಾಸನಲ್ಲ. ಆತನಲ್ಲಿ ರಾಮನಿದ್ದಾನೆ, ಹಾಗೆಯೇ ರಾವಣನೂ ಇದ್ದಾನೆ. ಪಾಂಡವರಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲೇ ಅವರ ಚಿಂತನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನ ಕೌರವರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಡನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿದ್ದಾನೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಕಾರ ವಿಕಾರಗಳ ವರ್ತನೆಯೆ ಅವನನ್ನು ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡರ ಮಧ್ಯೆ ಬಡಿದಾಡುವ ಮನುಷ್ಯ ಕೊನೆಗೆ ಸಾವಿಗೆ ಶರಣಾಗಿ ಬಿಡುವುದು ಸೃಷ್ಟಿ ತನ್ನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲೇ ಹುದುಗಿ ಕೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವ ಭಾರತೀಸುತರು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಹಳ ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಚಿಂತನೆಗೀಡುಮಾಡುವುದೇ ಭಾರತೀಸುತರ ಬರವಣಿಗೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೈಯಾಡಿಸದ ಕ್ಷೇತ್ರವಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಗರದ ಎಲ್ಲಾ ಆಳ ವಿಸ್ತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಈಸಿ ಜೈಸಿರುವ ಭಾರತೀಸುತರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅನರ್ಘ್ಯರತ್ನ. ಭಾರತೀಸುತರು ಚಿಂತಿಸದ, ಕೈಯಾಡಿಸದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ಭೌತ, ರಾಸಾಯಿನಿಕ, ವಿಜ್ಞಾನ ಗಣಿತ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲೂ ಅವರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆದಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಮಾಜ ಚಿಂತಕರ ಮತ್ತು ದಾರ್ಶನಿಕರ ಪ್ರಭಾವ ದಟ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಸುತರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಕೊಡಗು ಮೂಲಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾದರೆ, ಓದಿದ ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ವೇದಗಳು, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ದಾರ್ಶನಿಕಾರದ ಕನಕ, ಪುರಂದರ, ಬಸವಣ್ಣ, ಶಿಶುನಾಳರ ಪ್ರಭಾವ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗೆ ನೀರೆರೆದು ಪೋಷಿಸಿವೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಮೃದ್ಧವೂ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣವೂ ಆದ ವಿಚಾರಗಳು ಅವರನ್ನು ಒಬ್ಬ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮನುಷ್ಯನನ್ನಾಗಿಸಿ, ವಿಶ್ವಮಾನವನೆತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದೆ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗೆ ಡಿ.ವಿ.ಜಿ., ಕುವೆಂಪು, ಹಾಗೇ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರಂತಹ ಅನೇಕ ಮಹಾನ್ ಚೇತನಗಳು ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆ ಹೇಳಿದಂತೆ "ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆತನ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ಜನ್ಮಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಕಾಲಗಳ ಆಯ್ಕೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುವ ಪ್ರಭಾವಗಳು ಐದು. ಗೃಹ ಪರಿಸರ, ಶಿಕ್ಷಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಇವುಗಳು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನಾಗರೀಕನನ್ನಾಗಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ. ಆತನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಶಿಖರವನ್ನೇರಲು ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತವೆ."

ಭಾರತೀಸುತರು ತಮ್ಮ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯ ವಿಸ್ತಾರ ಹಾಗೂ ಆಸಕ್ತಿಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಪಾತ್ರಗಳ ಚಿತ್ರಣ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದ ಬದುಕಿನ ಹಲವಾರು ಪಾತ್ರಗಳ ಜೀವಂತ ದರ್ಶನಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸದಿದ್ದ ಭಾರತೀಸುತರು "ಆಯಾಸವೆನ್ನಿಸುವುದು ಮನಸ್ಸಿನ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿಯೇ ವಿನಃ ದೇಹದ್ದಲ್ಲ", ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಯುಕ್ತಾಹಾರ, ಮುಕ್ತ ವಿಹಾರದಿಂದ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಎರಡೂ ಸ್ವಾಸ್ಥದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದವರು.

ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಅಗಾಧ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಅರ್ಧದಷ್ಟನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸತ್ಯವೂ ಕೂಡ ಹೌದು. ಒಬ್ಬ ಸೃಜನಶೀಲವುಳ್ಳ ಸಾಹಿತಿ ತನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯ ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಕೃತಿ ರಚನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಒಡನಾಟದಿಂದ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳು, ಎಲ್ಲವೂ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಸೃಜನಶೀಲ ಬರೆವಣಿಗೆ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ಮೂಡಿ ಬರಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಭಾರತೀಸುತರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರು. ಅವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಾದ 'ಬೆಳಕಿನೆಡೆಗೆ', 'ಹೊಂಗಿರಣ', 'ಗಿರಿಕನ್ನಿಕೆ', 'ಎಡಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ' ಮತ್ತು

'ಹುಲಿಯ ಹಾಲಿನ ಮೇವು' ಜನಪ್ರಿಯವಾದವುಗಳು. ಇವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ 'ಎಡಕಲ್ಲು ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ', ' ಬಯಲು ದಾರಿ', ' ಗಿರಿಕನ್ಯೆ' ಮತ್ತು ' ಹುಲಿಯ ಹಾಲಿನ ಮೇವು' ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಉತ್ತಮ ಕಥೆಗಾರರಾದ ಇವರು ಸಮರ್ಥ ಅನುವಾದಕರೂ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾಗಿದ್ದ ಭಾರತೀಸುತರ ಮೇಲೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಭಾವವಿದ್ದಂತೆ ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಚಾರಧಾರೆ, ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಲೆವಿನ್, ಸ್ಟಾಲಿನ್, ರಸ್ಕಿನ್ ಮಾದಲಾದವರ ಪ್ರಭಾವವೂ ಇತ್ತು. ಅವರ ಬಹುಮುಖಿ ಆಯಾಮದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವು ತ್ಯಾಗ, ದೇಶಸೇವೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ, ಸೆರೆಮನೆ ವಾಸ, ಅನೇಕ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಒಡನಾಟಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿತ್ತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ "ಭಾರತೀಸುತ" ಎಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಅವರು ಕೊಡಗಿನ ಮುಕಟ ಮಣಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇಂತಹ ಅವಿರತ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವದ "ಭಾರತೀಸುತ"ರು 1976ರ ಎಪ್ರಿಲ್ 4ರಂದು ಇಹಲೋಕವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು. ಇಂದು ಅವರು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿದೆ.

****

ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ

ಸಂತನೊಬ್ಬ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ತಕನಿಗೆ ಸಂತ ನನ್ನು ನೋಡಿ ಕನಿಕರವೆನಿಸಿತು. ಆತ ಸಾವಿರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ನೀಡಲು ಮುಂದಾದ.

ಆಗ ಸಂತ ಕೇಳಿದ, 'ಒಂದು ನಿಮಿಷ ತಡೆಯಿರಿ. ನಾನು ಈ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯೋ, ತಪ್ಪೋ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಶ್ರೀಮಂತರೇ? ನಿಮ್ಮ ಬಳಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಣವಿದೆಯೇ?'

'ನಾನು ಈ ಊರಿಗೇ ಶ್ರೀಮಂತ. ನನ್ನ ಬಳಿ ಇದರ ಸಾವಿರ ಪಟ್ಟು ಹಣವಿದೆ' ಎಂದ ಶ್ರೀಮಂತ.

'ಅಷ್ಟು ಹಣ ಸಾಕೇ ಅಥವಾ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಆಸೆಯಿದೆಯೇ?'

'ನಾನು ಈ ಊರಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೇ ಶ್ರೀಮಂತ ನಾಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿದಿನ ನಾನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ'.

'ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನೀವು ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೀರ?'

'ಹೌದು, ಪ್ರತಿದಿನ ನಾನು ದೇವರಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದ ಶ್ರೀಮಂತ.

ನಾಣ್ಯಗಳಿದ್ದ ಚೀಲವನ್ನು ಸಂತ ಶ್ರೀಮಂತನ ಕೈಯಲ್ಲಿಡುತ್ತಾ

ಹೇಳಿದ-'ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಭಿಕ್ಷುಕನಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತನೊಬ್ಬ ದಾನ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ!' ಎಂದ.

'ಏನು? ನೀವು ನನ್ನನ್ನುಭಿಕ್ಷುಕ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದೀರ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಶ್ರೀಮಂತರು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ಮೂರ್ಖತನ ವಲ್ಲವೆ?' ಎಂದು ಕುಪಿತನಾದ ಶ್ರೀಮಂತ.

ಸಂತ ಅಷ್ಟೇ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ- 'ಹೌದು ನಾನು ಶ್ರೀಮಂತನೇ. ಏಕೆಂದರೆ ದೇವರು ನನಗೇನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೋ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಿದೆ. ಆದರೆ ದೇವರು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಬೇಕು ಎಂದು ದೇವರಲ್ಲಿ ಬೇಡುವ ನೀವು ಭಿಕ್ಷುಕರಲ್ಲವೇ?'

Some people are so poor, all they have is money.

ಪೈಥಾಗೊರಸ್‌ನ ಗುಟ್ಟಿನ ಕನಸು

ಶಂಕರ ಹೆಗಡೆ
ನೇಪರವಿಲ್, ಇಲಿನೊಯ್ಸ್

[ಇದೊಂದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಥೆ. ಶಾಲೆಯ ಗಣಿತದ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತ "ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಪ್ರಮೇಯ" ನಿಮಗೂ ನೆನಪಿರಬಹುದು. ನೀವು ಬಹಳ ಸಲ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಲೂಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ? ಪೈಥಾಗೊರಸನಿಗಿಂತ ಸುಮಾರು ೨೫೦ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದಿತು. ಪೈಥಾಗೊರಸ್‌ನು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೫೬೯ ರಿಂದ ೪೭೫ ರ ತನಕ ಬಾಳಿದ ಗ್ರೀಕ್ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೮೦೦ ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರಚಿತವಾದ "ಬೌಧಾಯನ ಶುಲ್ವಸೂತ್ರ" ದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮೇಯಕ್ಕೆ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಪ್ರಮೇಯವೊಂದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಪೈಥಗೊರಸನು ತನ್ನ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಮೊದಲು ಒಂದು ದಿನ ಬೌಧಾಯನನು ಆತನ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಸಿಧ್ಧಾಂತವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದನೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.]

****

ಇಟಲಿಯ ಕ್ರೋಟೋನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೫೧೨ರ ಒಂದು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ. ಪೈಥಾಗೊರಸನು ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮೂರು ರಾತ್ರಿಯಿಂದ ನಿದ್ದೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಲೆತುಂಬ ಒಂದೇ ವಿಚಾರ. ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಚಿಂತೆ. ಬನ್ನಿ, ಮುಂದಿನ ಕಥೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಪೈಥಾಗೊರಸ್‌ನ ಮುಖದಿಂದಲೇ ಕೇಳೋಣ.

ನಾನು ಕ್ರೋಟೋನಿಗೆ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ನಾನು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ಗ್ರೀಕ್ ದೇಶದ ಸಾಮೋಸದಲ್ಲಿ. ತಂದೆ ವ್ಯಾಪರಸ್ಥ. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆಂದು ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನನ್ನನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ. ನನ್ನ ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಿಲೆಟಸ್‌ಗೆ ಹೋದಾಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಥೇಲ್ಸನನ್ನು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕಳೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದು ನನ್ನ ಜೀವನದ ತಿರುವು ಎನ್ನಬಹುದು. ಥೇಲ್ಸನು ನನಗೆ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ. ಗಣಿತದ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ತುಂಬ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ. ಥೇಲ್ಸನಿಗೆ ಆಗಲೆ ೮೭ ವರ್ಷ. ನಿವೃತ್ತನಾಗಿದ್ದ. ಥೇಲ್ಸನ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಆತನ ಶಿಷ್ಯ ಅನಕ್ಷಿಮಾಂಡರ್ ಅವನ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕೆಲಕಾಲ ಗಣಿತವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದೆ.

ನನಗೆ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ತುಂಬ ಆಸಕ್ತಿ. ನನ್ನ ೩೫ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇಜಿಪ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಇದ್ದೆ. ಆಗ ಕೆಲವು ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಯ ಪೂಜಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತತ್ವಜ್ಞಾನದ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಬಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿಯ ಮಂದಿರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಪೂಜಾರಿಯಾಗಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಕರ್ಮಾಂಗಗಳನ್ನು ಕಲಿತು ಪೂಜಾರಿ ಪಟ್ಟವನ್ನು ಸಹ ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇಜಿಪ್ತಿನ ರಾಜಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿ, ನನ್ನನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದು ಬ್ಯಾಬಿಲೋನಿಯದ ಒಂದು ಜೇಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಯಿತು. ಮೂರು ವರ್ಷ ಜೇಲಿನಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಇಜಿಪ್ತಿನ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ, ನನ್ನನ್ನು ಜೇಲಿನಿಂದ ಮುಕ್ತ ಮಾಡಿ ತಿರುಗಿ ಸಾಮೋಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದರು.

ನನಗಾಗಲೇ ವಯಸ್ಸು ಐವತ್ತರ ಸಮೀಪ. ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವ ಪಡೆದಿದ್ದೆ. ಬಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ವಿದ್ಯಾಲಯವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷ ನಡೆಯಿತು. ಆದರೆ ನನಗೇಕೋ ಅಲ್ಲಿಯ ವಾತಾವರಣ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಇಟಲಿಯ ಕ್ರೋಟೋನ್ ಎಂಬ ಈ ಊರಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿದೆ. ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯೂ ಪ್ರಗತಿಪಥದಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ಕೇಳಿದ ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದ ಸಮಸ್ಯೆಯೇನೋ ಸರಳವಾದದ್ದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ತ್ರಿಭುಜಗಳ ಮೇಲೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನನಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಲಾರದು ಎಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೇಕೋ ಏನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ತ್ರಿಭುಜಗಳ ಗುಣಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ತ್ರಿಭುಜದ ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಬಾಹುಗಳ ಮೊತ್ತ ಮೂರನೆಯ ಬಾಹುವಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡದಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವುದೇ ತ್ರಿಭುಜದ ಮೂರೂ ಕೋನಗಳ ಮೊತ್ತ ಎರಡು ಲಂಬ ಕೋನಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೂಡ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದಲ್ಲಿ ವಿಕರ್ಣಕ್ಕೂ ಉಳಿದೆರಡು ಬಾಹುಗಳಿಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಬಂಧವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಿಖರವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾರದೆ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನು ಇಜಿಪ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: ಭಾರತೀಯರು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ, ಖಗೋಲಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನೀನೇಕೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕಳೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಸಹ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನಗೆ ಆ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಮಂಜಸ ಉತ್ತರ ಸಾಧಿಸಿರಬಹುದೇ? ಇದನ್ನೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ನಾನು ನಿದ್ದೆಹೋದೆ. ಗಾಢವಾದ ನಿದ್ದೆ ಬಂತು.”

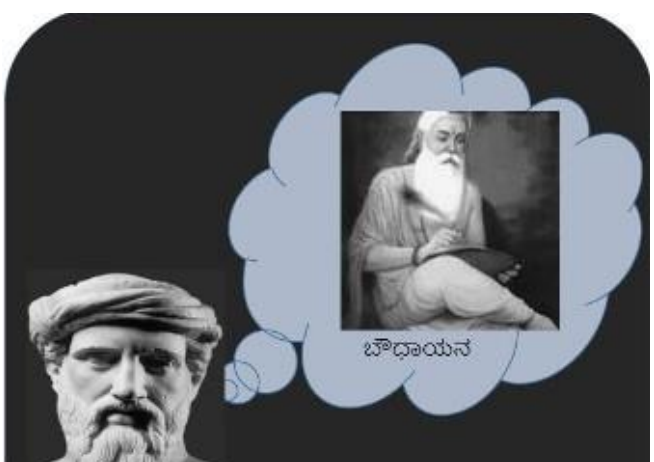

ನೋಡುತ್ತೇನೆ; ಎದುರಿಗೆ ಯಾರೋ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಕಂದು ಬಣ್ಣ, ತೇಜಸ್ವಿ ಮುಖ, ಹೊಳೆಯುವ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಶುಭ್ರ ಬಿಳಿಯ ಗಡ್ಡ. ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಗೌರವ ಬರುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ.

“ತಾವು ಯಾರು, ಸ್ವಾಮಿ” ನಾನು ಅನುಮಾನಿಸುತ್ತಲೇ ಕೇಳಿದ.

“ನೀವು ಈಗ ತಾನೆ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಿರಲ್ಲ, ಯಾರಾದರೂ ಭಾರತೀಯರು ನನ್ನ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಿರಬಹುದೇ ಎಂದು. ನಾನೇ ಆ ಭಾರತೀಯ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಬೌಧಾಯನ. ನಿಮಗೆ ತೀಳಿದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಗಣಿತ ಮತ್ತು ಖಗೋಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮುನ್ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವು ಭಾರತೀಯರು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂರು ಮುನ್ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೂ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇವುಗಳ ಪುನರ್ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಾಗ ನಾನು ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ತಕ್ಷಣ ಮನೋವೇಗದಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ಬಂದೆ. ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಇದೊಂದು ಸೌಕರ್ಯ. ಭೂಲೋಕದಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಆರ್ತವಾಗಿ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಒಂದೆರಡು ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. “ ಬೌಧಾಯನ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ಬೌಧಾಯನನು ಮೂಲತಃ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಲ್ಲ. ಆತನು ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೮೫೦ ೭೫೦ ರ ಮಧ್ಯೆ ಬಾಳಿದ ಒಬ್ಬ ವೇದಪಾರಂಗತ ಋಷಿ. ಇಂದಿಗೂ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಹಲವು ಧರ್ಮಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಬೌಧಾಯನ ಮುನಿಯು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಸೂತ್ರಗಳು ವೇದಗಳ ಅನುಬಂಧಗಳಾಗಿವೆ. ಶುಲ್ವಸೂತ್ರವು ಈ ಧರ್ಮಸೂತ್ರಗಳ ಒಂದು ಭಾಗ. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಗಣಿತಸೂತ್ರಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಶುಲ್ವಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಶುಲ್ವಸೂತ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಯಜ್ಞಕುಂಡಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣಕ್ರಮವನ್ನು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವದು. ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಲಕರಣೆಗಳು, ಅವುಗಳ ಗುಣಧರ್ಮಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಹ ಶುಲ್ವಸೂತ್ರ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಯಜ್ಞಕುಂಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವಾಗ ಋಷಿ ಮುನಿಗಳು ಮಾಪಕ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ಬಳ್ಳಿ, ಹಗ್ಗ ಮುಂತಾದ ಸಲಕಣೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಜ್ಞಕುಂಡಗಳ ಮಾಪನ ಮತ್ತು ರಚನೆಗಳ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಗಣಿತ ಅವಶ್ಯ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ರೇಖಾಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಬೀಜಗಣಿತ ಸೂತ್ರಗಳ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾಗಿತ್ತು. ಬೌಧಾಯನನ ಶುಲ್ವಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂಕಗಣಿತ ಮತ್ತು ರೇಖಾಗಣಿತಕ್ಕೆ

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಸೂತ್ರಗಳಿವೆ. ಪೈಥಾಗೊರಸ್ ಪ್ರಮೇಯದ ಇನ್ನೊಂದು ರೂಪವಾದ ಬೌಧಾಯನ ಸಿದ್ಧಾಂತವೂ ಈ ಶುಲ್ವಸೂತ್ರದಲ್ಲಿದೆ.

"ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ತ್ರಿಭುಜಗಳ ಗುಣಧರ್ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ." ನಾನು ಕೇಳಿದೆ

"ಆವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನೀನು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೇಯಾದರೂ ಏನು ? " ಬೌಧಾಯನ ಕೇಳಿದ.

"ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದಲ್ಲಿ ವಿಕರ್ಣಕ್ಕೂ ಉಳಿದೆರಡು ಬಾಹುಗಳಿಗೂ ಏನಾದರೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಬಂದವಿದೆಯೇ ಎಂದು ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೊಬ್ಬ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನನ್ನಿಂದ ನಿಖರವಾದ ಉತ್ತರ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ತ್ರಿಭುಜಗಳಂತೆ, ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಕರ್ಣವು, ಉಳಿದೆರಡು ಬಾಹುಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಚಿಕ್ಕದಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವದೇ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ."

"ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ನಾನು ಎರಡು ನೂರಾ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲೇ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಡಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ತಾರ್ಕಿಕವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಶುಲ್ವಸೂತ್ರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದೇನೆ."

"ನಾನು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ! ನೀವು ಹೇಗೆ ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದಿರಿ? ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕಾಯಿತು ?"

"ನಾವು ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸುವದು ಕೇವಲ ಮನಸ್ಸಿನ ತಾರ್ಕಿಕ ಕುತೂಹಲಕ್ಕಾಗಿಯಲ್ಲ. ದಿನನಿತ್ಯ ಜೀವನದ ಇತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿ ಗಣಿತದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪರಿಹಾರವೊಂದನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಕೂಡ ಗಣಿತದ ತತ್ವಗಳನ್ನೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ"

"ತುಂಬ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾಗಿದೆ. ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ." ನನ್ನ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ.

ಭೌಧಯನ ಮುಂದುವರಿಸಿದ. "ಅಗ್ನಿ ಹಿಂದುಗಳಿಗೆ ಬಹುಮುಖ್ಯ ದೇವತೆ. ಎಲ್ಲ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಅಗ್ನಿ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಯಜ್ಞ ಯಾಗಾದಿಗಳು ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಅಂಗ. ಪ್ರತಿದಿನ ಊಟಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅಗ್ನಿಪೂಜೆಯಾಗಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ದೇಶಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ಆಗಾಗ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವದೂ ಅಗ್ನಿಯ ಮುಖಾಂತರವೇ. ಬೆಂಕಿ ಅಗ್ನಿ ದೇವತೆಯ ಸಂಕೇತ. ಹವನಕುಂಡದಲ್ಲಿ (ಹೋಮಕುಂಡ, ಯಜ್ಞಕುಂಡ) ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಗ್ನಿ ದೇವತೆಯನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಗ್ನಿ ಮತ್ತು ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಪಡಿಸಲು ತುಪ್ಪ, ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳು, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಕಬ್ಬು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ಖಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಅಗ್ನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಯಜ್ಞ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು, ಫಲಕಾರಿಯಾಗಲು ಹೋಮಕುಂಡ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾಪನವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೆಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುಣಧರ್ಮಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೂ ಯಜ್ಞ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಫಲವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮಾಪನದಲ್ಲಿ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಗಣಿತ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ."

ನಾನು ಕೇಳಿದೆ: "ಹವನಕುಂಡ ಯಾವ ಆಕಾರದ್ದಿರುತ್ತದೆ? ಎಂಥ ಹವನಕುಂಡದ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಯಿತು ?" ಎಂದು.

"ಎಲ್ಲ ಹವನಕುಂಡಗಳೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚೌರಸ ಅಥವ ವರ್ತುಳ ಆಕಾರದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಚೌರಸಾಕಾರದ ಹವನಕುಂಡವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅದರ ಎರಡುಪಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದು ಚೌರಸಾಕಾರದ ಹೋಮಕುಂಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೊಡ್ಡ ಹೋಮಕುಂಡದ ಭುಜ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಸಣ್ಣ ಕುಂಡದ ಭುಜದ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಉದ್ದದ ಭುಜದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಕುಂಡ ರಚಿಸಿದರೆ, ಅದರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಸಣ್ಣದರ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಇರಬೇಕೆಂದರೆ, ಭುಜ ಸಣ್ಣ ಕುಂಡದ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಗಿಂತ ಸಣ್ಣದಿರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೂಲ ಚೌರಸದ ಕರ್ಣದ ಮೇಲೆ ಚೌರಸವನ್ನು ರಚಿಸಿ ನೋಡಿದೆವು. ಈ ಚೌರಸದ ಎರಡು ಕರ್ಣಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಛೇದಿಸಿ ಚೌರಸವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ತ್ರಿಭುಜಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತದಷ್ಟೆ. ಪ್ರತಿ ತ್ರಿಭುಜವೂ ಮೂಲ ಚೌರಸಾರ್ಧ ತ್ರಿಭುಜದ ಕನ್ನಡಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೆಂಬುದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ

ಮನಗಾಣಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಕರ್ಣದ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಿದ ಚೌರಸದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಮೂಲ ಚೌರಸದ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ."

"ಹಾಗಾದರೆ ಒಂದು ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದ ಎರಡು ಬಾಹುಗಳು ಸಮಾನವಿದ್ದಾಗ, ವಿಕರ್ಣದ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗವು ಉಳಿದೆರಡು ಬಾಹುಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಿರುತ್ತದೆ ಎಂದಂತಾಯಿತು. ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದ ಬಾಹುಗಳು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಮಾಪನಗಳಿದ್ದಾಗಲೂ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೇ?"

"ಅವಶ್ಯವಾಗಿ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮಗೆ ಎದುರಾದದ್ದು ಹೀಗೆ. ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಮಾಪನಗಳ ಚೌರಸಾಕಾರದ ಹೋಮಕುಂಡಗಳಿವೆಯೆನ್ನಿ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಮಗೆ ಈ ಎರಡು ಹೋಮಕುಂಡಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮನವಾದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವುಳ್ಳ ಇನ್ನೊಂದು ಚೌರಸಾಕಾರದ ಹೋಮಕುಂಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೇಖಾಗಣಿತದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಆಯತದ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಗಲಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಚೌರಸಗಳ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವುಳ್ಳ ಚೌರಸವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆ. ಈ ಚೌರಸದ ಬಾಹು ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. "

"ತಿಳಿಯಿತು. ಈ ಚೌರಸದ ಬಾಹು ಮೂಲ ಆಯತದ ಕರ್ಣದಷ್ಟಿರಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಿರಿಯಲ್ಲವೇ?

"ಹೌದು. ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಊಹಿಸಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವದು, ಚೌರಸವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಾಧನೆಯಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಆಯತವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಅದರ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಗಲದ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮಯಾದ ಬಾಹುವುಳ್ಳ ಚೌರಸವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಿದೆವು. ಅದರ ಒಳಗಡೆ ಆಯತದ ಕರ್ಣದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಚೌರಸವನ್ನು ರಚಿಸಿದೆವು. ದೊಡ್ಡ ಚೌರಸದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಾನದಿಂದ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿದಾಗ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದನ್ನೇ ನಾನು "ಒಂದು ಆಯತದ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಗಲಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಚೌರಸಗಳ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಆ ಆಯತದ ಕರ್ಣವು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ." ಎಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಶುಲ್ವಸೂತ್ರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆಯತದ ಕರ್ಣವು ಆಯತವನ್ನು ಎರಡು ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತದಷ್ಟೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಬಹುದು"

ಬೌಧಾಯನರ ಆಯತದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನಾನು ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದ ಪ್ರಮೇಯವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಕ್ಷಣ ಹೊಳೆಯಿತು. ಆದರೆ ಹವನಕುಂಡದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಶಯ ಬಂತು.

"ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಲಂಬಕೋನವೊಂದರ ಕರ್ಣದ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುವಾಗ, ವರ್ಗಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯಷ್ಟೇ. ಹಲವು ಸನ್ನಿವೇಷಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಗಮೂಲವು ಪೂರ್ಣಾಂಕವಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ, ಅದು ಭಾಗಲಬ್ಧ ಸಂಖೆ ಕೂಡ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಭಾಗಲಬ್ಧ ಸಂಖೆ ಇರಬಹುದು. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ವರ್ಗಮೂಲದಷ್ಟು ಬಾಹುವಿರುವ ಹೋಮಕುಂಡವನ್ನು ಹೇಗೆ ರಚಿಸುತ್ತೀರಿ?"

"ಉತ್ಕೃತಮ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಎರಡು ಚೌರಸಾಕಾರದ ಹೋಮಕುಂಡಗಳ ಬಾಹುಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೩ ಮತ್ತು ೪ ಮೂಲಮಾನಗಳಿವೆಯೆನ್ನಿ. ಆಗ ೫ ಮೂಲಮಾನವಿರುವ ಚೌರಸಾಕಾರದ ಹೋಮಹೊಂಡದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎರಡು ಸಣ್ಣ ಹೋಮಕುಂಡಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡು ಚೌರಸಾಕಾರದ ಹೋಮಕುಂಡಗಳ ಬಾಹುಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೫ ಮತ್ತು ೧೨ ಮೂಲಮಾನಗಳಿವೆಯೆನ್ನಿ. ಆಗ ೧೩ ಮೂಲಮಾನವಿರುವ ಚೌರಸಾಕಾರದ ಹೋಮಹೊಂಡದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎರಡು ಸಣ್ಣ ಹೋಮಕುಂಡಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಹತ್ತೆಂಟು ಉದಾಹಣೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಅಪರೂಪದ ಸನ್ನಿವೇಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜ ಮಾಪನಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಸಮೀಪವಿರುವ ಅಂದಾಜು ಮಾಪನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹಲವು ಅಭಾಗಲಬ್ಧ ವರ್ಗಮೂಲಗಳ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಮಾಡುವ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ."

ನನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದು ಸಂತೋಷ ಉಕ್ಕಿಬಂದು "ಯುರೇಕಾ" ಎಂದು ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡೆ. ತಕ್ಷಣ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಎಂಥ ಅದ್ಭುತ ಸ್ವಪ್ನ! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬೌಧಾಯನನೆಂಬ ಈ ಋಷಿಯಂತೆ ಕಾಣುವ ಭಾರತೀಯ ಎರಡುನೂರಾ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಮೊದಲೇ ಆಯತದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಮೆಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವದು ಸತ್ಯವಿರಬಹುದೇ. ನಾನು ಇಜಿಪ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಭಾರತೀಯರು ಗಣಿತ ಹಾಗೂ ಖಗೋಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದುದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಗ್ರೀಕರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ತಲುಪಿರಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸ್ವಪ್ನದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನೇಕೆ ಬಹಿರಂಗ

ಪಡಿಸಬೇಕು? ನಾನು ಹೇಳಿದರೂ ಜನರು ನಂಬಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನಿರುವದೇ ಲೇಸು ಅಂದುಕೊಂಡೆ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋದವನೇ ವಿದ್ಯರ್ಥಿಗಳೆದುರಿಗೆ ಘೋಷಿಸಿದೆ: "ನೀವು ಕೇಳಿದ ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾನು ನಿನ್ನೆ ನಿಖರವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಲಂಬಕೋನ ತ್ರಿಭುಜದಲ್ಲಿ ವಿಕರ್ಣದ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗವು ಉಳಿದೆರಡು ಬಾಹುಗಳ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಮೇಯವು ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆಯೆಂದು ಜಗತ್ಪಸಿದ್ಧವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ."

ಒಂದೊಳ್ಳೆ ಕೆಲಸ:

ಅದೊಂದು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ಮಳೆಗಾಲದ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ. ಗಂಟೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಆಗಿರಬಹುದು. ಫಿಲಡೆಲ್ಫಿಯಾದ ಸಣ್ಣ ಹೋಟೆಲ್ ಒಂದರ ರಿಸೆಪ್ಶನ್ ಡೆಸ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕ್ಲರ್ಕ ನಿದ್ದೆಗಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ವೃದ್ಧ ದಂಪತಿ ಬಂದರು. ಹೊರಗೆ ಮಳೆ ಜೋರಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಹೋಟೆಲ್ನಲ್ಲಿ ರೂಮ್ ಸಿಗಬಹುದೆಂದು ಅವರು ಬಂದಿದ್ದರು. 'ಈ ರಾತ್ರಿ ತಂಗಲು ಹೋಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ರೂಮ್ ಸಿಗಬಹುದೇ?' ಎಂದು ಗಂಡ ಕ್ಲರ್ಕ್‌ನ ಬಳಿ ಕೇಳಿದ.
ಆ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಸ್ನೇಹಜೀವಿ. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಬಂದವರನ್ನು ಕಂಡು ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಮುಗುಳ್ನಗೆಯಿಂದಲೇ ಹೇಳಿದ- 'ನಗರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಮಾರಂಭಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೋಟೆಲ್‌ನ ಎಲ್ಲ ರೂಂಗಳೂ ಭರ್ತಿಯಾಗಿವೆ'. ದಂಪತಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಮೂಡಿತು. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದ 'ಆದರೆ... ಮಳೆಗಾಲದ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹೋಟೆಲ್‌ಗೆ ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಕಳಿಸಬಾರದಲ್ಲವೆ? ನೀವು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಂಗಬಹುದು. ಅದು ದೊಡ್ಡ ರೂಮೇನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯಲು ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ' ಎಂದ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ. 'ಇಲ್ಲ, ನಿಮಗೇಕೆ ನಮ್ಮಿಂದ ತೊಂದರೆ. ಇಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಹೋಟೆಲ್ ಇದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಿ' ಎಂದಳು ಮಹಿಳೆ. 'ಇದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯೇನು ಬಂತು. ನೀವೇ ನೋಡಿದಿರಲ್ಲ ನಾನು ಈ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ರಾತ್ರಿ ಕಳೆಯಬೇಕು. ನಾನು ಡ್ಯೂಟಿ ಮೇಲಿದ್ದೇನಲ್ಲ. ನೀವು ನನ್ನ ರೂಮಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು' ಎಂದನಾತ.
ಕೊನೆಗೂ ಆ ದಂಪತಿ ಕ್ಲರ್ಕ್‌ನ ರೂಂ ಬಳಸಲು ಒಪ್ಪಿದರು. ಮರುದಿನ ಬಿಲ್ ಪಾವತಿಸಿ ಹೊರಟು ನಿಂತ ವೃದ್ಧ ಆತನಿಗೆ 'ನೀನೊಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಮ್ಯಾನೇಜರ್. ನಿನ್ನಂಥ ಸಹೃದಯಿಗಳು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೋಟೆಲ್‌ನ ಬಾಸ್ ಆಗಬೇಕು. ಮುಂದೊಮ್ಮೆ ನಿನಗಾಗಿ ಒಂದು ಹೋಟೆಲ್ ಕಟ್ಟಿಸೋಣ ಬಿಡು' ಎಂದರು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆ ಕ್ಲರ್ಕ್ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟ. ದಂಪತಿ ಆತನೊಂದಿಗೆ ಒಂದಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಹರಟಿ ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಆತ ಎಂಥ ಅಪರೂಪದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ದಂಪತಿಗೆ ಅರಿವಾಯಿತು.
ವರ್ಷಗಳೆರಡು ಉರುಳಿದವು. ಆ ರಾತ್ರಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು, ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ದಂಪತಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕ್ಲರ್ಕ್ ಮರೆತೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅವನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದ ಒಂದು ಲಕೋಟೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಸಿತು. ವೃದ್ಧ ದಂಪತಿ ಕಳಿಸಿದ ಆ ಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದ ರಾತ್ರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು ಹಾಗೂ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ಗೆ ಬರುವಂತೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆಹ್ವಾನವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಕ್ಲರ್ಕ್ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ಗೆ ಹೋದ. ಅವರು ಆತನನ್ನು ೫ನೇ ಅವೆನ್ಯೂ, ೩೪ನೇ ರಸ್ತೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿದ್ದ ನಸುಗೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಕಟ್ಟಡವೊಂದನ್ನು ತೋರಿಸಿ 'ಅದು... ಆ ಹೋಟೆಲನ್ನು ನಾನು ನಿನಗಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀನಿದರ ಮ್ಯಾನೇಜರ್!' ಎಂದ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅವಕ್ಕಾದ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು 'ನೀವು ಜೋಕ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ' ಎಂದ.
'ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ!' ಎಂದ ಆ ಹಿರಿಯ.
ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ ಆ ಹಿರಿಯನಾರು ಗೊತ್ತೇ? ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಜಕಾರಣಿ, ಉದ್ಯಮಿಯಾಗಿದ್ದ ವಿಲಿಯಂ ವಾಲ್ಡೋ‌ಆಸ್ಟರ್! ಇನ್ನು ಆ ಹೋಟೆಲ್ ಯಾವುದು ಗೊತ್ತೇ? ಅದು ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್‌ನ ಮ್ಯಾನ್‌ಹಟನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ವಾಲ್ಡೋ- ಆಸ್ಟೋರಿಯಾ ಹೋಟೆಲ್! ಎಂದೋ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ತಾನು ಅತಿದೊಡ್ಡ ಹೋಟೆಲ್‌ನ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಆಗುವ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯದ ಆ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಬೇರ್ಯಾರು ಅಲ್ಲ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಹೋಟೆಲ್ ಉದ್ಯಮಿ ಜಾರ್ಜ್ ಸಿ ಬೋಲ್ಟ್!
ಅದಕ್ಕೇ ಹೇಳುವುದು Good deeds never goes unrewarded!

The First Flight Alone

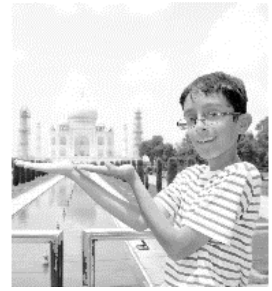

Rohan Ryan Sachdeva,
Age 12

It was almost the end of summer in 2014. I was in Albany, New York. I was playing on my Kinect game. My mom walked into the room, did not say anything for a moment and walked away saying lunch is ready. I exited my room and slowly started to walk towards the dining table.

I sat down next to my mom, prepared to be yelled at for playing video games for two hours. However, to my luck my mom did not yell at me. She said, “Rohan can you fly by yourself to go to Minnesota?”

My body went numb, my chest was pounding and my legs were shaking. My mom said, “Is that ok with you?” I did not know what to say. I had mixed emotions but finally I said, “Yes.” My flight was next day. I did not know what to do expect and laid on my bed numb/confused.

Then, it was the day of my flight and I was sitting in the car. I had mixed emotions. I was thinking what to do? I felt dreaded, sad and anxious at the same time. I started looking out of the car's window at the sun shining on my face.

We reached the airport in less than 20 minutes. When I entered the airport and reached airport security, I felt like I lost my security. I got past security and feeling I was getting more and more tensed. The airlines agent made me wear a boarding pass holder for unaccompanied minor.

I got to the gate. The first glance at the plane through the clean window made my body shiver. My mom asked me, “Where would you like to eat?” I saw a place that looked like Genghis's grill. I ordered vegetables with steamed rice with some dragon sauce. After I was done with the eating, we headed for the boarding gate. I could see the anxiety on my mom's face.

I had to board last and for some reason I started hoping the plane should get delayed. Then the woman that was working at the gate said, “We're ready to take him.” When I heard those words, I almost fainted.

I said goodbye to my mom and walked down to the plane. I sat down at my window seat with the sun shining on my face again. I closed the window cover. I felt sad, alone and anxious. Then suddenly, I heard a voice, “Hi there! I am your flight attendant. If you need anything just ask!" I jumped off my seat. I said with a faded voice, “Ok!” Immediately, I felt the plane move. The pilot announced our arrival time. I heard the engines turn on. It roared across the runway and took off. The only thing I could think was, “No going back.”

The flight stabled, the airhostess strolled with the food cart. She said, "What snack and drink would you like?" I replied, “M&M's and sprite.” I felt so happy eating that. The pilot announced that we would be making our descent. I felt happy that the flight was almost over. The airplane touched down on the runway. I walked down the aisle and saw my dad. I sat in the car and told him all about it. "After all it was not that bad!"

The End

“Despite the wrong always stay right”
(Just a fun saying by me :)

ಗೋಮುಖ ವ್ಯಾಘ್ರ - ಸಣ್ಣ ಕಥೆ

ಲತಾ ಹೆಗಡೆ

ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಶಂಕರ್ ಅವರ ಸೇವೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾದರಿ. ಅಸಹಾಯಕರಿಗಾಗಿ ಅವರ ಈ ಕಳಕಳಿಯ ತುಡಿತ ಅನುಕರಣೀಯವಾದದ್ದು. ಅದರಲ್ಲೂ ' ಡೌನ್ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್ ' ನಿಂದ ಬಳಲುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ತನು ಮನ ಧನದಿಂದ ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೇವೆ ಶ್ಲಾಘನೀಯ. ಈ ವರ್ಷದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ' ವಾತ್ಸಲ್ಯ ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಸಂತಸದ ಸಂಗತಿ. ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ನಗದನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಭಾಜನರಾದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಶಂಕರ್ ದಯವಿಟ್ಟು ವೇದಿಕೆಗೆ ಬರಬೇಕು '

ಘೋಷಣೆ ಮೊಳಗಿದಾಗ ಕಿವಿಗಡಚಿಕ್ಕುವ ಕರತಾಡನಗಳ ಸುರಿಮಳೆ ಆ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ! ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸುಂದರ ಸುಸಜ್ಜಿತ ವೇದಿಕೆ ಹತ್ತಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಶಂಕರ್ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿನಯದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ವೇದಿಕೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಆಸನದಲ್ಲಿ ಆಸೀನರಾದರು. ಗಂಭೀರವಾದ ಅವರ ನಿಲುವು ಗೌರವ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂತಿತ್ತು.

" ಹೋಂ ಸೈನ್ಸ್ ನಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಗಳಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಶಂಕರ್ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯಮಿಯ ಪತ್ನಿಯಾದರೂ ಸರಳ ಜೀವಿ, ನಿಗರ್ವಿ; ಅಂತಸ್ತಿನ ಮದವಿಲ್ಲ ಮೇಲು ಕೀಳಿನ ಹಂಗಿಲ್ಲ.ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಬಡವರ ನೋವುಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತ ಅವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೇ ನಿ:ಸ್ವಾರ್ಥರಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಶಕ್ತರ, ಸಂತ್ರಸ್ತರ ಸೇವೆಗೆಂದೇ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸಮಾಜ ಸೇವೆಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ಮಹಾಪೂರವೇ ಹರಿದು ಬಂದಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲೇ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯವೊಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಇರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕರುಳಕುಡಿ ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯವನಾಗಿ ಡೌನ್ ಸಿಂಡ್ರೋಮ್ ನಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದರೂ ತಮ್ಮ ನೋವನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಂಡು ಅಂತಹವರ

ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಶಾಲೆಯನ್ನು ತೆರೆದು ಆ ಮುಗ್ಧ ಮಕ್ಕಳ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಅವಿರತವಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಅವರ ಹೃದಯ ವೈಶಾಲ್ಯತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಅವರ ನಿಸ್ಪೃಹ ಸೇವೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಸಲದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ' ವಾತ್ಸಲ್ಯ ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ಪುರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತಸದ ವಿಷಯ. ' ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕುವುದಿಲ್ಲ ' ಎಂಬ ನಾಣ್ನುಡಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉದಾಹರಣೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಶಂಕರ್! ಇವರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಹೋದಯರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ...'

ಮಂತ್ರಿ ಮಹೋದಯರು ಆಕೆಯನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಗಂಧದ ಹಾರ ಹಾಕಿ ರೇಷ್ಮೆ ಶಾಲು ಹೊದಿಸುವಾಗ ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾದ ಕೊಳಲಿನ ನಾದ ಅಲೆ ಅಲೆಯಾಗಿ ತೇಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಕಳಶವಿಟ್ಟಂತಿತ್ತು.ಫಲ ಪುಷ್ಪ ಫಲಕ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪತ್ರ, ಚೆಕ್ ಕೊಟ್ಟು ಸನ್ಮಾನಿಸಿದಾಗ ಮೇಲಿಂದ ಪುಷ್ಪವೃಷ್ಟಿ... ಕ್ಯಾಮರಾ ಫ್ಲ್ಯಾಷ್ ಗಳಿಂದ ಮಿಂಚಿನ ಅನುಭವ ! ಇಡೀ ಪ್ರಾಂಗಣವೇ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಕರತಾಡನದಿಂದ ಅನುರಣಿಸಿತ್ತು. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಹೂಗಳನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೊಡವಿಕೊಂಡು ನೆರೆದಿದ್ದ ಸಭಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿನಯದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಕೆ ಹೊರಡಲನುವಾದಾಗ

" ಮೇಡಂ, ಸ್ವತಃ ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯ ಮಗನ ತಾಯಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಹಿತನುಡಿಗಳನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.... '

ಸವಿನಯದ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಮಣಿದ ಆಕೆ ಶಾಲು, ಹಾರ ಪುರಸ್ಕಾರ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಮೈಕ್ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಗಂಟಲು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

" ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಂದನೆಗಳು. ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ನಾನು ಚಿರಋಣಿ. ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ನಾನು ಅರ್ಹಳೋ ಅಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಾಗಿ ನಾನೆಂದೂ ಸೇವೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಮುಂದೂ ಮಾಡಲಾರೆ. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಎಲ್ಲರಂತೆಯೇ ನನ್ನಲ್ಲೂ ಒಂದು ಸುಂದರ ಸಂಸಾರದ ಕನಸಿತ್ತು. ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಬಯಸೀ ಬಯಸಿ ಪಡೆದ ನನ್ನ ಕಂದಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಮಗುವೆಂದು ತಿಳಿದಾಗ ಆಕಾಶವೇ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದಂತಾಗಿ ಅತೀವ ಸಂಕಟವಾಗಿತ್ತು... ಯಾರೆಷ್ಟೇ ಸಂತೈಸಿದರೂ ನನ್ನ ಜಗತ್ತು ಶೂನ್ಯವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಯಜಮಾನರು ಸಂಕಟಪಟ್ಟರೂ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ವ್ಯಸ್ತರಾಗಿ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಹಜ ದಿನಚರಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟರು. ಇಡೀ ದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಅಳುತ್ತಾ ಕೂರುವುದೊಂದೇ ನನಗಿದ್ದ ದಾರಿಯಾಗಿತ್ತು. ನಾ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪೇನು... ನನಗೇಕೆ ಇಂತಹ ಮಗು ? ಮುಸುರೆ ಚೆನ್ನಿ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆ ಆರೈಕೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಬಳಲಿದ್ದರೂ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಮಗುವನ್ನು ಹಡೆದಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಸುವಿಧಗಳಿದ್ದೂ ಎಷ್ಟೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆವಹಿಸಿದ್ದರೂ ನನಗೇಕೆ ಈ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನ್ನಿಸಿ ವಿಧಿಯನ್ನು ಹಳಿಯುತ್ತಾ ಕೊರಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬಂಧುಗಳು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಸಂತೈಸಿಯಾರು. ಕನಿಕರದ ನೋಟಗಳು ಇರಿಯುವಂತಾಗಿ ರೇಜಿಗೆ ತರಿಸಿತ್ತು.ಬದುಕೇ ಬೇಡವೆನ್ನಿಸಿತ್ತು.ದಿನಗಳುರುಳಿದಂತೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಹೌದು, ಏನೂ ಅರಿಯದ ಹಸುಳೆಯದ್ದೇನು ತಪ್ಪು? ಇಂತಹ ಜೀವನ ಬಯಸಿತ್ತೇ ಅದು ? ನನ್ನದೇ ಕರುಳ ಕುಡಿಯಾದ ಅದೂ ಒಂದು ಜೀವವಲ್ಲವೇ? ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಜೀವಿಗೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇದೆ....ಅವನನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದನ್ನೇ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಪರಮ ಧ್ಯೇಯವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಿರಾಳತೆಯೆನಿಸಿತ್ತು. ನನಗೊಂದೇ ಮಗು ಸಾಕೆಂದು ಅಂದೇ ಧೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದೆ... ನನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಸಮಯಗಳನ್ನೂ ಆ ಮಗುವಿಗೇ ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು ; ಹಾಗೆಯೇ ಅಂತಹ ಅಸಹಾಯಕರ ಸಲುವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಕೈಲಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ದೇವರ ದಯದಿಂದ ಆಸ್ತಿ ಹಣ ವಿದ್ಯೆಗಾವ ಕೊರತೆಯೂ ಇಲ್ಲ...ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ನಿ:ಸ್ವಾರ್ಥಳಾಗಿ ದುಡಿದಿದ್ದೇನೆ. ನೀವೆಲ್ಲರೂ ತೋರುವ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ನನ್ನ ಈ ಅಳಿಲು ಸೇವೆಗೆ ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಫೂರ್ತಿ. ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಷ್ಟೇ... ದಯವಿಟ್ಟು ಯಾರೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಯಿಸಬೇಡಿ. ಮುಗ್ಧ ಮನಗಳನ್ನು ಅರಿಯಲು ಯತ್ನಿಸಿ, ಅವರು ದೇವರ ಸಮಾನ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯ ಮಕ್ಕಳು ದೇವರ ಮಕ್ಕಳು ! ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸೇವೆ ಎಂದು ಬಲವಾಗಿ ನಂಬಿರುವವಳು ನಾನು. ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೀತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಸಹನೆ ಅತೀ ಅವಶ್ಯವಾದರೂ ಅದು ಹೆಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ದೈವದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಮುಗ್ಧರನ್ನು ದಡ್ಡರೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸದೇ ಮಮತೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ ; ಸಹಾಯಹಸ್ತ ಚಾಚಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳನ್ನಾಗಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಿ ಎಂಬುದೇ ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಳಕಳಿಯ ಮನವಿ. ನನ್ನ ಈ ಸಹನೆ, ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವದ ಪ್ರೇರಣಾಶಕ್ತಿಯೇ ನನ್ನ ಮುದ್ದು ಮಗ...ನಾನೇನಾದರೂ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ಅವನೇ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಹಕ್ಕುದಾರ... !... ಅಂದಹಾಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಿ.ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಭಾಗಿಯಾಗಲಾರೆ... ಮಗ ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ, ಬೇಗ ಹೋಗಬೇಕು, ಕಡೇ ಉಸಿರಿರುವ ತನಕ ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ನಿ:ಸ್ವಾರ್ಥಳಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೊಂದೇ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಪರಮ ಗುರಿ. ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ನಾನು ಚಿರಋಣಿ. ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನಂತ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು '

ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಚೊಕ್ಕ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ, ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಮನ ಗೆದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಶಂಕರ್ ವಿನಯದಿಂದ ಸಭಿಕರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ವೇದಿಕೆ ಇಳಿದು ಅವಸರದಿಂದಲೇ ಹೊರಟರು. ಪುನ: ಕಿವಿಗಡಚಿಕ್ಕುವ ಚಪ್ಪಾಳೆ.. ಕಾರ್ಯಕರ್ತನೊಬ್ಬ ಸನ್ಮಾನದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಕಾರಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ. ಯಾರೋ ಧನ್ಯತೆಯಿಂದ ಉದ್ಗರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು 'ಭೂಮಿ ತೂಕದ ಮಹಿಳೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇವರೇ ಅನ್ವರ್ಥ... '

* * *

ಸನ್ಮಾನದ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಬೀಗುತ್ತ ಹಾರ ತುರಾಯಿಗಳೊಡನೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರು ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಶಂಕರ್. ದೂರದರ್ಶನ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಆರಾಮವಾಗಿ ಕೂತು ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಮಗ ತುಷಾರ್ ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿದಾಕ್ಷಣ ಬೆಚ್ಚಿ ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಗಡಬಡಿಸಿ ಥಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ನಿಂತ. ಆ ರಭಸಕ್ಕೆ ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ ತಿಂಡಿಯ ಪ್ಲೇಟು ಕೆಳಗುರುಳಿಬಿಟ್ಟಿತು... ನೆಲದ ಮೇಲೆಲ್ಲಾ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಹರಡಿತು.ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಶಂಕರ್ ಹಾರ ತುರಾಯಿಗಳನ್ನು ಸೋಫಾದ ಮೇಲೆ ಒಗೆದಂತೆ ಇಟ್ಟು ' ಛಟೀರ್...!' ಮೈ ಮೇಲೆ ಬಂದವರಂತೆ ಮಗನ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಬೀಸಿದರು.

ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಾ ದೊಡ್ಡ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಅಳತೊಡಗಿದ ತುಷಾರ್.

" ಮಮ್ಮೀ. ಹೊದೀಬೇದ ಮಮ್ಮೀ... ಪ್ಲೀ... ಶ್ ಮಮ್ಮೀ... ಅಯ್ಯೋ ಬೇದ ಮಮ್ಮೀ.... ನೋಯುತ್ತೆ, ಆಂತೀ... ಬೇಗ್ ಬಾ ಆಂತೀ... ಮಮ್ಮೀ ಹೊದೀತಿದ್ದಾಲೆ ... ಮಮ್ಮೀ ಬೇದ... ಹೊದಿಬೇದ... ಅಯ್ಯೋ... ಊಂ... !'

"ಎಷ್ಟು ಸಲ ಹೇಳಿಲ್ಲ ನಿಂಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಿನ್ಬೇಡ ಅಂತ... ದರಿದ್ರ ಮುಂಡೇದು, ಯಾಕಾದ್ರೂ ಹುಟ್ಟಿದ್ಯೋ... ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತಿನ್ನೋಕೇ ಹುಟ್ಟಿರೋದು ನೀನು.....ಅನಿಷ್ಟ ಮುಂಡೇದೇ... ಸಾಯಿ... ಕತ್ತೆ !'

ರೌದ್ರಾವತಾರ ತಾಳಿ ವಾಚಾಮಗೋಚರ ಬೈಯ್ಯತೊಡಗಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಶ್ವಿನಿ ಶಂಕರ್ ನ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿತ್ತು. ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಬಾಯಿ ಸೊಟ್ಟ ಮಾಡಿ ಜೋರಾಗಿ ಅಳುತ್ತ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು, ಬಾಯಿ ಉಜ್ಜಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕಿರುಚುತ್ತಿರುವ ತನ್ನುದ್ದಕ್ಕೂಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಮಗನ ಮೊದ್ದು ಮುಖಭಾವವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ಆಕೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಪಿತ್ತ ನೆತ್ತಿಗೇರಿತು... ಬಾಯಿಗೆಲ್ಲ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಬಡಿದುಕೊಂಡು ಅಳುತ್ತಿರುವ ಅವನ ಮೊದ್ದು ನೋಟಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅಸಹನೆಯ ಗೂಡಾದ ಆಕೆಯ ಕೋಪ ಇಮ್ಮಡಿಸಿತು. ದ್ವೇಷ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಮಗನನ್ನು ನೂಕಿ ಬಿಟ್ಟರು ... ಆ ರಭಸಕ್ಕೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೋರಲಾಗಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟ ತುಷಾರ್ ಹೆದರಿಕೆ ಮತ್ತು ನೋವಿನಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಜೋರಾಗಿ ಕಿರುಚುತ್ತಾ ಅಳತೊಡಗಿದ. ಬಿದ್ದ ಮಗನನ್ನೆಬ್ಬಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಏನೂ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಹಾರ ತುರಾಯಿಗಳೊಡನೆ ಒಳ ನಡೆದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ

ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಮೊಬೈಲ್ ಉಲಿಯತೊಡಗಿತು...

" ಹಲೋ...,.., ತುಂಬಾ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್... ಎಲ್ಲಾ ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮತ್ತು ಹಾರೈಕೆ. ... "

" ಸನ್ಮಾನ ಇಟ್ಕೊಂಡಿದ್ದೀರ?... ಅದೆಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ ಅಂತೀನಿ. ನಾನೇನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೀನಿ ಅಂತ... ಇರಲಿ, ತಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನದ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋಕ್ಕಾಗ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಬರ್ತೀನಿ. ಸಮಾರಂಭ ಸರಳವಾಗಿರಲಿ... ' ಸಂಭಾಷಣೆ ಮುಗಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಗುಂಗಿನಲ್ಲಿದ್ದರು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಕೈ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅವಸರದಲ್ಲಿ ಧಾವಿಸಿ ಹೊರಬಂದ ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸಿನ ಸಹಾಯಕಿ ಪುಟ್ಟಮ್ಮನನ್ನು ಕಂಡವರೇ

" ರೀ.... ಪುಟ್ಟಮ್ಮ..... ! ಎಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಿರಿ ? ಅವನನ್ನ ರೂಮಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿಡ್ಬೇಡಿ ಅಂತ ಅದೆಷ್ಟ್ ಸಲ ಹೇಳ್ಬೇಕು ನಿಮಗೆ...ಅದರಲ್ಲೂ ನಾನು ಮನೇಲಿ ಇರುವಾಗ ಅವನನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಿಡ್ಲೇಬೇಡಿ ಅಂತ ಎಷ್ಟು ಬಡ್ಕೊಂಡ್ರು ಕಿವೀಗ್ ಹಾಕ್ಕೊಳಲ್ವಲ್ಲಾ... ಏನಾಗಿದೆ ನಿಮಗೆ ಧಾಡಿ ? ಕೆಲಸ ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡೋಕ್ಕಾಗೋಲ್ಲ, ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಲ್ಲು ಗಿಂಜ್ತೀರಾ..... ' ಬಯ್ಗಳ ನಿರಂತರವಾಗಿತ್ತು ; ಹೆದರಿ ನಡುಗುತ್ತಾ ಬೋರಲಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡೇ ಅಳುತ್ತಿರುವ ತುಷಾರನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಿಸುತ್ತ ಎಬ್ಬಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದರು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡ ಪುಟ್ಟಮ್ಮ.

ಹಲಸು, ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸೊಗಸು!

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ (ಸುಬ್ರು) ಭಟ್ಟ ಯೇತಡ್ಕ

ಯೂನಿಯನ್ ಸಿಟಿ, ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ

ಹಲಸಿನ ಉಪಯೋಗ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು! ಇದು ಭಾರತೀಯರು ತಿಂದು ಆಗುವುದಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಮಾಂಸ ಭರಿತ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಂಸವಿಲ್ಲದೆ ರುಚಿಕರವಾಗಿ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಅದರಲ್ಲೂ ವೀಗನ್ ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳಿಂದಾಗಿ.

ಶಾಕಾಹಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ಏನೆಂಬುದು ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯವರು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಬೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪಗಳು ಈ ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಂತೂ, ಶಾಕಾಹಾರ ಊಟದ ಅಂತ್ಯ ಮಜ್ಜಿಗೆ ಅಥವಾ ಮೊಸರು ಮತ್ತು ಅನ್ನದೊಡನೆ. ವೀಗನ್ ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳು ಹಾಲು ಮೊಸರು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ವೀಗನ್ (Vegan) ಪದ್ಧತಿ ಶಾಕಾಹಾರಿ (vegetarian) ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ೧೯೪೪ ರಲ್ಲಿ ಸೀಳಿಕೆಯಾಗಿ ಕಳೆದ ೨೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಪ್ರಾಣಿ ಮೂಲದ ಯಾವುದೇ ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನದೆ, ಮನುಷ್ಯನು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿಮೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ವೀಗನ್ ಪದ್ಧತಿಯವರು ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಹಾಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಯಾವುದೇ ಡೈರಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೆ ರೀತಿ, ಜೇನು ನೊಣಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಜೇನನ್ನೂ ಸೇವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ದೂರ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು, ನಮಗೆ ಬೇಕಿದ್ದ ರೀತಿಯ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿತ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕೇಳಬಹುದು. ಈ ಅನುಭವ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನದ್ದು. ಫೋನಿನಲ್ಲಿ ಶಾಕಹಾರ ಆಹಾರ ಕೆಳಿದ್ದು; ಆ ಮೇಲೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಆಹಾರದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಇರಲ್ಲಿಲ್ಲ; ಪಕ್ಕದವನು ಕೂಡಾ ಶಾಕಾಹಾರ ತಿನ್ನುವವನೇ ಆಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅವನ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಸರು ಇತ್ತು. ಏರ್ ಹೋಸ್ಟಸ್ ನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ತಿಳಿಯಿತು ನನಗೆ ವೀಗನ್ ತಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಪಕ್ಕದವನಿಗೆ ಲಾಕ್ಟೋ ಶಾಕಾಹಾರ (lacto vegetarian) ಊಟದ ತಟ್ಟೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಶಾಕಾಹಾರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ವೀಗನ್ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದರು!

ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಂದಿ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ವೀಗನ್ ಪದ್ಧತಿಯವರು ಇಲ್ಲಿನ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಮಾಂಸದ ಬದಲು ಟೋಫ಼ು (soybeans), ಟೆಂಪೆಃ (fermented soybeans), ಸೇಟಾನ್ (processed wheat gluten) ಇತ್ಯಾದಿ 'ತೋರಿಕೆಯ ಮಾಂಸ' (dummy meat) ವನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಖಾದ್ಯ ವಸ್ತು 'ತೋರಿಕೆಯ ಮಾಂಸ' (dummy meat) ವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಬೇಕದಲ್ಲಿ, ಅದು ರುಚಿಕರವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಮಾಂಸದ ಮೇಲ್ಮೈ ಗುಣವೂ ಸಹ (texture) ಇದರಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತೋರಿಕೆಯ ಮಾಂಸದ ಪಟ್ಟಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

೧. ಟೋಫೂ(ಸೋಯಾ ಬೀನ್ಸ್ ನಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು)

೨. ಟೆಂಪೆ (ಸೋಯಾ ಬೀನ್ಸ್ ನಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು)

೩. ಸೈಟಾನ್ (processed wheat gluten)

೪. ಟಿವಿಪಿ (Textured vegetable protein)

೫. ಗ್ಲೂಟೆನ್ ಇಲ್ಲದ ವೀಗನ್ ಮೀಟ್ (ಇದು ವಿವಿಧ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರೊಟೀನ್ ಗಳ ಮಿಶ್ರಣ)

೬.	ಹಲಸು

೭.	ಅಣಬೆಗಳು

೮.	ಅವರೆ ಕಾಳುಗಳು (ಲೆಂಟಿಲ್ಸ್)

೯.	ಬೀನ್ಸ್ ಮತ್ತು ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು

೧೦.	ಇತರ ವಸ್ತುಗಳು

ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದ ಹಲಸು ಈಗ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿ ಸೊಳೆಗಳು 'ತೋರಿಕೆಯ ಮಾಂಸ' ವಾಗಿ ವೀಗನ್ ಶಾಖಾಹಾರಿಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಹಲವಾರು ಭೋಜನ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿ Pulled Pork ಸಾಂಡ್ ವಿಚ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಹಂದಿ ಮಾಂಸದ ಬದಲಾಗಿದ್ದು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ಸಾನ್‌ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕೋ ನಗರದ ಫೋರ್ಟಿನೈನರ್ (San Francisco 49er) ಫೂಟ್ ಬಾಲ್ ಸ್ಟೇಡಿಯಂನ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಭೋಜನಾಲಯದಲ್ಲಿ BBQ pulled jackfruit sandwich ಆರಂಭವಾದಾಗ San Jose Mercury ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗ ಫೋಟೊ ಸಮೇತ ಧೀರ್ಗವಾದ ಲೇಖನ ಬಂದಿತ್ತು.

ಫ್ರೆಸ್ನೊ ಕಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ ರಾಜ್ಯದ ೫ನೇ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ನಗರ. ಇದು ರಾಜ್ಯದ ಒಳ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಶ್ರಿಮತಿ ಮಿರಿಯಮ್ ಮಾರ್ಟಿನೆಝ್ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ 'ಲಾ ಜಾಕ್ಕಾ ಮೊಬೈಲ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಊಟದ ಹೋಟೆಲ್ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಲಸನ್ನು ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ ಭಾಷೆ ಯಲ್ಲಿ 'ಜಾಕ್ಕ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ "chakka pazham"ನ್ನು "jaca" ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಅದು ಸ್ಪಾನಿಶ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಜಾಕ್ಕ' ವಾಯಿತು!

ಈ ಹೋಟೆಲಿನ ಒಂದು ವಿಶೇಷವೇನೆಂದರೆ, ಇದು 'ಚಲಿಸುವ ಹೋಟೆಲ್' (mobile hotel)! ದೊಡ್ಡ ಲಾರಿ (ಟ್ರಕ್) ಯನ್ನು ಹೋಟೆಲಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಮಿರಿಯಮ್ಮನವರು. ಲಾರಿಯ ಒಳಗೆ ಊಟದ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಯಂತ್ರೋಪಸಾಧನಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು 'ಸರಿಯಾದ ಪಾಕಶಾಲೆ' ಎಂದು ಫ್ರೆಸ್ನೋ ನಗರ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದೆ. ಮಿರಿಯಮ್ ಅವರು ಈ ಪಾಕಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಮಾಡಿ ಜನಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ! ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೊಸ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಇತರರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರ್ಚ್ ೪ ರಂದು ಅವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಹಲಸಿನ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಂದು ತೇಗುವ ಅವಕಾಶ ಈ ಹೋಟೆಲ್ ನಲ್ಲಿ ನನ್ನದಾಯಿತು. ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ರುಚಿಯಾದ ಹಲಸಿನ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲು ಕಳೆದ ೪೨ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಿಂದಿರಲಿಲ್ಲ!

'ಲಾ ಜಾಕ್ಕಾ ಮೊಬೈಲ್' ನಲ್ಲಿರುವ ತಿನಿಸುಗಳೆಲ್ಲ ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ ಮೇಲೆ ಆಧರಿತವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಟಾಕೋ (Taco), ಕ್ವಾಸಡೀಯ (Quasadilla), ಬರ್ರಿಟೋ (Burrito), ಎಂಪನಾಡ (Empanada), ತಮಾಲೆ (Tamale) ಮತ್ತು ನಾಚೋಸ್ (Nachos) ಗಳು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು. ಈ ತಿನಿಸುಗಳಲ್ಲಿ ದನ, ಹಂದಿ, ಆಡು ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾಂಸದ ಬದಲು ಎಳೆ ಹಲಸು ಅಥವಾ ಪಕ್ವವಾದ ಹಲಸನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ಬರ್ರಿಟೋ ಮತ್ತು ಬಿರ್ರಿಯ ಎಂಬ ತಿನಿಸುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ರುಚಿ ನೋಡಿದೆ. ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ ಟೋರ್ಟಿಯಾ (tortilla) ಗೋಧಿ ಅಥವಾ ಜೋಳದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಚಪಾತಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೇಯಿಸಿದ ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ರುಚಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಕೊಚ್ಚಿದ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪು, ಹಸಿ ಮೆಣಸು ಹಾಕಿ ತಿನ್ನುವ ಪದ್ಧತಿ.

ಮಿರಿಯುಮ್ ಮತ್ತು ರೋಬೆರ್ಟೊ ಅವರ ೨೫ ವರ್ಷದ ಮಗ ನಾಯಾರಿಟ್ ನಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರತಿ ವಾರ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣ ಎರಡು ಮಣೆ (Pallet) ವಾಹನ ಸಾಗಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ಮಣೆಯಲ್ಲಿ ೪೮ ಹಲಸುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ (ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಾಯಿ).

ಈ ರೀತಿಯ ಹಲಸಿನ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಮಿರಿಯಮ್ ಅವರು, ಫ಼್ಲ್ರೆಸ್ನೋದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ 'ಲಾ ಜಾಕ್ಕಾ ಮೊಬೈಲ್' ನಲ್ಲಿ ಸುರುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೊಡನೆ, ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿರುವ ಸ್ಮೂಥೀ (smoothie) ಮತ್ತು ಹಲಸಿನ 'ಟೀ' (tea) ಕೂಡಾ ಮಿರಿಯಮ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಹಲಸಿನ 'ಟೀ' ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಿರಿಯಮ್ ಸ್ವತಹ ಒಳಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ, ಹಲಸಿನ ಭಾಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೀರಿನೊಡನೆ ಹಾಕಿ ಬೇಯಿಸಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥವೇ ಹಲಸಿನ 'ಟೀ'. ಅದು ಅತಿ ರುಚಿಕರವಾಗಿತ್ತು. ನೀರಿಗೆ ಹಲಸಿನ ಬೇಳೆಗಳು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದ ಹಲಸಿನ ದಪ್ಪದ ಸಿಪ್ಪೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಲು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು! ಹಾಗಾಗಿ, ಹಲಸಿನ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಈ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಜಾಕ್ಕಾ ನೀರು' ಅಂದರೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸೊಳೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅದನ್ನು ರುಬ್ಬಿದರಾಯಿತು! ಹಲಸಿನ ಟೀಗೆ ಶುಂಟಿ, ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು, ದಾಲ್ಚೀನಿ ಅಥವಾ ಚಿಯಾ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಹಾಕಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ!

ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧ ಊಟಗಳು (ready-to-eat meals) ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿನ ಸುಪರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ನಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧ ಊಟಗಳು ಸಿಗುತ್ತವೆ. Whole Foods, Sprouts ನಂತಹಾ ಸುಪರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಬ್ರಾಂಡ್ ಗಳ ಹಲಸಿನ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧ ಊಟಗಳು ತಿರುಗುತ್ತವೆ:

1. Jackfruit Company (Colorado)
2. Upton's (Chicago)

ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾವು ಹವಾಯಿ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಮಾವಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಸಣ್ಣ ಶಕಾಹಾರಿ ವಸ್ತು/ತಿಂಡಿಗಳ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲೂ Jackfruit Company ಯವರ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧ ಊಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ತೆಗೆದು ರುಚಿ ನೋಡಿದಾಗ ಖುಶಿಯಯಿತು ನಮಗೆಲ್ಲ!

ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು ಒರಿಯೆಂಟಲ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗಳಲ್ಲಿ. ಈಗ ಅದೇ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ, ತಾಜಾ ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತುಂಡುಗಳು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯಂತು ಬೆಲೆ ಕೂಡಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಈಗ ಒಂದು ಪೌಂಡ್ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಕೇವಲ ೭೭ ಸೆಂಟ್ಸ್!

ದಕ್ಶಿಣ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಹಲಸು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಬ್ರೆಜ಼್ಲಿ ಲ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹಲಸಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ಮತ್ತು ಬ್ರಜಿಲ್ ದೇಶಗಳಿಂದ ಹಲಸು, ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳು, ಇಲ್ಲಿಗೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಬರಲಿದೆ. ಹಲಸಿನ ಸೊಗಸು ನಾವೆಲ್ಲ ಆನಂದಿಸೋಣ!

ಅದೊಂದು ಬಿರು ಬೇಸಿಗೆಯ ಭಾನುವಾರ. ಪುಟ್ಟ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಪಾರ್ಲರ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಬೇಸಿಗೆಯ ರಜಾದಿನವಾದ್ದರಿಂದ ಪಾರ್ಲರ್ ಜನರಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಚೇರ್, ಟೇಬಲ್‌ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಭರ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹುಡುಗ ಮೂಲೆಯ ಒಂಟಿ ಟೇಬಲ್ ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ವೈಟರ್ ಏನು ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಹುಡುಗ 'ಚಾಕೊಲೇಟ್ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂಗೆ ಎಷ್ಟು?' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ವೈಟರ್ '50 ರುಪಾಯಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. 'ಸಂಡೇ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂಗೆ?' '60 ರುಪಾಯಿ' ಎಂದು ವೈಟರ್ ಸಣ್ಣಗೆ ಸಿಡುಕಿದ. ಆಗ ಹುಡುಗ 'ಹಾಗಾದರೆ ನನಗೆ ಚಾಕೊಲೇಟ್ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಕೊಡಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆ ವೈಟರ್ ಸಿಡುಕುತ್ತಲೇ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ಹಾಗೂ ಬಿಲ್ ತಂದು ಹುಡುಗನೆದುರು ಕುಕ್ಕಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಹುಡುಗ ಐಸ್‌ಕ್ರೀಂ ತಿಂದು ಬಿಲ್ ಜತೆಗೆ ಹಣವಿಟ್ಟು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ವೈಟರ್ ಟೇಬಲ್ ಕ್ಲೀನ್ ಮಾಡಲು ಬಂದಾಗ ಆತನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಜಿನುಗುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗ ೫೦ ರುಪಾಯಿ ಜತೆಗೆ 10 ರುಪಾಯಿ ಟಿಪ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುತ್ತಾನೆ!

302: The Document Has Moved

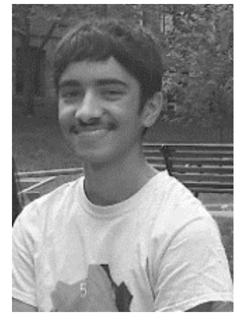

Anoop Bhat
North Wales, PA, age: 16

I had a bit of a problem last summer getting an astronaut to jump. Of course, the astronaut was only a one-and-a-half-inch cartoon bitmap that was moving up and down on the white canvas of an Android phone, but it was still quite the conundrum.

Before I decided to sit down and make that astronaut move, I considered myself proficient in Android game design. Prior to that day, I had followed a few tutorials and even created my own version of Breakout using the Java language. Considering that I had already delved into the field of game design, I thought I could code something a bit more advanced. I planned to create a game where the user played as an astronaut tethered to a spaceship, collecting space minerals and fighting aliens on his journey through the

cosmos. It would be a game anyone could enjoy, and I was excited to jump right into the code. I sat down in my chair with my

Lenovo Y50 in front of me, fitted with the latest version of Android Studio. I had some modern orchestral music playing in the background, because there is nothing more epic than having your fingers fly across an LED backlit keyboard with Two Steps From Hell's "Strength of a Thousand Men" resounding through the room. With all conditions met, I began to code my masterpiece.

Within the short period of thirty minutes, a problem became evident. I'd coded up to a good stopping point, a point where any programmer knows it is time to test his code. So I tested what I had written. It crashed immediately. I examined the error, modified some lines, and tested again. Another crash. After a few more modifications and crashes, the problem was clear: I had coded an entire Breakout game for my phone without learning anything fundamental about Android programming. I had declared Surface Views, Surface Holders, and Bitmap Factories without even knowing what they were. The tutorials that I had gone through left me with some knowledge of the basics, but the code I had written prior to this venture was not mine. To program what I wanted to program, I needed to understand every aspect of what I was doing.

So I started over. I had already accumulated a sizeable knowledge base in the Java programming language, but to develop my knowledge base in Android programming, I needed to start small. I would use no more of those high level tutorials that did little more than code the game for me. My goal changed: rather than creating an astronaut that travelled through space collecting riches and fighting aliens, I would create an astronaut that could jump up and down. So I sat down once again and began to code. When I came across an error, I consulted internet forums, as every programmer knows that forums like Stack Exchange and Stack Overflow are their best friends. When I code these days, there are moments when I have ten different forums open and have to refer to them all at once to consolidate their information into a coherent paragraph of code. Every error that the terminal threw at me that day was merely an opportunity to try a different approach. This trial and error process was frustrating at times, but by the end of the day, I had an astronaut on my phone's screen that jumped up and down every time I tapped my screen. It was not something that anyone would download on the Google

Play Store, but it was borne entirely from my efforts. By the time I finished the app, I had learned what SurfaceViews, SurfaceHolders, and BitmapFactories were. Everything I learned while making that astronaut jump up and down was the product of the often aggravating but extremely productive cycle of trial and error.

Trial and error proves to be the best way to learn not only in computer programming, but also in a diverse number of other fields, including English. Back in ninth grade when we were reading *Great Expectations*, it was often difficult to extract any meaning from the ornate language of Charles Dickens. The novel was our first real exposure to higher level literature, and such an exposure often jars readers enough to turn them to tools like Sparknotes and Shmoop. The problem with such tools is that they take away the trial and error process that enables readers to advance in their comprehension of difficult texts. To get better at understanding dense texts like *Great Expectations* and *Moby-Dick*, a student must push through them on their own with guidance from footnotes along the way. A student cannot grow by reading those editions of Shakespeare plays that sit on bookstore shelves with the raw text on the left and the "translated" text on the right. These so – called "translations" of Shakespeare are merely simplifications that limit a reader's capacity for development. If the reader does not understand a phrase, the solution should not be to refer to a "translated" version, just as the solution to learning Android programming is not to refer to a fully coded app. The real solution should be to work through the phrase step by step, trying again and again until comprehension manifests itself.

Trial and error's supremacy as a learning method is further supported by its evident fruitfulness in the realm of science. The core of a scientist's work lies in the scientific experiment: a scientist makes a hypothesis, tests it, gets an unexpected result, and tries again and again until the unexpected result becomes expected; thus, a new theory is born. However, the process of trial and error begins far before the scientist does any independent research of his or her own: it begins when he or she learns the fundamentals of the subject itself.

A common maxim of my chemistry teacher is that anyone in his class who blindly copies down whatever he writes on the board might as well put their head down and sleep the rest of class, for there is no use in attempting to learn in that manner. To understand the subject of chemistry, a student must work through problems themselves, trying different approaches when they get an undesired result. Guidance from a teacher is necessary, as trial and error is impossible without a solid knowledge foundation to base the "trial" portion upon. But when a student gets a problem wrong, he should not immediately look at a fully solved answer key; rather, the student must try again, only consulting a full answer when it is evident that his or her knowledge base is currently inadequate to solve the problem. To develop an understanding of science, such an approach is necessary, as in the real world of scientific research, there is no answer key.

Of course, for trial and error to be beneficial at all, one must have a sufficient knowledge base to fix their problems. A programmer cannot begin Android programming without having learned how to program in the first place. An English scholar cannot suddenly analyze the themes of *Moby-Dick* without having read any higher level novels beforehand. A physicist cannot jump straight to quantum field theory without learning basic mechanics. But once someone has a sufficient knowledge base to tackle a programming problem or a novel passage or a physics experiment, there is no equal to trial in error for increasing his or her understanding in that subject.

Before writing this essay, I recently finished working on a programming problem which is largely different than what I have done before. My end goal was an environmental perception system for the blind, by the means of an Android app that can take a picture of its user's surroundings, reference that picture with Google Reverse Image Search's image database, and then inform its user about what it saw. The development did not exactly develop as planned. After

sending an http request to Google Reverse Image Search containing an image taken by my phone, I got a rather problematic response: “302: The document has moved.” Normally, such a response merely means that my program must follow the redirect the website has issued. But in my case, when I instructed my code to follow the redirect, I merely got another 302 response. After redirecting itself again and again, my program finally ended up back where it started. Unlike the Breakout game, there was no all – encompassing tutorial on how to do exactly what I planned to do. There was nothing equivalent to the “translations” provided to those who shy away from Shakespeare. There was no answer key from which I could blindly copy a solution. But after proceeding through countless coding projects using trial and error, I had a thorough knowledge base and understanding to tackle the problem, and eventually succeeded in my goal. As a programmer becomes more and more experienced codes such as “302: The document has moved” and “Caught NullPointerException” transform themselves from errors into motivators. They motivate us to try again.

ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನೊಬ್ಬನಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ:

ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ ಮುಂಜಾನೆಯ ವಾಕ್ ಗೆಂದು ಹೋಗಿದ್ದ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಲೆಗಳಿಗೆ ಕಾಲೊಡ್ಡಿ ಅಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸತೊಡಗಿದ. ಪ್ರತಿಬಾರಿ ಅಲೆಗಳು ದಡವನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಿದಾಗಲೂ ಒಂದಷ್ಟು Star Fish ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ನೀರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ತೀರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಸ್ಟಾರ್ಫಿಶ್ಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಶಾಖಕ್ಕೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮನುಷ್ಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸ್ಟಾರ್ಫಿಶ್ಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ವಾಪಸ್ಸ ಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಎಸೆಯತೊಡಗಿದ. ಅದನ್ನೇ ಪದೇ ಪದೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈತನ ಬಳಿ ಬಂದು ‘ಏನ್ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀರಾ? ಇಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಮೀನುಗಳು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿವೆ. ಎಷ್ಟೂಂತ ಎತ್ತಿ ನೀರಿಗೆ ಹಾಕ್ತೀರಾ? ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಹಾ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಮನುಷ್ಯ ಕೆಳ ಬಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮೀನನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನೀರಿಗೆ ಎಸೆಯುತ್ತ ‘ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮಹಾ ಏನಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಈ ಮೀನಿನ ಜೀವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ’ ಎಂದ! ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನೊಬ್ಬನಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತರೆ ಜಗತ್ತು ಬದಲಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕಸ ಎಸೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬಂದು ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೊಂದಿಷ್ಟು ಇರಲಿ ಎಂದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಸ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ಕಸದ ರಾಶಿಯೇ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ನಾವು ಜಗತ್ತೇ ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಪ್ಪೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ನಾನು ಸರಿಯಿರುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಜಗತ್ತು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

Giving Language a Meaning

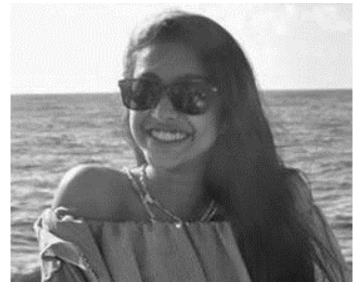

Meghana Mohan
Naperville, IL

Characterizing people/stereotyping people by skin color and origin is inevitable. Throughout my life, based on my unique, hard-to-pronounce name and brown skin, it is easy to identify me as a native from India, but even easier to assume that I speak Hindi. Upon these general assumptions, I have to explain how I am from the state of Karnataka and speak Kannada. While I do speak Kannada, my true language lies in the Havigannada dialect. But by this point, it's too irrelevant to matter- right? While I let the generalizations stir, I continued to speak the language of my people. It was hardly acknowledged by most of the world, but it was still crucial to my family and my community.

Being a first-generation Indian-American, I was exposed to two languages at birth. The first I learned was Havigannada and the 2nd, English. Within the Havigannada language, my favorite word originated upon my fourth visit to India. I was in 2nd grade and it was the first visit where I had genuinely connected with my extended family. For the first time, leaving was difficult as I faced the fact that I wouldn't see them for the next 2 years. As the sticky air fused with my salty tears, I hugged my uncles as they called me "kuse" meaning little girl. Everyone embraced and the word "kaamba" [ಕಾಂಬ] was exchanged. As we soared over the mysterious ocean, I scribbled the curly characters on a stale napkin and took a moment to define the word in English, but it truly didn't have an explanation beyond "good bye". Yet, it was more than that. "Kaamba" was a bittersweet way of saying "see you later". It was hopeful, refreshing, and no matter how much it was exchanged, it was never reluctant.

In the spring of 2015, around midnight, we received the news that my uncle had passed away. My grandma's cries seeped out of the phone as if she was in the room next door. Mourning never ended [literally] and the sadness lingered as my dad got ready to leave for India for his brother's funeral. At the airport, we exchanged hugs, and without thought, the word kaamba slipped from my mouth. By this point, it was habitual. I had never stopped to think about the weight of that simple word. On our drive home, I was given a chance to truly reflect in peace. The "good-bye" I had just said to my father was so hopeful in such a gloomy time. I thought about my uncle and my last words with him. Kaamba. See you later. It's not the end. The aptitude of hope and comfort that simple word had on my life was staggering. I thought of a world where everyone said see you soon instead of goodbye and what a wonderful world that would be. Because in reality, there is an ending, but that ending is not defined by you- that ending is up to the universe and fate. I had never truly said bye to my uncle, but in a way goodbye was an ending, so the only way we would depart would be through a see you later. ಕಾಂಬ kahmbah: a manner of departure; a see you later, this is not the end.

Ekadashi and Autophagy

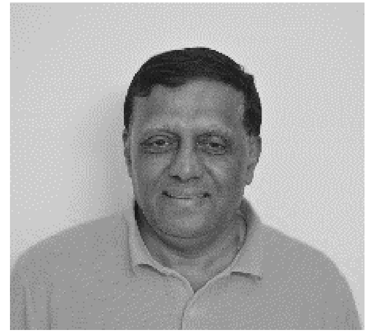

Krishnamurthy P. Gudehithlu
Bolingbrook, IL

Ekadashi and autophagy are appearing to be world apart, but they are connected to each other. Before connecting ekadashi to autophagy, let me explain first the autophagy. The word autophagy originates from the Greek word auto-, meaning "self", and phagein-, meaning "to eat". So autophagy means "self-eat". During 1960's scientists observed that cells recycle waste materials by enclosing them inside a membrane capsule and delivering them to a cell organelle called lysosome. Inside the lysosome, these materials will be degraded into smaller molecules and these smaller molecules are then recycled by the cell. In other words, the body eats its own damaged cells, unused proteins and harmful chemicals. In the late 1990's, scientists including a Japanese scientist, Yoshinori Ohsumi, identified the genes responsible for autophagy. For this work, Dr. Yoshinori Ohsumi was awarded a 2016 Nobel Prize in Physiology and Medicine. Because of this discovery, our understanding of how the cell recycles its content, and how cells adapt to starvation or response to infection are more appreciated. Studies have shown that mutations in autophagy genes can cause diseases. In recent years, autophagy has been connected to crucial defense mechanism against malignancy, infection, diabetes and neurodegenerative diseases like Alzheimer's, Parkinson disease, and acts as a neuroprotective in focal cerebral ischemia (stroke) (1-6,10).

It has been shown scientifically that fasting increases autophagy activity in cells. Pietrocola et al., have shown that fasting improves anticancer immunosurveillance via autophagy in malignant cells (7). Niekerk et al., have shown that short-term fasting induces autophagy and this may have an impact on therapeutic efficacy in various oncological contexts (8). As an essential homeostatic mechanism, autophagy is upregulated in response to numerous environmental and pharmacological stimuli, including starvation (9). Jeong et al., have shown that intermittent fasting increases autophagy and thereby plays a role as neuroprotective in focal cerebral ischemia (10). Natural products like curcumin (turmeric), resveratrol (compound found in grapes, peanuts and berries), and berberine (variety of traditional herbs, including goldenseal, barberry, goldthread, Oregon grape, tree turmeric and phellodendron) has autophagy-modifying capacity there by acting as therapeutic agents for cardiovascular disorders (11). Yin et al., shown that under physiological conditions like starvation autophagy is activated in spermatogenic or Sertoli cells in order to maintain the survival of the spermatogenic cells by inhibiting spermatogenic cells apoptosis (or death) (12). High protein diet interestingly inhibits autophagy activity in cells. That is why it's best to limit your protein consumption to 40 - 70 grams per day.

Ekadashi is a Sanskrit word for the number 11. During Ekadashi people do voluntary fasting. Voluntary fasting on certain days is called upavasa. In Sanskrit Upa means "proximity" and va sa means "to live" and together it means then "to live near God". Ekadashi is the 11th day of the moon cycle, both from the full moon and from the new moon (Amavasya). Old Hindu scripture, Padma Puraana, explains the origin of Ekadashi and its relevance to our life. Jaimini Rishi, a

sage, inquired about Ekadashi with great sage Vyaasa. Vyaasa said, “Lord Vishnu created a demonic creature called Paapa-Purusha and this creature will punish all beings who would choose the path of evil”. Subsequently, He also created Yamaloka, so anyone who sinned would be sent there. Once Vishnu visited the Yamaloka and noticed the miserable state of living beings undergoing corrections and felt pity on them. So He created Ekadashi from His own being, and decided that anyone undertaking the Ekadashi vow would be cleansed of their sins and will not have to visit the Yamaloka. Now the Paapa-Purusha has nothing to do, he complained to Vishnu about his job. Vishnu felt bad for him, so He told him to reside in the beans, grains and cereals on the Ekadashi days. So, anyone who consumes beans, grains and cereals on Ekadashi day, will be committing sin and Paapa-Purusha will be able to punish them. There are two Ekadashi days in a month according to Hindu calendar, one is the first half of the month when the moon is waxing or growing, and the second is when the moon is waning or shrinking. Ekadashi is observed for whole 24 hours by not taking food and only taking water. When observing Ekadashi, we should think of it as part of our devotional service as it is day for us to step back from our normal routine and take stock of our spiritual lives. People who have health situations are allowed to take fruits and milk, and avoid eating bread, pasta, lentils, rice as well as beans and preparations made from bean flour.

So what does Ekadashi has had to do with autophagy? As I mentioned earlier, fasting increases autophagy in the body, by observing Ekadashi, body will be cleansed off the harmful chemicals through autophagy activity. It is well known that moon has a gravitational effect on earth and on full moon day tidal waves are more and they rise up to 20 to 30 feet high. The human body is about 75 percent water, like earth, and so people often ask whether tides are at work inside us also. There are some urban legend floating around which says that during full moon day criminal activities are greater than other days. However, scientists found no hard evidence for such claim. The myth is going around that on Ekadashi day as earth is away from the full moon day, human body is not experiencing any tides inside the body suggesting that Ekadashi day is the best day to do fasting and meditation. Fasting on the Ekadashi day when the effect of moon on earth at its low point may be beneficial (still debatable), but certainly increases the activity of autophagy to cleanse the body of the harmful chemicals. So todays Ekadashi equations is fasting is good, grains are bad and fasting plus meditation is very good.

So many traditional rituals are disappearing from modern civilization, but fortunately something’s are still preserved amongst the innocent people in villages. They may not understand the significance of these rituals, but they have maintained their observance. Among so-called educated people, we have issues when someone asks us why we are doing what we are doing. As a result, when we have no justifiable explanation, we avoid observing rituals. We need to study and try to find the significance behind each rituals.

Acknowledgments: I would like to thank my cousin, Mr. Manjunath Rao Pare, for suggesting this idea of Ekadashi and autophagy in February, 2017, during my visit to Mumbai. Then I did some research on this and wrote this article. I would also like to thank my daughter Ms. Sheila Gudehithlu for her help in writing this article.

References:

1. Hara T, et al. Suppression of basal autophagy in neural cells causes neurodegenerative disease in mice. Nature 2006; 441:885-9.
2. Komatsu M, et al. Loss of autophagy in the central nervous system causes neurodegeneration in mice. Nature 2006; 441:880-4.
3. Mizushima N, et al., Autophagy fights disease through cellular self-digestion. Nature 2008; 451:1069-75.
4. Alirezaei M, et al., Disruption of neuronal autophagy by infected microglia results in neurodegeneration. PLoS ONE 2008; 3:2906.
5. Orvedahl A, Levine B. Eating the enemy within: autophagy in infectious diseases. Cell Death Differ 2009; 16:57-69.
6. Alirezaei M, et al., Short-Term fasting induces profound neuronal autophagy. Autophagy 2010; 6:702-710.
7. Pietrocola F, Pol J, Kroemer G. Fasting improves anticancer immunosurveillance via autophagy induction in malignant cells. Cell Cycle 2016; 15: 3327-3328.

8. Van Niekerk G, et al., Enhanced therapeutic efficacy in cancer patients by short-term fasting: the autophagy connection. Frontiers in Oncology 2016, 6:1-7.
9. Harris J, et al., Autophagy and inflammasomes. Molecular Immunology. dx.doi.org/10.1016/j.molimm.2017.02.013.
10. Jeong JH, et al., Intermittent fasting is neuroprotective in focal cerebral ischemia by minimizing autophagic flux disturbance and inhibiting apoptosis. Expermental and Therapeutic Medicine 2016, 12: 3021-3028.
11. Hashemzaei M, et al., Regulation of autophagy by some natural products as a potential therapeutic strategy for cardiovascular disorders. Eur J of Pharmacology. dx.doi.org/10.1016/j.ejphar.2017.02.038.
12. Yin J, et al., Reglatory effects of autophagy on spermatogenesis. Biol Reprod 2017; 96:525-530.

ಎರಡು ಕವನಗಳು

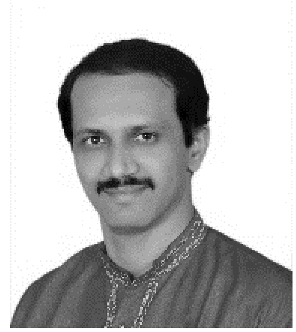

ಪಿ. ಎನ್. ಜಯರಾಮ್
ಬೆಂಗಳೂರು

ಕರುಣೆ

ದೇವನೆ ನಿನ್ನ ಕರುಣೆ ಅಪಾರ
ನೀನೆ ನಮ್ಮ ಜೀವಾಧಾರ
ವಿಶ್ವದಲಿ ನವ ಚೈತನ್ಯಾ
ತುಂಬಿದ ಶಕ್ತಿಯು ನೀನಯ್ಯಾ
ಶುಭಕರಿಸು, ನೀ ಕನಿಕರಿಸು||
ಅನುಗ್ರಹಿಸು, ಬಾ ಅವತರಿಸು ||

ಜೀವಿಯ ಜೀವದ ಜೀವವೆ ಗಾಳಿ
ಮುನಿದರೆ ಅರೆಕ್ಷಣ ವಿಶ್ವವೆ ಧೂಳಿ ||
ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ಇದೆ ಈ ಜಗದಲ್ಲಿ
ತಣ್ಣನೆ ಗಾಳಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ||

ದಾಹವ ತೀರಿಸಿ ಹರಿಯುವ ಜಲವು
ನೀಡಿದೆ ಜೀವಕೆ ತಂಪಿನ ಸುಖವು||
ಬದುಕಿ ಉಳಿಯಲು ಜೀವಜಾಲವು
ಬೇಕು ನಿನ್ನಯಾ ಕರುಣಾಜಲವು ||

ಅಕ್ಕಿಯ ಬೇಯಿಸೆ ಬೆಂಕಿಯು ಬೇಕು
ಅನ್ನವು ಹಸಿವನು ನೀಗಿಸಬೇಕು||
ದೀಪದಿ ಬೆಂಕಿಯು ಹೊಳೆದರೆ ಬೆಳಕು
ನಿನ್ನೀ ಕಾಣಿಕೆ ಬೆಳಗಿದೆ ಬದುಕು ||

ಭಕ್ತಿಯು ನೀನೆ, ನೀನೆ ಯುಕ್ತಿ
ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರೇರಕ ಶಕ್ತಿ ||
ವಿಶ್ವವ ಬೆಳಗಿದೆ ನಿನ್ನಾ ಕಾಂತಿ
ಪ್ರೇಮದಿ ನಮ್ಮನು ಪಾಲಿಸುತಾ
ತುಂಬಲಿ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪ್ರೀತಿ ಶಾಂತಿ ||

ಮಣ್ಣು

ಎನಿತೆನಿತಚ್ಚರಿ ಅಡಗಿದೆ ಮಣ್ಣೇ
ನಿನ್ನೊಳಭೂಮಿಯ ಮಣ್ಣಿನಲಿ ||
ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾರಣ ನೀನೇ ತಾನೆ
ಚೇತನಕಾರಕ ಸಕಲರಲಿ ||

ನಿನ್ನಯ ಕರುಣೆಯು ಮರದಲಿ ಚಿಗುರಿ
ನೆರಳಿನ ಕೃಪೆ ಮಳೆ ಸುರಿಯುತಿದೆ ||
ನಿನ್ನಯ ದನಿಯೇ ಹಕ್ಕಿಯ ಕಂಠದಿ
ಇಂಚರವಾಗಿ ಮೊಳಗುತಿದೆ ||

ಹಸಿರಿನ ವನಸಿರಿ ಹರಡುತ ನೀನು
ಸಂತಸ ತಂದಿಹೆ ಜೀವನಕೆ ||
ನಿನ್ನಾಸರೆಯೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ
ಸಕಲ ಚರಾಚರ ಸಂಕುಲಕೆ ||

ವಿಧ ವಿಧ ಬಣ್ಣದ ಸುಮಗಳ ತೆರದಲಿ
ನಿನ್ನಾಂತರ್ಯದ ಅಂದವು ಅರಳಿಹುದು ||
ಒಡಲಲಿ ತುಂಬಿದ ಹನಿ ಮಕರಂದವು
ಪ್ರೀತಿಯ ಧ್ಯೋತಕವಾಗಿಹುದು ||

ಬರಿ ಮಣ್ಣೆಂಬರು ಅರಿಯದ ಹಲವರು
ಶೂನ್ಯಕೆ ನಿನ್ನನು ಉಪಮಿಸುತಾ ||
ಬದುಕಿಗೆ ಧನ್ಯತೆ ನೀಡಿಹೆ ತಾಯೆ

ಅಜ್ಜನ ನೆನಪಿನಲಿ.........

ಕಾಂಚನ ಹೆಗಡೆ
ನ್ಯೂ ಜರ್ಸಿ

ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ
ನೀನು ತುಂಬಾ ನೆನಪಾಗುತ್ತೀಯ
ನೀನೆ ತಾನೆ ಹೇಳಿದ್ದು ಭೂಮಿಯಿಂದ ದೂರವಾದರೂ ತಾರೆಗಳಲ್ಲಿ
ಮನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೀನು ಇರುವೆಯೆಂದು
ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ನಿನ್ನ ಮನೆ ಕಾಣಿಸುವುದೋ ಎಂದು.
ಆಲಿಸಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ನಿನ್ನ ಧ್ವನಿ ಕೇಳುವದೋ ಎಂದು.

ಆದಿನ ನಾನು ಹೊರಟಿದ್ದೆ
ಹೊರಡುವ ಮೊದಲು ನಿನಗೆ ಬಾಗಿ ನಮಿಸಿದ್ದೆ
ನೀನು ನನ್ನ ಕೈಗಳನ್ನು ತುಸು ಜಾಸ್ತಿಯೇ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದೆ
ನಿನಗೆ ಸಣ್ಣ ಜ್ವರವಿತ್ತು, ಕೈ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಸಿಯಾಗಿತ್ತು
ನನಗೆಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು, ಅದೇ ಕೊನೆಯ ಸ್ಪರ್ಶವೆಂದು.

ಅಪ್ಪನ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ನನಗೆ ಸೈಕಲ್ ಕಲಿಸಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆಯಾ?
ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ನಾವಿಬ್ಬರು ಸಾಮ್ರಾಟ್ ನಲ್ಲಿ ಬಜೆ ತಿಂದಿದ್ದು ನೆನಪಿದೆಯಾ?
ನಾವಿಬ್ಬರು ಸುತ್ತಿದ ತೇರು ಜಾತ್ರೆಗಳು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕಿವೆಯಾ?
ಬೆಂದು ಬತ್ತಾಸು ತಿನ್ನದೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದಿದೆಯಾ?
ನಿನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಜಿನುಗುವ ಬೆವರನ್ನು ಒರೆಸಲು
ನನ್ನ ಕರವಸ್ತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ
ಆಗ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನನ್ನ ತಲೆ ಸವರಿದ್ದೆ
ನನಗೆಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿತ್ತು, ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಕಾಲಿಗೆ ನೋವಾಗಬಾರದೆಂದು
ಸೈಕಲ್ ಹಿಂದೆ ಕೂಡ್ರಿಸಿ ನೀನು ತಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆಯೆಂದು

ನಿನ್ನದೇ ಆದರ್ಶಗಳ ಬೆಳಕಿನಲಿ ಸಾಗುತಿರಲು ಜೀವನವು
ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಿ ನಾನು ನೀನಿಲ್ಲವೆಂದು
ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿಹುದು ನೀ ಕಲಿಸಿದಾ ಪಾಠ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ.

ಅಮ್ಮನ ಹಾರೈಕೆ

ಕಾಂಚನ ಹೆಗಡೆ
ನ್ಯೂ ಜರ್ಸಿ

ಹೊರಟು ನಿಂತಿರುವೆ ಮಗುವೆ ನೀನು............
ನಿನ್ನ ಜೀವನವು ಹಸನಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುತಿಹೆ ನಾನು.......

ಭವಿಷ್ಯದಾ ಕನಸುಗಳು ನೂರಾರು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬದುಕ ಚಿತ್ತಾರಗಳು ನಿನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ
ಬಿರುಸು ಬಂಡೆಯ ಬಗೆವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ನಿನ್ನೀ ವಯಸಿನಲಿ
ತುಸು ಮಾತ್ರದ ಅಳುಕು ನನ್ನ ಮನದ ಮೂಲೆಯಲಿ

ನೀ ಗೀಚಿದ ಮೊದಲ ಗೆರೆಯನ್ನು ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟಿರುವೆ
ನಿನಗೆ ತೊಡಿಸಿದ ಮೊದಲ ಅಂಗಿಯನ್ನು ಕಾದಿಟ್ಟಿರುವೆ
ನಿನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಚಪ್ಪಲಿಗಳು ನನ್ನ ಬೀರುವಿನಲ್ಲಿವೆ
ನೀನಿಲ್ಲದೆ ಹೋದಾಗ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡುವೆ

ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೂವುಗಳನಾಯ್ದು ತರುವವರು ಯಾರು?
ದೇವರ ಮುಂದೆ ರಂಗೋಲಿಯನಿಕ್ಕುವರು ಯಾರು?
ಬಗೆ ಬಗೆಯ ತಿಂಡಿಗಾಗಿ ಪೀಡಿಸುವವರು ಯಾರು?
ಒಂದೆರಡು ಸಾಲು ದೇವರ ನಾಮ ಹಾಡುವವರು ಯಾರು?

ರೆಕ್ಕೆ ಬಲಿತ ಹಕ್ಕಿ ಗೂಡು ತೊರೆಯಲೇ ಬೇಕು
ಹೊಸ ಚಿಗುರು ಚಿಮ್ಮುತಲಿ ಹಣ್ಣೆಲೆಯು ಉದುರಲೇ ಬೇಕು
ಬದಲಾವಣೆಯು ಜಗನಿಯಮ ನಾವದನ್ನು ಒಪ್ಪಲೇ ಬೇಕು

ಎಲ್ಲೇ ಇರು, ಹೇಗೇ ಇರು
ನಿನ್ನ ತನವನು ಸದಾ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿರು
ಪೂರ್ವಜರಿಂದ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿಹುದು ನಮ್ಮ ಈ ಜೀವನವು
ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಸದಾ ಋಣಿಯಾಗಿರು

ಹೊರಟು ನಿಂತಿರುವೆ ಮಗುವೆ ನೀನು............
ನಿನ್ನ ಜೀವನವು ಹಸನಾಗಲೆಂದು ಬಯಸುತಿಹೆ ನಾನು

Where is my memory?

Usha Devi Kuloor Bhat
North Wales, PA

New Technology, new ways of seeing things and new ways of living in the fast-paced world seem to be a norm in the era of globalization. We are living in a world with the utmost connectivity that technology, human creativity and social networks have given us. Constantly, information is being published somewhere by someone. Take the examples of Facebook, Instagram, and LinkedIn professional network; there is a plethora of information flow in all directions. It is just a matter of how much you can digest, how much time you can spare in 24 hours a day to keep yourself acquainted with the information. It all comes to how we manage all the information out there whether we want it or not. How much of it we are able to retain is not a challenge anymore!

With the fast-paced lifestyle at home or at work, it is not possible to store every little bit of information in my brain anymore. This does not mean my brain is not thinking as much as it did a decade ago. It still has flexible memory storage, but the storage need is different. I send myself a note, as a reminder to do the first thing I need to tackle when I get to work in the morning. I have data stored in emails, address books, cloud storage and other accessible numbers, it remembers where it stored those 20 numbers. The location of where I stored my phone number is one type of information. media. Instead of remembering 10 to 20 phone

Similar to this, there are other types of information my brain remembers where the location is: doctor's appointments, conferences, parties, annual appliance maintenance dates, cleaning appointments and so forth. In fact, it is essentially correct to say our brains' power has increased with the capacity to remember it all. Our brains make connections to these external repositories as and when the need arises. Our brains make connections with people; make connections with the network of people and the Internet of things and even with the Industrial Internet of Things. Our brain constantly processes all the information and the data. The human brain works in such a remarkable way!

At least one incident has happened to you where you could not remember some familiar things or events. At least one incident has happened to you where you suddenly remembered some things or events. Where did I park my car? What is that one item my husband asked me to bring which he forgot to put in the list before heading to work? Did I take my antibiotic today? Why am I standing in front of the fridge? Which is the tea with sugar and without in the serving tray I am holding, the left one or right one? I remember her face, but cannot remember her name… the list goes on and on. Where did my memory go for a moment? Suddenly I remember a place I went with my parents when I was 7 or 8 years old. I feel the smell and taste of a nice dish my mom prepared when I was a child. I remember my childhood days, which brings many memories back. When there is a cloud, rain, or thunderstorm, they come back. When I go out for a fresh breeze of air, I find a solution for the problem I have been trying to solve for days. How and why did my brain recollect this all again?

Going back a few decades where access to computers, internet, or smart devices was little to none for the public. What did humans do to keep track of places, names, numbers, events, people, exam days and other dates? Interestingly, writing down everything in one place or book kept everything intact and was satisfactory to execute day-to-day function. What has changed over the years? Information so vast

and people are so connected that information no longer lies in your brain alone or in one book alone. Information is everywhere and it shared every day. YouTube links guide me how to operate my accessory or an equipment. I no longer need to write down how to perform an operation that I may need to perform once a year. Our friend Google or Wikipedia has an answer for everything. If you need in depth detail of something, Google can take you to the extent of information, which you could not possibly read, acquire and remember it all. At least once, in your career you have been that "go to" person for information. Alternatively, you have been a "go getter" by getting it from someone else. This means that sometimes we rely on others or others rely on us to get the needed information.

Buying has become simpler through online. You can do your homework using online resources, share pictures with your connected people and have group discussions. You narrowed down your choices, only thing left is buy online or in-store. Gone are the days of noting down the color, shape and other dimensions and memorizing things. Your smart device carries the details for you and access is just one touch button away. Ask the home depot person where something is. He does not remember or he does not have the need to remember. Therefore, he goes to an online page of the shop, finds which isle it is in, and guides you in few minutes.

Look at the world around you. Every corner you explore, you see brilliant innovations. Information flow is humungous and continuous. Human creativity is ever expanding. Our brains have adapted to the new world. Our memories have taken the challenge of running against race with information flux. If you are wondering *where your memory is*, you are not alone!

****

ಹಿಮ

ಹೊಸ ವರುಷದ ಆಗಮನಕೆ ಹಿಮವರ್ಷದ ತೋರಣ,
'ಮಂಜಿನ ಚಂದ್ರಿಮ', 'ಮಂಜಿನ ಹಾಸಿಗೆ' ಚಿಣ್ಣರ ಮೈಮನ ತಲ್ಲಣ!
ಶ್ವೇತ ವರ್ಣದ ಭೂದೇವಿಯ ಸೌಂದರ್ಯದ ವೈಭವ,
ಕೈಚಳಕದಿ 'ಮಂಜಿನ ಚಂದ್ರ'ನ ರಚಿಸಿದ ಅನುಭವ!!
ಕಣ್ಣನು ಕೊರೆಯುವ ನೇಸರನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ,
ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪವಾಡವು ಪಸರಿಸಿದೆ ಮನತುಂಬ!!!

English Version:

Snow Shower has decorated the arrival of the New Year,
Kids are thrilled for 'snow bedding' and 'snow moon'!
Mother Earth looks gorgeous with her white attire,
Kids are rejoicing their creation of 'snow moon'!!
Amidst the Reflection of catchy sun rays,
Mind is filled with Wonders of the Nature!!!

Music, Emotions and Thoughts

Soumya Bhat
Hubli, Karnataka

Words make you think a thought. Music makes you feel a feeling. A song makes you feel a thought. A good music strengthens capacity to feel things. Some say that music is the sound of human feelings and some say that music is the second greatest thing in the world after God. Music contains every kind of emotion and drama. We dream while listening to music. We dance with music.

They say that music has the power to turn even a dead body alive. The kind of feeling we get while listening to music speaks about the kind of music can and its value to Mankind. Leo Tolstoy said that music is the shorthand of emotion. I am sure you have noticed something in animals while they listen to soft music especially ballads. Research has shown that human behavior flows from three main sources: desires, emotions and knowledge. Therefore, it can be said that the desire for happiness, emotion in the heart and the knowledge that makes you confident is Music. It is the basic thing that a poet writes a song to write to impress his audience and develop his skills in music. This was just an intro to music. Now let us see what the merits and demerits of listing to music are.

There are more advantages than disadvantages to music. The main merit of music, in my opinion, is that it lets out our emotions and thoughts in the form of either tears of happiness or tears of sadness. When you feel happy you enjoy the music and when you feel sad you realize the meaning of the lyrics. This is what most of the musical lovers do when they listen to music. According to the research made by Sarrikallio and Erkkila, there are seven ways Music influences our moods: Entertainment, Revival, Strong Sensation, Diversion, Discharge, Mental work and Solace. Music revives mental stress through listening to a soft ballad. Music diverts a person from helplessness to hopeful feeling. It discharges all the negativity in your mind. It has a kind of sensation which by hearing it, human brain tries to collect memories which were precious to them and lastly it finds solace or comfort to the painful heart. It is very useful for leading a peaceful life.

There is nothing much to say about the demerits of music except that heavy usage of loudspeakers during processions, marriages and parties etc. may harm human ears and may also cause deafness in people. It is a very upsetting fact that music systems which should have been the best companion to people throughout their journey of joys and sorrows are now becoming their biggest weakness as the loud noise is harming them physically and psychologically. The heavy usage of fireworks not only causes nuisance but also causes emotional disturbance through the irritating nature of the noise they make. Noise pollution is also another demerit of heavy music systems usage. We cannot do much about something that is not in our control, but it is our own responsibility to use them within reasonable limits, knowing the seriousness of using such things.

The greatest musical instruments are found in nature- The chirping of birds, the sound of rivers flowing, sound of dry leaves falling from the trees, screaming of wild beasts, sounds people make while cutting wood, singers singing while sitting in nature's lap are original sound systems. We should be envious of those who are lucky to have expressed nature through

music because not everyone can do so. After all, 21st century manmade instruments can never defeat music made by nature that lasts forever. Lastly, music is the medium through which we can sooth ourselves from our daily stress and anxiety.

****

ರಮೇಶ ಹೆಗಡೆಯವರ ಎರಡು ಕವನಗಳು

ರಮೇಶ ಹೆಗಡೆ, ಡಲ್ಲಾಸ್

ವಿರಹ ಗೂಡು

ನೂರು ಯೋಚನೆ ಉರಿವ ಯಾತನೆ
ಮನದ ಭಾವಣೆ ಕೆಳಗಡೆ
ಮೌನ ಯಾಚನೆ ಏನೊ ಸೂಚನೆ
ಅಂತರಂಗದ ಒಳಗಡೆ

ಮಾತು ಮರೆಯುತ ದೂರ ಉಳಿಯಲು
ವಿರಹ ದೋಣಿಯ ತೇಲಿಸಿ
ಇರುಳ ಕಂಬನಿ ಉರುಳಿ ಹೋಯಿತು
ನನ್ನ ಒಳದನಿ ಆಲಿಸಿ

ಒಲವ ಪೀಠದಿ ನಡೆದ ಆಟವ
ತಿಳಿಸ ಬೇಕಿದೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ
ಯಾವ ದಾರಿಯ ಹುಡುಕ ಬೇಕೋ
ಬೇಗ ತಲುಪಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ

ತಿಂಗಳಿದೆಯಲಿ ಬೆಂಕಿಯಂಗಳ
ಕಿಡಿಯ ಕಾರುವ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕಣ್ಣ
ಕೊನೆಯಲಿ ಮನೆಯ ಮಾಡಿದ
ನೋವ ನೆರಳಿನ ಸೊಲ್ಲಿಗೆ

ಚೆಲುವ ಧಾರೆ...

ಎಲ್ಲಿ ಓಡುವೆ ಬರಿದೆ ಕಾಡುವೆ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು ನೀ ಅಲ್ಲಿಯೇ/
ಕಣ್ಣ ಅರಳಿಸಿ ಕತ್ತ ಹೊರಳಿಸಿ ನೋಡುತಿಹುದು ಗಲ್ಲಿಯೇ//

ಹೆದರ ಬೇಡ ಅದರ ಬೇಡ ಸಪ್ಪೆ ಹಗಲಿನ ನೆರಳಿಗೆ/
ತಿಳಿಯ ಗಾಳಿಗೆ ಮೆತ್ತ ಹಾರಿದೆ ಹೆಗಲ ಮೇಲಿನ ವಲ್ಲಿಯೇ//

ಮೆಲ್ಲ ನಡೆಯುವ ಮಳ್ಳು ನುಡಿಯುವ ಎಳೆಯ ಒಲವಿನ ಪುಳಕದಿ/
ಹೂವಿನಂತೆಯೆ ಅರಳಿ ಕುಳಿತಿರೆ ಹಾದಿ ಬದಿಯಲಿ ಜಲ್ಲಿಯೇ//

ಅಧರ ಸವರುತ ತುಸುವೆ ಬೆವರುತ ಕೆನ್ನೆ ಕೈಯಲಿ ಮುಚ್ಚಲು/
ಏಕೆ ಹವಣಿಕೆ ಹೇಳು ಮದನಿಕೆ ನೂರು ಮನಸಿನ ಕಳ್ಳಿಯೇ//

ಯಾರೇ ಬರಲಿ ದೂರೇ ತರಲಿ ನನಗೆ ಮೀಸಲು ನೀನಿರೆ/
ಒಲವು ಚೆಲುವಿನ ಧಾರೆ ಸುರಿಯಲಿ ಇರುಳ ಮರೆಯಲಿ ಚೆಲ್ಲಿಯೇ//

गुरुवायूरु - भूलोकवैकुण्ठम्

ವಿಜಯ ಸುಬ್ರು ಭಟ್
ಯೂನಿಯನ್ ಸಿಟಿ, ಕಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ

अस्ति भारतदेशे केरल इति राज्यम् । तत्रत्यः गुरुवायूरुश्रीकृष्णमन्दिरस्य नाम सर्वैरपि श्रुतपूर्वं स्यात् । एतत् मन्दिरं पुरातनं सुप्रसिद्धं च । केरलराज्यस्य इदं मन्दिरं त्रिश्शूरुनगरतः 29 कि.मि. दूरे विराजते । अनेकाः अद्भुतघटनाः शृणुमः यत् भक्ताः गुरुवायूर्मन्दिरं गत्वा प्रार्थनाः समर्प्य रोगमुक्ताः अभवन् इति । अतः अत्रत्यः वैशिष्ट्यं किम्? अपिच कथं गुरुवायूरु इति नाम अवाप्नोत् इति पश्याम ।

सर्वेषां मन्दिराणां स्थलपुराणानि भवन्ति एव। परन्तु अस्य स्थलस्य प्रसिद्धा कथा तु रोमाञ्चनीया रमणीया च इति भासते । आदौ सृष्ट्यारम्भे यद्यपि सर्वे वेदसः ब्रह्मदेवस्य आश्रये आसन् तथापि जगद्सृष्टिकार्यं कर्तुम् अशक्तः सन् सः चिन्तामग्नः जातः । तदा ब्रह्मदेवः विष्णुभगवन्तं स्मृत्वा तस्य साहाय्यम् अयाचत। ब्रह्मदेवस्य समस्याम् आकर्ण्य अनुकम्पमाणः विष्णुः स्वकीयं शङ्कचक्रगदापाणेः मूर्तिं तस्मै दत्वा तस्याः पूजां कर्तुम् आदिशत् । विष्णुभगवता दत्तां मूर्तिं ब्रह्मदेवः अनुदिनं सेवितवान् । अनन्तरं

ब्रह्मदेवः सृष्टिकार्ये सफलतां प्राप्नोत् । सर्वान् जन्तून् पशुपक्षिणश्च सृष्टुम् आरब्धवान् ।

गच्छताकालेन सुतपस् नामधेयः कश्चन राजा अजायत । तस्य पत्नी प्रश्नीदेवी । तयोः अपत्यानि नासन् ।अपत्यानि कामयमानौ तौ ब्रह्मदेवं प्रार्थितवन्तौ । तयोः भक्त्या सन्तुष्टः ब्रह्मदेवः शङ्कचक्रगदापाणेः मूर्तिं ताभ्यां दत्वा अहर्निशं तस्याः पूजां कर्तुम् आदिशत् । सुतपस्दम्पत्यौ मूर्तिं स्वकीयं गृहं नीत्वा प्रतिदिनं श्रद्धया भक्त्या च पूजां कुर्वन्तौ आस्ताम् । काले तयोः भक्त्या परितुष्टः श्री हरिः "अहम् एव आगामि त्रिष्वपि जन्मसु भवत्योः पुत्रः रूपेण अवतरिष्यामि " इति अनुगृहीतवान् ।

यथाकाले सुतपस् राज्ञः प्रश्निगर्भः नामकं पुत्रं प्राप्तवान् । सः एव सनकादि मुनीन् ब्रह्मचर्यतत्वं बोधितवान् इति मनुते । द्वितीये जन्मनि सुतपस्प्रश्नीदेव्यौ काश्यपः अदितिः च इति नामाभ्यां जन्मप्राप्तवन्तौ । तयोः पुत्रः वामनः एव बलिसंहारं कृत्वा प्रसिद्धः जातः । तृतीये जन्मनि वसुदेवदेवक्योः पुत्रः श्रीकृष्णपरमात्मा अवातरत् । एवं त्रिषु जन्मसु अपि एताभ्यां दम्पतीभ्यां पूजिता शङ्कचक्रगदापाणेः मूर्तिः अन्ते स्वयं श्री कृष्णभगवता अपि पूजिता !

यदा श्रीकृष्णस्य वैकुण्ठसंयानसमयः सन्निहितः तदा सः स्वकीयं सखाम् उद्दवम् आहूय उक्तवान् -"हे उद्दव! अधुना मया वैकुण्ठं गन्तव्यम् । युगक्षयः द्रुतम् उपसर्पिन् अस्ति । द्वारका अम्बुधियोर्मध्ये निमज्जते । अतः मम गृहात् शङ्कचक्रगदापाणेः मूर्तिं नीत्वा यत्र जनाः तस्याः उपासनं प्रीतिपूर्वकं भक्त्या श्रद्दया च कुर्युः तत्र स्थापयतु" इति ।

तदनु उद्दवः स्वकीयं गुरुं देवगुरुं (बृहस्पतिम्) उपसर्प्य श्री कृष्णस्य वचनानि तम् अश्रावयत् । तदा देवगुरुः भगवान् वायोः साहाय्यम् अयाचत । पश्चात् गुरुः वायुभगवता सह द्वारकाम् अगच्छत् । परन्तु यदा तौ द्वारकां प्राप्तवन्तौ श्रीकृष्णः परंधामं गतः आसीत् । अतः तौ गुरुवायू श्रीकृष्णस्य गृहतः शङ्कचक्रगदापाणेः मूर्तिं नीत्वा "किमधुना ? कुत्र स्थापनीया मूर्तिः" इति समालोचनं कुर्वन्तौ आस्ताम् । उत्तरे कुरुक्षेत्रस्य स्मरणं, पूर्वे शिशुपालस्य जरासंधस्य च स्मरणं मनसि आगत्य वायुबृहस्पत्यौ तयोः दिशोः न गतवन्तौ । पश्चिमे प्रवर्धमानं प्रलयम् असीत् इति कारणतः उभावपि दक्षिणदिशं प्रति प्रस्थितवन्तौ ।

दक्षिणदिशि पश्चिमे तटे अटन्तौ तौ द्वौ श्रीरुद्रतीर्थं सम्प्राप्तवन्तौ । तत्र शिवपार्वतीभ्यां तौ स्वागतीकृत्य तत्रैव श्रीरुद्रतीर्थस्य तटे मूर्तिं स्थापयितुम् आदेशं प्राप्तवन्तौ । अनन्तरं पार्वतीपरमेश्वरौ रुद्रतीर्थात् मम्मियूरु इत्यनति दूरं स्थलम् अगच्छताम् । अधुना अपि भक्ताः पर्यटकाः च रुद्रतीर्थस्य तटे एव स्थितस्य इदं गुरुवायूरुमन्दिरं दृष्ट्वा सपीपे स्थितं शिवपार्वती मन्दिरमपि द्रष्टुं गच्छन्ति ।

एवं गुरुवायूभ्यां मूर्तिः स्थापिता इति कारणतः तस्य स्थलस्य नाम गुरुवायूरु इति प्रतीतः । मनोभीष्टानि अपि पूरयति इति भक्ताः तां मूर्तिं गुरुवायूरप्पन् इति सभक्त्या आह्वयन्ति ! वर्णयन्ति च ! अनन्तरम् अर्जुनस्य पौत्रः परीक्षित्महाराजस्य पौत्रः जनमेजयः अपि कुष्ठरोगात् विमुक्तिं प्राप्तुं गुरुवायूर्मन्दिरं गत्वा गुरुपवनपुराधीशम् प्रार्थितवान् । रोगमुक्तः जातः च इत्यपि कथा श्रूयते ।

तदाप्रभृति जनाः गुरुवायूर्मन्दिरं गत्वा रोगोपशमनार्थम् आर्द्रभावेन प्रार्थानाः समर्पयन्ति- रोगमुक्ताः अपि भवन्ति । तेषु शमितेषु भक्तवृन्देषु प्रसिद्धः अस्ति आधुनिककालस्य मेल्पत्तूर् नारायणभट्टातिरिवर्यः । सः षोडशे शतके अवर्तत । भट्टातिरिवर्यः स्वस्य गुरोः सन्धिकोपरोगस्य (arthritis) असहमानां वेदनां दृष्ट्वा प्रार्थनाम् अक्रियत यत् "हे भगवन् ! गुरोः पीडां कृपया धुनोतु, तस्य वेदनां मह्यं ददातु" इति । तस्य प्रार्थनां भगवान् श्रुतवान् इति भासते । गुरुः अच्युतपिशारिटिः पीडामुक्तः जातः ! किन्तु भट्टातिरिवर्यः रोगग्रस्तः जातः ! कीदृशी गुरुदक्षिणा !

तदा तस्य गुरुः अच्युतपिशारिटिः भट्टातिरिवर्यस्य वेदनां दृष्ट्वा तम् आदिशत् यत् "गुरुवायूरु गत्वा श्रीकृष्णस्य कृपाकटाक्षम् अवाप्नोतु " इति । एवं गुरुवचनं परिपालयन् तेन गुरुवायूर्मन्दिरं गतम् । तत्र मन्दिरे 27 वर्षीयः रोगग्रस्तः सः स्थूणमेकम् अवलम्ब्य उपविश्य महर्षिवेदव्यासस्य भागवतं श्लोकरूपेण प्रतिदिनम् एकैकं दशकं लेखितुम् आरभत| एकोनशतदशकपर्यन्तम् एकैकस्य दशकस्य अन्तेऽपि रोगग्रस्तः सः "रोगौघं प्रशमनं कुरु" इति दीनयाचनम् अकरोत् | सन्तुष्टः गुरुवायूरप्पः तस्य पुरतः एव आविर्भूतः ! तदा श्रीकृष्णभगवन्तम् अग्रे दृष्टवता भट्टातिरिवर्येण शततमेदशके भगवतः केशादिपादवर्णनं कृतम्। अन्ते तेन "अयुरारोग्यसौख्यं कुरुताम्" इति प्रार्थनाम् अपि समर्पिता | तदनन्तरं सः दीर्घकालं निरामयेन जीवितवानिति उल्लेखः अस्ति| अयमेव शतदशकैः अन्तर्भूतः *नारयणीयम्* इति आख्यातः ग्रन्थः |

एवम् अस्य गुरुवायूरुमन्दिरस्य गुरुवायूरप्पस्य मूर्तिः वैकुण्ठतः एव आगतः | स्वयं नारायणेन, अपिच श्रीकृष्णपरमात्मना पूजिता सा मूर्तिः मनोभीष्टानि पूरयति। कलियुगे भक्तवृन्दान् सङ्कटेभ्यः विमोच्य वैकुण्ठम् प्रति नयति! मयापि अनेकवारं गुरुवायूरुमन्दिरं गत्वा सान्द्रानन्दः अनुभूतः ! प्रसिद्धं पुण्यक्षेत्रं इदम् !

ಆಮೇಲೆ?

ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಾದ ರಾಜನೊಬ್ಬನಿದ್ದ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಆತನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ದುರಾಸೆಯ ಮಿತಿಯನ್ನೂ ಮೀರಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಆತ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ಮೂಲಕ ಸುತ್ತಲಿನ ಹತ್ತಾರು ದೇಶಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ. ಆತನಿಗೊಬ್ಬ ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಜ್ಞಾನಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಮಹಾಮಂತ್ರಿಯಿದ್ದ.

ಒಮ್ಮೆ ಆತ ರಾಜನನ್ನು 'ಮಹಾರಾಜರೆ ನೀವು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದಂಡಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಗುರಿಯೇನು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜ ಹೇಳಿದ-'ಇಡೀ ಏಷ್ಯಾ ನನ್ನ ಅವನದೊಳಗೆ ಬರಬೇಕು' ಎಂದ. '

ಆಮೇಲೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಮಂತ್ರಿ.

'ನಂತರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅರೇಬಿಯಾದ ರಾಜನಾಗಬೇಕು' ಎಂದ.

'ಆಮೇಲೆ ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತೀರೋ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ ಮಂತ್ರಿ.

'ಇಲ್ಲ, ಆಮೇಲೆ ಯುರೋಪ್, ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ' ಎಂದ ಗರ್ವದಿಂದ.

'ಆಮೇಲೆ?!' ಎಂದ ಮಂತ್ರಿ. ಕುಪಿತನಾದ

ರಾಜ 'ಆಮೇಲೇನು ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರೆ. ನಾನು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿಂದ, ಶಾಂತಿಯ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತೇನೆ' ಎಂದ.

'ಹಾಗಾದರೆ ಈಗೇಕೆ ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದ, ಆರಾಮಾಗಿ ಜೀವಿಸಬಾರದು? ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಜೀವಿಸುವುದೇ ಜೀವನದ ಪರಮೋದ್ದೇಶವಾದರೆ ಅದನ್ನು ಇಂದಿನಿಂದಲೂ ಮಾಡ ಬಹುದಲ್ಲವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ, ಯಾರನ್ನೋ ಕೊಲ್ಲುವ ಅವಶ್ಯವಿದೆಯೇ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಮಂತ್ರಿ.

ರಾಜನಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಉಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ.

CHICAGO CONNECTION

Keshava Kote
Frankfurt, IL

Do you ever wonder about how you end up living where you do? Do you wonder if there is any connection, you have to a country, city, or surroundings, supernaturally or otherwise? As I was growing up in a small village in India, my parents and family made us feel secure. It did not matter where we lived or what we had because of the joint family and extended families in nearby villages and cities. We always had family around us.

After finishing my studies, I settled in Kansas City with my family. After living in Kansas City for more than twenty-five years, we suddenly moved to Chicagoland due to a job transfer. It has been almost 5 years now since the move! It was as if the Chicago wind was pulling us towards it. This move was something I never imagined in my wildest dreams. The other day, I was thinking what connection we have to Chicagoland.

Chicago has a strong Indian presence. We all heard about Swami Vivekananda's visit to Chicagoland to participate in the World Religion Conference many years ago. Several well-known scientists lived and still live in Chicago. India's PM Modiji once visited Chicago and many other US cities. What attracts people to Chicago? Its diversity, wind, snow, natural beauty and the lakes?

When we were in Kansas City, we would visit Devon Street in Chicago to buy Indian groceries in the early nineties. We used to come to Chicago with other families to pack up groceries and then go back to Kansas City, as the one Indian grocery store in Kansas City did not give us many options. Neither did we calculate the entire cost of the trip! We also visited Chicago to meet friends or help someone move.

During the early nineties, maybe 1995 or so, returning from India, we were stranded in Chicago for 24 hrs. It snowed 23" that night and our flight to Kansas City could not take off. We ended up staying near O'Hare overnight and next evening left for Kansas City. That is when I bought my 'warm' shirt with a CHICAGO logo.

Thinking about our connection to Chicago, it finally occurred to me. My mother had landed in the O'Hare airport when she visited USA for the first time in 1975. My brother had come from Los Angeles to pick her up in Chicago and then they flew together to California. Although she was only briefly in the airport, the fact is she was in Chicago. Is this the connection that brought us here? I am not sure if my mother ever imagined her son would come to live here. I never did dream of coming here either.

Now, we enjoy living in the suburbs of Chicago. There are many places to visit here compared to Kansas City. There is never a dull moment in Chicago whether you go to downtown or visit historic places. In fact, going downtown via the Metra train reminds me of my days in Mumbai in the early 1980s but with a lot less crowded trains. Where else can you go to see so many Indian concerts without leaving the city?

One thing for sure, we feel at home here due to the connections we have made over the years. These connections have made Chicagoland special. Our friends, extended Havyaka families, and the Association that we have, the get-togethers we have, made this a real home away from home for us.

“BE in PRESENT”

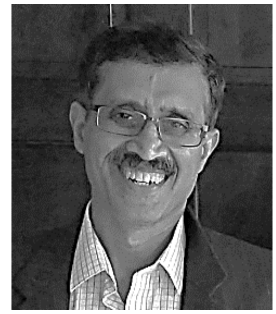

Mabal Bhat Sediyapu,
Lafayette, CA

Why?

Our brain is an autonomous engine. Brain automates our routine daily tasks, which allows our mind to think about the past and plan for future. For example, breathing is mostly handled in auto mode; however we can switch it to manual mode.

After automating routine daily tasks (present), our mind goes in to processing past or the future. We spend enormous time thinking about what was, what could have been, projecting into the future and wondering about what may happen. This way of thinking is indeed a great way to deal with life situations and also this can make our life a lot more miserable and limited than necessary. When we spend too much time in the past or the future, we miss the beauty of life in the present.

The key to solving this dilemma is to live as much as you can in the only moment that you ever really live in and control. **This moment is right now**. The moment that is all there ever was and – probably– will be.

There are many advantages to being in the moment. Some of those advantages are:

- **Calmness:** You feel centred, relaxed and whatever you do, you do more easily. Since you are not projecting into a possible future or reflecting on previous, present moment has very little fear holding you back.
- **Clarity:** When you are in the moment, you can focus better and things flow naturally out of you. This is very useful in conversations, at work, while writing or while on the tennis court etc.
- **Safety:** Calmness and clarity leads to an increase in focus on the work at hand, which leads to safe working/activity conditions.
- **Positivity:** Since there is little fear, there are few negative emotions when you are in the present. Instead you move around on the positive part of the emotional scale.
- **Happiness-Eat and Drink:** This is probably the most common way to connect to the moment. Mindful eating habit is one of the most important aspects of deriving happiness in life. **Cumulatively eating and drinking bring more happiness to life than anything else.**
- **Happiness–Work/Task:** Ability to cultivate/develop/keep attitude to enjoy what you do in the present.
- **Sleep:** Less worry, better ability to go to sleep.

How?

Now, that sounds nice and useful. But how can you step away from the thought loops that whirl back and forth through your memories and fantasies? How do you actually return to the present moment?

Here are ways to develop the skill. You will slip back into involuntarily thinking about the future/past. But the more time and effort you spend connecting with the moment the easier it gets reconnecting with it and staying there longer.

1. Focus on your breathing.

Take a couple of dozen belly breaths and just focus your mind on your inhaling and exhaling. This will align you with the present moment once again.

2. Focus on what's right in front of you or around you

Use your senses. Just look at what's right in front of you right now. Listen to the sounds around you. Feel the fabric of your clothes and focus on how they feel.

3. Focus on your inner body.

This is a bit similar to focusing on your breathing. In both examples you focus on what's inside you rather than the outside. What is the inner body? Well, I guess you could say it is the energy inside of your body. How your body feels from the inside? A practical way to do this is just to focus on your hand. To just put your focus there and feel how the hand feels to you and how the energy is flowing through it. Yeah, this suggestion may sound a bit weird to the mind. But if you actually try it a few times, you'll probably find that inner energy within your hand.

4. Surrender to the emotion that is already there.

It's easy to get stuck in a loop of old memories. You may want to move away from them, but there is a feeling there that brings them back over and over. So you need to decrease the power that feeling has over you. And you don't do it by fighting it. You do it by surrendering to it. The feeling is a loop within your mind that you are feeding with more energy by resisting it. When you accept the feeling then you stop feeding it and it vanishes. Here's how you it: Say yes to the feeling. Surrender and let it in. Observe the feeling in your mind and body **without labelling or judging it**. If you let it in – for me the feeling then often seems to physically locate itself to the middle of my chest – and just observe it for maybe a minute or two the feeling just vanishes.
As you can see, this way is similar to ones above. They are all about observing.

Prescription for those with limited time/patience
Count to 100 – Twice a day

Feel your presence in the present time. Close your eyes and do the counting to 100, twice a day on set schedule (for example- after brushing teeth). When you count, consciously move your thoughts from (1) breath to (2) sounds near you to (3) feel the surrounding. Feel the surrounding would be feeling the heat or cold air touching your body or sensation of body parts. The three thoughts don't have to be in any set order. **If your thoughts run away and when you notice it, gently bring back to any one of the three thoughts**. If three thoughts are too many, you can reduce to breathing only.

After some time, this practice will train/trigger your thoughts to bring yourself to the present, more often and for longer period of time, during the rest of the day.

Present is "present" of life

ನರಕದಂಜಿಕೆಯೇನು ? ನಾಕದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯೇನ್ ?
ಒಂದು ಸಂಗತಿ ಸತ್ಯ; ಜೀವ ಧಾವಿಪುದು.
ಓಂದು ಸಂಗತಿ ಸತ್ಯ, ಮಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಟೆ ಸುಳ್ಳು:
ಮುಗುಳೊಮ್ಮೆ ಬಿರಿದ ಬಳಿಕೆಂದಿಗಂ ಮೃತಮೇ.

\- ಉಮರನ ಒಸಗೆ

Bye, Bye

Maya Bhagwat, Age 10

Cool! This place is amazing!!! Look at those pretty trees with red flowers and all the silence on the road… I wish this could be where I live forever, but we're moving. Right appa? Right?

It was a late summer day, birds were chirping, cars were beeping. I could hear my appa and amma in the background whispering about something. I throw on the pretty pink bead followed by the orange and yellow colors, then did the same pattern all over again, all I could hear was the wobbly table and the clicks of the beads clicking. Then my parents turned around and said to me "Maya I know you're busy making friendship bracelets, but we have to tell you something very important ". I think they tried to put it gently in their way, but truthfully it wasn't even close. My appa started talking "We are moving to Indiana; I can't imagine what it looks like". That was when I started squeezing my fists and having clouds come out of my ears, my face turned pure red at the end of the tantrum with no words, hot tears came down on my red cheeks. I screamed and stomped upstairs to my room.

I loved living in Long Island surrounded by water, kid friendly parks, beautiful beaches, so close to the place of dreams New York City. Most importantly, I had very good friends and I loved my teacher too. I came downstairs, to see my parents whispering again, and said to them "this is not fair, I just want to live here forever". At that very moment, I started sobbing on the living room sofa, I tried my best to stop them from moving, like saying "let's stay here, I hate Indiana or whatever it is called." Also screaming things like "I can't leave, this is the state I was born in"

At school the next day, I told everyone that I was moving even though my parents didn't want me to tell anyone. I even announced it to the librarian, who was my favorite teacher among all. My best friend started crying, when she heard this surprising news, then she wiped off the tears on the back of her wet hand. Olivia wasn't my only friend, Chloe was too, so was Angela, Katrina, Kayla, and way more but out of all of them Olivia was my best friend.

Vroom, vroom. The U-Haul moving truck stopped at our house with the engines roaring and the wheels clicking, it had rusty sides, and there was the U-Haul symbol but faded. It was hard to imagine most of our stuff relays on this humongous busted truck. That was when my mom called my annoying brother "Manoj come down!!!" so Manoj, came running downstairs. I think my mom was scheduling as to when they can bring a

truck. Phew… I was relieved to know that I don't have to rely on that busted up truck!!! The next morning, I was so excited to go to school because we were reading the best book "The Seven Oaks". I went downstairs all with all cheery mood, my appa was still sitting there.

He said "hey honey, you're not going to school today, neither is Manoj".

"Are you going to work appa?" I asked.

"Yes" he answered "I am"!!.

Then I heard the wham!!!!!!! The sound of my appa closing the garage door. We packed our things in

big heavy duty boxes with an orange logo on it. We put labels to show whose it was and what is in it. I really didn't care where my things were stored in those boxes. The next day a gigantic truck came into our driveway, it had bigger wheels and had a smooth and slow stop. We packed what felt like 1,000 boxes of weights after we got everything into the big blue truck. We had decided sell our beautiful home, where I created so many great memories. My mom said we can go shopping and eat lunch at Burger King. When we got back to the house, a card of some sort was on the dining room table and my mom stared at it for a good 5 seconds and nodded. The next day was better because everyone was home, there was no school. We went to Dave & Busters to play unlimited games. When we came back home, another card was sitting on the dining room table.

"We are going to Indiana tomorrow" my mom screeched. We went to sleep in a confused mood and got ready in the morning. We got in our van and took off with a zoom of air!!!! Oh no I'm worried about all the bad things that could happen. It took the whole day and half night to get there. Finally after what felt like forever, we got into a nice apartment. Our things were still being shipped to the new house. We will have in about a month, first we have to choose the house we want, and then we will put on the address to ship our luggage and things to. When we got settled in, we decided to go straight to bed and wake up in the morning, then start to look for the right house. The first time, I loved the nice house with the bright red inside and pretty white trim on the outside, but sadly my appa didn't like it. At the end of the day we found a nice house that was brown and had a pond in the backyard. We had one more day of looking, the last day was the worst, and none of the houses were nice.

We finally came to the decision of the brown house, until the shipping truck had come in, we stayed in our lovely apartment.

After we moved everything into my new house, I was happy that Indiana isn't as bad as I thought it was.

In my new place, I made a lot of new friends and also had great new teachers at school. I have come to know if I use that against me, I would do it like being nervous for a club or class and even if I ever move again. More importantly, even though I have been living in Indiana from past four years, I still have a piece of New York everywhere I go and my family goes. I finally realized that you shouldn't judge something that you don't know very well.

ದೊರೆತನವದೆಷ್ಟು ಸೊಗವೆನ್ನುತಿರುವರು ಕೆಲರು;
ಸೊಗವು ಪರಲೋಕದೊಳಗೆನ್ನುವರು ಕೆಲರು;
ಕೈಯ ರೊಕ್ಕವ ಕೊಂಡು ಮಿಕ್ಕ ಲೆಕ್ಕವನಳಿಸು;
ದೂರದಲಿ ಮೊಳಗುತಿದೆ, ಕೇಳ್, ಮೃತ್ಯು ಪಟಹ!

- ಉಮರನ ಒಸಗೆ

The origin of life – a discussion

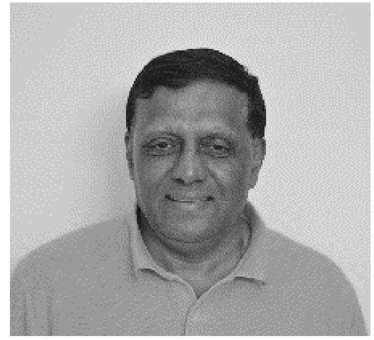

Krishnamurthy P. Gudehithlu
Bolingbrook, IL

Darwin's theory of "Origin of species"

The origin and diversity of creatures on Earth are among the most important and fascinating questions that have captivated the human mind for several hundred years. As we grow up looking at ourselves and things around us, we start asking questions like where did we come from or where did plants come from? Every religion has a simple answer, that is, God created us and other things around us. That answer does not satisfy the scientists. As we learn science in school we were taught the concept of Charles Darwin's theory of evolution. Darwin's theory of evolution was published in 1859 as *Origin of Species* (1) and it has been accepted theory for the origin and diversity of species on earth until now. According to his theory, all the living multicellular organisms evolved from a unicellular organism like amoeba or bacterium-like microbe. According to Darwin, different species evolved by natural selection and adaptation. He describes, to support his theory, that each species has an inherent tendency to produce a great number of offspring, more than required for simple maintenance of their numbers. With the limited resources, overpopulation resulted in the elimination of weaker individuals and the survival of the fittest. It has been one of the greatest concepts in biological science and has been the most convincing of all explanations given so far on the origin and diversity of creatures. Its basic components, natural selection and adaptation, seemed to finely explain not only the origin of species, but also the perfect fit of organisms to their environments and their relationships to each other. So Darwin's theory of evolution has had and still has profound ramifications and implications on many levels of human thinking for more than a century. Still not proved scientifically, his theory has been a household name for evolution.

As the science progressed, scientists started to ask questions about the validity of Darwin's theory of evolution. Some of the objections are:

1. Absence of transitional form species among the living species or the missing link species between species. For example, if a bear had evolved from a wolf by gradual change, then where are the intermediate forms that could connect the wolf and the bear? Similarly, if humans had evolved from monkeys by gradual changes, then where are the forms between monkey and human?
2. If assumed that the transitional form species are the weaker form and had succumbed to competition, then the fossil evidence does not support this notion. This gap in the fossil record between the species does not support Darwin's theory of evolution.
3. Fossil records show that evolution of several distinct species occurred at the same time when the first life started. According to Darwin, few multicellular organisms had somehow originated

gradually in millions of years ago. From that one or two similar organisms evolved, which in turn gave rise to more organisms, continuing the process until today. But, according to the fossil records, multitude of organisms evolved, distinct from each other, appeared simultaneously when animal life appeared on earth. This outburst of numerous very distinct living forms appeared around 570 million years ago called as *Cambrian explosion*.

4. Natural selection and adaptation does not fully explain the evolution of highly complex organs such as the eyes or wings. Natural selection according to Darwin, is supposed to account for only small selective advantages, but he extended this mechanism to explain the evolution of extraordinarily intricate organs.
5. Another concern with Darwin's theory is the development of complex behavioral patterns. For example, instinctive behaviors of certain ants, termites and bees. Evolution of behavior of sterile workers or soldiers found in insects evolve through natural selection is a difficult problem for the evolution theory to explain. There are clear subdivisions in these insects: the queen is only good for reproduction, males only for copulation, and the sterile workers for the protection of the community and also collecting food for the community. The question is how can it be possible to evolve such distinct and defined subdivisions among them from species that entirely lacked these subdivisions?
6. Question also arises regarding the adaptation theory of Darwin. He stated that species adapt to the environment and those species which were able to solve the environmental problem, survived and emerged as a new species. According to him, evolution of new species occurred when a species was able to tackle the environmental problem by means of natural selection. However, this theory of adaptation does not explain why snakes living in the grass seldom eat grass, similarly majority of the birds inhabit trees, does not devours on the tree leaves.

Dr. Senapathy's "Theory of Independent Birth of Organisms"

In the last 150 years, several theories came out in support of Darwin's theory, several came out against this theory and some came out to find the middle ground. The *theory of Independent Birth of Organisms* is the first ever written book on the origin of life without involving evolution in any manner (2). This book is written by Dr. Periannan Senapathy and published in 1994. Dr. Senapathy is the President and CEO of Genome International Corporation, a biotechnology R&D firm in Madison, Wisconsin, USA, that develops computational analysis tools for advanced genome research and Genome Technologies, LLC., that develops technology for large-scale genome sequencing.

After the discovery of the DNA (deoxyribonucleic acid) and genes, mutation theory came out to explain the evolution of species. According to this theory, a series of mutations led to the origin of various species from a single cell organism to multicellular one. According to Dr. Senapathy, mutations in a gene can only lead to individual variations, or to genetic defects, not a new species. Even with a 10% change in a gene to get a new gene by mutation, the number of mutations it has to undergo is absurdly high. For example, if a gene of 1000 nucleotides long undergoes 10% mutations to get a new gene, the chance is approximately 10^{-350} (2). There are 4 nucleotides in a gene, they are Thymine, Cytosine, Adenine, or Guanine, and

various permutation and combination of these 4 nucleotides in a DNA molecule gives rise to a gene.

His book describes a new theory on the origin and diversity of organisms on earth without taking the interpretation from evolution. It states that each species arose independently from the primordial pond. This primordial pond had a pool of genes, and each distinct organism came out of this common pool of genes. This is the reason each and every organism contain same 4 nucleotides in different combinations thereby explaining the commonality and also distinctions among the organisms living on Earth. The author with the help of modern computer programs and new insights into molecular genetics show that the DNA present in the primordial pond spontaneously combined into the genomes for a variety of multicellular masses hundreds of millions of years ago. Of those masses where the genomic arrangement did not make any sense, perished, but those masses who had the right combination, simply flowered, swam, walked, or flew away from this primordial pond and lived essentially in the same forms that we see today.

Dr. Senapathy's book is 635 pages long and contains many arguments to support his theory. It is important to note that one of his earlier research paper was recommended by Dr. M. Nirenberg, a Nobel laureate, for publication in a prestigious journal (3). I have tried my level best to condense and put it such way that everyone can understand his theory. One definitely needs a thorough knowledge of molecular biology to understand his book completely. Those who want to know more about this please refer to his book.

Dr. Senapathy's argument for his *theory of Independent Birth of Organisms* is summarized as follows:

1. Approximately several hundred million years ago, on Earth several primordial ponds existed and these ponds contained enormously large amounts of long DNA sequences. These DNA sequences contained several copies of genes in them.
2. By way of random independent assembly of genes into various genomes in these primordial pond resulted in the birth of various organisms.
3. The complexity of genomes of various organisms are not too different from each other as they all came from the same huge pool of genes of the primordial pond.
4. At present either an animal or a plant develops from a zygote, a complex pool of genomes. Similarly, from these primordial ponds, some of the pooled genomes resulted in the formation of what author called "seed cell" or which is similar to zygote. These seed cells contained the complete genome of a particular species and developed in to that species.
5. Once the organism is formed, the genome is very stable. Any mutation occurs within this genome may result in a very small physical variation or some inherited diseases. These mutations never produce a completely different organism as Darwin's theory predicted.
6. These primordial ponds were fertile for long periods of time leading into the formation of various species of animals and plants on this Earth. Fossil evidence suggest that there was a sudden burst of millions of species on this Earth simultaneously until the ponds went barren.
7. These primordial ponds went barren eventually and the formation of new species stopped. Extinction of species occurred gradually but no new species developed afterwards. The number of organisms on Earth can only be decreased by extinctions and can never increase by any natural mechanisms.

As Dr. Senapathy puts it (2):

"Each creature that originated in the primordial pond has lived forever as fundamentally the same creature, diversifying only slightly to produce incidental variations of essentially similar species. Perhaps the greatest practical significance of this new theory lies in our recognition that new creatures

will not and cannot evolve to replace organisms that become extinct. Except for similar variations of existing organisms, no new creatures will ever rise again! The fossil record confirms that no fundamentally new creatures have appeared on Earth in a very long geological time, and this is a sobering reminder that we must so everything humanly possible to preserve these beautiful creatures for future generations to cherish and enjoy".

References:

1. Darwin, C., 1959, On the Origin of Species, John Murray, London.
2. Senapathy, P., 1994, Independent Birth of organisms, Genome Press, Madison, Wisconsin, USA.
3. Senapathy, P., 1986, Origin of eukaryotic introns: a hypothesis, based on codon distribution statistics in genes, and its implications. Proc. Natl. Acad. Sci. USA, Vol. 83, pp-2133-2137.

ಕೇಳುವ ಮನಸ್ಸು

ವಿಕ್ಟರ್ ಫ್ರಾಂಕಲ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಕೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. ೨೦ನೇ ಶತಮಾನ ಕಂಡ ಉತ್ತಮ ಮನಃ ಶಾಸಜ್ಞರಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಒಬ್ಬರು. ವಿಕ್ಟರ್ ಅವರ 'Man's search for meaning' ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಓದಲೇಬೇಕು. ವಿಕ್ಟರ್ ಅವರಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ, ತಾನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳಂತೆ. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಬಂದಾಗ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮನಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಮನಃ ಶಾಸಜ್ಞರಾದ ವಿಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಆಕೆಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ಆಕೆಯ ಕಷ್ಟ ಏನೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಕೆ ಏನೇನು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಆಕೆ ಇನ್ನೂ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರ ಬದಲಿಸಿದಂತೆ ಇವರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಫೋನ್ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಆಕೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಶರಣಾಗಿ ಬಿಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು. ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಆಕೆಯ ಖಿನ್ನತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನು, ಆಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇನು, ಆಕೆ ಏಕೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಬದುಕು ಎಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಆಕೆ ಯಾಕೆ ಬದುಕಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೂ ನೂರಾರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಕೊನೆಗೂ ಮಹಿಳೆ ತನ್ನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಬದಲಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು. ನಿಮ್ಮನ್ನೊಮ್ಮೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಅವರು ಭೇಟಿಯಾದಾಗ ವಿಕ್ಟರ್ ಅವರು ಆಕೆಯನ್ನು 'ನಾನು ಹೇಳಿದ ಯಾವ ಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಬದಲಿಸಿತು?' ಎಂದು ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದರು. 'ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಅಲ್ಲ' ಎಂದಳು ಆಕೆ. 'ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಯಾವ ಮಾತುಗಳೂ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿಲ್ಲವೆ?' ಎಂದಾಗ, ಆಕೆ 'ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು, ನನ್ನ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಬದುಕಲು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ಯಾವ ಕಾರಣ ಬೇಕು. ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ (Willingness to listen) ನಿಮ್ಮಿಂದ ನನಗೆ ಬದುಕುವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಮೂಡಿತು' ಎಂದಳು. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬ ಯೋಚನೆಯಿಂದಲೇ ಆಕೆ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದಳು. ನೀವು ಇನ್ಯಾರದ್ದೋ ಬದುಕಿನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ದೇವರೇ ಆಗಬೇಕೆಂದೇನಿಲ್ಲ. ಅವರ ನೋವಿಗೆ, ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ, ಬವಣೆಗೆ ಹೆಗಲು ಕೊಡಲಾಗದಿದ್ದರೂ, ಕಿವಿಯಾದರೆ ಸಾಕು.

Small act of listening is the greatest gift we can give to others

ಬೇಡುವೆನು ನಾನು...

ಶಂಕರ ಹೆಗಡೆ
ನೇಪರ್ವಿಲ್, ಇಲಿನೊಯ್ಸ್

ಧನವುಂಟು, ಮನೆಯುಂಟು, ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ
ಒಲವುಂಟು, ಚಲುವುಂಟು, ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು ?
ಆದರೇನೋ ಕೊರತೆ ಕೊರೆಯುತಿದೆ ಮನದಲ್ಲಿ
ನಿಜಭಕ್ತಿ ನನಗಿಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಅಳುಕು

ಭಕ್ತಿ ಎಂದರೆ ಏನು ? ಬರಿ ಬಾಹ್ಯ ಕರ್ಮವೆ ?
ಬಾಹ್ಯ ಕರ್ಮವ ಬಿಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಉಂಟೆ ?
ಭಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಮನದ ಭಾವ ಸ್ಥಿತಿಯೆ ?
ಕರ್ಮವಿಲ್ಲದೆ ಭಾವ ಮೂಡಲುಂಟೆ ?

ವಾರ ವಾರವು ಗುಡಿಗೆ ತಪ್ಪದೇ ಹೋಗಿರುವೆ
ತುರುಕಿರುವೆ ಹುಂಡಿಯಲಿ ಒಂದೆರಡು ನೋಟು
ಕರಮುಗಿದು ನಿಂತಾಗ ಕಲ್ಲ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಂಡೆ
ಅರಸಿಲ್ಲ ನಾ ನಿನ್ನ ನಿಜರೂಪ ನೋಟ

ದಿನವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ
ಪೂಜೆ, ಪುರಸ್ಕಾರ ಷೋಡಶೋಪಚಾರ
ಮಂತ್ರ ಪಠಿಸಿದೆ ಬಾಯಿ ಮನ ಮಾತ್ರ ಸಂಚಾರಿ
ಯಾಂತ್ರಿಕದ ಪೂಜೆಯೇ ? ಬರಿದೆ ಡಂಬಾಚಾರ ?

ನಿನ್ನ ನಾಮದ ಭಜನೆ ನಾ ಹಾಡುತಿರುವಾಗ
ಮನವೆಲ್ಲ ತಲ್ಲೀನ ಪದವೃಂದ ಗಾನದಲಿ
ನೂರು ಲೀಲೆಯ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯನು ಹಾಡಿದರು
ನಿನ್ನ ಭವ್ಯದ ರೂಪ ಮೂಡಿಲ್ಲ ಮನಸಿನಲಿ

ದೇವರಾ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ವರ್ಗಣೆಗೆ ಬಂದವರು
ಬರಿಗೈಲಿ ಎಂದೆಂದು ಹಿಂತಿರುಗಲಿಲ್ಲ
ದೇವನಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆಯೆ, ನನ್ನಹಂಕಾರವೆ
ಸಂಶಯದ ಹೋರಾಟ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ

ಪ್ರಭೂ, ಇದೆಂಥ ವಿಪರ್ಯ್ಯಾಸ ?

ಬೇಡದೆಯೆ ನೀಡಿರುವೆ ಧನ, ಕನಕ, ವಿದ್ಯೆ
ಮೂಡಲಾರದು ಏಕೊ ಶಂಕೆಯಿಲ್ಲದ ಶ್ರದ್ಧೆ
ಬೇಡುವೆನು ನಿನ್ನನ್ನೆ ನಿನ್ನೌದಾರ್ಯ ನಂಬಿ
ಕೊಡಲಾರೆಯ ಎನಗೆ ಇನಿತು ಭಕ್ತಿಯ ಮುದ್ದೆ

ಅಕ್ಕ, ಮೀರಾಬಯಿ, ದಾಸ ಸಂತರ ತರದಿ
ನನ್ನನ್ನೆ ಅರ್ಪಿಸುವ ಸಾಹಸವು ನನಗಿಲ್ಲ
ನಾನು ಬೇಡುವ ಭಕ್ತಿ ನನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಭಿತ್ತಿ
ನನ್ನ ಮನ ಶಾಂತಿಯನು ಪಡೆಯುವಾ ಯುಕ್ತಿ

ದುಸ್ವಪ್ನದಿಂದೆದ್ದು ನಾ ಹೆದರಿ ಕುಳಿತಾಗ
ನಿನ್ನ ಉಪಸ್ಥಿತಿ ಎನ್ನ ಸಂತೈಸಬೇಕು
ನಿನ್ನ ದರುಶನಕೆಂದು ದೃಷ್ಟಿಯನು ನೆಟ್ಟಾಗ
ನೀ ನೋಡಿದನುಭವವು ನನಗಾಗಬೇಕು

ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯ ನಾನು ಗೈಯಿತಿರುವಾಗ
ನನ್ನ ಮನ ಶಾಂತಿಯಲಿ ನಿನ್ನ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು
ನಿನ್ನ ಮಹಿಮೆಯ ನಾನು ಭಜಿಸುತಿರುವಾಗ
ನನ್ನ ಮನ ನಿನ್ನಲ್ಲೆ ನೆಟ್ಟಿರಲು ಬೇಕು

ಜಯವಿರಲಿ, ಸೋಲಿರಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯದಲಿ
ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾದವೆ ಎಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು
ನನ್ನ ಮೂಟೆಯ ಭಾರ ನಿನ್ನ ತಲೆಯಲಿ ಹೇರಿ
ನಾನು ಕೈಬೀಸುತ್ತ ನಡೆಯಬೇಕ

Havyaka from Karki

(A Havyaka who came to my house)

Pratibha Kote
Frankfort IL

This is an incident that has been etched in my mind for a long time. I was around fourteen years old and my brother Sanju was around twelve years old. As Indian kids growing up in Hubli we were not afraid of anything. We would freely take the bus to go everywhere. Talking to strangers was not taboo but a usual part of life. I fondly remember the fearlessness, ease of existence, friendly neighbors and life with little complications as a young girl. Life was good as we were never exposed to any harsh realities.

I must tell you about our little Hubli neighborhood to make you visualize the incident. It had a few houses far apart with land in between. People had just bought land there and houses were just being built. It is totally populated now, but we were one of the first residents. One of my best friends in the neighborhood was Sarala. She had a step mother. Although her step mother took care of her well, we were all a little cautious with her mom. I guess the Cinderella story spoilt the image of step mother in every young girl's heart. As houses were far apart, neighborhood watch was formed and everybody used to keep a whistle so they can alert others in the night if any thief came to their house. I still remember a thief who was caught by Narayan mama. Thief had oil all over his body so he can slip away but Narayan mama fondly known as Narayanmam was one of our brave neighbors who specialized in thief catching.

I have to tell you about Narayanmam now. Narayanmam was one of our neighbor who could see all the houses from his house. It looks like his brother was a rich man who had bought that whole neighborhood land for a cheap price and made them all plots and sold them. Narayanmam was not rich but was our hero. As children we always thought Narayanmam as a super hero of our neighborhood. There was also a little fear in our hearts so we would behave well around him. He used to run a canteen to make his living. A happy but nosy fellow. He kept track of everybody. He knew all the gossip of the neighborhood. He would tell us stories of fighting neighbors, ghosts of the neighborhood, thief's stories etc. He kept neighborhood relationships alive. He would come to the house unannounced and talk for long time and no one minded. I sometimes wonder where that leisurely existence has gone. He was a person we took for granted. He was also tall and strong human, so neighbors depended on him when something heavy had to be lifted. Everybody talked to him fondly. Thinking back, Narayanmam was a leader of neighborhood. He was illiterate but had natural leadership abilities. Sometime Narayanmam would annoy us as he was so nosy. He will tell parents if any girl of the neighborhood talked to any boy or vice versa. He always thought if a boy and girl talk for more than five minutes there is possibility of an affair. He was that protective of everybody in the neighborhood. Thinking back I fondly remember him as a warm person on his bicycle going around the neighborhood.

I still remember that summer. Beautiful Dasavalas bloomed. Trees had mangoes and there were lots of mosquitoes. We had to keep doors closed in the evenings so that mosquitoes do not come in. We lived in a semi-rural neighborhood. Far away from buzzing

dusty Hubli city, our neighborhood was safe place to grow up. My Appa was out of town in Bombay for official business. One afternoon when I came home from school my Amma was in tears. As children it was a huge distress seeing Amma in tears. She told me my Ajji was sick in Bangalore and she has to go and see her quickly. Her plan was to go Saturday and Sunday and be back by Monday morning. As a fourteen-year-old I was thinking I am already grown up and promised her that I will take care of the house and brother so she can go and come back quickly. My exams were going on, and I decided to be brave and stay with my brother Sanju so she left to Bangalore leaving me home and leaving my brother as my protector.

I was giddy with fear and a sense of adventure. After all I was given the authority as head of the family ruling my brother. He had to listen to me. He was doing everything I told him so I was very happy. Amma left in a hurry so she did not give much instructions or maybe I did not listen as teenagers think they can manage everything themselves.

Our adventure started with cooking the next day. We made rice, dhal and palya together. We also made chapatis, which looked like continents of earth but it gave us a great sense of accomplishment. Everything was going great until we heard a door knock around noon. We looked through the window, ventilator. There was a decent looking man was at the door. We discussed among ourselves and decided to open the door. He looked very decent. The decent guy said he was related to my parents from far away. I asked him are you a Havyaka? He said yes. I also asked him where is he from. He said he is from Karki. When he said Havyaka from Karki, it made me feel comfortable as I knew my Ajji was from Karki and we definitely knew Havyaka families reside in Karki.

I have to tell you little bit of Karki. Karki is a town in north Canara district of Karnataka state India. Many Havyaka families reside in Karki. My maternal grand mother's family is in Karki. They had a beautiful house with big verandas with banana and areca nut trees around it. I remember eating dosa in there house long time back as Havyakas make fantastic dosas.

Havyaka from Karki was decent and talked to us nicely. We asked him whether he needs water. We wanted to show our hospitable skills. I made him tea as I had seen Amma do it. Gave him Dharwad pedas as we had some at home. We told him that my parents are not at home and only I and my brother are home. We offered him lunch and he ate with us. As time passed, the decent fellow was making himself comfortable at our place. He said he will stay with us and wait for parents. I told him it is ok and we are safe and he does not have to stay with us and when Amma comes we will tell her that he visited us. I wanted to tell my Amma how I treated Havyaka from Karki so well. He insisted that he will stay with us. It started making me little uncomfortable as he was insisting. I told him again that he can come back when parents will be back. He insisted that he will stay.

After some conversation he asked whether I knew where my Amma kept money so he can borrow. He told us he does not have any money as he had lost all the money. Immediately my six sense told me something is wrong.

My brother Sanju did not have a clue. Sanju is a people person. He was talking to the guy and telling him about school, friends. I felt something is wrong, so slipped outside giving excuse that I have to go and get some milk and ran to Narayanmam's place as quickly as I can. I told Narayanmam the situation and Narayanmam came with me immediately. Narayanmam talked to decent fellow very casually. Conversations went on for an hour. As I remember it was very casual. I was relieved as I knew Narayanmam will make us safe. After conversations with Narayanmam, Havyake from Karki left. I do not remember all the conversations, but remember Narayanmam telling us not to open doors for anybody. Narayanmam came home couple of time that evening to check on us.

We told Amma about Havyaka from Karki when she returned home. Amma immediately visited

Narayanmam and thanked him. Amma did not tell us too much but said the guy was definitely not a Havyaka from Karki. Looks like decent fellow was a smooth talking thief who somehow knew only kids were at home and pretended to be Havyaka from Karki. It was my first encounter with smooth talking thief. We were in grave danger as kids and Narayanmam had saved us. I still wonder what would have happened if Narayanmam did not come. A chill goes through me when I think about it.

****

ನಿಮಗವರ ಹೆಸರು ಗೊತ್ತೇ?

ಕಾಲೇಜಿನ ತರಗತಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಎರಡು-ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳು ಕಳೆದಿದ್ದವು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಿತರಾದರು, ಕೆಲವರ ನಡುವೆ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಒಬ್ಬರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ರಸಪ್ರಶ್ನೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಏನೇನು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಚಿಸಿ ತಯಾರಾದರು. ಇಪ್ಪತ್ತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿದ್ದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು, ಇಪ್ಪತ್ತು ನಿಮಿಷದೊಳಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು ಪ್ರೊಫೆಸರ್. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೊಂದೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಆದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ಕೇಳಿಯೇಬಿಟ್ಟ 'ಸರ್ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಅಂಕ ಇದೆಯೇ?' ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದರು- 'ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅಂಕ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರ್ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತಿರಲೇಬೇಕು ಮತ್ತು ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನೇ ನೀಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ!' 'ದಿನವೂ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ಹೆಂಗಸಿನ ಹೆಸರೇನು? ಎಂಬುದೇ ಕೊನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ದಿನವೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾಸಿದ ಸೀರೆಯ, ನೀಳಕಾಯದ ಆ ಮಹಿಳೆ ದಿನವೂ ಒಂದು ಕಸವನ್ನೂ ಬಿಡದಂತೆ ಎಲ್ಲ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಆಕೆಗೆ ಧನ್ಯವಾದ ಹೇಳುವುದಿರಲಿ, ಆಕೆಯ ಹೆಸರೇನೆಂದು ಕೂಡ ಯಾರೂ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಬರೆದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಓದಿದ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಹೇಳಿದರು-'ನೋಡಿ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಕೆಲವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೀವು ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತೀರಿ, ಹಲವರನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸುತ್ತೀರಿ. ನಿಮಗೆ ನಿಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ ಸಿಇಒ, ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್, ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಓನರ್ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯರು ಎನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರೇನೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಅವರನ್ನು ನೀವು ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತೀರಿ, ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಅವರಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯರಾದವರು ಹಲವರಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ಗಾರ್ಡ್, ಕಾಲೇಜಿನ ಕೆಲಸದ ಹೆಂಗಸು, ಆಫೀಸ್ ಬಾಯ್‌ಗೂ ಹಲೋ ಹೇಳಿ, ಅವರ ಹೆಸರೇನು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ, ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿ. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರಮುಖರೇ, ಯಾರನ್ನೂ ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಡಿ'. ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ, ಬದುಕಿನ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪಾಠ ಕಲಿಸಿದ್ದರು ಆ ಪ್ರೊಫೆಸರ್. ಹೌದು, ನಿಮ್ಮ ಆಫೀಸನ್ನು ದಿನವೂ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವ ಮಹಿಳೆಯ ಹೆಸರೇನೆಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ?

LET POSITIVE THOUGHTS PERVADE OUR LIVES

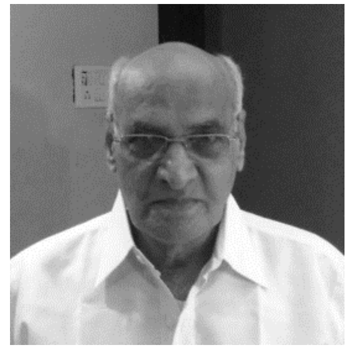

Prof. M. M. Hegde
Hubli

We want to win over our destiny by controlling our dominant habitual thoughts. We can live a purposeful life and create an image in the society.

We generally think that circumstances and conditions will make a man but they just reflect our beliefs and thoughts. It means our thoughts create circumstances. In reality, our thoughts are the products of one's own mind. Mind is an all-powerful source of thoughts. Mind is within us. Moreover, if we mind, nothing is impossible and impossible is nothing.

Mystics and teachers who walked over the world are unanimous in accepting the fact that everything is energy. Modern science has confirmed this fact. Energy includes mind as well as thoughts. However, science says, "mind is static energy and thought is dynamic energy".

Charles Hannel says, "Thought power is vibratory force formed by converting static mind into dynamic mind". Therefore, whenever we entertain a specific thought, we emit a corresponding specific energy

Based on the creative power of a thought, thoughts are either passing thoughts or habitual thoughts. Each thought may be either negative or positive depending upon its productivity to create a good or a bad image of the person.

Thoughts that have a weak vibration are considered as passing thoughts. Thoughts, that have a more vibrational strength, become habitual thoughts. Thoughts are created in the mind is based on the force of the law of attraction. The law of attraction says that what we attract on a daily basis, the mind gives out thoughts. There are desirable thoughts as well as undesirable thoughts, which we call positive and negative thoughts respectively. Based on law of attraction, mind creates both, positive and negative thoughts. Law says, like energy attracts like energy. You attract what the mind puts out as thoughts. Attractive power of a thought is decided by the mind as to how often that thought enters into our mind. The thought, which enters very often and creates impression on the mind, becomes habitual thought. Our nature is to reflect such habitual thoughts. This decides the nature of a man – i.e. good natured or bad natured. A man who is able to reflect positive thoughts only and becomes habituated to it, such a man is called good-natured. One is habituated to reflect negative thoughts will be a bad natured man.

Therefore, our aim should be to use our infinite power of mind to attract more of positive thoughts only to over-ride the negative thoughts. Let such positive thoughts pervade in our mind all the time.

This requires a constant effort to be careful while giving entry to each thought that enters into our mind. However, we cannot resist negative thoughts altogether because they have also resistant power and oppose us. There is a saying, "What you resist – persists." Hence, we have to learn the art of cancelling negative thoughts by replacing them by their opposite thoughts. For example, ifI think, "I cannot lift this bucket as I have no power", mentally replace your thinking and say, "I can lift this bucket and I can get the power." By believing in that thought, I will be able to lift the bucket.

Indebted to many thinkers.

“ಕುಮುದಾಳ ಭಾನುವಾರ" ಕಾವ್ಯ ಸಂಕಲನದ ಭಾಗ

(ಶ್ರವಣ ಬೆಳಗೋಳದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ೨೦೧೫ರ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕವಿಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಿ)

ಅಮಿತಾ ಭಾಗವತ್
ಮುಂಬಯಿ

<u>ಹೊಸ್ತಿಲು</u>

ಟ್ಟಟ್ಟೆಂದು ಮೂಡಿದ ಛಪ್ಪೆಯಲಿ
ಅರಳಿದ ರಂಗೋಲಿ
ಉದುರಿಸಲು ಅರಿಶಿಣ ಕುಂಕುಮ
ಸಜ್ಜುಗೊಂಡಿದೆ ಹೊಸ್ತಿಲು
ಒಳಗಡೆಗೆ ಅಮ್ಮನ ಪ್ರೀತಿ
ಮನೆದೇವರು ನಿತ್ಯಪೂಜೆ
ಧೂಪ ದೀಪದಾರತಿ
ಹೊರಗಡೆಗೆ ಡೋಲಿನ ಶಬ್ದ

ಅರಿಯದೇ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆದು
ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ನೀರುಂಡು
ಗಿಣ್ಣ ಗಿಣ್ಣಕೂ ಚಿಗುರು ಟೊಂಗೆಟೊಂಗೆಗೂ ಟಿಸಿಲು
ಹಸಿರಿನಲಿ ಮೈ ಸೊಕ್ಕಿ ಮುಕ್ತ ಆವರಣದತ್ತ
ನೆಗೆಯಲು ಕಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟೆ
ಸುತ್ತುವರಿದ ಬೇಲಿ ಯಾವ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ?

ವಿವಿಧ ಆಸೆಗಳ ಛಾಯೆ ಹಸಿರಿಗೆ
ಬೆಳೆದ ಮರದಡಿ ತಂಪಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ
ಬಯಕೆಯೋ? ತಾನೇ ಮರವಾಗಿ
ನೆರಳು ನೀಡುವ ಛಲವೋ?
ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಲಾರದ ಹೊಸ್ತಿಲು

ಸಾಕಿ ಸಲಹುವ ತಾಯಿ ಮುಂಬಯಿ
ಟ್ರೇನ್ ಹಳಿಗಳ ಕಾಲ್ಗೆಜ್ಜೆ ರಾತ್ರಿ ದಿನ ಝಣಝಣ
ಚಲಿಸುವದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬ್ರೇಕ್ ಹಾಕುವ
ಕಾರುಗಳ ಸುಗಮ ಸಂಗೀತ
ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೋ
ಗಗನಚುಂಬಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಡುವೆ
ಹರಿದಾಡುವ ರಸ್ತೆಗಳು
ರೆಡ್ ಸಿಗ್ನಲ್ ನಂತರ ಗ್ರೀನ್ ಸಿಗ್ನಲ್
ನನಗೂ ರಸ್ತೆ ದಾಟುವ ಅವಕಾಶ

ಸಾಲಾಗಿಟ್ಟಿರುವ ವಿವಿಧ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳು
ಕಾಯುತಿವೆ ನುಂಗಲು ದಿಢೀರ್
ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುವ ಆಸೆ ಬೇತಾಳ
ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶೇರುಗಳು
ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು
ಬಂಡವಾಳದ ಚಿಂತೆ ಮನದಲಿ ಮನೆಯಲಿ
ಸೋಫಾ ಬಟ್ಟೆ ಹರಿದಿದೆ!
ಹೊಸತು ತರಲು ಸಮಯವೆಲ್ಲಿದೆ?

ಸಂತೈಸುವಂತೆ ಸುತ್ತುವರಿದಿದೆ ಸಮುದ್ರ
ಎಲ್ಲ ಎಲ್ಲರ ಕಲ್ಮಷ ನುಂಗಿ ಕಪ್ಪು
ಹುಟ್ಟೂರಿನ ಸಮುದ್ರದ ನೀಲಿ ಮೊರೆತ
ಎದೆಯಲಿ ಮಿಡಿತ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ನೆನಪು
ಹೆತ್ತಮ್ಮನ ನಿಸ್ವಾರ್ಥ ಅಪ್ಪುಗೆ
ಅವಳೊಡಲಿನಿಂದ ಸುರಿದ ಮುತ್ತುಗಳೋ
ಈ ಕನ್ನಡದ ಅಕ್ಷರಗಳು ಬೊಗಸೆಯಲಿ
ಸ್ವಲ್ಪ ನಾನೂ ಹಿಡಿದೇನು ನಿಂತಿರುವೆನಿಲ್ಲಿ
ತಬ್ಬಿಬ್ಬು ಕಾಲಡಿಯಲೇ ಹೊಸ್ತಿಲು

ಸಂಪತ್ತು ಯಶಸ್ಸು ಕೀರ್ತಿ ಹೊಸ್ತಿಲ
ದಾಟಿ ವೈರಾಗ್ಯದ ಆಗಸದತ್ತ ಬೆಳೆದ
ಬಾಹುಬಲಿ! ನಿನ್ನ ಅಸೀಮ ನಿಲುವಿನೆದುರು
ನನ್ನ ಹೊಸ್ತಿಲ ಕಲ್ಪನೆ ಶಿಥಿಲ,ಹುಡಿ ಹುಡಿ
ನಮೋ ನಮೋ ನಿನಗೆ!

ಕುಮುದಾಳ ಭಾನುವಾರ

ಅಲಾರ್ಮು ಇಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ
ಆದರೂ ಕೂಗಿತಲ್ಲ ಕೋಳಿ
ತಿಳಿಯಬಾರದ ಇಂದು
ತಯಾರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ
ಊಟದ ಡಬ್ಬಾ, ಹತ್ತಬೇಕಿಲ್ಲ
ಟ್ರೈನಿನ ಡಬ್ಬಾ
ಹೊರಡುವಾಗ ಪೌಡರ್ ಸೊಂಪು
ಬರುವಾಗ ಬೆವರಿನ ಕಂಪು
ಇಂದು ಭಾನುವಾರ

ನಾಷ್ಟಾಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಸಾಲಾ ದೋಸೆ
ಮೇಲಿಂದ ಬೆಣ್ಣೆ ಬೇಕೆ?
ಊಟಕ್ಕೆ ಪಲಾವ್ ಮಗಳಿಗಿಷ್ಟ
ಪರಾಠಾ ಗಂಡನಿಗಿಷ್ಟ
ಕಾಲ್ಗಳು ಥರ ಥರ, ಬೆವರು ಭರ ಭರ
'ನೀನೂ ಊಟ ಮಾಡಮ್ಮ'
ಅಂದನಾ ಮುದ್ದು ಮಗ
ಅರಳಿದ ತಾವರೆ ಕುಮುದಾಳ ಮೊಗ

ಊಟದ ನಂತರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ
ಪೇಪರ್ ಓದಲಿಕ್ಕಿದೆ, ಮಲಗುವಾಸೆ
ಕೇಳುತಿದೆಯಾಗಲೇ ಗಂಡನ ಗೊರಕೆ ಸದ್ದು
ಓದುತ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿದರೆ ಅವಳಿಗದೆ ಮದ್ದು
ಎಲ್ಲರ ಬೇಡಿಕೆಗೂ ಅಸ್ತು
ದಿನ ಕಳೆಯುವವರೆಗೆ ಸುಸ್ತು
'ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಅನ್ನದಗುಳಿದೆ'
ಅವನ ನುಡಿ
'ಇನ್ನೂ ಒರೆಸುವುದು ಬಾಕಿಯಿದೆ'
ಅವಳ ಸಿಡಿಮಿಡಿ

'ಕೋಪ ಬಂದರೆ ನೀನಿನ್ನೂ ಸುಂದರಿ'
ಅವನ ಲಘು ಹಾಸ್ಯ
ಅವಳ ನಡಿಗೆಗೆ ನವಿಲಿನ ಲಾಸ್ಯ
'ಮಿಸ್ ವರ್ಲ್ಡ್' ಕಿರೀಟ ಬಂದು
ತಲೆಗೇರಿದಂತೆ ನಸುನಗುತ್ತ
ನಾಳೆಗಾಗಿ ಅಲಾರ್ಮು ಇಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ
ಮರುಳಿ ಕುಮುದಾ

****

ಲೋಕವನು ತಿದ್ದಲಿಕೆ ಹೊರಟು ಗೆದ್ದವರಾರು ?
ಕಾಕುತ್ಸ್ಥನೇ, ಕೃಷ್ಣನೇ ಬುದ್ಧ ಜಿನರೆ |
ಸಾಕ್ರೆಟೀಸ್ ಏಸರೇ ಮೋಸಸ್ ಮಹಮ್ಮದರೆ |
ಸ್ವೀಕರಿಸಿತಾರನದು ? – ಮರುಳ ಮುನಿಯ ||

- ಮರುಳ ಮುನಿಯನ ಕಗ್ಗ (ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.)

ಮಿತಿಯುಂಟು ಲೌಕಿಕದ ಕರ್ತವ್ಯಕೆಲ್ಲಕಂ |
ಸತಿಸುತರ ದಾಯಕ್ಕೆ ದೇಶಕುಲಋಣಕೆ ||
ಅತಿಧನಾರ್ಜನೆಯತ್ನವಾತ್ಮವನೆ ಹಿಸುಕೀತು |
ಮಿತಿಯಿಂದ ಹಿತ ಲೋಕ – ಮರುಳ ಮುನಿಯ ||

- ಮರುಳ ಮುನಿಯನ ಕಗ್ಗ (ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.)

Tale of the Two Seeds

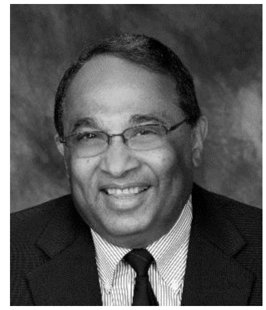

Narayan (Chami) Hosmane
Dekalb, IL

In a remote village on earth, there was a warehouse stacking sacks full of grains and seeds.

Once a year, the warehouse will be completely empty after dispatching all of the sacks except one time there were two seeds stuck behind the door. One of them was nicely shaped flower seed and the other one was not so well-shaped tiny seed of an unknown tree. However, there was no one to rescue these two seeds and both of them felt very lonely. Eventually, the nicely shaped seed felt like talking to the other seed to know more about the future plan of survival in the real world. While the tiny seed said that it never thought about the future plan of survival, but will go where the fate takes it, no matter ending up in a rich soil, muddy water or a dumping ground and replied with a smile - "wherever my destiny is written, I will make best out of it by learning new things in new environments”. The good looking flower seed sarcastically laughed with those answers and said - “you must be a dull and boring seed without any wonderful, imaginary and ambitious future plan and no wonder you look so pathetic and tiny. I don’t care where you will end up, but I pray God that I should be in a Palace where I will be frequently watered, fertilized well, trimmed daily, decorated and placed near the window where a plenty of sunshine can keep me warm and grow daily with full of wonderful and scented flowers so that every visitor of the palace has no choice but to admire my beauty and give plenty of compliments. This way, I will live my Royal life forever and this is my dream and this is my only wish”.

Interestingly, it so happened that the flower seed ended up in a Royal Palace in a big mud-pot with all luxurious life and all of its dream come true. Lots of visitors appreciated the flower plant and not a single complaints heard about it and, as such, everything was smooth, glorious and wonderful in the beginning of its early life. As we say “nothing is permanent and time takes its own turn” and, accordingly, the flower plant kept on growing in the direction of the window where daily sunshine used to arrive. Simultaneously, the roots were becoming long and thick and started bulging out after reaching the bottom of the mud-pot and nowhere down to go and, thus, the palace gardener had no choice but to cut the roots frequently to make the plant look beautiful, but it was not going the way what everyone expected. As the second generation of Royalty came into power, the Palace Gardener was ordered to remove the ugly looking flower plant and to discard it in a trash and that is exactly what happened. ***Remember, when you get everything what you wanted without hard work, determination and dedication, the ultimate result or outcome is the total destruction and no one cares for!***

On the other hand, as fate turned out, the other tiny tree seed ended up in a dumping ground where garbages are dumped everyday over and over again. While tiny seed could not breathe and find no water to survive, it kept on growing its roots to find the ground water and, at the same time, elongated the stem, that later became the tree trunk, to come out of the dump to breathe. When there was no ground water, the roots became longer and stronger to go all the way down to the first water table and further down to the lowest water table when the above water table were completely dried up. Similarly, the tree trunk got elongated day-by-day as the garbage truck kept on pouring large quantity of garbages constantly on the

dumps to make the survival more difficult and challenging for the tree that started of a tiny seed.

The struggle for survival kept on going until one day the city decided to build a City Mall where the dumping ground existed. The bulldozers arrived to remove all the dumps and other small plants and trees grown nearby and, for the most part, it was successful in cleaning up the ground except for the middle portion where the healthy tree was standing tall and unshaken even when several bulldozers tried to knock it down. The cleanup workers were astonished that the tree was unshakable and wondered why this is happening. The failure to knock down the tree made the city authorities to alter the original plan and to build the mall surrounding this tallest, the strongest and the healthiest tree and so, the Mall was built successfully. The restaurants and bars in the Mall made best use of this tree by setting up the tables and chairs under its three-dimensional shadow, while the decoration and lights on the tree trunks and branches can be seen from miles away from the Mall and, therefore, it attracted many more customers day-by-day and day and night. Thus, the news about its beauty reached beyond the Mall, the city, and to the nearby villages in the state. Continuously, people from all corner of the state, country and the globe started coming over to this particular Mall in a small village just to see this tallest, the strongest, the healthiest and the most beautifully decorated tree. Eventually, this tree became a National Monument and established its name in the history!

The take-home-lesson is that when you have nothing and when you struggled to survive in your early days, it makes you more determined, more dedicated and work harder than ever without any help or expectation from your family, relatives or friends. There is no need to pray for more wealth, but ask God for good health so that you can give hands to others who are desperately in need of help.

This is the story and I hope you would like it as my students did!

****

ನೋಡಾ ಗುಲಾಬಿ ತಾನರಳಿ ಸಾರುವುದಿಂತು:
ಜಗದೊಳಗೆ ನಾಂ ಬಂದು ನಗು ನಗುತೆ ನಿಂತು,
ಬಿಗಿದಿರದೆ ಪಟ್ಟು ಚೀಲವನಿಲ್ಲಿ ನಾಂ ಬಿಚ್ಚಿ
ಮಗ ಮಗಿಪ ನಿಧಿಯನೆಲ್ಲವನ್ ಎರೆಯುತಿಹೆನು."

- ಉಮರನ ಒಸಗೆ

ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಜಪಸರವ, ದೇವ, ನಾಂ ಕೋದಿಲ್ಲ;
ಪಾಪಗಳ ಧೂಳ ಮುಖದಿಂದೆ ತೊಳೆದಿಲ್ಲ;
ಆದೊಡಂ ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯೊಳಾಶೆ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ;
ಏತಕೆನೆ, ನಾನೊಂದನೆರಡೆಂದುದಿಲ್ಲ.

- ಉಮರನ ಒಸಗೆ

THE CITIES OF PALACES AND FORTS

Vijaya Bhat
Hinsdale, IL

While making our plans for a winter get away to India, we decided to do some sightseeing and see some new cities. Now that we have our own Bidara (house) to stay and relax during our stay we make it a point to visit at least twice a year once in the winter month and other in the Monsoon season.

Unlike other trips we took with large groups, this trip within India was small, private and included only our immediate extended family members. After discussion, we decided to tour Rajasthan. I am always inspired by the advertising depicting beautiful Rajasthan as a colorful place and of course the chance to do some shopping appeals to me too…my husband calls me an impulse buyer!

With all the different tour packages available it is not an easy task to nail down the one that meets our personal preferences. One really needs to do a lot of research and comparison and planning. Thanks to our brother in-law Narayan who took a great interest and leadership to work out a simple tour itinerary with "Make my Trip". The entire trip cost seemed very reasonable with all inclusive package of a six-day tour of the major cities of Rajasthan, stay in good hotels with breakfast and dinner included; A.C. equipped 7 seat SUV and round trip air ticket from Mumbai to Jaipur. As per our friends' advice we packed some warm clothes keeping our luggage limited to just one small suitcase. It turned out the entire trip weather was 60's to 70 degree Fahrenheit, great weather!

We flew from Mumbai to Jaipur. Upon arrival, our tour guide met us and we went to our hotel to check in. After a lunch and a short rest we were re-energized to start sightseeing. The first evening we visited the "Chokhi Dhani" the recreated traditional Rajasthan village, browsed thru the cultural display, handi craft shops, tasted traditional milk drink and experienced the seated real traditional Rajasthan dinner which included varieties of rotis coated with Makan(churned butter), and flavored dishes and sweets. We ate as though there was no tomorrow with unlimited food. We wore traditional colorful Pagadi (turban), took photo shots and watched the Rajasthan dance. After the experience of Rajasthani hospitality, with a fully loaded stomach, we returned to our hotel with pleasant memories.

On the second morning we started our four hour road trip to Jodhpur. On the way we stopped for a quick lunch at the roadside resort. In Jodhpur we took the tour of the magnificent "Mehrangarh Fort" of Rao Jodha built in 1459 situated on the top of the hill. There is a beautiful view of the city from the fort of the houses painted blue and white; history for-tales the houses painted blue were shielded from participating in the war. We then drove around the "Umaid Bavan palace" built in 20th century by Maharaja Umaid Singh. In the evening, we visited the textile shops and purchased some items which soon added extra pieces to our luggage.

On the third morning we left Jodhpur to head for Udaipur. On the way we stopped in Ranakpur, pilgrim center for Jainism, a village located in Desuri Tehsil near Sadri town; there we visited the beautiful white marble Jain temple. Then we headed to Pushkar, one of the most ancient cities of Rajasthan to see the famous "Brahma temple" and "Savithri temple" that lies on top of the Ratnagiri hill with a panoramic view

of the Pushkar lakes. The ancient tales attached to these temples have an aura of tranquility and spirituality that makes Pushkar a popular site of tourism and pilgrimage. There is annual colorful camel fair, the flower garden and little shops around the temple selling colorful trinkets and souvenirs all make this an attractive tourist attraction.

On the fourth day we travelled to the Udaipur described as "Venice of the East"a most romantic city with palaces, lakes and temples. The most popular site is "Ciity Palace". This is a most sought after site for destination weddings. After the tour of the city palace we took a short boat trip in the lake “Pichola” to the nearby island. While floating in the water we got the view of the white impressive mansions and pristine palaces in the tiny islands forming a beautiful skyline. The scenic route was breathtaking as we listened to the tour guide sharing the details of the history, culture and sites of the ancient city. I understand why it is called the most beautiful city made for "Honey Mooners". That night we walked around the lake taking in its beauty with full lighting as we resisted the temptation of trying the local delicacies sold by roadside vendors.

On the fifth day, we continued our journey back to Jaipur, the pink city of palaces and forts. There is so much to see, but we focused on the few like the magnificent Amber Palace Fort where the Jodah Akbar movie was shot, then a visit to "City palace" which is the rare combination of Mogul and Rajasthani architecture located in the middle of the old city of Jaipur, then a visit to the "Jantar manthar" another attraction of Jaipur. Then we drove through the main street of old city getting the glimpse of "Hawa Mahal" and winded our sightseeing by late afternoon. That evening was spent browsing through the streets of various bazaars; the haven for shoppers. I bought some colorful bags, terra cotta, glass bangles and souvenirs. We returned to the hotel satisfied, had our dinner and retired for the night as we had an early flight back to Mumbai to catch.

Each morning on our trip, we had eaten breakfast in our hotel that included continental and indian traditional food such as poha, vada, upma, rotis, puri etc. "Pick your choice or eat all there is" is the motto. For lunch we stopped at local restaurants and dinner back in our hotels. There are lots of so called "Bojanalayas" in Jaipur which are interesting but you need to be selective. The interstate road trips were very relaxing as we stopped in rest areas with restaurants and had hot chai. We munched on homemade snacks like undle kaalu, chakli and chudva all packed by my thoughtful sister-in- law, Saraswathi. In Rajasthan, the road journey is very beautiful as we passed thru the desert, farmlands, little villages with glimpse of men and women in traditional Rajasthani attire. But then as we entered the city, it changes as modernization has taken its complete toll.

The entire six -day trip was relaxing and felt worthwhile. We covered most of the important sights. There are lots of side activities like camel and elephant rides that one can take but we had already experienced it in our other tours. My fascination of Rajasthan was fulfilled. After six days of continuous three meals of day of North Indian food, we eagerly looked forward to eating just simple ganji oota, anna saaru, and not to mention our very own Havyaka tambli!!!

ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನೀವೂ ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿ ಬನ್ನಿ

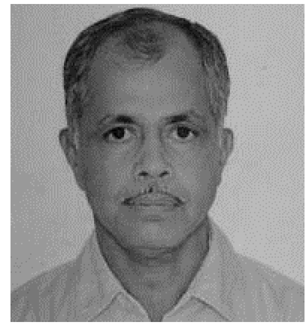

ವೆಂಕಟರಮಣ ಭಟ್, ಕಜೆಹಿತ್ತಿಲು
ಬೆಂಗಳೂರು

ರಾಮನ ಬಂಟ ಹನುಮಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯೇ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೌದು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಎರಡು ಉತ್ತರಗಳುಂಟು. ವಾಲ್ಮೀಕಿ, ತುಳಸಿ, ಕಂಬರ ಪ್ರಕಾರ ಹೌದು; ಆದರೆ ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ದೇಶದ ರಾಮಾಯಣ 'ರೀಮ್ ಕೇರ್' ಪ್ರಕಾರ 'ಅಲ್ಲ'. ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಕ್ರಿ ಪೂ ಕ್ಕೂ ಹಿಂದೆ ಕಾಶಿ ಪುರಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ 3000ಕಿಮಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ದೇಶ. ಅಂದರೆ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರದಷ್ಟು ದೂರ. ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪಕಡಿಮೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ 6ಕೋಟಿ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ 1 1/2 ಕೋಟಿ. ಫ್ರೆಂಚ್ ವಸಾಹತು ಆಗಿದ್ದ ಇದು ಜಗತ್ತಿನ ಅದ್ಭುತಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ 'ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್' ನ ತವರು. ಜಗತ್ತಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಅದ್ಭುತ ನಮ್ಮ ತಾಜ್ ಮಹಲ್ ಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 5 ಲಕ್ಷ ವಿದೇಶೀ ಯಾತ್ರಿಕರು ಭೇಟಿನೀಡಿದರೆ,ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್-ಗೆ ಭೇಟಿನೀಡುವ ವಿದೇಶೀಯಾತ್ರಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ 20 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೀರುತ್ತಿದೆ.

ಈ ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ, ಅಂದರೆ ರಾಜಧಾನಿ ನಾಮ್ ಫೆನ್ ನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇತರ ನಗರಗಳಾದ ಬಾಟಂಬಾಂಗ್, ಪುರ್ ಸತ್, ಬೆಂಗ್ ಮಿಂಚ್, ಬಾಲುಂಗ್, ಕೊಕೋಂಗ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಪುರಾತನ ಅವಶೇಷಗಳು ತುಂಬಿವೆ. ಆದರೆ ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ್ಷಣೆ ದೇಶದ ಉತ್ತರ-ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವ 'ಅಂಕೋರ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪಾರ್ಕ್'. ಈ ಪ್ರಾಂತದ ಹೆಸರೂ, ಪ್ರಾಂತ ಕೇಂದ್ರದ ಹೆಸರೂ, ಈ ಕೇಂದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನದಿ; ಎಲ್ಲದರ ಹೆಸರೂ ಸಿಯಂರೆಪ್.! ಫ್ರೆಂಚ್ ಸರ್ಕಾರ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪಾರ್ಕ್ ನ ಪರಿಧಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಘೋಷಿಸಿದಾಗ 60 ಚ ಮೈಲಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಿದ್ದು ಈಗ 400 ಚ ಮೈಲಿಗೆ ವಿ ಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅಂಕೋರ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪಾರ್ಕ್ ಸಿಯಂರಿಪ್ ಪಟ್ಟಣದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ 5 ಕಿಮಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ದೇವಾಲಯಗಳೂ, ಪ್ರಾಚೀನ ಅವಶೇಷಗಳೂ,ಕೃತಕ ಸರೋವರಗಳೂ, 'ರಾಜಧಾನಿಗಳೂ' ಇವೆ. 'ರಾಜಧಾನಿಗಳು' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಅಂದರೆ 802 ರಿಂದ ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ. ಶ. 1341 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ ಖೇಮರ್ ವಂಶದ ರಾಜರು ಹಲವು ಬಾರಿ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾನುಸಾರ ರಾಜಧಾನಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದೂರ ನಗರಗಳಿಗಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಜಯನಗರದ 4ನೇ ಬ್ಲಾಕ್ ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನ ರಾಜಧಾನಿ ಇದ್ದರೆ, 5ನೇ ಬ್ಲಾಕ್ ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬನದ್ದು, ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಪಸರಿಸಿದ್ದೂ ಇದೆ.

ರಾಜಧಾನಿ ಅಂದರೆ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ಭೂ ಪ್ರದೇಶ, ಇದರ ಸುತ್ತೂ ಅಗಲವಾದ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಕಂದಕ; ಕೋಟೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸ ಬಹುದಾದ ಮಣ್ಣು ಅಥವಾ ಕಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆ; ಒಳಗೆ ಬೃಹತ್ತಾದ ದೇವಾಲಯಗಳು, ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ರಾಜನ ಮಂತ್ರಿ, ಮಾಗಧ, ಸೈನ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿವಾರಗಳ ವಾಸ ಸ್ಥಳ ಇತ್ಯಾದಿ. ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪಾರ್ಕ್ ನ ಎರಡು ರಾಜಧಾನಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವು ಒಂದು. 2ನೇ ಸೂರ್ಯವರ್ಮನ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ (1150) ಎರಡು. 7ನೇ ಜಯವರ್ಮನ್ ಅಂಕೋರ್ ಥಾಮ್. ಇವುಗಳ ಅಂತರ 2ಕಿ.ಮಿ.

****

ಖೇಮರ್ ರಾಜರು ದೂರದ ಭಾವಪುರ, ದ್ವಾರಾವತಿ, ಅನಿಂದಿತಪುರ ಹರಿಹರಾಲಯಗಳಿಂದಲೂ ಆಳಿದ್ದರು.(ಈಗ ಈ ಹೆಸರುಗಳಿಲ್ಲ) 500 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಕಾಲ ರಾಜಕೀಯ ದೃಢತೆ ಕೊಟ್ಟ ಖೇಮರ್ ವಂಶದ 2ನೇ ಜಯವರ್ಮ ಕ್ರಿ ಶ 802ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ 'ಕಾಂಬೋಜ ' ದೇಶ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಎಂದು

ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡ. ಇವನ ನಂತರದ ದೊರೆ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಯಶೋಧರಪುರಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿಕೊಂಡ. ಇದೇ ಮುಂದೆ 'ಅಂಕೋರ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡಿತು.

ಅಂಕೋರ್ ಪದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ನಗರ ಶಬ್ದದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರ ನಗರ ಎಂಬ ಅರ್ಥಹೊಂದಿದೆ. ವಾಟ್ ಎಂದರೆ ಪಗೋಡ. 15ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಕೋರ್ ನ ವಿಷ್ಣು ದೇವಾಲಯ ಬೌದ್ಧ ಮಂದಿರವಾದ ಮೇಲೆ ವಾಟ್ ಪದ ಸೇರಿ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ಎಂದಾಯಿತು. ಆದರೆ ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ಖೇಮರ್ ವಂಶಸ್ಥ 2ನೇ ಸೂರ್ಯವರ್ಮ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮಹಾ ವಿಷ್ಣುವಿನ ದೇವಾಲಯ ಸಮುಚ್ಛಯಕ್ಕೆ.

ಸೂರ್ಯವರ್ಮ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ಅನ್ನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆವಾಸ ಮೇರುವಿನ ಯಥಾಪ್ರತಿಯೆಂದು ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ರೋಮ್ ನ ವೆಟಿಕನ್ ಗಿಂತಲೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಮುಚ್ಛಯವಿದು. ಇದನ್ನು ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಮೂರು ಮಜಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಮೂರನೇ ಮಜಲಿನ 'ಮೇರು'ಗೋಪುರ ನೆಲಮಟ್ಟದಿಂದ 699 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಪಾಯ ಮತ್ತು ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ಲ್ಯಾಟರೈಟ್ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ; ಕಲಾಕೃತಿ, ಭವನಗಳು ಮತ್ತು ಗೋಪುರಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಂದ 50ಕಿಮಿ ದೂರದ ಕುಲೇನ್ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸ್ಯಾಂಡ್ ಸ್ಟೋನ್ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಗಾಧ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ 1500ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಅಷ್ಟು ದೂರದಿಂದ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತರಲಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಕುತೂಹಲದ ವಿಷಯ. ಈ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಿಯಾಂರಿಪ್ ನದಿ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ಮೂಲಕ ಹರಿದು 'ತೋಂನ್ಲ್ ಲೇಸಾಪ್' ಸರೋವರವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬಿದಿರನ್ನು ಕಡಿದು, ತೆಪ್ಪಮಾಡಿ, ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿ, ದಡದಿಂದ ಆನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಗೋಪುರಗಳ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದರು. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ನದಿಯ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂದ್ರವಾಗಿ ಬೃಹತ್ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

ದೇವಾಲಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮೊದಲು ಅದರ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ 1.5 ಕಿಮಿ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ 1.3 ಕಿಮಿ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ 500 ಎಕರೆ ಆಯತಾಕಾರವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಆಯತದ ಒಳ ಭಾಗ ಸುತ್ತಲೂ 656 ಅಡಿ ಅಗಲಕ್ಕೆ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಕಂದಕವಿದೆ. ಈ ಕಂದಕ ನಿರ್ಮಿಸುವಾಗ ತೋಡಿದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮಜಲುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಂದಕವನ್ನು ದಾಟಲು ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲಿನ ಸೇತುವೆಗಳಿವೆ. ವಿಶಿಷ್ಟವೆಂದರೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಈ ದೇವಾಲಯದ ಮಹಾದ್ವಾರ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖವಾಗಿದೆ. ಮಹಾದ್ವಾರ ಮೂರು ಗೋಪುರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ 765 ಅಡಿ ಉದ್ದವಿದೆ. ಮಹಾದ್ವಾರದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಂತಃ ಕಲಹದ ಕುರುಹಾಗಿ ಗುಂಡಿನ ಕಲೆಗಳಿವೆ.

ಸೂರ್ಯವರ್ಮನ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದ ಈ ಸಂಕೀರ್ಣ 370 ಎಕ್ರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ 40 ಎಕ್ರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ದೇವಾಲಯವಿದ್ದು ಮಿಕ್ಕುಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಗರ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ವಿಶಾಲ ಬೀದಿಗಳ ಕುರುಹನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹಂಪಿಯ ಬಜಾರ್ ಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ಮಹಾದ್ವಾರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು,ಕೃತಕ ಸರೋವರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಸರೋವರಗಳನ್ನು ದೇವಾಲಯದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲಿ, ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ದೇವಾಲಯದ ಗೋಪುರಗಳ ಸಂದಿಯಿಂದ ಸೂರ್ಯೋದಯ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜನ ಜಮಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಬೆಳಗ್ಗೆ 5.30 ಗೆ ಹೋದರೂ ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಜಾಗಗಳೆಲ್ಲ ಭರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಸರೋವರದ ಹತ್ತಿರ ನಿಂತರೆ ಗೋಪುರದ ಮೂಲಕ ಒಬ್ಬ ಸೂರ್ಯ; ಸರೋವರದ ಒಳಗಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸೂರ್ಯ ಮೂಡಿ ಬಂದಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ನೀರುತುಂಬಿಸಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಕಾಣಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವನ್ನು ದಾಟಿ ನಡೆದರೆ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ದೇವಾಲಯದ ಮೊದಲ ಪ್ರಾಕಾರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು. ಮೂರು ಮಜಲುಗಳೂ ಪ್ರಾಕಾರಗಳಿಂದ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾಕಾರವೂ, ಚೌಕಾಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದು ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುದೊಡ್ಡ ಗೋಪುರಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಮೂರನೇ ಮಜಲಿನಲ್ಲಿ 5 ಗೋಪುರಗಳಿದ್ದು,ಐದನೇ ಗೋಪುರ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದ್ದಿದ್ದು, ಮಜಲಿನ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಮಧ್ಯ ಗೋಪುರದ ಕೆಳಗೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅಗಾಧ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಈಗ ಬುದ್ಧನ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಮಹಾದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಾಕಾರ ನೆಲಮಟ್ಟದಿಂದ ಸುಮಾರು15 ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ಪ್ರಾಕಾರದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಒಳ ಹೊಕ್ಕು ನಿಂತರೆ; ಎದುರಲ್ಲಿ ಎಡಕ್ಕೂ ಬಲಕ್ಕೂ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ 1000ಅಡಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಿನ ಶಿಲ್ಪಕಲಾಕೃತಿಗಳಿವೆ. ಬಲಕ್ಕೆ 1000ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನೂ ಎಡಕ್ಕೆ 1000ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಗಳನ್ನೂ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಇಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತೂ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ನೆರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನುಳಿದ ದಿಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಾಕಾರಗಳಲ್ಲೂ 2000ಅಡಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸುಮಾರು 8 ಅಡಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ,ಉಬ್ಬು ಶಿಲ್ಪಗಳಿವೆ. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಎಡಕ್ಕೆ ಈ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ 2ನೇ ಸೂರ್ಯವರ್ಮನ ಸೈನ್ಯದ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಕುಲಂಕುಶವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ; ಬಲಕ್ಕೆ ರೌರವ ನರಕದ ಕ್ರೂರ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕೊರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಮಥನ,ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ರಾಕ್ಷಸ ಸಂಹಾರ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನ ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ದೇವಾಸುರರ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಶಿಲ್ಪಗಳೆಂದರೆ ಭೀಷ್ಮನ ಶರಶಯ್ಯೆ, ಕರ್ಣನ ರಥ ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಹೂತಿರುವುದು, ಎದುರಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನ ಮತ್ತು ಅವನ 4 ಕೈಗಳ ಸಾರಥಿ! 10ತಲೆಯ ರಾವಣ ಕೈಲಾಸವನ್ನು ಎತ್ತುವ ಪ್ರಯತ್ನ, ತುಂಟ ಬಾಲಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿರುವುದು, ಸಾವಿನ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ವಾಲಿಯ ಸುತ್ತ ರೋಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಪಿ ಸೈನ್ಯ, ಸೂರ್ಯವರ್ಮನು ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಸೈನ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವುದು, ಯಮ ಕೋಣನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ನ್ಯಾಯ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರುವುದು, ನರಕದ ದೃಶ್ಯಗಳು, ಸಮುದ್ರ ಮಥನದಲ್ಲಿ ರಾವಣನು ವಾಸುಕಿಯ ತಲೆಯನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು, ಹನುಮಂತನ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಬಾಣಹೂಡುತ್ತಿರುವ ರಾಮ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಈ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುಹಾಕದೆ ಮುಂದಿನ ಮಜಲುಗಳಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದಲೇ ಏರಲು ಮೂರು ದೊಡ್ಡದಾದ ದ್ವಾರಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿ ಸುಂದರವೂ ದೊಡ್ಡದಾಗಿಯೂ ಇವೆ. ಎರಡನೆಯ ಮಜಲಿನ ಪ್ರಾಕಾರವೂ ಬೃಹತ್ತಾಗಿದ್ದು ಅಪ್ಸರಾ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಭಿನ್ನ ಕಲಾಕೃತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಂಗಣವನ್ನು ದಾಟಿ, ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತುವಂತೆ ಮೆಟ್ಟಲುಗಳನ್ನೇರಿ ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಮಜಲಿಗೆ ಏರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರನೇ ಮಜಲು ಏರಿ ಅದರ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಮೇರು ಪರ್ವತದ ಪ್ರತೀಕ, 5 ಗೋಪುರಗಳ ದೇವಾಲಯ ಅವಾಕ್ಕಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ಏನು ನೋಡಬೇಕು, ಏನು ಮಿಸ್ ಆಯಿತು ಅನ್ನುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಗಳದಿಂದ ಗೋಪುರಗಳ ತುದಿಗೆ ಹತ್ತಲು, ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಿಂದ 50ಡಿಗ್ರಿಯಷ್ಟು ನೇರವಾದ ಮೆಟ್ಟಲುಗಳಿವೆ.ನಾವು ಪೂರ್ವದ ಕಡೆಯಿಂದ ಮೇಲೇರುತ್ತಿದ್ದಾಗ; ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವರು ಭಯ ಮಿಶ್ರಿತ ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಚೀರುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಮೆಟ್ಟಲುಗಳಿಗೆ ಆದರಿಸುವಂತೆ ಕೈತಾಂಗು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರನೇ ಮಜಲಿನಿಂದ 220 ಅಡಿ ಅರ್ಥಾತ್ 22 ಮಹಡಿಗಳ ಎತ್ತರವಿರುವ ಈ " ಮೇರು ಪರ್ವತ"ದ ಮೇಲೇರಿ ಕೆಳಸ್ತರದ ಮಜಲುಗಳು, ಗೋಪುರಗಳು, ಹೊರಗಿನ ಕಂದಕ, ದೂರದ ಕಾಡುಗಳು ಮತ್ತು ಅವಶೇಷಗಳ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಸುತ್ತುನೋಟ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮೀಯರಿಗೆ 'ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನೀವೂ ಒಂದು ಬಾರಿ ನೋಡಿ ಬನ್ನಿ' ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ 37000 ಮಂದಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರಂತೆ. ಲಂಡನ್ ನಲ್ಲಿ 40000 ಮಂದಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ 10ಲಕ್ಷ ಜನ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿವಾಕರ ಪಂಡಿತನಿಗೂ ಒಂದು ಸ್ಮಾರಕ, ಸಮುಚ್ಛಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಇವ(1040-1120) ಸೂರ್ಯವರ್ಮನ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ ದೇವರಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ದೇಶದ ಉತ್ತರದ ದೇವಾಲಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈತ ರಾಜ ಪುರೋಹಿತನೂ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ- ಹರ್ಷವರ್ಮ-2, ಜಯವರ್ಮ-6, ಧರಣೀಂದ್ರವರ್ಮ-1 ಮತ್ತು ಸಾಹಸಿ 2ನೇ ಸೂರ್ಯವರ್ಮ ಇವರುಗಳ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ. ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದೇವಾಲಯದ ವಾಸ್ತು ಶಿಲ್ಪಿಯೂ ಇವನೇ.

******

ಸೂರ್ಯವರ್ಮನ ಮರಣಾನಂತರ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ತ್ರಿಭುವನಾದಿತ್ಯವರ್ಮ ಎಂಬಾತ ಕಸಿದುಕೊಂಡು 1177ರ ವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯವಾಳಿದ. ಇವನನ್ನು 'ಛಾಮ್ ದೇಶ'ದ ದೊರೆ(ಈಗಿನ ವಿಯಟ್ನಾಂ) ಮತ್ತು ಸ್ವಜನರು ನೌಕಾ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿ, ಕೊಂದು, ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನ್ನು ಅಗ್ನಿಗೆ ಆಹುತಿ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಇವರೊಂದಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹೋರಾಡಿ, ಸೋಲಿಸಿ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಅಸಾಧಾರಣ ಪೌರುಷದ ಖೇಮರ್ ರಾಜಪುರುಷನೇ 7ನೇ

ಜಯವರ್ಮನ್. ಜನಾನುರಾಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿ ಇನ್ನೆಂದೂ ಕಾಣದಂತೆ ನಡೆಯಿತು. ನೌಕಾ ದಾಳಿಗೆ ಜಗ್ಗದ ರಾಜಧಾನಿ 'ಅಂಕೋರ್ ಥಾಮ್' ನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ.

ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣದ ವೇಳೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಗರೀಕ ಜೀವನ ನೋಡುವ ದೃಷ್ಠಿಯಿಂದ, ಗೈಡ್ ಗೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಆತ 10ಕಿಮಿ ದೂರ ಮಣ್ಣು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದು. "ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಡಾಂಬರಾಗಿದ್ದರೆ ಇದು ಮಾತ್ರ ಯಾಕೆ ಹೀಗಿದೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ಗೈಡ್ 'ಇದು 1000 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಜಯವರ್ಮನಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣವಾದ ರಸ್ತೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಿದ್ದರೂ ಯುನೆಸ್ಕೊ ಪರವಾನಿಗೆ ಬೇಕು' ಎಂದ. ಈತ ರಾಜ್ಯದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ 102 ಆರೋಗ್ಯ ಶಾಲಾ (ಆಸ್ಪತ್ರೆ)ಗಳನ್ನೂ, ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೆ 121 ತಂಗು ದಾಣಗಳನ್ನೂ ಬೃಹತ್ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿದ. ತನ್ನ ಗುರು, ತಾಯಿ, ತಮ್ಮಂದಿರ ಸ್ಮಾರಕ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ. ಅಂಕೋರ್ ಥಾಮ್ ನ ಮುಖ್ಯ ದೇವಾಲಯ ಬಯಾನ್ ಬುದ್ಧನಿಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿದೆ. ಇವನು ಬೌದ್ಧಧರ್ಮಿ.

ಅಂಕೋರ್ ಥಾಮ್, ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನಿಂದ 2 ಕಿಮಿದೂರದಲ್ಲಿದ್ದು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬೃಹತ್ತಾಗಿದೆ. 3 ಕಿಮಿ ಉದ್ದ, 3ಕಿಮಿ ಅಗಲ ಅಥವಾ 900 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ವಿಜಯನಗರದ 7 ಸುತ್ತಿನ ಕೋಟೆಯ ಹಾಗೆ ಅಂಕೋರ್ ಥಾಮ್ ಗೆ 5 ಸುತ್ತಿನ ಕವಚವಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಆವೃತದಲ್ಲಿ ರಾಜ ಮತ್ತು ಅವನ ಪರಿವಾರ ವಾಸವಿತ್ತು. 5ನೇ ಆವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಜಲಾಶಯಗಳು, ಕೊಳಗಳು ಇವೆ. ಇದರ ಇನ್ನೊಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆಂದರೆ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ 4 ಮತ್ತು 5 ನೇ ಹಾಗೂ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ಆವೃತ್ತಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಕಂದಕಗಳಿವೆ. ನೌಕಾದಾಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಹೊರವಲಯದ ಕಂದಕಕ್ಕೆ 15 ರಿಂದ 20ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಕೋಟೆಯೂ ಇದೆ.

ಇದರ ದಕ್ಷಿಣದ ಮಹಾದ್ವಾರದ ಗೋಪುರದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಕಿರೀಟ ಹೊತ್ತ ಮುಖಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ ಪುರುಷನ ಈ ಮುಖಗಳ ಮೂಲ ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇದು ಲಭ್ಯವಿರುವ 7 ನೇ ಜಯವರ್ಮನ ಇತರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೋಲುತ್ತದೆ.ಸಿಯಂರೆಪ್ ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾದ ಜಯವರ್ಮನ ಮೂರ್ತಿಯ ಮುಖಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇ ಇಲ್ಲ.ಇದರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಗೂಢ ಮುಗುಳ್ನಗೆ ಇದೆ.ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಏಶ್ಯಾದ ಮೊನಾಲಿಸ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಅಂಕೋರ್ ಥಾಮ್ ನ 'ಬಯೋನ್' ಈಗಿನ ಆರ್ಕಿಟೆಕ್ಟ್ ಗಳೂ ನೋಡಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ. 216 ಭಾರೀ ಗಾತ್ರದ ಮುಖಗಳು, 56 ಗೋಪುರಗಳು, 2ಪ್ರಾಕಾರಗಳು ಭಾರೀ ಗಾತ್ರವಿದ್ದು ಗರ್ಭಗುಡಿ ಅಥವಾ ದೇವಾಲಯದ ಮಧ್ಯದ ಅಸಂಖ್ಯ ಕೋಣೆಗಳು, ಅದರ ರಚನೆ, ಧುತ್ತೆಂದು ನೆಲ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಮುಖಗಳು, ಮೈ ನವಿರೇಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯ 11000 ರ ಶಿಲಾ ಶಿಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಅಂದಿನ ಜನಜೀವನವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿವೆ. ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ, ಜಯವರ್ಮನ ನೌಕಾ ಕದನ, ಎತ್ತಿನ ಬಲಿ, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ದೃಶ್ಯಾವಳಿ, ಜಟ್ಟಿ ಕಾಳಗಗಳ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಕೋಳಿ ಕಟ್ಟ' ಅಥವಾ 2 ಕೋಳಿಗಳ ಕಾಲಿಗೆ ಹರಿತ ಚಾಕುವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅವೆರಡನ್ನು ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ಬಿಡುವ ಒಂದು ಜಾನಪದ ಜೂಜಾಟವಿತ್ತು. ಇದರ ನೊಣಂಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬಯೋನ್ ಗೋಡೆಯೊಂದರ ಮೇಲೆ ನೋಡಬಹುದು. ಜೂಜಿಗೆ ಬಾಜಿ ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವುದು ಚೀನಿಗಳೆಂದು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಲ್ಪಗಳು ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನಷ್ಟು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಂಕೋರ್ ಥಾಮ್ ನೊಳಗೆ ಬಪುವಾನ್ ಅರಮನೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಂಪಿಯ ಮಹಾನವಮಿ ದಿಬ್ಬದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದ್ದ 300 ಮೀಟರಿನ ದಿಬ್ಬ(ಇದರ ಗೋಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆನೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಯಲಾಗಿದೆ). ಇನ್ನೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ದೇವಾಲಯಗಳೂ, ಕಟ್ಟಡಗಳೂ ಇವೆ. ತುಂಬಾ ನಡೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅಂಕೋರ್ ಥಾಮ್ ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸಬಹುದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಶೂಸ್ ಅನ್ನು ಪ್ರವಾಸದ ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಖರೀದಿಸಿ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ.

*****

ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಸ್ಮಾರಕಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ 14 ದೇಶಗಳು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿವೆ. 1986 ರಿಂದ ಭಾರತ ಇದರ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಂದಿನ ವಿದೇಶಾಂಗ ಸಚಿವ ಶ್ರೀ ದಿನೇಶ್ ಸಿಂಗ್ ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಧಾನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಇತ್ತು. 2004ರಿಂದ ಅಂಕೋರ್ ಥಾಮ್ ನ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈಗಿನ ಯೋಜನೆಯ ಪಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಗಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಿದ್ದು 2004 ರಿಂದ 2014 ಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಹಾಗೂ 34.16 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳ ಬಂಡವಾಳ ಹೊಂದಿದೆ. ಈಗ ಭಾರತದ ಆರ್ಕಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಸರ್ವೆ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (ASI) ಟೀಮಿನ ಮುಖಂಡತ್ವ ಶ್ರೀ ಸೂದ್ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೊಂದಿಗೆ ಇನ್ನು 3

ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದು, ಇವರಿಗೆ ಕಾರು ವಸತಿ ಮತ್ತು 25 ಮಂದಿ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಸರಕಾರ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅವಶೇಷದ ಪುನರ್ ನಿರ್ಮಾಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿವಹಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಯುನೆಸ್ಕೋ ವಹಿಸಿ ಅದರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

******

ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನ ದೇವಾಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆದು ನಿಂತಿರುವ ಬೃಹದಾಕಾರದ ಮರಗಳ ಚಿತ್ರ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ.ಇದು 'ತಾ ಪ್ರಾಮ್' ದೇವಾಲಯ ಸಮುಚ್ಚಯದ್ದು. ತಾ ಪ್ರಾಮ್ ನ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ೭ನೇ ಜಯವರ್ಮ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಗೌರವಾರ್ಥ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ತಾಯಿಯನ್ನು ಹೋಲುವ ಮೂರ್ತಿ ಇರಿಸಿ,ಪ್ರಜ್ಞಾಪರಮಿತ(ಸರಸ್ವತಿ) ದೇವಾಲಯ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದ. ಬೇರೆ ಮಂದಿರಗಳ ಮೇಲೆ ಮರಗಳು ಬೆಳೆದಿದ್ದರೂ; ಇಲ್ಲಿಯ ನೋಟ ಮಾತ್ರ ಭೀಬತ್ಸವಾಗಿದೆ. ಗಿಡುಗ ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಅವುಚಿ ಹಿಡಿದಂತೆ,ಮರಗಳ ಬೇರುಗಳು 'ತಾ ಪ್ರಾಮ್' ಸಮುಚ್ಚಯದ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಹಿಡಿದಿವೆ. ಮರಗಳ ಬೇರುಗಳು, ಗೋಡೆಗಳ ಒಳಗೆ- ಹೊರಗೆ ಸೇರಿ; ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ- ಮರ, ಮರಕ್ಕೆ- ಕಟ್ಟಡ, ಆಧಾರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

"ಈ ಮರಗಳನ್ನು ಯಾಕೆ ಕಡಿದಿಲ್ಲ?" ಅಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಸೂದ್ ಅವರು "ಯಾವುದೇ ಮರ ಇಲ್ಲಿ ನೂರು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಪುರಾತತ್ವದ ದರ್ಜೆ ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದರು. ಇಲ್ಲಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯದೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅದರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಗುಣಾನುಸಾರ ಬಿಡುವ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದಿದ್ದು ಫ್ರೆಂಚರು. ಆರ್ಕಿಯಾಲಾಜಿಕಲ್ ಸರ್ವೆ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ(ASI) ತಾ ಪ್ರಾಮ್ ದೇವಾಲಯದ ಪಾರ್ಶ್ವವೊಂದರ ನಾಲ್ಕು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಶ್ರೀ ಸೂದ್ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಸೂರ್ಯವರ್ಮನ ಗುರು ದಿವಾಕರ ಪಂಡಿತ ಒರಿಸ್ಸಾ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಬಂದವನು.

*****

ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ 1986 ರಿಂದ 1993 ರ ವರೆಗೆ ನಡೆದ ಅಂತರ್ ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ನರಮೇಧದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲೇ ಬೇಕು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಒಟ್ಟು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯಾದ 7.5 ಮಿಲಿಯ ಜನರಲ್ಲಿ 30% ಜನರ ವಧೆಯಾಯಿತು. ಪೊಲ್ ಪೊಟ್ ಎಂಬ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ತನ್ನ ಖೆಮರ್ ರೂಜ್ ಪಾರ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಈ ನರಮೇಧ ನಡೆಸಿದ. ತನ್ನ ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದವರನ್ನು ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ನಗರ ವಾಸಿಗಳನ್ನು - ವೃದ್ಧರು ಮಕ್ಕಳು ಎಂದು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಮ್ಯೂನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಅಂಗಡಿ, ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಲಾಯಿತು. ಪರ ಭಾಷೆ ಕಲಿತವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾಯಿತು. 180ಗ್ರಾಂ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಎರಡು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕೊಡಲಾಯಿತು. 10 ವರ್ಷದ ಬಾಲಕರನ್ನು ಖೇಮರ್ ರೋಜ್ ಸೈನಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ವಿರೋಧಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಿಸಿದ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 6 ಗಂಟೆ ಯಿಂದ ರಾತ್ರೆ 10 ಗಂಟೆವರೆಗೆ ದುಡಿಯಲಾರದವರನ್ನು ಬಡಿದು ಸಾಯಿಸಲಾಯಿತು.

ಸಿಯಾಂರಿಪ್ ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೋಟೇಲ್ ಬಳಿ ಒಂದು ಬುದ್ಧ ವಿಹಾರದ ಬಳಿ ನರಮೇಧಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರ ಅವಶೇಷಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ನರಮೇಧ ನಡೆಸಿದ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಕಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಫೀಲ್ಡ್ಸ್ ಅಂತಾರೆ. 1993 ರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ ಯುದ್ಧಕೊನೆಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಈ ಬುದ್ಧ ವಿಹಾರ ಮತ್ತು ಇದರ ಪಕ್ಕದ ಹಿತ್ತಿಲು ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ತಲೆಬುರುಡೆಗಳೂ, ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳೂ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು ದೊರೆಯಿತು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ತೂಪದೊಳಗಿಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ಲಾಸ್ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ ಸ್ಮಾರಕ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಮಾರಕದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಎಲುಬುಗಳನ್ನು ರಾಶಿಯಾಗಿ ಪೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಮಾರಕ ಫಲಕದಲ್ಲಿ "ಯಾತ್ರಿಕರೇ ನೀವು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಮೂಳೆಗಳು ಪಕ್ಕದ ಗದ್ದೆಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು. ಇದು ಕ್ರೂರ ಪೋಲ್ ಪೋಟ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಡಿದ ಮುಗ್ಧ ನಾಗರೀಕರದ್ದಾಗಿದೆ. ಹುಚ್ಚ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಜಗತ್ತು ಮೂಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕನಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಬಲಿಯಾದ ಮುಗ್ಧ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಗೌರವಯುತವಾದ ಸ್ಮಾರಕ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸ್ಮರಿಸಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ.ಈಗ ಈ ಆತ್ಮಗಳ ಸಾಂತ್ವನಕ್ಕಾಗಿ ದೇಣಿಗೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆವು".

ನಮ್ಮನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ದುಗೈಡ್ ನಮ್ಮ ಪಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ದೂರ ನಿಂತಿದ್ದ. "ಯಾಕೆ ನೀನು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ" ಎಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಉತ್ತರಿಸಲು ಹೋದವ ಗದ್ಗದಿಸಿದ. ನಾವೂ ಮುಂದುವರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದೆರಡು ತಾಸಿನ ನಂತರ, " ನನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಂದಿರ ಬುರುಡೆಗಳು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರಬಹುದು. ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ತಿಳಿದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಜ್ಜಿ ರೋಧಿಸದೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ." "ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾವಿ ನೋಡಿದ್ದಿರಲ್ಲ, ಅದರ ಸಮೀಪ ಕೈ

ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದು ಸರದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬನ ನಂತರ ಒಬ್ಬನನ್ನು, ಹಿಂದಿನವರಿಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಬಾವಿ ಕಟ್ಟೆಯ ಕರೆಗೆ ಕರೆತಂದು ಸುತ್ತಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆಯ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ತಲೆ ಒಡೆಯುವ ಶಬ್ದದೊಂದಿಗೆ ಆತ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿ ಬಾವಿಯೊಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ". ಎಂದ. ಪೊಲ್ ಪೊಟ್ ನ ಕಾಟ ತಾಳಲಾರದೆ ಪಕ್ಕದ ವಿಯಟ್ನಾಂ ದೇಶ ದಾಳಿ ನಡೆಸಿ ಅವನನ್ನು ಮತ್ತು ಅವನ ಕೆಲವೇ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಕಾಡಲ್ಲಿ ತಲೆ ಮರೆಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು ಮತ್ತು ಅವನು ನಿಗೂಢವಾಗಿ ಸತ್ತ.

*****

ಭಾರತದಂತೆ ವಿಗ್ರಹ ಚೋರರ ಪಿಡುಗು ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಪೂರ್ತಿ ಹರಡಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಚೋರರು, ಆಲ್ಬಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಗ್ರಹಗಳ ಫೋಟೋ ತೋರಿಸಿ, ವ್ಯಾಪಾರ ಕುದುರಿಸಿ, ನಂತರ ಅದನ್ನು ಕದ್ದು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಡೆಲಿವರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ!. ಇದು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ಇಡೀ ಗೋಡೆಯನ್ನು ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ತಂದು ಮಾರಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ದೇವಾಲಯವೊಂದರಿಂದ 32 ಕೈಗಳಿರುವ ಲೋಕೇಶ್ವರನ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಕದಿಯಲಾಯಿತು. 70 ಅಡಿ ಉದ್ದ ಮತ್ತು 10 ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಜೋಡಿಸಿ ಹೆಣೆಯಲಾದ ಮೂರ್ತಿ ಇದು. ಎಲ್ಲಾ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಲಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕಳ್ಳರು ಸಿಕ್ಕಿಬಿದ್ದರು. ಪುರಾತನ ಕಲಾ ಕೃತಿಯ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇದರ ಖರೀದಿದಾರರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸದ ಹೊರತು ಈ ಪಿಡುಗನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ. ದುಃಖ ದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಮುಖಗಳು ಉಬ್ಬಿದ್ದರೆ ಆ ಉಬ್ಬುಗಳನ್ನೇ ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ಒಡೆದು ಕದ್ದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮೂಲ ಕಲಾಕೃತಿಗಳು ನೋಡಲಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರೂಪವಾಗಿವೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ವಿಗ್ರಹ ಕಳ್ಳತನದ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಚ್ಚೆತ್ತುಕೊಂಡಿದೆ.

*****

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ 'ರೀಮ್ ಕೇರ್ 'ನ ಹನುಮಂತನ ವಿಭಿನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ತುಸು ಮುಜುಗರಕ್ಕೀಡುಮಾಡಬಹುದು. ಕಪಿ ಸೈನ್ಯ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವ ಸಂದರ್ಭ, ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಕಾಣೆಯಾಗ ತೊಡಗಿದವು. ಮತ್ಸ್ಯಕನ್ಯೆಯರ ತಂಡ ಈ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ನೋಡಿ, ಹನುಮಂತ ಅವರ ಮುಂದಾಳು ಮತ್ಸ್ಯಕನ್ಯೆ 'ಸುವನ್ನ ಮಚ್ಛೆ'ಯನ್ನು ದಂಡಿಸ ಹೊರಟ. ಜಗಳದ ಮಧ್ಯೆ ಆಕೆ ಹನುಮಂತನಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತೆಯಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರೇಮಿಗಳಾದರು.ಸೇತುವೆ ಕಾರ್ಯ ಅನಿರ್ಭಾದಿತವಾಯಿತು. ಮತ್ಸ್ಯಕನ್ಯೆ ಗಂಡು ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ನಾಟ್ಯ, ನಾಟಕ, ಜನಪದ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆಗಳು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಮನನ್ನು 'ಪ್ರಾರಾಮ್' ಎಂತಲೂ ಸೀತೆಯನ್ನು 'ನಾಂಗ್ ಸಿಡಾ' ಅಂತಲೂ ಲಂಕೆಯನ್ನು 'ಲೊಂಕಾ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತೋಟ್ಸ್ ಕಾನ್ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರಾವಣನ ಹತ್ತು ತಲೆಗಳು ಒಂದರ ಬದಿಗೆ ಒಂದಾಗಿಲ್ಲ; ಅವುಗಳು ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ನಿಂತಿವೆ. ಒಂದಂತೂ ನಿಜ-'ರೀಮ್ ಕೇರ್' ನಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣದ ಆದರ್ಶಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ, ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂದ ಹಾಗೆ ಸುವನ್ನ ಮಚ್ಛೆ ರಾವಣನ ಮಗಳು!.

*****

ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರು ಭಾರತ. ಆದರೆ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿ.ಶ.1400ರ ತನಕ ಶಿವ ವಿಷ್ಣು, ಕೃಷ್ಣರನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ನಂತರ ಬೌದ್ಧ ಮತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತವಾಗಿದ್ದು ಕ್ರಮೇಣ ಇದು ತನ್ನದೇ ಆದ 'ಖೇಮರ್' ಭಾಷೆಗೆ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದಿ, ಸ್ವಂತ ಲಿಪಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ. ಶಾಸನಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಗುಣಮಟ್ಟ ನೋಡಿ, ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು 'ಇದನ್ನು ಭಾರತದಿಂದ ಬರೆಸಿ ತಂದಿರಬೇಕು' ಎಂದು ಸಂಶಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ಸಂಶೋಧನೆ, ಹೆನ್ರಿ ಮಾಹುತ್ ಎಂಬ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಂಶೋಧಕ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ಯಾವತ್ತೂ ಅಂಕೋರ್ ಜನರಿಂದ ಮರೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ನಡೆದಿವೆ. ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ ಕೊಲಂಬಸ್ ಹೇಗೆ 'ಅಮೇರಿಕವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದನೋ' ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆನ್ರಿ ಮಾಹುತ್ ನು ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನ್ನು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದನು.

*****

ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ಗೆ ಹೋಗಲು ಹಿಂದಿನಷ್ಟು ಪರದಾಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್ ಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ

ವಿಮಾನ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. 3 1/2 ಘಂಟೆ ಪ್ರಯಾಣ. ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್ ನಿಂದ ಸಿಯಾಂರಿಪ್ ಗೆ ವಿಮಾನ ಬದಲಾಯಿಸಿ 45 ನಿಮಿಷ ಪ್ರಯಾಣ. ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್ ನಿಂದ ಈ ಪ್ರಯಾಣ ದುಬಾರಿ ಎನಿಸಿದರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಅಥವಾ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದು 7 ಘಂಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಾಕ್ ಥಾಯ್ಲೇಂಡ್ ನಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಗಡಿ ಪೊಯ್ ಪೊಟ್ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇಮಿಗ್ರೇಶನ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಇಲ್ಲಾ ಬಸ್ಸಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಇಮಿಗ್ರೇಶನ್ ನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸಮಯ ವ್ಯಯವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ 45 ನಿಮಿಷಗಳ ವಿಮಾನ ಕೊಂಚ ದುಬಾರಿ. ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಸಿಯಾಂರಿಪ್ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶ 6 ಕಿಮಿ ದೂರದಲ್ಲಿದೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಗಳಲ್ಲಿ 7 ಡಾಲರ್ ಮತ್ತು ಟುಕ್ ಟುಕ್ ಗಳಲ್ಲಿ 5 ಡಾಲರ್ ವೆಚ್ಚ. ಟುಕ್ ಟುಕ್ ಇಲ್ಲಿನ ಆಟೋ ಗಳ ಹೆಸರು. ಸಿಯಾಂರಿಪ್ ಪಟ್ಟಣ ನದಿಯ ಎಡ ಬಲಗಳಲ್ಲಿ 4 ಕಿಮಿ ಉದ್ದ 3ಕಿಮಿ ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹರಡಿದೆ. ಸಿಯಾಂರಿಪ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅತಿಥಿ ಗೃಹ, ಬಜೆಟ್ ಹೋಟೇಲ್ ಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು 5 ಸ್ಟಾರ್ ಹೋಟೇಲ್ ಗಳು ಬೇಕಷ್ಟಿವೆ.

ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಕ್ಕೆ ವೀಸಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲೇ ಇದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸರಳ ವಿಧಾನವೂ ಇದೆ. ಸಿಯಾಂರಿಪ್ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಲೇ ತೆಂಗು, ಗೇರು, ಅಡಿಕೆಯ ಮರಗಳು ಮತ್ತು ಧೂಳು ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕ, ಗೋವಾ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತವೆ. ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ರಾಜಧಾನಿ ನಾಮ್ ಫೆನ್ ನಿಂದ ನದಿಯ ಮೂಲಕ ಫೆರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಊಟ ತಿಂಡಿಗಳಿಗೆ ಉಳಿದುಕೊಂಡ ಹೋಟೇಲ್ ಗಳಿಗಿಂತಲೂ 'ನೈಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್' ಪ್ರದೇಶ ಉಳಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಊಟ ತಿಂಡಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಅಪ್ಪಟ ಭಾರತೀಯ ಪಂಜಾಬಿ ಊಟ, ಮಸಾಲೆ ದೋಸೆ, ಇಡ್ಲಿ ಮುಂತಾದವು ದೊರೆಯುವ ಹೋಟೇಲ್ ಗಳೂ ಇವೆ. ಇವನ್ನು ಭಾರತೀಯರು, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶಿಗಳು, ವಿಯಟ್ನಾಂ ದೇಶಿಗರು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದನೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಇವರು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಿಂದ ಹಾಲಿನ ಪುಡಿಯನ್ನು ಆಮದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಂತರಿಕ ಗಲಭೆಯಿಂದ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಚೇತರಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇಶವಾದರೂ ಸಿಯಾಂರಿಪ್ ನಲ್ಲಾಗಲೀ, ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪಾರ್ಕ್ ನಲ್ಲಾಗಲೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು

ಪೀಡಿಸುವ ಬಿಕ್ಷುಕರಾಗಲೀ ಅಂಗಡಿಗಳ ಬಳಿ ಕಸದ ರಾಶಿ, ಗಲೀಜು,ಗಬ್ಬು ವಾಸನೆಯಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಸರ್ಟಿಫೈಡ್ ಗೈಡ್ ಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಾರೆ.ದಿನವೂ ಗೈಡ್ ಬದಲಾವಣೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲಿಯ ಗೈಡ್ ಗಳು ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಹಿನ್ನಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದು; ಇವರಿಂದ ಇಡೀ ಕಾಂಬೋಡಿಯಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿಯ ವಿವರಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.ನೈಟ್ ಕ್ಲಬ್ ಗಳೂ, ಮಸಾಜ್ ಪಾರ್ಲರ್ ಗಳೂ ಹೇರಳವಾಗಿವೆ.

*****

ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಸಯಾಂರಿಪ್ ನಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಗೆ ಮೊದಲು ಭೇಟಿನೀಡುವುದು ಉತ್ತಮ.ಇಲ್ಲಿ ಅಂಕೋರ್ ವಾಟ್ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪಾರ್ಕ್ ನ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಫೆಬ್ರವರಿ ತನಕ ತಂಪು ಹವೆ ಇದ್ದು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಅತಿಯಾಗಿ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ.

****

ಚಲನಚಿತ್ರ, ಮೋಡೆಲ್ ಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪಾರ್ಕ್ ಗೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ದುಬಾರಿಯಲ್ಲದ ಭಾವಚಿತ್ರ ವಿರುವ ಪಾಸ್ ಖರೀದಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. 40 ಡಾಲರ್ ಗೆ 7 ದಿನ ಅವಧಿಯ ಪಾಸ್ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ 3 ದಿನ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಪಾರ್ಕನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಬಹುದು.ಗೈಡ್ ಚಾರ್ಜ್ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಹಂಪಿಯಷ್ಟೆ-$25.ಯೂರೋಪಿನಷ್ಟು ದುಬಾರಿ ಅಲ್ಲ. ಪಂಜಾಬಿ ಊಟ ಬೆಂಗಳೂರಷ್ಟೂ ದುಬಾರಿಯಲ್ಲ!. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ನಿಂದ ನವೆಂಬರ್ ತನಕ ಸಣ್ಣ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಪ್ರವಾಸಿ ಋತು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2 ಯಿಂದ 4 ಘಂಟೆವರೆಗೆ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಿಂದ

ಕಾಂಬೋಡಿಯಾ ಕೇವಲ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಅವಶೇಷಗಳ ನಾಡು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರಿಯರ ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೂ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದಂತಿದೆ. ಚಾರಣ, ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಣೆ, ಜಲ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಏಷ್ಯಾದ ದೊಡ್ಡ ಸರೋವರಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ 'ಟೋನ್ ಲೇ ಸಾಪ್'- ಸಿಯಂರೆಪ್ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 120ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪ

ವರ್ಗಗಳ ಹಕ್ಕಿಗಳೂ, 200ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೀನಿನ ಪ್ರಭೇದಗಳೂ, ಓಟ್ಟರ್, ಮೊಸಳೆ, ಆಮೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಜೀವ ಸಂಕುಲವಿದೆ.

ಈ ಸರೋವರದಿಂದ,ನೀರು, 'ಟೋನ್ ಲೇ ಸಾಪ್ ನದಿ'ಯ ಮೂಲಕ ಹರಿದು,200ಕಿಮಿ ದೂರದಲ್ಲಿ, ನಾಮ್ ಫೆನ್ ಬಳಿ, ಮೀಕಾಂಗ್ ನದಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ನೀರು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರಿದಾಗಿ, ಸರೋವರ ಕೇವಲ 3000 ಚ. ಕಿಮಿ.ಗೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ 'ಟೋನ್ ಲೇ ಸಾಪ್' ಸರೋವರ, ಜಲ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಸಾಧಾರಣ ನಿಯಮವೊಂದರಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೀಕಾಂಗ್ ನದಿಗೆ ಮುಂಗಾರು ನೀರಲ್ಲದೆ, ಹಿಮಾಲಯದಿಂದ ಹಿಮ ಕರಗಿದ ನೀರೂ ಸೇರಿ, ನದಿ ಉಬ್ಬಿಬಿಡುತ್ತದೆ, ಈ ಉಬ್ಬಿದ ನೀರು,'ಟೋನ್ ಲೇ ಸಾಪ್ ನದಿ'ಯ ಹರಿವಿನ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನುಗ್ಗಿ, ಟೋನ್ ಲೇ ಸಾಪ್ ಸರೋವರವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ. ಸರೋವರ 25000 ಚ ಕಿಮಿಯಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಾಡು ಮೇಡುಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ. ಸರೋವರದ ಒಳಗೆ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಆಧಾರಿತ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಲಕ್ರೀಡೆಗಳನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿದ್ದಾರೆ.

****

ಆತುರಿಸದಿರು ಮುಕ್ತಿಗಾತುರಸದಿರು ತತ್ತ್ವ –
ಕಾತುರಿಸಬೇಡಾತ್ಮ ಪರಿಪಾಕಕೆಂದುಂ ||
ಆತುರಾನದೊಳರ್ಧ ಪಕ್ವಾತಿಪಕ್ವಗಳು |
ಯಾತನೆಗೆ ಮೂಲವಲೆ – ಮರುಳ ಮುನಿಯ ||

- ಮರುಳ ಮುನಿಯನ ಕಗ್ಗ (ಡಿ.ವಿ.ಜಿ.)

* * *

ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ

ತಿಂಮನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಡಾಕ್ಟರು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿದರು.

"ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ, ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ."

"ಇಲ್ಲ ಡಾಕ್ಟರೇ, ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಧ್ಯೆಮಧ್ಯೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾಳೆ."

"ಏಕೆ?"

"ಉಸಿರಾಡಲಿಕ್ಕೆ."

-ಬೀchiಯವರ "ತಿಂಮನ ತಲೆ" ಪುಸ್ತಕದಿಂದ

Some Enchanted Evening...
A Short Story

Leela Rao-Hegde
Naperville, IL

I am waiting for the elevator with Anand. The cab arrives with a ping and Anand gets in. There is a man from the office security with him. I should get in as well but find that I just cannot move. The door closes and the elevator starts to go down. I start screaming No, No No Stop! But it is too late. I feel panic rising inside me. But Anand is saying to me "I am Ok Dad! See I'm still here! Don't be sad Dad! I'm still with you." I wake up startled.

I realize that I was dreaming. This is indeed a familiar nightmare for me. The ping in real life is the pilot turning on the fasten seat belt sign. I am actually sitting in a plane, sweating and shaking. There is a little girl about 6 years of age sleeping with the head on my lap and I am stroking her hair. I feel tears streaming down my cheeks. I cannot believe I am crying. I have not been able to shed a single tear in three years and now the tears are flowing freely. I don't want to make a noise and wake Abi up. I have a storm of emotions welling up inside me. I am usually shaken, sad and terrified by this nightmare. It leaves me helpless and spent. But somehow today I feel more wholesome and renewed. The difference is that Anand spoke to me. He comforted me. I whisper I love you Anand and I am so sorry I let you down. I can feel in my heart that he loves me too and does not blame me. I feel a deep sense of gratitude towards Abi.

Abi is the little girl with her head in my lap. I know in my heart that she has something to do with this new found healing.

******

Let me back up for a moment and give you some perspective, as to the events and their significance.

I am an Architect with a degree in Mechanical Engineering and seem to be in a lot of demand workwise. This is fine with me. On the other hand, women find my qualifications attractive and want to get close to me. Some women are attracted to the fact that I come from a wealthy family. They try to figure out what makes me tick! They think they can make me happy! They are convinced that I will propose marriage soon. I am not interested in any of them. I avoid them by acting snobbish. After a while they realize I will not let them get close and they give up. What is hidden from everyone is the true reason I avoid women. I feel I just don't deserve to be happy. I was happy once and then I lost it. I didn't do enough to hold on to my happiness. My life needs to be a penance for my mistakes.

I live and work in San Jose. That day I flew to Cincinnati for a work related meeting. After a long work day, I was held up by a female co-worker and have to make excuses before I can head to the airport. Traffic holds me up and delays me further. I am the last to board the plane and am in a foul mood. I want to be left alone and wind down from the tensions of the day. I am glad not to have missed the plane, but that relief is short lived. I see that my seat is occupied! There is a girl sitting in the window seat playing a game on her tablet with earbuds in place. She just ignores me.

I whisper to the flight attendant "I believe that's my seat."

"I know! Do you mind? She really wants the window seat. Can I let her sit there?" The flight attendant replies. Then more hesitantly says "If you don't mind."

"That's the seat I had reserved and I prefer to sit there. Why can't the girl sit with her parents or somebody traveling with her?"

"She is travelling alone and is under my care."

"Look here I have a lot of work. I need that window seat."

The girl turns to look at me. She has a heart shaped face and big gray green eyes. Even at this age she is stunning. She says "It's Ok! I will sit in the aisle seat. I promise I will be quiet and won't disturb you."

This is awkward. How can I reveal my true reasons? I don't want to deal with a kid tonight or any other time? I say "That's alright. I can find some other window seat."

I can tell the flight assistant is disgusted with my churlish behavior. She says "This is a full flight, Sir. Do you really want me to ask for a volunteer? It is almost time for the plane to push back from the gate."

I have to concede. "No, it will be Ok. I'll make it work." I take the aisle seat, defeated and not too happy. I am careful not to look at the girl.

As they prepare the plane for takeoff, I can sense that the girl is agitated. Then she asks me softly "do you mind if I hold your hand? Just for the takeoff. Please! I promise I won't bother you after that."

We hold hands and I can feel her nervousness. I can see the girl is afraid of flying. She is speaking softly throughout the takeoff procedures. I can make out most of it. She is praying to her Amma to watch over the pilot and guide him. She is sorry she is afraid of flying. She'll do better next time. She loves her Amma a lot. She promises to be a good girl.

As the flight reaches cruising altitude. I cannot help myself. I ask her "Why are you afraid of flying?"

She replies with no hesitation at all. "Oh! It's natural, don't you think. My parents died in a plane crash."

It's not the answer I had expected and am stunned. I don't' know what to say next.

She continues "I know you are scared of flying too, and it's Ok. You can do better next time!"

I ask her "How do you know I am afraid of flying?"

"That's easy. You wanted to sit with a grownup and not with a kid like me. But don't worry, I prayed to my Amma who is an angel to protect me and she protected you too."

I thank her. We are silent for a while.

Now I am curious and I ask her "Why fly across the country alone if you are afraid of flying? Can't a grownup fly with you?"

"It's a long story. I don't want to disturb you. You do have a lot of work. Right?" She replied.

"Yes. No that is not right. I actually don't have to work". I am smiling sheepishly. I haven't felt this small in a long time.

She is outraged "Grownups are so hard to understand. You ask us children not to fib and you do it all the time."

"I'm sorry. I won't lie to you again. Look here let's start over. "Hi! I am Shekar. What's your name?"

Girl answers with a twinkle in her eye "Cinderella."

"I know you are too smart to be Cinderella. You must be an Abirami." She has me smiling again.

The girl laughs too. What a beautiful sound it is. She asks "How do you know my name?"

"Magic! Not really. It's written on your iPad cover."

The girl giggles and asks "Do you really want to know why I fly alone?"

"Give me the short version."

"Ok my Patti and Tatha live in Cincinnati and they love me a lot and miss me. So I have to come out here two or three times a year. My mommy puts me on the plane and picks me up when I return."

"Why can't your mommy go with you?"

"Well that's why it's a long story. My Amma [my real mother] had cancer and my dad took her to a special hospital on a private plane. My mommy [she is really my Amma's sister, but now she lets me call her mommy] helped them. The plane crashed and you know what happened. I don't like to say it over and over again as it makes me cry. My Appa was the only son for my Patti and Tatha and they are very sad that he died. They miss him a lot. They think I should stay with them all the time. They don't have anyone to love. My Patti and Tatha have no one other than me. Its only fair that I stay with them. But I don't stay with them. So they are mad at my mommy. My mommy cannot come to Cincinnati with me."

She pauses for a moment, then continues. "You see I live with my mommy, my uncle [my Amma's brother] Ajja and Ajji in San Jose. My Ajja and Ajji have my uncle, mommy and me to love. My Patti and Tatha don't' have anyone."

"Where do you want to stay?"

"I like to stay with my mommy. My Amma also said so in a letter before she died."

I am speechless. I thought I had problems. They are nothing compared to her burdens. And she is just a kid!

I say "OK, now I get it."

"No! You don't get anything. My Patti says I shoudn't count on mommy because she will marry and then she will treat me like Cinderella. My mommy says Patti is wrong because she will never marry. But I want a baby brother or sister. How will I get a brother if my mommy does not marry? Do you know how hard it is to be the only child? Grownups think they know everything. They do know a lot but can also be so stubborn."

All I can say is "Hmm!" I do know how lonely it feels to be the only child.

Abi continues. "My mommy loves me and I love her. Does it mean I don't love my Amma and Appa anymore? I love them all. My Patti can only love her son. Why can't she adopt my uncle and love him? Then we would be one happy family. Why can't my mommy love me and still be married?"

This girl is resilient and loving despite her woes. She is wise beyond her years. Why can't the grownups do what is best for the children? If grownups would stop reveling in self-pity and think of the people affected by their behavior, the world would be a better place. Wouldn't it? Funny thing is that I am not really thinking of her problem anymore.

We are interrupted by the meal services. I feel I have narrowly escaped dumping my problems on this pint sized philosopher.

After the meal, she starts coloring on a piece of paper and asks me for a pen. The only one I have a Mont Blanc pen. I hesitate and then hand it to her. She signs the card with Xs and Os and hands it to me. She has drawn two chairs, an adult and a child sitting on them are holding hands. I am deeply touched. I thank her.

Now she is tired and wants to rest. She puts her head on the window sill and covers herself with a blanket. I hear her say I love you to all the people in her world.

My heart, [the one I thought was dead] melts and I ask her to put her head on my lap. She is so happy that she can transfer those emotions to me. I watch her fall asleep and think Anand would be her age if he had lived. I don't know when I too fall asleep and wake up with the nightmare I have described at the beginning of this narration.

****

My story is not pretty. I had a son named Anand and he was the best thing that happened to me. But to my wife, he represented loss of her career as a model, weight gain and drudgery. She took to drinking and I

knew this. I did nothing to help her. Instead I started working more and more. One day Anand was at work with me and my wife came to pick him up. She was waiting downstairs in the car. That day instead going to the car with my dear son, I sent him with the security guard and that was the last time I saw my boy. If I had gone down I might have seen that she was drunk and in no shape to drive. She would not have a chance to try to race across railway tracks with my son in the back seat. I blame myself, but what use is that?

Today's epiphany is that I am to blame for my past mistakes, but that changes nothing. If being a dad is so important to me, I should be a dad to children who do not have one. I should see Anand in every child around me. My duty is to the make people around me happy. That should be my penance. That's how I keep my Anand close, make him very much a part of my life. He can leave my nightmare and resume bringing me joy.

I owe the direction of my current thoughts to this dear little Abirami. I cannot let go of my connection to her. I am reminded of a song from the musical South Pacific: "Some enchanted evening you may see a stranger." In my case it should say "Some enchanted evening you may meet an angel." Silently I say to myself: "Abi, you are my angel, you have changed my perspective and I thank you from the bottom of my heart."

We are ready to land and Abi wakes up. I give Abi my card and say "ask your mommy if I can take you to the zoo or something".

Without any hesitation Abi says "Don't be silly. You are a stranger to mommy and she says I cannot go out with strangers."

I can't keep up with her logic and say "We'll see." I insist on giving her my card and don't ask her to return my pen. I smile and say things are going to work out. "I feel it here" and point to my heart. I feel sure that I will find a way to keep Abi in my life. Once I have found her I'll never let her go. I am singing to myself as I leave the plane.

Dedication:

To my dear cousin brother Visweswar who introduced me to songs from "South Pacific" in my youth. Thank you Vishyu!

****

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ವಕೀಲ

ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ತಿಂಮ ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿದೆ.

"ಯಾರನ್ನು ಲಗ್ನವಾಗುವ ಇಷ್ಟವೆದೆಯಮ್ಮ ನಿನಗೆ?"

"ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನಾಗಿರಬೇಕು, ವಕೀಲನಾಗಿರಬೇಕು, ಅಂತಹವನನ್ನು"

"ಛೇ ಹುಚ್ಚಿ ಇಬ್ಬಿಬ್ಬರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಕೂಡದು".

-ಬೀchi ಯವರ "ತಿಂಮನ ತಲೆ" ಪುಸ್ತಕದಿಂದ

ಕೇಸರಿಬಾತೋ..... ಹೋಳಿಗೆನೋ?

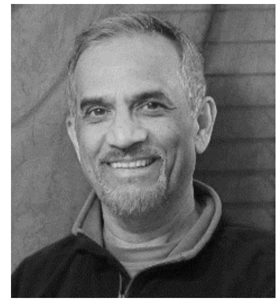

Dr. Krishna Upadhya
Null, CA

We were all sitting on the porch in the evening chatting and enjoying the coastal breeze, while waiting for the power to show up. I was visiting my home to attend the 'wedding', which was just two weeks away. We deliberated on the preparations, and our chat turned to the 'sweet' for the 'ಮದುವೆ ಊಟ'. All were eager to suggest their favorite sweets: Kesari bath, Holige, Bundi Ladoo, manohara, Basundi, Jilebi and the list got longer.

"Bundi ladoo is the best. Easy to pack as 'ಪನಿವಾರ and stays good for weeks!" opined my sister. There was merit in her statement.

"Holige", "ಎಲ್ಲೋರು ಕೂಡಿ ಹೋಳಿಗೆ ಮಾಡೋದೇ ಮಜಾ", my mother insisted. That too was enticing.

"ಕೇಸರಿ ಬಾತ್ is the best! Easy to make too. I have kept the Ghee ready, and we still have the Spanish Kesari, brought from America" my SIL quipped.

It was my turn, "Let us go for Holige, ಇಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ, Bundi Ladoo". I had a firm voice, "definitely no Kesari bath" countering my SIL.

My mother had a thank you smile, while others stared at me!

"You don't get Kesari bath in America", "Let us do Kesari bath," Nani said, supporting his wife.

"Kesari bath tastes great but not good for health though!" I brought health into perspective.

"What health?" "ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವೀಟು ಒಂದೇ ಅಲ್ದಾ?" brother wanted to make it look trivial.

" ಅದೇ ತಪ್ಪು, ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವೀಟು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ". All are sweet yes, but nutritionally they are different". Now all were looking at me with a question mark on their face!

You see, just now you were talking about 'Bella'. How it is better than refined sugar, because it has lot of nutrients? For Holige we use Bella (Jagari), while for Kesari bath we add refined sugar right. Then Holige is must be better than Kesari bath agree?
They nodded

"ಮತ್ತೇನಾದರೂ ವೆತ್ಯಾಸ ಇದ್ದಾ?" My brother Nani questioned not to give up on Kesari bath!

Of course there are. Let us see, How Kesari Bath is made from:
Cooked rice (mostly carb, with high GI (Glycemic Index)
Refined Sugar (bad Carb, shoots up insulin)
Plenty of Ghee! (saturated fat and lots of it)

From the nutrition point of view, it is all carb and fat with refined sugar. Health conscious people would be scared! I know many of you are told Ghee is great! It is still a saturated fat and carries 9 calories per gram. However, most importantly there is hardly any protein!

Now look at 'Holige' ingredients:
Wheat flour (carb and Protein)
Channa (complex carb, 30 % protein!)
Bella (organic sugar)

“See, there is hardly any fat, and lots of Protein! We need protein!”

Nani was not fully satisfied. May be he wanted to counter me again. "Protein? Dr. B M Hegde tells on TV that protein is bad for kidney! Is that good?"

“Well, B.M. Hegderu ಹೇಳೋದು, prolonged excessive protein consumption is bad for kidney! He is talking about western diet. In our Havyaka diet, we get hardly enough protein! That is why we have potbelly with chicken legs! We eat carb all the time and fat too. Not much protein!"

"ಹೋಳಿಗೆ ಒಂದೇನೋ, ಬೇರೆ ಸ್ವೀಟೂ ಚೊಲೋ ಇದ್ದೋ?"

One should be diligent in choosing the sweet. Any sweet made with besan (channa) floor adds protein to the sweets Like Bundi ladoo, manohara etc. Kadlemaddi made from Channa dal and jagari is very good. Kheer made from rice is full of carb and plain sugar. If you make the Kheer with lentils like mung dal, then it is rich in protein. Added nuts and raisins make it more nutritious!

" ಅಂತೂ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವೀಟು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲಾ ಅಂತಾತು"

"Yes, not all sweet are equal. Let us make Holige, so that even diabetics can savor a bite!" I concluded.

Meanwhile, power came back and all rushed to watch TV.

Become A Life Member
&
Support Havyaka Association of the Americas (HAA)

HAA activities to benefit members

- HAA is a Non-profit Organization registered in the state of New Jersey (#0100163931; EIN # 22-2401975). Donations to HAA are tax deductible.
- HAA members can contribute to one's charity of interest through HAA **
- Connect all the HAA chapters and the Havykas in north America
- Hold the biennial to benefit the member
- Distribute the 'Souvenir' and the 'Address Directory' to all the life members
- HAA website and forum to post messages (classifieds, matrimonial) and articles
- Periodic emails about community news

**** Guidance on Charitable Donations through HAA****

1. HAA would be glad to collect and distribute donations to worthy charitable organization here (USA/ Canada) as well as in India. But receiving organization should be a registered non-profit organization and is not involved in any controversial activities.
2. HAA would keep 5 to 8% of the collection, as a service fee, and it will go the association's operating funds. Minimum fund is $100
3. All the transaction will be managed electronically (wire transfer) as much as possible
4. Interested members need to contact their chapter VP and the HAA treasurer or the president to discuss the process details

Havyaka Krishi inThe Information Age

Sumanth Hegde
Princeton, NJ

Time to Reflect

Within the pages of HavyaSiri 2015, members of HAA-Krishi think tank discussed and elaborated on the current state of Havyaka Krishi and its ecosystem. The articles highlighted some of the challenges faced by Havyaka farmers and suggested innovative ideas and solutions. Labor shortage issues and lack of mechanizations were some of the common themes that were echoed by all authors. The articles also shed light on few promising research areas namely genetics and bio-technology for creating new breeds of crops that provide higher yield and are mostly disease-free compared to the existing ones. Additionally, they identified few focus areas to work with in the spirit of helping our community-at-large. The team has continued its effort towards this noble cause and the goals are kept alive and acted upon. We are always trying to explore new ideas and strategies that can keep Havyaka Krishi alive for generations to come.

One such idea is to make use of information technology in Havyaka Krishi. Computers and electronic devices are so ubiquitous nowadays that they have become indispensible part of our life. All these devices are getting more and more interconnected and information has started to flow seamlessly across physical boundaries. Collecting, manipulating and processing of information has become a well established field and is being applied systematically across many domains. The collective use of these electronic devices, networks and methods can be termed as Information & Communication Technology (ICT).

I have put together few ideas and thoughts on what ICT means to our Krishi and how we can conceptualize, design and apply ICT to Havyaka farming. Some of our focus areas like information exchange & management, support/advisory for R&D are better suited for using ICT than others. I have tried to assess how we can extend it further to pursue our goals.

Information Technology as a Solution

In these days smartphones have reached even the remotest villages of *Malnad* region. Smartphones are general purpose devices with their primary purpose being a communication medium. Combined with the fact that they are well suited for collecting and distributing data in digital format, they are the best candidates for experimenting what we can achieve with ICT.

The quality of cellular networks and services are still questionable, but there is no denying in the fact that everyone wants to use these new shiny devices and are getting addicted to the sense of connectedness it brings. With the cost of smartphones going down, adaptability is becoming widespread and there is no need for tablet computers and other specialized handheld devices to take advantage of the technology in Krishi.

Providing our farmers with a right technology platform is the first step in using ICT in agriculture (or e-Krishi). A central hub for information management is a must if we were to execute the following ideas. This can be in the form of a web portal or smartphone app or a combination of both. The crux of the solution lies in making the platform accessible and easy to use by novice users. There are few portals that exist today but they concentrate mostly on crops from other regions and are too confusing to use.

With these facts in hand, let us see how can we leverage ICT for the betterment of Havyaka Krishi and what problems we can solve once such a platform is established.

(1) Accumulation and Distribution of knowledge

As pointed out by our members on numerous occasions, there exists a vast amount of knowledge locally that used to be passed from person to person which is now at the danger of extinction. There is a need to preserve this knowledge.

There have been many schemes, seminars and knowledge distribution efforts taken up by government departments, agricultural universities, commercial entities and self-motivated farmers in educating our Havyaka farmers. But according to the persons involved, these sessions hardly get any traction after the completion and it is rarely that volunteers get a welcome mat when they approach for sharing such ideas. We need a better way to do this.

My proposal is to build and expand this knowledge base by farmers with their own input using the platform (one can think of this as a wiki). Farmers should be motivated to make contributions to this knowledge base by raising awareness. An incentive scheme can also be used at the beginning of the campaign. In the long term, information can also be obtained through surveys and questionnaires. This treasure of knowledge may be edited by experts to make sure unscientific claims are not entertained. We should be able to categorize the data into knowledge base, guides, Q&A, research etc for user consumption.

(2) Platform to exchange ideas and opinions

Another important issue farmers face is the lack of professional advise and help. They often have a lot of questions/concerns that they need immediate answer for, especially in case of our younger generation farmers. Many of them do not have right channels to find solutions. And many of our farmers experimenting with homemade tools do not have the right expertise to proceed in their mechanical pursuits. There are agricultural helplines that are maintained by universities and government entities, but as per my research this is not geared towards our style of farming. One will be surprised how our farmers believe a pesticide shop salesman more than a university graduate.

We can have a Farmer-Connect feature in the system where farmers can connect with experts from academia and research or fellow farmers seeking similar answers. Providing them with a means to connect with a wide support base can give them faster, accurate and cost-free solutions.

(3) IoT (Internet of Things)

With the scarcity of manual labor, farmers are constrained for time. We can make use of IoT (or everyday things connected with technology) to ease the burden of some mundane tasks. With the invention of faster and smaller processors, it is very economical to install and use small gadgets that can monitor temperature/humidity, act as switch/controllers to remotely start/stop farm equipment. If we want to adapt these to arecanut farming, we can start with small automation like remote water level monitors and

pump switches and remote controllers for IBEX. Farmers can remotely monitor and control their farm equipments with just a simple smartphone while doing other productive things. These methods and devices do rely on wireless technologies and the feasibility of these will have to be tested on our uneven terrains.

(4) Augmenting Research

Results of studies/experiments done by fellow farmers can be shared on the platform which can be a powerful way to instill confidence first hand in those who are still worried about the outcome. New research that is undertaken by universities and government departments can be showcased on the platform before asking farmers to adapt. Farmers will be aware of new and upcoming methods and If the research experiments do succeed, it will be easy to deploy it quickly and widely. A success story of the project in action can be made available on the platform which perhaps is sufficient for many farmers to take a leap.

(5) Augmenting Mechanization

We are seeing an uptrend in using machines for farming in lieu of manual labor. But due to high cost and lack of access many farmers are unable to own and operate such devices. A co-operative model or rental structure suggested by HAA-Krishi members earlier can help overcome these issues. ICT can be used to augment the use of a co-op or rental models easily. Farmers can be made available a means to book, reserve & pay for instruments and services through our platform. Providers also benefit from using the platform as it solves their scheduling conflicts and underutilization issues.

Steering Towards the Right Path

Using ICT in agriculture (e-Krishi) means adapting to change. Providing new methods and means may be possible for us with some effort but what are the chances our farmers making use of them and getting the most out of it? If we look closely, even with new innovations in agricultural practices around the world and at home, crop yields and returns are not improving for our farmers. Despite commendable efforts made by many interested parties towards improving our farming methods, it is unfortunate that life of a Havyaka farmer has not changed for the better. What seems to be cause of this aberration? Although there are many reasons at play here, I think hesitation to embrace change is the biggest of all. Improvisation is hard when we are not ready to try new things. In that case, why is there such a reluctance in the system? Will use of e-Kirshi fall prey to the same issues that are causing of current state of stagnation? In order to understand this, we need to look at two factors, attitude towards farming and scale of farming.

If I were to categorize our Havyaka *krishikaru* in their attitude towards farming, we can see two types; traditionalists and progressive. The traditionalists are mostly from a previous generation, go by the book and are very skeptical about adopting or even entertaining new methods. The second category farmers are mostly young generation of farmers who are more open to new ideas and opinions. But they lack both the support and the encouragement.

The second factor is scale of farming. Due to changes in socioeconomic and family settings many are left with only small strips of land that is viable for cultivation. Large undivided families and land are hard to come by these days. This means large percentage of our farmers are small scale farmers.

When we combine these factors we get four type of groups. “Large-progressive” group is a tiny group that is most open to trying new thing and embrace change. “Small-progressive” is the group that wants to change but cannot, “Large-traditionalists” are the ones that

can change but won't. And “Small-traditionalist” is the most hesitant group out of all and do not want to welcome any change. This group is at a very high risk of vanishing unless they find ways to adapt.

Majority of our farmers fall under either “small” or “traditional” categories. Their apprehension to try out new things is not without a reason. I think the root cause of their reluctance and hesitation lies in economics. Small farmers are reluctant because of the risk and uncertainty of outcome and traditionalists are reluctant because they believe new methods do not return the same yield. Both of their reason is basically fear of loss.

For any improvement to take place, farmers must show interest and willingness to try out new things. And trying out new things especially when it involves land and crop, comes with some amount of downside risk and losses. For small farmers it would take a lot of persuasion to let anyone experiment with their source of livelihood. For example, applying new methods of pest control, trying out new breeds of crops could mean losing some or all of their year's worth of the income (say new breed of crop doesn't work, or improvised pesticides or pest-control methods fail). Some of the larger farmers with capacity to take such risk are doing so and their efforts are laudable. Small farmers on the other hand have neither the bandwidth nor the capacity to absorb losses in case things don’t work out. When dealing with traditionalists, it is an uphill battle to make them understand the benefits of new methods.

What can we do to make them comfortable and make our effort worthwhile? To get small farmers to take initiatives, participate in experiments, we have to offer them incentives, both tangible and emotional. To get traditionalists involved we need to instill confidence in them that new method will work and their returns will rise. Once you take the fear of loss out of equation, people are more willing to cooperate. We can use e-Krishi to achieve this by providing easier access to knowledge base for farmers and wider client base access for research group experiments.

Use of e-Krishi also requires farmers to be more open to change. Usage and adaptability of it may still suffer the same consequences as the other solutions. But once we bring awareness of the benefits one gets out of it and the fact that it does not require any financial commitments, I think we can get a large percentage of our farmers to be part of it.

Final Thoughts

Other bigger problems like labor shortage and mechanization can also be solved, but these solutions are effective only when used in large scales. This is still a problem for small and/or traditionalist farmers. In such scenario the only way to apply these solutions is through virtual land unification. If everyone from a village were to come together in availing the labor services or renting machines together, economy of scale should work and should give higher returns for our farmers. It is uneconomical and inefficient for manual laborers to work small fields. Getting them to work on a combined stretch of land will provide them with constant work and sustained pay. Same applies to use of machines, more work, easier access and less logistics to worry about. It will be a win-win situation. But such unity is more of a social issue for which there exists no technological solution. It can only be solved when they set aside personal differences and work as a team to focus on the economical angle. Otherwise the future of our Krishi may suffer a downfall. I think it's in our best interest to embrace new innovations and work in a consolidated structure for maintaining and servicing the land instead of letting divide and conquer take over.

Not all of issues that are rightly raised by our think tank members are solvable by just the use of technology yet. But we do have sizeable goals that we can and should achieve through use of ICT. It should be easier to get the younger generation involved in e-Krishi but is a monumental task to get others to be part of it, although not impossible. We need to remind them and present this as a means to future survival instead of just being another thing to try out. I believe getting our farmers to use ICT solutions will be easier to execute than asking them to set aside a few *adike* trees for experiments. It is my belief that it can be a great tool in bringing the unity that we desperately lack right now and could be the bridge to a better and productive krishi community.

****** ******

****

ರಾಘವ ನರಪತೆ ಶೃಣು ಮಮ ವಚನಂ
ನೀ ಗುಣನಿಧಿಯೆಂದು ನಿನ್ನ ಸೇರಿದೆ ಬಂದು
ಅತಿ ಕುಲವತಿ ನಾನು ಪೃಥವಿ ಪಾಲಕ ನೀನು
ರತಿದೇವಿಗೆಣೆ ನಾನು ಮನ್ಮಥ ನೀನು ||
ಸರಸಿಜಾಂಬಕಿ ನಾನು ತರಣಿ ಪ್ರಕಾಶ ನೀನು
ವರಬಿಂಬ ಧರೆ ನಾನು ಅರಗಿಣಿ ನೀನು ||
ಕವಲು ಮನವ ಬಿಟ್ಟು ತವಕದಿ ದಯವಿಟ್ಟು
ಸವಿ ತಾಂಬೂಲವ ನೀಡು ಸರಸ ಮಾತಾಡು ||

"ಪಂಚಾವಟಿ" ಯಕ್ಷಗಾನದಿಂದ, ಶೂರ್ಪನಕಿ ರಾಮನಿಗೆ ಹೇಳುವದು

* * * * *

ಸ್ಮರಿಸಯ್ಯ ರಾಮಮಂತ್ರ ನಿನ್ನ |
ಮರಣ ಭೀತಿಯ ಪರಿಹರಿಸುವದೀ ಮಂತ್ರ||
ಜಗದಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಉದ್ದರಿಸಿದ ಮಂತ್ರ |
ಬಗೆ ಬಗೆ ದುರಿತವ ಸುಡುವ ಮಂತ್ರ ||
ವಿಗಡ ರೋಗಂಗಳ ದೂರ ಮಾಡುವ ಮಂತ್ರ |
ಸುಗುಣರ್ಗೆ ಸುಜ್ಞಾನ ಕೊಡುವ ಮಂತ್ರ ||

"ರಾಮಾಂಜನೇಯ" ಯಕ್ಷಗಾನದಿಂದ, ಆಂಜನೇಯ ರಾಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವದು

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರು

C.S. Suresh
Madikeri, Kodagu

ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಅರಣ್ಯಗಳು, ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಣಿವೆಗಳ ಸಂಪದ್ಭರಿತ ನೆಲ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲುಗಳುಳ್ಳ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. 4102 ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಈ ಪುಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿರಳ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಮತಸ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಗಿನ ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಹವ್ಯಕರು, ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಮೈಸೂರು ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಕಡೆಗಳಿಂದ ಇತರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದರು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದ ಸ್ಮಾರ್ತರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಗ ಹವ್ಯಕರು. ಬಹುತೇಕರು ಕೃಷಿಕರಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವರು. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಾಮಚಂದ್ರಾಪುರಮಠಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಕೊಡಗಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಕುಲಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಗೋತ್ರ, ಪ್ರವರಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಶ್ಯಪ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಭಾರದ್ವಾಜ, ಗೌತಮ. ವಸಿಷ್ಠ ಮೊದಲಾವು ಕೆಲವು ಗೋತ್ರಗಳ ಹೆಸರು.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನೆಲೆಯೂರಿದ ಕುರಿತು ಡಿ.ಎನ್.ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಅಂಶಗಳಿವು. “ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರ ಮೂಲಪುರುಷನು ಇಕ್ಕೇರಿ ರಾಜಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಇಕ್ಕೇರಿ ನಾಯಕರ ದಿವಾನರು ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಇವರ ಮನೆಹೆಸರು ಹುಲಿಮನೆ. ಇಕ್ಕೇರಿಯ ರಾಜಕುಮಾರನು ಕೊಡಗಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಂದಾಗ ಇಕ್ಕೇರಿಯ ನಗರ ಸೀಮೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕುಟುಂಬ ಸಹಿತ ಕೊಡಗಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದನು. ಇವರು ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರ ದಿವಾನರಾಗಿಯೂ, ಕರಣಿಕರಾಗಿಯೂ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಗಾರರಾಗಿಯೂ, ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಿಯೂ ರಾಜರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ನಗರ ಸೀಮೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕರೆತರಲ್ಪಟ್ಟ ಕುಟುಂಬದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಿನ ಮನೆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಗರ ಸೀಮೆಯ ಮನೆಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವರು ಅಡಮನೆ, ಬಾಸ್ತಿ, ಗುಡ್ಡೆಹಿತ್ಲು ಮತ್ತು ಕಡಸೂರು ಮನೆಯವರು. ಹಾಲೇರಿ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಹೆಸರು ಸುಬ್ಬರಸಯ್ಯ. ದೊಡ್ಡವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಉನ್ನತ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.”

ಹಿಂದೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಲವು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರು ಮತ್ತು ಶಿವಳ್ಳಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಅರ್ಚಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರು ಅರ್ಚಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತೋಟ ಗದ್ದೆಗಳ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ ಹವ್ಯಕರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿರುವುದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರತೀರದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ. ಬಹುತೇಕ ಹವ್ಯಕರ ಪೂರ್ವಜರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಡುಪಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಕೇರಳದ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆಯವರು. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಹವ್ಯಕರ 342 ಮನೆಗಳಿವೆ. ಶೇ. 70ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಕೃಷಿಕರು. ಇನ್ನುಳಿದಂತೆ ಕೆಲವರು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆಂದು ಬಂದವರು. ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಡಿಕೇರಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕ. ತಾಲೂಕಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರು ನೆಲೆಸಿದ್ದರೆ ಮಡಿಕೇರಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಮವಾರಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹವ್ಯಕರ ನಾಲ್ಕು ಮನೆಗಳಿವೆ. ಕೃಷಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ

ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್, ಜೀವವಿಮಾನಿಗಮ, ಅಂಚೆಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯ ಮಂದಿ ಉದ್ಯೋಗ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿ, ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಅನುದಾನಿತ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹವ್ಯಕ ಯುವಜನಾಂಗದ ಅಧಿಕ ಪಾಲು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ನಿಮಿತ್ತ ನಗರಗಳತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡವರು ಹಲವರು. ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬರೆದ ಡಿ.ಎನ್.ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ಎಡಕಲ್ಲುಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಕೃತಿಯ ಕರ್ತೃ ಭಾರತಿಸುತ, ಖಗೋಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ ಜಿ.ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾವ್, ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಗೌರಮ್ಮ, ಕವಿಶಿಷ್ಯ ಎಂಬ ಖ್ಯಾತಿಯ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು, ಶ್ರೀ ಕಾವೇರಿ ವೈಭವದ ಕರ್ತೃ ಎದುರ್ಕಳ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ ಪ್ರಮುಖರು. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕಂಜರ್ಪಣೆ, ಡಾ. ನಡುಬೈಲು ಉದಯಶಂಕರ್, ಶ್ರೀಧರ ಹೆಗಡೆ, ದಿ. ಸಿ.ಟಿ. ಶಿವರಾಮಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಎನ್.ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್, ಡಾ. ಸುಲೋಚನಾ ನಾರಾಯಣ, ಕಿಗ್ಗಾಲುಗಿರೀಶ್, ಬಿ.ಸಿ.ದಿನೇಶ್ ಮೊದಲಾದವರು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಛಾಪನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಪೈಕಿ ಸಮಾಜಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ರಾಮಚಂದ್ರ, ಪಾಕಸಂಗಮ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಶಾತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಹೆಚ್.ಟಿ. ಅನಿಲ್ ಹತ್ತು ಹಲವು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಗಳಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಮಾಧ್ಯಮ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸಂಘದಿಂದ ಉತ್ತಮ ವರದಿಗಾರ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಎಂಟು ಬಾರಿ ಪಡೆದಿರುವ ಎಚ್.ಟಿ. ಅನಿಲ್ ಅವರ ವಾರ್ತಾಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸ್ಥಳ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಹೋಂಸ್ಟೇ ಕೊಡಗು.ಕಾಮ್ ಮತ್ತು ಕೂರ್ಗ್ ಟೂರಿಸಂ.ಕಾಮ್ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ. ಛಾಯಾ ಚಿತ್ರಗ್ರಾಹಕರಾಗಿ ಬಿಳಿಗೇರಿಯ ಎನ್.ಎಂ.ಕುಮಾರ್, ಮಡಿಕೇರಿಯ ಸಿ.ಆರ್. ಶಿವಕುಮಾರ್, ಕೆ.ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವರನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಿಗ್ಗಾಲು ಜಯಶ್ರೀ- ಅರವಿಂದ, ನೃತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎನ್.ಮನೋರಮ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹವ್ಯಾಸಿ ಬರಹಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ದೊಡ್ಡದಿದೆ.

ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಂಘಟನೆ ಎಂದಾಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದು ಮಡಿಕೇರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿನಿಧಿ. 1917ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ನಿಧಿಗೆ ಗುಂಡುಕುಟ್ಟಿ ಮಂಜಯ್ಯ ಅವರು ನಿಧಿಗೆ ತೆರೆದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಪುತ್ರ ಗುಂಡುಕುಟ್ಟಿ ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ 1966ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆಯ ಬೆಟ್ಟತ್ತುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ಕೊಡಗಿನ ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ಕಗ್ಗೋಡ್ಲು ಗ್ರಾಮದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿನಿಧಿಗೆ ದತ್ತಿಯಾಗಿ ನೀಡಿದರು. ನಿಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದವರಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಸಿ.ಎನ್. ರಾಮರಾಯ, ಸಿ.ಎನ್.ವೆಂಕಪ್ಪಯ್ಯ, ದಿವಂಗತ ನೂರೊಕ್ಲುನಾಡು ಕಾವೇರಮ್ಮ, ದಿವಂಗತ ಕೋಗರವಳ್ಳಿ ಭವಾನಿಯಮ್ಮ ಸ್ಮರಣೀಯರು. ವಿರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ 1938 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಕೊಡಗು ಹವ್ಯಕ ಬ್ರಾಹಣರ ಉತ್ತಮಜೀವನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಮತ್ತೊಂದು ಹವ್ಯಕರ ಸಂಘಟನೆಯಾಗಿದೆ. ಸಿ.ಎಂ.ರಾಮರಾಯರು ಸ್ಥಾಪಕ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪಿ.ಎನ್.ಹರಿಶಂಕರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ.ಇದು ಹವ್ಯಕರ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗೆ ಸಮಾಜಮುಖಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಘ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾಪುರಮಠದ ಶಾಖೆಯಾಗಿ ಮುಳ್ಳೇರಿಯಾ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಕೊಡಗು ವಲಯದ ಹವ್ಯಕರ ಸಂಘಟನೆಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಮಡಿಕೇರಿನಗರ, ಕುಶಾಲನಗರ, ಚೆಯ್ಯಂಡಾಣೆ, ಸುಂಠಿಕೊಪ್ಪ, ವಿರಾಜಪೇಟೆ, ಬೇತ್ರಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ನಾಪೋಕ್ಲು, ಭಾಗಮಂಡಲ, ಪಾಲಂಗಾಲ ಸೇರಿದಂತೆ ಕೊಡಗು ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹದಿನೇಳು ಘಟಕಗಳಿದ್ದು ಪ್ರತಿಘಟಕಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಂತೆ ಹದಿನಾಲ್ಕುಮಂದಿ ಗುರಿಕಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಹವ್ಯಕ ಮಹಿಳೆಯರು ವಿವಿಧ ಧಾರ್ಮಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಹವ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸ

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಅರಸರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 1700ರಲ್ಲಿ ಮುದ್ದುರಾಜ ಅರಸ ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದ. ಆ ಸಂದರ್ಭ ಕೆಳದಿ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹವ್ಯಕರು ಮೊದಲು ಕೊಡಗಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿದರು.ಆಗಿನ ಆಡಮನೆ, ಗುಡ್ಡೆಹಿತ್ಲು, ಕಡಸೂರು, ಮತ್ತು ಬಾಸ್ತಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಮನೆಹೆಸರುಗಳು ಈಗಲೂ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ (ಹಿರಿಯ ಅಪ್ಪಯ್ಯ)

ಅಡಮನೆಯ ಇವರು ಮೊದಲ ಕಾರಣಿಕರು. ಅರಸ ಲಿಂಗರಾಜರ ಮೊದಲ ಕಾರಣಿಕರಾದರು. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರಿಗೆ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಉಂಬಳಿಯಾಗಿ ಲಿಂಗರಾಜ ವೇತನ ನೀಡಿದ್ದು ಇವರಿಗೆ 3ಏಕರೆ ಸ್ಥಳ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಅರಮನೆಯ ಬಳಿ ಲಭಿಸಿತು. 300 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಒಂದು ಮನೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಲಿಂಗರಾಜ ಅರಸನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಮಗ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ ನಂತರದ ಕಾರಣಿಕರಾದರು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಲಿಯ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಬ್ಬರಸಯ್ಯ ಕಾರಣಿಕರಾಗಿ ನೇಮಕಗೊಂಡರು. ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯನವರ ಮಗ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ -2 ನಂತರದ ಕಾರಣಿಕರಾದರು. ಮಗಳು ದೇವಮ್ಮ ಅರಸ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನನ್ನು ವಿವಾಹವಾದಳು. 1834ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಕೊಡಗನ್ನು ಆಳತೊಡಗಿದ ಸಂದರ್ಭ ಸುಬ್ಬಯ್ಯನವರ ಮಗ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕಾರಣಿಕರು ಅರಸರಿಗೆ ಸಮೀಪ ವರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಅಮೂಲ್ಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ಸುಬ್ಬರಸಯ್ಯ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ, ಈಶ್ವರಯ್ಯ, ಶಂಭಯ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಹವ್ಯಕರು ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಾಗಿದ್ದರು. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ, ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ, ದೇವಮ್ಮ, ಗೌರಮ್ಮ ಮುಂತಾದ ಹೆಸರುಗಳು ಹವ್ಯಕ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ -2 ನಂತರದ ಕಾರಣಿಕ ಎನಿಸಿದರು. 1834ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಕೊಡಗನ್ನು ತಮ್ಮ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಕೊಡಗು ಕೂರ್ಗ್ ಎಂದೆನಿಸಿತು. 1868ರಲ್ಲಿ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ -2 ನಿಧನದ ನಂತರ ಅವರ ಮಗ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ – 3 ಮುಂದಿನ ಕಾರಣಿಕ ಎನಿಸಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹಲವು ವರ್ಷ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಕೊನೆಯ ಕಾರಣಿಕ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ -3 ಇಬ್ಬರು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನಾಲ್ವರು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಹಿರಿಯವನೆನಿಸಿದ ತಿಮ್ಮಪ್ಪಯ್ಯ -3 ನಂತರದ ಕಾರಣಿಕ ಎನಿಸಿದರು. ಇವರ ಹಿರಿಯ ಸಹೋದರ ಗೋವಿಂದಯ್ಯ ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ವೇದಾಂತ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಕಾರಣಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಹವ್ಯಕ

ಮುಂದುವರೆದವು. ಕೊಡಗಿನ ಚರಿತ್ರೆ ದಾಖಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರಾಜೇಂದ್ರ ನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹವ್ಯಕರ ಹೆಸರುಗಳು ನಮೂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಿಂದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಪಡೆದ ದಿ.ಡಿ.ಎನ್.ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಬರೆದ ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ ಹವ್ಯಕ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

****

ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕು

ಬೇರೆ ಊರಲ್ಲಿ ಓದಲು ಹೋಗಿದ್ದ ತಿಂಮ ಹಣದ ಹಾದಿ ಕಾದು ಬೇಸತ್ತು ತಂದೆಗೆ ತಾರು ಮಾಡಿದ.

"ತಕ್ಷಣ ರೂ.25 ಕಳಿಸದಿದ್ದರೆ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತೇನೆ."

ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು ಹಿಂದೆಯೇ, "ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿಕೋ."

ತಿಂಮ ಪುನಃ ತಾರಿನಿಂದ ತಿಳಿಸಿದ

"ನದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ. ಮದರಾಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತೇನೆ. ಗಾಡಿ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ತಕ್ಷಣ ರೂ 40 ಕಳಿಸು."

"ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ರೂ 25 ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನದಿಗೆ ನೀರು ಬರುವವರೆಗೂ ಖರ್ಚಿಗೆ ಸಾಕು ತಾನೇ?" ಎಂದುತ್ತರ ಬಂದಿತು.

-ಬೀchi ಯವರ "ತಿಂಮನ ತಲೆ" ಪುಸ್ತಕದಿಂದ

ಆ ಗತ ಜೀವನ ದಿನಗಳು

ಜಿ.ಟಿ ರಾಘವೇಂದ್ರ
ಮಡಿಕೇರಿ, ಕೊಡಗು

ನನಗೀಗ 74 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ... ಅಂದು ನನಗಿಂತ 5 ಮತ್ತು 7 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯ ಹಿರಿಯರಾದ ಅಣ್ಣ ಈಶ್ವರ ಮತ್ತು ಮೂರ್ತಿ ಬೇರೆ ಹುಡುಗರೊಂದಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಅವರು ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಮಳೆಗಾಲದ ಸಮಯ, ಶಾಲೆ ದೂರವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜಿಟ ಜಿಟ ಮಳೆ. ಎಲ್ಲರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆಗಳು. ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ನೆನೆದುಕೊಂಡೇ ಶಾಲೆ ತಲಪಿದೆವು. 'ಗೋಖಲೆ ಸಭಾಂಗಣ' ದಲ್ಲಿ ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಸಭೆ ಎಂದರೇನು, ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಕ್ಕಳು ಏಕಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಏಕಾಗಿ ಗೋಖಲೆ ಸಭಾಂಗಣ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಗೋಖಲೆ ಮಹಾಪುರುಷ ಯಾರು, 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ' ಎಂದರೇನು? ಇತ್ಯಾದಿ 'ಗಹನ'ವಾದ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳೂ ನನ್ನ ಪುಟ್ಟ ತಲೆಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ವಿಚಾರಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನನಗರ್ಥವಾದದ್ದು: ದೊಡ್ಡ ಕೊಠಡಿ. ಕೊಠಡಿಯೊಳಗೆ ಮಕ್ಕಳು. ಅಣ್ಣಂದಿರೊಡನೆ ನಾನು. ಎದುರಿಗೆ ವೇದಿಕೆ. ವೇದಿಕೆ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾರದೋ ಭಾರೀ ಗಾತ್ರದ ಚಿತ್ರ ಪಟ (ಗೋಖಲೆಯದು). ಎಲ್ಲರೂ 'ಭಾರತ್ ಮಾತಾಕೀ ಝೈ' ಎಂದು ತಾರಕ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಕಿರುಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ವೇದಿಕೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತವರು ಒಬ್ಬರಾದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರ ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಹರ್ಷ, ನಗು ಸಂತೋಷ. ಆಗಾಗ ಭಾರತ ಮಾತಾಕಿ ಝೈ ಘೋಷಣೆ. ಸಭೆ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೈ ತುಂಬಾ ರುಚಿರುಚಿಯಾದ ಸಿಹಿ ಬೂಂದಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಸಿಹಿ ಬೂಂದಿಯನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. (ಆಗ ನನ್ನ ಪ್ರಾಯ 5 ವರ್ಷ ಆಗಿತ್ತಷ್ಟೆ.) 'ಏನು ಆ ದಿನದ ವಿಶೇಷ' ಎಂದು ನನಗರ್ಥವಾದದ್ದು ನಂತರ, ನಿಧಾನವಾಗಿ! ಅಂದು 15-8-1947- ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದ ದಿನ!! ಅಂತಹ ದಿನಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ ನಾನು ಅದೃಷ್ಟವಂತನೇ ಸರಿ!

ನಂತರ, ನಾನು ಅದೇ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಬೇಕಾಯಿತು. ಅದುವೇ ಮಡಿಕೇರಿಯ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ 'ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್'! ಅದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಮಾರ್ಷಲ್ ಕೆ.ಎಂ. ಕಾರ್ಯಪ್ಪನವರು ಓದಿದ್ದು. ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನರಾದ ನನ್ನ ತಂದೆಯವರು, ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನ ಲೇಖಕ, ನನ್ನ ಅಣ್ಣ ಜಿ.ಟಿ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಉಳಿದಿಬ್ಬರು ಅಣ್ಣಂದಿರು ಓದಿದ್ದೂ ಅದೇ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ. ಅದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 'ನಾನು ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಆದೆ' ಎಂಬ ಗರ್ವ ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನನಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಆ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ, ಸಂತೋಷವಿದೆ, ತೃಪ್ತಿ ಇದೆ. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿದ್ದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು ಕೊಡಗಿನ ವೀರರ ಧೀರರ ಶೌರ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ಎಲ್ಲಿ ಭೂರಮೆ ದೇವಸನ್ನನಿಧಿ... ಪದ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು ಎಂದು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮದು ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ. ಒಂದು ಕಡೆ ನನ್ನ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಇವರಿಗೆ ನಾವು ಐದು ಗಂಡು, ಒಬ್ಬಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನಿಗೆ ಮೂರುಗಂಡು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬಳು ಮಗಳು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಂದಿರ ಮೂವರು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮಂದಿರೂ ಇದ್ದರು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿದ್ದೆವು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ನನ್ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ. ಇಬ್ಬರೂ ತುಂಬಾ ಮೃದು ಹೃದಯದವರು. ಅಪ್ಪ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಂದಿರು ತುಂಬಾ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಕಡಮೆ. ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ನನ್ನಪ್ಪನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ಹತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಹಿರಿಯರ ಆರೈಕೆಯಲ್ಲಿ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಬೆಳೆದೆವು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅದೃಷ್ಟವಂತರು. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ

ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರಿಗೆಲ್ಲಾ ಭದ್ರತೆ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು.

1947 ರಿಂದ 1961ರವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪೂರೈಸಿದೆ. ಶಾಲೆಯ ವಿಶಾಲವಾದ ಆವರಣ. ಅಲ್ಲಿನ ಬೃಹದಾಕಾರದ ಮರಗಳು. ಕಡು ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಮರಗಳು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದು. ತಂಪು ವಾತಾವರಣ. ಮಳೆಗಾಲದ 'ಕುಂಭದ್ರೋಣ' ಮಳೆ. ಆ ಮಳೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದೇ ಕೊಡೆಯೊಳಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ ತಿರುಗಾಟ - ಇಬ್ಬರೂ ಚಂಡಿ ಪುಂಡಿ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರುಗಳು ಶಿಸ್ತು ಬದ್ಧತೆಗಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆತ್ತಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲು ಹಿಂಜರಿಯದಿದ್ದರೂ ಮಾತೃ ಹೃದಯದವರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಕೆಳ ಮಧ್ಯಮ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕ ದುರ್ಬಲರು. ಅಧ್ಯಾಪಾಕರು ಸ್ಥಿತಿವಂತರಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಹೃದಯಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಚಿಣ್ಣಿಕೋಲು, ಬುಗುರಿ ಹಾಕಿ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಡುತ್ತಲೇ ಬೆಳೆದು ತಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಪದಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿದೆ. ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮುಗಿಯಿತು. ಪಿಯುಸಿಯೂ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಮುಂದೆ? ಕಾಲೇಜ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೇ, ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗೆ ಸೇರುವುದೇ- ದ್ವಂದ್ವ. ಕೊನೆಗೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದೆ. ನಂತರ....?

1965 ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳು. ಪಾಕಿಸ್ಥಾನ ಯುದ್ಧ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ತರುಣರು ಭಾರತೀಯ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. 'ನಾನ್ಯಾಕೆ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಬಾರದು'? ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಮೆಡ್ರಾಸ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಗ್ರೂಪ್' ಮಿಲಿಟರಿಯ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ತರುಣರನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಿರ್ಧಾರಿತ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚುಕಮ್ಮಿ 1000 ತರುಣರು ಒಟ್ಟು ಸೇರಿದ್ದೆವು. ಮಿಲಿಟರಿ ಅಧಿಕಾರಯಿಂದ ಸುಮಾರು 1 ಗಂಟೆಕಾಲ ಮಿಲಿಟರಿಯ ಬಗ್ಗೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವೈಖರಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮೇಲಿನ ಉಳಿದ ಆರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಬಂದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ನೂರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮಂದಿ. ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. 9 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮಿಲಿಟರಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ನಂತರ 'ಜ್ಯೂನಿಯರ್ ಕಮಿಷಂಡ್ ಆಫೀಸರ್- ಜೆಸಿಓ 'ನಾಯಬ್ ಸುಬೇದಾರ್' ಅಂತಸ್ತಿನೊಂದಿಗೆ ಅಸ್ಸಾಂನ 'ರಂಗಿಯ್ಯಾ' ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ 863 ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವರ್ಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿನಿರತನಾಗಿದೆ. 5 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ 1970 ಡಿಸೆಂಬರ್ ನಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಗೊಂಡು ಮಡಿಕೇರಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೃಷಿಕನಾದೆ. ಮಿಲಿಟರಿ ಬಿಡುವ 9 ತಿಂಗಳ ಮೊದಲು ಗೃಹಸ್ಥನಾದೆ.

ಆ ವರ್ಷ ನಾವು ಕಾಫಿ ಕೃಷಿಕರು ಬಲು ಸಂತಸ ಪಟ್ಟ ವರ್ಷ. ಆ ವರ್ಷ ಕಾಫಿ ಹೂಮಳೆ (ಫೆಬ್ರವರಿ 15ರ ನಂತರ ಬರುವ ಮಳೆ) ಬಲು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಇಡೀ ತೋಟ ಹಸಿರು ಹಸಿರಾಗಿ ನಳನಳಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕಚ್ಚಡ (ಕಳೆ) ದ ಮಧ್ಯೆಯೂ ಆರೋಗ್ಯ ಪೂರ್ಣ ಕಾಫಿಗಿಡಗಳು ಆ ವರ್ಷದ ಕಾಫಿ ಫಸಲನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು, ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ತಾನೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ತೋಟದ ರೈಟರ್ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಆಳುಗಳಿಂದ 'ಕಚ್ಚಡ' ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತ ಆಳುಗಳು ಹಾಸ್ಯ ತಮಾಷೆ ಬೊಬ್ಬೆಯೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆಳೊಬ್ಬ 'ರೈಟರೇ ಹಾವು ಸಿಕ್ಕಿತು ಕೊಂದು ಬಿಡ್ಲಾ' ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಎಲ್ಲೋ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರೈಟರ್ 'ಹೂಂ' ಎಂದದ್ದೇ ತಡ ಆಳಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಾವು ಸತ್ತುಬಿತ್ತು!! ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಕಳೆದಿರಬಹುದು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ 16 ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತರುಣಿಯೊಬ್ಬಳು ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ತರಲೆಂದು ಹೊರಟಳು. 'ಸತ್ತು ಬಿದ್ದ ಹಾವ'ನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 'ಕಿಟಾರ್ ಎಂದು ಕಿರುಚಿ, ಬಿದ್ದು, ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದಳು. ರೈಟರ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಆಳುಗಳು ಆಕೆಯನ್ನು ಉಪಚರಿಸಿದರು. 10 ಕಿ. ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದ ನನಗೆ ಫೋನ್ ಕರೆ ಬಂದಿತು. ಹೋದೆ. ಘಟನೆ ನಡೆದು ಆಗಲೇ ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಕಳೆದಿತ್ತು. ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಹುಡುಗಿ ಎದ್ದು ತೂರಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆಕೆಯನ್ನು ಆಚೆ ಈಚೆ ಇಬ್ಬರಿಬ್ಬರು ಹೆಂಗಸರು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹುಡುಗಿ ಅರ್ಧ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಶೂನ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಾ, "ನನ್ನನ್ನು ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟರು. ನನಗೆ ಉತ್ತಮರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಆಗಬೇಕು.... ಇತ್ಯಾದಿ ಗೊಣಗುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಳು! ನಾನು ಆಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ 'ನೀನ್ಯಾರು?' ಆಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿದಳು- 'ನಾಗ- ನಾಗರಹಾವು' ಎಂದಳು. ನಾನು ರೈಟರ್ ಅನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಷಯ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದೆ "ನಿನಗೆ ನಾನು ಉತ್ತಮ" ಮನುಷ್ಯ ಎಂದು ಅನಿಸಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸಂಸ್ಕಾರ ನೀಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದೆ. ನನ್ನ ಉತ್ತರದಿಂದ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಆಕೆ (ಸರ್ಪ?) ಆಚೀಚೆ ತನ್ನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಕೊಡವಿ 'ದಫ್' ಎಂದು ಜ್ಞಾನ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟಳು. ತಕ್ಷಣ ಆಕೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಎಚ್ಚೆತ್ತ ಆಕೆ

ತಲೆಕೆಳಗೆ ಹಾಕಿ ಏನೂ ನಡೆಯಲೇ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬಂತೆ ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

ನಾನು ರೈಟರ್ ನಿಂದ ನಡೆದ ಘಟನೆಯ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕಚ್ಚಡದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಿ, ಸತ್ತುಬಿದ್ದ ನಾಗರ ಹಾವನ್ನು (ಸರ್ಪ) ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿದೆ. ಬೇಸಗೆ ಕಾಲವಾದ್ದರಿಂದ ಒಣಗಿದ ಪುರುಳೆ ಕಾಡುಮರಗಳ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಿಳಿ ಬಟ್ಟೆ ಹರಡಿ ಸರ್ಪದ ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರವನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ಅದರ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಲು ಅರ್ಪಿಸಿ ನಂತರ ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರ ಅಗ್ನಿಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ದಹನಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿದೆ. ಅಂದು ಗುರುವಾರ. ಮಾರಣೆ ದಿನ ಶುಕ್ರವಾರ, ತೋಟಕ್ಕೆ ವಾರದ ರಜ. ಅಂದು ನಾವು ಕುಟುಂಬದವರು ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೇವರಿಗೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಸರ್ಪ, ಮೊಟ್ಟೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ತಂದೆವು. ಶನಿವಾರದಂದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ತೋಟದ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸಾದ ಹಂಚಿದೆ. ಆಳುಗಳಿಗೆ ಸಮಧಾನವಾಯಿತು. ಎಂದಿನಂತೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು. ನಾನು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು, ರೈಟರ್ ಗೆ 'ಇಂತಹ ತಪ್ಪು ಮಾಡಬಾರದು' ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಮಗನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾ ನನ್ನ 47 ವರ್ಷಗಳ ಕೃಷಿ ಜೀವನ, 5 ವರ್ಷಗಳ ಮಿಲಿಟರಿ ಜೀವನದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಿಂಹಾವಲೋಕನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಆಟಪಾಟಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

****

ನನ್ನ ಕಸಬು

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಾಣೆ ಹಿಡಿದು ಆಡುತ್ತಿದ್ದ ಮಗುವೊಂದು ಆ ನಾಣ್ಯವನ್ನು ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಕಣ್ಕಂಣು ಬಿಡಹತ್ತಿತು. ಮಗುವಿನ ತಾಯಿಯು ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ ಎಂದು ಚೀರುತ್ತ ಕಂಗಾಲಾಗಿ ರಸ್ತೆಗೆ ಓಡಿದಳು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಎದುರು ಬಂದ ತಿಂಮ ಏನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೂಡಲೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಉಸಿರು ಸಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿದ.

"ಪರವಾಯಿಲ್ಲ ಬಿಡ್ರಿ. ತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ" ಎಂದವನೇ ಮಗುವನ್ನು ಕಾಲು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ಚನ್ನಾಗಿ ಅಲುಗಾಡಿಸಹತ್ತಿದನು. ನಾಣ್ಯವು ಝುಂಣೆಂದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳಿ, ಹಿಂದೆಯೇ ತಿಮ್ಮನ ಕಿಸೆ ಸೇರಿತು.

"ಬಹಳ ಉಪಕಾರವಾಯಿತು, ಡಾಕ್ಟರೇ" ಎಂದು ಆ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ ಹೇಳಿದಾಗ ತಿಂಮ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

"ನಾನು ಡಾಕ್ಟರನಲ್ಲಮ್ಮಾ, ನಾನೊಬ್ಬ ದೇಶಭಕ್ತ. ಹಣವು ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡರೂ ನಾನು ಬಿಡುವಂತಿಲ್ಲ."

- *ಬೀchiಯವರ "ತಿಂಮನ ತಲೆ" ಪುಸ್ತಕದಿಂದ*

Blue Whales

Akhila Adkoli
Bloomingdale, IL

Majestic, magnificent, mind-blowing, these are all words that would describe a blue whale. People do not realize many things about these amazing creatures. Blue whales are unlike any other animal because of the unique characteristics they possess. Blue whales are the largest animals known to exist on Earth. It is a known fact that these marine animals are huge but something most people do not know is that the blue whale is larger than the largest dinosaur. To add, an adult whale weighs about 200 tons and can live up to 110 years. The tongue of a blue whale weighs as much as an elephant and the heart of a blue whale weighs the same amount as an automobile. A baby whale gains 200 pounds every day for its first year. In addition, blue whales are so big that humans would be able to swim in their blood vessels. Their diet consists of mostly tiny shrimplike animals called krill and an adult blue whale can consume 4 tons of krill a day. In regards to behavior, blue whales are the loudest animals on the planet and as a result can hear each other up to 1,000 miles away; their cries are louder than a jet engine. They use these sounds to communicate and to navigate the ocean. Although these glorious creatures take the prize for largest, loudest, and longest-lived animal on earth, they are being killed at a rapid rate by large ships and aggressive hunting. They have become an endangered species and humans need to put in effort to protect blue whales from becoming extinct.

****

ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ

“ಅಪ್ಪ,”

“ಏನೋ ತಿಂಮಾ?”

“ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಬುದ್ಧನ ನಾಟಕ ನೋಡಿದೇನಪ್ಪಾ?”

“ಏಕೋ ತಿಂಮಾ?”

“ಬುದ್ಧ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನಪ್ಪಾ”

“ಅಹುದೋ ತಿಂಮಾ”

“ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು, ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಹ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನಪ್ಪಾ”

“ಅಹುದೋ ತಿಂಮಾ”

“ಆದರೆ ತಗಡಿನ ಮೆಡಲ್ ಕೊಡ್ತೇನೆ ಎಂದಕೂಡಲೆ ಓಡಿ ಬಂದನಪ್ಪಾ ಅವನು"

-ಬೀchi ಯವರ “ತಿಂಮನ ತಲೆ” ಪುಸ್ತಕದಿಂದ

ಪ್ರಗತಿಪಥ

ವೈಶಾಲಿ ಹೆಗಡೆ
ಬಾಸ್ಟನ್

"ಅಕ್ಕ, ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಅಮೆರಿಕದಿಂದ ಅಕ್ಕಿ ತರ್ಸುದೆಯಾ, ಇಲ್ಲೆಂತ ಇನ್ನು ಬೆಳಿಯುದ್ರ?" ಮನೆ ಮುಂದಿನ ಮೆಟ್ಟಿಲ ಮೇಲೆ ಹರಟುತ್ತ ಕುಳಿತ ಹಾಲಕ್ಕಿ ಹುಡುಗಿ ಹೇಳಿದ ತಮಾಷೆಯ ಮಾತು ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯಾ?

****

ಗೋವಾ ಏರ್ಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡುರಾತ್ರಿಯೋ, ಹಗಲು ಜಾವವೋ ಎಂದು ತಿಳಿಯದ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ ಬಂದಿಳಿದಿದ್ದೆ. ವಾಸ್ಕೋ ದಾಟಿ ಬೆಳಕು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ NH-17 ಇನ್ನೂ ಆಕಳಿಸುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮ ಕಾರಿನ ಖಾಯಂ ಡ್ರೈವರ್ ಬಹು ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿದ್ದ. "ಅಕ್ಕ ನೋಡ್ರೀ ಮುಂದಿನ ಸರ್ತಿ ನೀವ್ ಬಂದಾಗ ಏರ್ಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ಮನೆಗೆ ಬರೀ ಒಂದೂವರೆ ತಾಸಿಗ್ ತಂದು ಮುಟ್ಟಿಸ್ತೇನೆ. ಹೈವೆ ಹೆಂಗ್ ಆಗ್ತದೆ ಗೊತ್ತದೆ ಸುಯ್ಯಂತ ಹಾರ್ಕಂಡು ಹೋಗ್ತದೆ ಕಾರು" ನಾನು ಇವನೆಂತ ಹೇಳುವುದು? ೭ ತಾಸಿನ ರಸ್ತೆ ಒಂದೂವರೆ ತಾಸಾಗುವುದೆಂತ ಮಾಯಮಂತ್ರವಾ? ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮಂದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ನೋಡೇ ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ರಸ್ತೆಯ ಇಕ್ಕೆಲದ ನೆನಪೊಂದೂ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಬೆಳಕಿಗಿಂತಲೂ ನಿಚ್ಚಳವಾಗುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿತ್ತು ದೃಶ್ಯಾವಳಿ. ಹೈವೇ ಹದಿನೇಳರ ಅಗಲೀಕರಣ. ಚತುಷ್ಪಥ ರಸ್ತೆಯ ವೇಗಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಮಣ್ಣು, ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲು, ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತ ರಾಕ್ಷಸಾಕಾರದ ಮಣ್ಣು ಅಗೆಯುವ ಗಾಡಿಗಳು, ಯಂತ್ರಗಳು. ಮೇ ತಿಂಗಳ ಬಿಸಿಲ ಝಳಕ್ಕೆ ಒಣಗಿ ನಿಂತ ಕಾಡೆಲ್ಲ ರಸ್ತೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಿಂದು ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಜನರಹಿತ ಮನೆಗಳು. ಕಡಿದ ಕಾಡು ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎದೆಹಿಂಡಿದ ದೃಶ್ಯಗಳೆಂದರೆ, ಮಣ್ಣು ಹದ ಮಾಡಿ ಸಪಾಟಾಗಿಸಿ ಜಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯಲು ತಯಾರಿಸಿಟ್ಟ ರಸ್ತೆಯ ನಡುಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಒಣಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ತೆಂಗಿನ ಮರಗಳು. ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ ಈಗ ಬೀಳಲೋ ಆಗ ಬೀಳಲೋ ಎಂಬಂತೆ ರಸ್ತೆ ಮಣ್ಣಿಗಿಂತ ಕೆಂಪಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಏನೆಲ್ಲಾ ಕಡಿದ ಜನಕ್ಕೆ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿ ತಾಗಿಸಲು ಮನಸ್ಸಾಗಿಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ಬಗ್ಗಲಾರೆನೆಂಬಂತೆ ತೆಂಗು ತಾನೇ ಸಲ್ಲೇಖನ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆಯೇ? ಬಹುದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಹುರುಪು ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತ ಬದಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಬ್ಯಾಗ್ ಇಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಡ್ರೈವರ್ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಹೇಳಿದ, "ಅಕ್ಕ ಮುಂದಿನ ಸರ್ತಿ ಇನ್ನೂ ಬೇಗ ಬರುವಾ".

ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅಮ್ಮನನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯವಲ್ಲವೇ?

ಊರಿಗೆ ಹೋದಾಗೆಲ್ಲ ನಿತ್ಯದ ರೂಡಿಯೆಂದರೆ ಬೆಳಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಪಪ್ಪನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಹಲವು ವಾಕಿಂಗ್ ದಾರಿಗಳನ್ನು ನಾನೂ ಅನ್ವೇಶಿಸುವುದು. ಹಳ್ಳಿ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಆಗಷ್ಟೇ ಎದ್ದು ಮುಖ ತೊಳೆಯುವ ಊರನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸುತ್ತ ಸಾಗುವುದು. ಪ್ರತಿಬಾರಿಯೂ ಡಿಸೆಂಬರಿನಲ್ಲಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವ ನನಗೆ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಖಾಲಿಗದ್ದೆಯ ದೃಶ್ಯವೇನೂ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆ ಬಯಲ ನಡುವೆಲ್ಲ ಸುರಿದುಬಿದ್ದ ಮನೆಕಟ್ಟುವ ಕಲ್ಲು, ಸಿಮೆಂಟು, ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಳು ಇವೆಲ್ಲ ಆಘಾತಕಾರಿ ನೋಟ. ಗದ್ದೆಬಯಲುಗಳೆಲ್ಲ ಸೈಟುಗಳಾಗಿ ದಿನದಿನವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ರಿಯಲ್ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದರೆ ಮತ್ತೇನಲ್ಲ, ನಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆಗಳನ್ನ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ಸೈಟಾಗಿಸಿ ಮಾರುವುದು!

ಕೊಯ್ಲು ಮುಗಿದು ಖಾಲಿಬಿದ್ದ ಹಲವು ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಜನ ಭರಭರನೆ ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಊರ ಸುತ್ತಲ ಖಾಲಿಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಕಟ್ಟುವ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮರ ಕೊಯ್ಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಬಿತ್ತುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನ ಮುಂಗಾರಿನೊಳಗೆ ಇಲ್ಲೊಂದು

ಮನೆ ಎದ್ದು ಒಕ್ಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ನನ್ನೂರೀಗ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣುಗುಂಡಿ.

ನಾ ಊರಿಗೆ ಬಂದ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿ ಅಂದು ಸಂಜೆಯೇ ಹಾಲಕ್ಕಿ ಹುಡುಗಿ ರೂಪ ಹಾಜರಿ ಹಾಕಿದ್ದಳು. ರೂಪಾ ನಾನು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೊರಟ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ ಅಮ್ಮನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆಂದು ತಂಗಿಯರು ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ನಂತರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹಿಂದಿನ ಕೇರಿಯ ಹುಡುಗಿ. ನಾ ಕಾಲೇಜಿಂದ ಮನೆಗೆ ಓದಲು ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲೆಲ್ಲ ವಾರಿಗೆಯವರಂತೆ ಹರಟುತಿದ್ದವಳು. ಅಕ್ಕ ಎಂದೇ ನನ್ನೂ ಕರೆದು, ನಮ್ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಗಂಡು ನೋಡಿದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಕೂಡ ನಡೆದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಡೆದವಳು. ಅಮ್ಮನ ಟ್ರೇನಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಜೋರಿನ ರೂಪಾ ಕೇರಿಯ ಫೆಮಿನಿಸ್ಟ್ ಆಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡವಳು. ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದರಂತೆ ೩ ಹೆಣ್ಣು ಹಡೆದ ಮೇಲೆ ಅತ್ತೆ ಕೂಗುತ್ತಿರಲಿ ಒಂದಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ಅವರ ಮನೆತನದ ಗದ್ದೆ ಕೊಂಕಣ ರೇಲ್ವೆ ನುಂಗಿ ಹಾಕಿದಾಗ ರೈಲಿಗೆ ಗದ್ದೆ ಕಳಕೊಂಡವರೆಲ್ಲ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ದುಡ್ಡು ಪಡೆದು ಪಟ್ಟಣ ಸೇರಿ ಅತಂತ್ರರಾದರೆ, ಇವಳು ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು, ಗಂಡನನ್ನು ಒಲಿಸಿ, ಬೇರೊಂದು ಕಡೆ ಬದಲಿ ಭೂಮಿ ಪಡೆದಿದ್ದಳು.

ಸಂಜೆ ಬಂದ ರೂಪಾಳ ಸವಾರಿ ಬಹು ಖುಷಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಎರಡೆರಡು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಹೊತ್ತು ತಂದಿದ್ದಳು, ನಾ ಕೊಡುವ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ, ಕಾಜಲ್, ಲಿಪ್ಸ್ಟಿಕ್, ಚಾಕಲೇಟು ಎಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಿತ್ತು!

“ಆ ಕಲ್ಲು ಭೂಮಿ ಅಕ್ಕ.. ನಾನು ನನ್ನ ಗಂಡ ಇಬ್ರೆ ಅಗೆದಗೆದು ಬೆಳಸಿದ್ದು, ಎಲ್ಲ ನಗವ್ರೆಯ ನಮ್ನೋಡಿ, ತಲೆ ಸಮ ಇಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಈಗ ನೋಡಿ ಯಾರೂ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಯೂ ಸುತ್ತ ಬೆಳೆಯದಷ್ಟು ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ ಅಕ್ಕ. ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲಾದರೂ ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಭರ್ತಿ ನೀರಿದೆ. ಈಗ ಎಂತ ಹಸನು ಭೂಮಿ ನೀ ಬಂದು ನೋಡ್ಬೇಕು ಇಂದ ಸರ್ತಿ, ಚಂದ ಆಗಿದೆ ಗದ್ದೆ.” ರೂಪಾ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷದ ದುಡಿಮೆ ಕೈಗೂಡಿದ್ದರ ಹೆಮ್ಮೆಯಲ್ಲಿದ್ದಳು. ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆ ಎಂದು ಶೇಂಗ, ಉದ್ದು, ಇತ್ಯಾದಿ ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆವ ಸಂಪೂರ್ಣ ರೈತೆಯಾಗಿದ್ದಳು. “ಅಕ್ಕಾ. ದುಡ್ಡು ಇವತ್ತು ಬರುದು ನಾಳೆ ಹೋಗುದು, ಭೂಮಿ ಯಾವತ್ತಿದ್ರೂ ಎಲ್ಲಾದ್ರೂ ಹೋಗುದೂ?, ನಾ ಎಷ್ಟು ಸಾಲಿ ಕಲಿತರೂ ಎಂತದೂ ತಲೆಗೇ ಹತ್ಲಿಲ್ಲ.. ಗದ್ದೆ ಕೆಲಸ ಒಂದೇ ಗೊತ್ತಿರೂ ವಿದ್ಯೆ, ಇದು ಬಿಟ್ರೆ ಎಂತ ಮಾಡಿರೂ ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಹತ್ತುದಿಲ್ಲ ಅದ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಕೊಡಿಸ್ಕಂಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ರ” ಎಂದು ಬಹು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದಳವಳು. ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಒಡತಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಈಗ ರಸ್ತೆ ಅಗಲೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆ ಕಳಕೊಂಡವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಯಾರೂ ಪರ್ಯಾಯ ಭೂಮಿ ಪಡಕೊಂಡವರಿಲ್ಲ. ಊರಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಅಕ್ಕಿ ಬೆಳೆವವರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ!

****

ಗದ್ದೆ ನಡುವಿನ ಗುಡಿಸಲು ಹಾಗೆಯೆ ಇರಬೇಕೆ? ಅಲ್ಲೊಂದು ತಾರಸಿ ಮನೆ ಎದ್ದರೆ ಅದೊಂದು ಅನ್ಯಾಯವೇ? ಆದರೆ ಗದ್ದೆಯೇ ಮರೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲೂ ತಾರಸಿಯೇ ಎದ್ದರೆ? ಬೆಪ್ಪಳಂತೆ ಪಪ್ಪನೊಡನೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ ದಿನವೂ. ಊರಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೊರಟಾಗ ಮತ್ತೆ ಏರ್ಪೋರ್ಟಿನ ದಾರಿ ಹಂಗಿಸುತ್ತಿತ್ತು. “ನಿತ್ಯವೂ ಅರವತ್ತು ಮೈಲಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ನುಣುಪು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಗುವ ಅಮೇರಿಕನ್ ನೀನು, ನಿನ್ನ ಅಂಕೋಲೆಯ ಜನರೆಲ್ಲ “ಅಭಿವೃದ್ಧಿ” ಹೊಂದಿದರೆ ಬೇಡವೆನ್ನುವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕಾದರೂ ಇದೆಯೇ? ನೀನು ಮಾತ್ರ ಲೋಕಸಂಚಾರಿ, ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಸಾಗಬೇಕು, ಊರು, ಊರಿನ ಮುಗ್ಧತೆ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಲೆಂದು ಬಯಸುವ ನಿನ್ನದು ಸ್ವಾರ್ಥವಲ್ಲವೇ? ಬರೀ ಬೂಟಾಟಿಕೆಯ ಕಳಕಳಿ ನಿನ್ನದು !”

****

ಇವೆಲ್ಲ ನಡೆದು ೬ ತಿಂಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಮಳೆಗಾಲದ ಅರಲುಗದ್ದೆಯಾಗಿ ಹೋದ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಜಲ್ಲಿ ಹೊದೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿನ ಜರಡಿ ಹಿಡಿದಂತೆ ಸುರಿವ ಹಿಮದ ನಡುವೆಯೂ ಭರ್ರನೆ ಕಪ್ಪು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಗುವಾಗ ಯಾಕೋ ಆ ಒಣಕಲು ತೆಂಗಿನ ಮರ ನಡುಮಧ್ಯ ರೋಡಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಬಂದಂತೆ ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾಗುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ನನ್ನ ಕಾರಿನ ಗಾಜಿನ ಹಿಮವೋ, ಒಂದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಯಾವುದು ಪ್ರಗತಿ, ಯಾವುದು ಅವನತಿ??!!

Our World

Unnati Bhat
Age: 11

Every day things happen…...the world changes, for better or worse, it still changes. Many of us look up to something or someone we have never seen, usually this higher power known as "God". We fill hours of our days worshiping this so called "God". We have never seen God but everyday we blame things on "God" or thank "God". Everyday we have faith in God. Faith is a really crazy but amazing little thing. Ah… Faith, it's one of those things that sometimes just makes us tick. We have faith in people, in our world and our nature. We know deep down that some people may let us down but still we have faith. Because us humans need something to believe in and if not, well we are hopeless, dreamless, no faith at all to feel. I know that most of us want to feel wholesome, hopeful, faithful, and full of strength. The Universe has faith and madness in every corner- it's the places you look what makes all the difference!

All of us have once questioned entities like science, life or anything that has always been in front of us that's obviously there. But everything, in reality is a mystery. We don't know what really will happen to us when we "die" or what actually happens in deep, deep space. Because alas science, it cannot accomplish everything. What I am saying is that, to truly understand something, proof cannot always be there. We must fill in the blanks, use the history we have, to create something more spectacular. Religion could be one of those. I am Hindu, you probably know that, most of us in NEKK (New England Kannada Kuta) are. Religion and God is a very concealed topic. It is so because we should respect one another's beliefs. To respect one another in some situations can be very difficult. Especially when you know the situation is truly unequal. To choose yourself and your dignity and self respect over another's is tough when the person is making a point for their side as well.

I know that I love my family, and that's another thing science can't explain… Love. Love explained just doesn't make sense, it's stupid even try to explain it. The dictionary states that love is "an intense feeling of deep affection." But those are just words. Words can't even begin to explain feelings, science can barely explain feelings too.

Everyday the sun sets and the next day it rises, the same pattern for billions of years. The earth spins on its axis and we all wake up to do a similar routine from the day before. We think we are free in places known as the land of the free such as USA, but how can we be free and happy when the start or base of life costs money? Seeds, the origin of life! Seeds to trees, plants, flowers, fruits, vines, nuts, vegetables. Seeds cost money. That is absolutely awful if you ask me. Anyone should be able to grow their own crops, for free! To eat food you have grown, the seeds you planted and watered…. that should have not costed a dime. Seeds bring life and that's something that should not have a price tag. Lately there has been news of a company that has put a patent on "their" seeds. In some absurd way you can be accused of infringement for planting the seeds from "their" crop! The gifts of this world cannot be owned or sold. After all these "gifts" weren't ours to begin with.

The world is always moving. There is always going to be people in need. Unless we really band together, we cannot stop the conflicts and actions that cause all these problems. But come on, there are hundreds of people who talk about changing the world - and very few who go out and do it. The people who really go out and change something are amazing- but when you look at the bigger picture, most people aren't doing their part. And all this makes it seem like there isn't much being done, when truly there is a lot being done. But nothing in comparison of how much could be done if everyone tried! If everyone tried their best to make this a better place for all, who knows what we could do? But it would be an extremely hard task to get ***everyone*** to care.

To make everyone care, there needs to be tremendous commitment to the cause, which many will not take. That's when we lose hope, Faith and lose control and travel slowly into madness. A place where a seed costs money, a place where a child can't have food because a patent was on the seed. A place where people can't accept others for their beliefs. A place where our so called “leaders and role models” can not even express virtue. A place where a child like myself doesn't have a say in big decisions that determine my future! This is my world as much as it is yours. Don't ruin my chance to make a mark or change the world. My future is my right! I believe in people, in their goodness but I know now that our world is slowly growing more hateful. People are losing their goodness and basic care for one another. I am losing hope. I don't want to lose hope but, the choices are getting slimmer. We all have to go back to the basics and learn to live like a human being, not like a monster we have created within our people.

The world is a canvas; it is ours to paint on but not ours to start with. It is our choice what art we create. I hope we can save our canvas and continue to paint a beautiful picture. I don't want to grow up living in a place where almost so many don't do their part. A place where some are terrorized for their dreams, robbed from their future and not given a fair chance. A place that we live in everyday. Our World.

We have just begun. Let's make some Art

****

ಪಿಟೀಲು ಕೇಳಿದ

“ಅಪ್ಪಾ,”
“ಏನೋ ತಿಂಮಾ ?”
“ನನಗೆ ಪಿಟೀಲು ಅಂದರೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ ನೋಡಪ್ಪಾ”
“ಒಳ್ಳೆಯ ರಸಿಕನೋ ನೀನು, ಮೊನ್ನೆ ಚೌಡಯ್ಯನವರ ಪಿಟೀಲು ಕೇಳಿದೆಯೇನೋ ತಿಂಮಾ ?”
“ಕೇಳಿದೆನಪ್ಪಾ, ಆದರೆ..............”
“ಆದರೇನೋ ಗೀದರೆ ?”
“ಪಿಟೀಲು ಕೇಳಿದೆನಪ್ಪಾ, ಆದರೆ ಅವರು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ ಎಂದರು”

-ಬೀchi ಯವರ “ತಿಂಮನ ತಲೆ” ಪುಸ್ತಕದಿಂದ

Secret hero saves the day

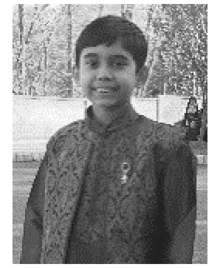

Soham Kaje, 12 years,
Schaumburg IL

It was a dark and stormy night. The rain from the clouds beneath the sky were pouring gallons of water onto the silent streets. Beneath the streets of Masonville, there were sewers where the polluted water floated away with piles of junk on it. On one of those piles, there was a mouse. A small mouse who was lonely. The mouse was just lying down on the pile of garbage staring up at the ceiling, until suddenly, something moved very quickly at the very end of the eye of the mouse.

When the mouse turned, he saw nothing but some more trash and just decided that it was just his brain messing with him, and he turned back and laid down again. Then a few seconds later, he heard something, like a whisper. He suddenly was hit very bad and was knocked out. When he woke up, he saw that he was in some sort of lair. He looked around and saw that there was a big clear cylinder with lots of green venom.

The mouse concluded that it could be very dangerous to the village, so he decides to sneak around objects to get near the cylinder and bites it. As he turns around very satisfied with himself, he looks at the angered face of Brainstorm, the most feared villain in the village. The mouse quickly runs away and narrowly escapes.

Later, Jaypeck, a young man who is in his thirties and who is also the hero of the village, succeeds in tracking down the secret lair of Brainstorm with his newly improved tracking device. While opening the door, he realizes that there could be traps. So Jaypeck took a separate way in.

Jaypeck makes his way silently through a secret passage with his claw machine clawing the way. Inside, he has a bird's eye view of the whole lair from the top. As he looks around, he is astonished at all the plans Brainstorm has for his town. He also sees that there is a huge clear cylinder which has a big cut on it. Jaypeck suspects that it might be venom (after all, it is Brainstorm's dirty work). Readying himself, he makes a surprise attack with his bombs.

Tick! Tick! Boom! The ceiling explodes as Jaypeck comes down from the top and kicks Brainstorm on the jaw. With one single hit, the enemy is knocked out. Jaypeck then takes the venom and destroys it to ashes with another one of his machines. Then, he takes all the other plans of Brainstorm and crumbles it.

When he comes out, the rays of the sun are shining bright onto the town of Masonville. Word quickly gets out…

Journalists and reporters come from every corner and ask him questions. Jaypeck says that he doesn't deserve the full credit because there was a secret someone who helped him.

But nobody knew who the secret someone was. For a true hero doesn't rest on his laurels. And the small mouse was happily resting on his pile of

Murdershwar

My Ajja's Childhood Home

Jayaram Bhat Palamadai
Naperville, IL

When we are in India, sometimes we get to visit my Ajja's childhood home, located in Murdeshwar, Karnataka. The village house is located by the beach – we can hear the waves of the Arabian Sea crashing against the shore from the yard.

Surrounding the house, there are coconut trees that have notches that make it easier for people to climb. There are also many tropical fruit trees including star fruit, mango, banana and jackfruit. There is a once used stable for cows that is now empty. The house was very old, and not well maintained, though this year the house was completely redone. We are looking forward to seeing it during our next visit.

There are other families related to my grandfather who live nearby in small houses with large coconut plantations - all connected by a "Dhomi" - a thin sandy path between tall compound walls that connects the houses to the road and to the beach.

The beach has rocks that are home to many sea animals. We find starfish, different types of crabs, coral, and many different shaped shells. My sister and I can spend hours on the beach collecting shells and playing in the water.

A temple with a large statue of Shiva sits on a hill in the middle of the sea, overlooking the beach and the village. In the night time, it is brightly lit up by thousands of small lights that outline the already impressive statue and temple buildings.

My grandfather's childhood home is one of my favorite places to visit, and will be for years to come.

****

Diwali

Jayani Bhat Palamadai
Naperville, IL

My favorite festival is Diwali. One of my favorite things about Diwali is the story of Baliyandra. Baliyandra was a demon king who was pushed away from earth by Lord Vishnu. Before that happened, Baliyandra asked Vishnu to allow him to come back every year for three days. On Diwali, we bring Baliyandra into our home. Baliyandra is a squash and Mrs. Baliyandra is a pumpkin. We paint a face on the squash and pumpkin, and decorate it. Then we put Baliyandra by the Tulsi plant.

On Diwali day, we wear new clothes. We sing songs, play instruments and bring Baliyandra into the house. We put Baliyandra in the pooja room.

Afterwards, we eat sweets, play games and have fun. We go to our friends' homes and give them sweets. In the night time, we burst firecrackers with our friends. We wish everyone a Happy Diwali!

ಒಂದು ಹವ್ಯಕ ಕವನ

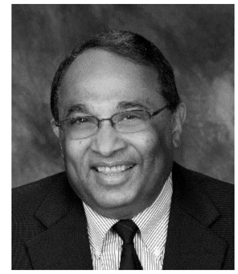

ನಾರಾಯಣ (ಚಾಮಿ) ಹೊಸಮನೆ
ಡಿಕ್ಯಾಲ್ಬ್, ಇಲಿನೊಯ್ಸ್

ನಂಭಾಶೆ ಸಿರಿ ಹವ್ಯಕನ್ನಡ

ಗೋಕರ್ಣದ ಹವ್ಯಕನಿಗೆ, ಕೊಂಕಣಿಗನಿಗೆ
ನಾವೆಲ್ಲ ಮಾತಾಡೋದು ಒಂದೇ ಭಾಷೆ
ಕೇಳ್ಲಿಕ್ಕೆ ಚೆಂದಾಗಿದ್ರು ಬರೆಲು [illegible]
ಅಂದ ಮೇಲೆ ತುಳುಗೂ ಈ ಭಾಷೆಗೂ ಏನು ವ್ಯತ್ಯಾಸ [illegible]
ದೇವರ್ಗೆ ಈ ಎರಡು ಭಾಷೆಗ ಮಾತ್ರ [illegible]
ಕಾವ್ಯಂಗಳ್ಳ ನಾಟ್ಯಂಗಳ್ಳ ಮಾಲಿಕಂಗಳ್ಳ ಎಷ್ಟು [illegible]
ಇದೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತ? ಅಥವಾ ನಮ್ಮನೇ [illegible]?
ಯಾರೂ ಈ ಭಾಷೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೋ [illegible]
ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮನೆ [illegible] ಎಲ್ಲೋದ್ರು?
ಮಾತಾಡುವಾಗ ಬಾಯಿ ತುಂಬಲ್ಲದು
ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಬೇರೆ
ನಿಮಗೂ [illegible] ಚೆಂದಾಗಿದ್ದ ತರೆ
ಇದೇ ಹವ್ಯಕರ ಕನ್ನಡ
ನಮ್ಮ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಿರಿಗನ್ನಡ

ಬರೆದವರು: ಚಾಮಿ ಹೊಸಮನೆ, ಜನವರಿ ೬ ೨೦೧೬

ಉಪಾಕರ್ಮ (ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶ)

ಕೆ. ಸುಕನ್ಯಾ ಭಟ್
ಮಂಗಳೂರು

ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಮಾಡಿದ ಹಲವಾರು ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ 'ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶ'ವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯಂತೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ೧೬ಷೋಡಶ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಾತಕರ್ಮ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ, ನಾಮಕರಣ...........ನಂತರದ್ದೆ ಉಪನಯನ ಸಂಸ್ಕಾರ. ಉಪನಯನವೆಂದರೆ 'ಎರಡನೆ ಕಣ್ಣು' ಎಂದೂ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಜ್ಞಾನ ಚಕ್ಷು (ಕಣ್ಣು) ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನದ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಜನ್ಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಉಪನಯನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶವಾಗಿ ವಟು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಾಧನೆಯ ಸಿದ್ಧಿಯ ಸಾನಿಧ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸುವುದೇ 'ಉಪನಯನ' ಸಂಸ್ಕಾರ. ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪನಯನ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು.

ಶುಭಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ದೇವರ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬಾಳೆ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ತಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ, ಸಿಪ್ಪೆ ಇರುವ ಹೂವಿರುವ ಇಡಿಕಾಯಿ, ಎಲೆಅಡಿಕೆ , ನಾಣ್ಯವಿರಿಸಿ ಗಣಪತಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವಿದೆ. ನಂತರ ನಾಂದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಅವರವರ ಪುರೋಹಿತರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಅಂದು ಹೋಮ ದಾನ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನವಗ್ರಹ ಪೂಜೆ ಕೂಡ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ವಟುವನ್ನು ದೇವರ ಮುಂದೆ ಕೂರಿಸಿ ಚಿನ್ನದ ಸರ ಕಟ್ಟಿ ಎಣ್ಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಿಂದ ವಟು ಬಿಳಿ ಮುಂಡು ಧರಿಸಿ ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಂದು ಪಿತೃಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಲು, ಹೋಮ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಶುಭ ತಡೆಯಲು ಅರಶಿನದ ಕೊಂಬು (ಕಂಕಣ) ಕೈಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಕಲಶದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರ ಪಠಣದ ಮೂಲಕ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ವಟುವನ್ನು ಮಣೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂರಿಸಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಇರುವ ಚಿಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕುದಿಸಿ ಆರಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ತಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುರಿಯುವುದರಿಂದ ದೇಹ ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪನಯನ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲೂ ವಟುವಿಗೆ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣೆ, ದಂಡವನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಭಿಕ್ಷಾಚರಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಯಜ್ಞೋಪವೀತಧಾರಣೆ ವಿಧಿ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. 'ಯಜ್ಞ' ಮತ್ತು 'ಉಪವೀತ' ಎಂಬ ಎರಡು ಪದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪದಕ್ಕೆ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳ ಸಮೀಪ ಸೇರಿಸುವುದು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಜನಿವಾರವು, ಈ ಮಾತನ್ನು ಸದಾ ಸ್ಮರಣೆಯಲ್ಲಿರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಎಂದರೆ ಗಾಯತ್ರೀ ಜಪ ಅನುಷ್ಠಾನವೇ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಂಚಪ್ರಾಣಗಳಿಗೆ 'ಗಯಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾರಣ ಈ ಮಂತ್ರ ಗಾಯತ್ರೀ ಎನಿಸಿದೆ. ಈ ಮಂತ್ರ ಗಾಯತ್ರೀ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ಗಾಯತ್ರಿಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಮಂತ್ರವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಗಾದೆಯೇ ಅದರ ಗೌರವವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಓಂ ಭೂಃ..................ಪ್ರಚೋದಯಾತ್|| ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕೊಡು ಎಂದು ಸೂರ್ಯದೇವನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಈ ಮಂತ್ರ ವಿರಹಿತ ಜಪ, ಪೂಜಾದಿ ದೈವಿಕ ಕ್ರಿಯಗಳು ನಿರರ್ಥಕವಂತೆ. ಈ ಮಂತ್ರ ಪವಿತ್ರವೂ ರಹಸ್ಯವೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಗುರುವಿನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ

ಮುಸುಕಿನೊಳಗೆ ತಂದೆಯಿಂದ ಮಗನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಲಾಗುವುದು. ಗಾಯತ್ರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಕಲಿತು ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮಾಡುವಾಗ ವಟು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಜನಿವಾರ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದೆ. ಐದು ಕಡೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಹೇಳುವ ಈ ಮಂತ್ರ ಮೂರು ವೇದಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ.

ಉಪನಯನದ ವೇಳೆ ವಟುವಿಗೆ ಕೊಡುವ ದಂಡ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ ಲೌಕಿಕ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ, ಭಿಕ್ಷಾಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನು ತಪ್ಪದೆ ದಂಡ ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮ ಹಿಂದೆ ಇತ್ತು. ಇದೊಂದು ರೀತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯ ಲಾಂಛನವೂ ಆಗಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಣದವರಿಗೆ ಬಿಲ್ವ ಅಥವಾ ಮುತ್ತುಗದ ದಂಡ. ಅದು ತೊಗಡೆಯುಳ್ಳ ರಂಧ್ರಗಳಿಲ್ಲದ, ಸುಟ್ಟಿರದ, ನೇರವಿರುವ, ಅಂದವೂ ಇರುವ, ವಟುವಿನಷ್ಟೇ ಎತ್ತರದ ಧೃಢವಾದ ದಂಡವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಹಿಂದೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಮುತ್ತುಗದ ಕಡ್ಡಿ ಸಿಕ್ಕರೂ ಸಾಕೆನ್ನುವ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಈಗ ಉಪನಯನದಲ್ಲಿ ಸರತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಭಿಕ್ಷೆ ಹಾಕುವುದು ಸಡಗರದ ಸಮಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಪಡೆದು ಅವನು ಉಣ್ಣಬೇಕಿತ್ತು. ಈಗ ಕೇವಲ ತಾಯಿ, ಬಂಧುಮಿತ್ರರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಭಿಕ್ಷೆ ಪಡೆಯುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ಉಡುಗೊರೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಕುಮಾರ ಭೋಜನ, ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ಬೆರಳುಗಳ ಸಂದಿಯಿಂದ ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದೂ ಅಂದು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ತಲೆ ಕೂದಲು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ತೆಗೆಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. (ಜುಟ್ಟು ಬಿಡಲು ಯಾರೂ ಒಪ್ಪದಿರುವ ಕಾರಣ)

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಹತ್ವ ಇರುವ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ನಮಿಸುವುದೇ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ. ಶುಚಿತ್ವ, ವ್ಯಾಯಾಮ, ಏಕಾಗ್ರತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯಿದೆ. ಆಚಮನವೆಂದರೆ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತ ಮೂರು ಬಾರಿ ನೀರನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಅನ್ನನಾಳ ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಮಾಡುವ ಜಪದೊಡಗಿನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ದೇಹಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ರಕ್ತಸಂಚಾರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಮೂರನೇ ಹಂತವೇ ಪ್ರಾಣಾಯಮ. ಇದು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕೊಬ್ಬು ಕರಗಲು ಸಹಕಾರಿ (ದೀರ್ಘ ಶ್ವಾಸ) ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸುವಾಗ, ಮಂತ್ರ ಪಠಣದಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವಾಗ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಸೂರ್ಯ ರಶ್ಮಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಿ ಬರುವ ಶಕ್ತಿ ಅಪಾರ. ತನು ಮನ ಧನವನ್ನು ಮನಪೂರ್ವ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಸಂಕೇತವಂತೆ. ಮೊದಲಾದರೆ 7-10 ವರ್ಷದವರೆಗಿನ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರಿಗೆ ಉಪನಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಮುಹೂರ್ತ ಕೂಡಿ ಬಾರದೆ ತಡವಾಗುವುದೂ ಇದೆ. ಜನಿವಾರ ಧರಿಸಿಯೇ ಜಪ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನಿವಾರದ ಗಂಟು ಹಾಕುವ ಕ್ರಮವೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಎಳೆ ಬಿಡಿಸಿ, ಹುರಿ ತೆಗೆದು ಕಾಲು ಮಡಚಿ ಅಗಲವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಅದನ್ನು (ಎಳೆಗಳನ್ನು) ಮೂರು ಬಾರಿ ಸುತ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಗಂಟು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಈ ಯಾಂತ್ರಿಕ ವೇಗದ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಲು ಆಗದೆ ಇದ್ದರೂ ಪೂಜಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಕಲಿತ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ, ನೇವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯರು ಕಿರಿಯರಿಂದ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ವಟುವು ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಕುತೂಹಲ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವನೂ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಬಿಗಿಯುವ ಬಳ್ಳಿಯ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಅದು ಆತ್ಮಸಂಯಮದ ಪ್ರತೀಕ. ಉಡುಗೊರೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಾಗಿನ ಸಂಭ್ರಮವೇ ಅವನಿಂದ ಎಲ್ಲ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಸಹಕಾರಿ. ಬಾಲ ವಟುವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳದವರೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬಹುದು. ವಸ್ತ್ರಧಾರಣ, ನೆಟ್ಟಗೆ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಕೂತು ಕೇಳುವ ಪಠಿಸುವ ಪರಿ, ಸಹಭೋಜನ, ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಗಳ ಅರ್ಥ, ಹಿತನುಡಿಗಳು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಅಂದು ಅವನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಭಿಕ್ಷೆ ಕೇಳುವಾಗ, ಬಾಗಿ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸುವಾಗ ಅವನಲ್ಲಡಗಿರುವ 'ಅಹಂ' ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕøತಿಯ ಸದ್ವಿಚಾರಗಳು ನಮ್ಮ ಸದ್ಗುಣ ಸಂಪನ್ನವಾದ ಸಾತ್ವಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪವಾಗಿದೆ.

ಕಲಿಯುಗದ ಅಂತ್ಯ ಎಂದು?

ಶಂಕರ ಹೆಗಡೆ
ನೇಪರವಿಲ್, ಇಲಿನೊಯ್ಸ್

"ಕಲಿಯುಗೇ, ಪ್ರಥಮ ಪಾದೇ..." ಎಂದು ಪೂಜೆಯ ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ನೀವು ಕೇಳಿರಬಹುದು. ನೀವೂ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಹಾಗಾದರೆ ಕಲಿಯುಗ ಎಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು? ಅದರ ಅಂತ್ಯ ಎಂದು? ಮುಂತಾದ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಲ ಸುಳಿದಿರಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಕು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಿ. ಹಿಂದೂ ಕಾಲ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಯುಗಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವದೇ ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶ.

ಯಾವುದೇ ಪೂಜೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಂಕಲ್ಪ-ಮಂತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾರಷ್ಟೆ. ಸಂಕಲ್ಪದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಲ ಮತ್ತು ದೇಶದ ವಿವರ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಈ ವರ್ಷದ ಯುಗಾದಿಯ ದಿನದ ಸಂಕಲ್ಪ ಹೀಗಿರುತ್ತದೆ:

"ವಿಷ್ಣೋ ವಿಷ್ಣೋ ವಿಷ್ಣೋರಾಜ್ಞಯಾ ಪ್ರವರ್ತ ಮಾನಸ್ಯ ಆದ್ಯಬ್ರಹ್ಮಣಃ ದ್ವಿತೀಯ ಪರಾರ್ಧೇ ಶ್ರೀ ಹರೇಃ ಶ್ವೇತವರಾಹಕಲ್ಪೇ ವೈವಸ್ವತ ಮನ್ವಂತರೇ ಕಲಿಯುಗೇ ಪ್ರಥಮ ಪಾದೇ ಜಂಬೂದ್ವೀಪೇ ಭರತಖಂಡೇ ಭಾರತವರ್ಷೇ ಮಹಾಮೇರೋರ್ದಕ್ಷಿಣೇ ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಶ್ರೀಮದ್ಗೋದಾವರ್ಯಾಃ ದಕ್ಷಿಣೇ ತೀರೇ ಗೋಕರ್ಣಮಂಡಲೇ ಗೋರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶೇ ಭಾಸ್ಕರ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸಹ್ಯಪರ್ವತೇ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕಾಬ್ದೇ, ಅಸ್ಮಿನ್ ವರ್ತಮಾನಕಾಲೇ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕೇ ಹೇವಳಂಬಿ ಸಂವತ್ಸರೇ, ಉತ್ತರಾಯಣೇ, ವಸಂತಋತೌ, ಚೈತ್ರಮಾಸೇ, ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇ, ಪ್ರತಿಪದೇ, ಕುಜವಾಸರೇ"

ಇದರಲ್ಲಿ *"ಜಂಬೂದ್ವೀಪೇ ...... ಸಹ್ಯಪರ್ವತೇ"* ಎನ್ನುವದು *ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಸ್ಥಳದ ವಿವರಣೆ.* ಉಳಿದದ್ದು ಕಾಲದ ವಿವರಣೆ. ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯವೆಂದರೆ:

"ಈಗ ನಾವಿರುವದು ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಬ್ರಹ್ಮನ ಜೀವನದ ಎರಡನೆ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ (ಬ್ರಹ್ಮನ ೫೧ನೇ ವರ್ಷ), ಶ್ವೇತವರಾಹ ಹೆಸರಿನ ಕಲ್ಪ, ವೈವಸ್ವತ ಎಂಬ ಮನ್ವಂತರ, ಕಲಿಯುಗದ ಮೊದಲನೆಯ ಪಾದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಇಂದು, ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆಯ, ಹೇವಳಂಬಿ ಸಂವತ್ಸರದ ಉತ್ತರಾಯಣ, ವಸಂತ ಋತು, ಚೈತ್ರ ಮಾಸ, ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಥಮ ದಿನ, ಮಂಗಳವಾರ....."

ಪಂಚಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪೂಜಾ-ಸಂಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಈ ಬ್ರಹ್ಮನ ಜೀವಮಾನ, ಕಲ್ಪ, ಮನ್ವಂತರ, ಮತ್ತು ಯುಗಗಳ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಹಿಂದೂ ಕಾಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾದದ್ದು. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಯುಗಗಳ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ. ನಾನು ಪುರಾಣಗಳನ್ನೇನೂ ಓದಿರದ್ದರೂ, ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ಒಂದೆರಡು ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ವ್ಯಾಸ ವಿರಚಿತ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತದ, ಪ್ರತಾಪ ಚಂದ್ರ ರೋಯ್ ಅವರ ಪದಶಃ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅನುವಾದದ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿದ ಪೃಥ್ವಿ ಗ್ರಹದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಕುಲದ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಹೋಲಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರು ಕಾಲಚಕ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ಇಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ವಿಚಾರ-ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿ ಕರಾರುವಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅಚ್ಚರಿಯೆನಿಸುತ್ತದೆ; ರೋಮಾಂಚನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಕಾಲ ಎನ್ನುವದು ಸದಾ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಚಕ್ರವಿದ್ದಂತೆ. ಕಾಲಚಕ್ರದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಭೂಮಂಡಲದ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಭೂಮಂಡಲದ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಲಯಗಳೂ ಚಕ್ರದಂತೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಲಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪುನಃ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ

ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಲಯ, ಮತ್ತೆ ಸೃಷ್ಟಿ. ಈ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಲಯಗಳ ಚಕ್ರ ಅನಾದಿಯಿಂದಲೂ ತಿರುಗುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಕಾಲವೆಂಬುದು ನಿಚ್ಚಳವಲ್ಲ, ಸಾಪೇಕ್ಷವಾದುದು. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಐನಸ್ಟೈನ್‌ನ ಸಾಪೇಕ್ಷತಾವಾದದ ಒಂದು ರೂಪವಿದ್ದಂತೆ. ಮಾನವರ ಕಾಲಮಾನ, ದೇವತೆಗಳ ಕಾಲಮಾನ, ಹಾಗೂ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಾಲಮಾನಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ದೇವತೆಗಳ ಒಂದು ದಿನ, ಮಾನವನ ಒಂದು ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಮ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಒಂದು ದಿನ (ಹಗಲು) ದೇವತೆಗಳ ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಮ. ಅಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಒಂದು ಹಗಲು ಮಾನವನ ೪.೩೨ ಬಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳು. ಇಡೀ ದಿನಕ್ಕೆ ಹಗಲು, ರಾತ್ರಿ ಸೇರಿ ಮಾನವನ ೮.೬೪ ಬಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳು.

ಪ್ರತಿದಿನ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಬೆಳಗಾದಾಗ ಹೊಸ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಾತ್ರಿಯಾದಾಗ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಳಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಆಯುರ್ಮಾನ ೪.೩೨ ಬಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳು. ನಂತರ ೪.೩೨ ಬಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳ ತನಕ ಪ್ರಳಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಪುನಃ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನ ಜೀವಮಾನದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಂದು ಯಾವ ಸಮಯ ಅಥವಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಪೂಜಾ-ಸಂಕಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸಂಕಲ್ಪ ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥವಾಗಲು ಈ ಮುಂದಿನ ವಿವರಣೆಗಳು ಅವಶ್ಯ.

ಬ್ರಹ್ಮನ ಒಂದು ವರ್ಷ, ಬ್ರಹ್ಮಮಾನದ ೩೬೦ ದಿನಗಳು (ಅಂದರೆ ೩.೧೧೦೪ ಟ್ರಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳು). ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಯುಷ್ಯ ೧೦೦ ಬ್ರಹ್ಮ-ವರ್ಷಗಳು. ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ನೂರು ತುಂಬಿದಾಗ ಮಹಾಪ್ರಳಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ರಾತ್ರಿಯ ಪ್ರಳಯ ಒಂದು ತರದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳು, ಜೀವಾತ್ಮಗಳ ಕರ್ಮಶೇಷಗಳೆಲ್ಲ ಬೀಜರೂಪದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಮರುದಿನದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದಾಗ ಇನ್ನೂ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದದ ಜೀವಾತ್ಮಗಳ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಹಾಪ್ರಳಯದ ನಂತರ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊಸತಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಬೇಕು. ಮಹಾಪ್ರಳಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಗನ್ನಿಯಾಮಕನಾದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನೊಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದು ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಆವರಿಸಿದ ಮಹಾಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಆದಿಶೇಶನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಹೊಸ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೆನಿಸಿದಾಗ, ತನ್ನ ನಾಭಿ ಕಮಲದಿಂದ ಹೊಸ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ನೂತನ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಆದೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಈಗ ಐವತ್ತೊಂದನೇ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ ದಿನ.

ಬ್ರಹ್ಮನ ಒಂದು ಹಗಲಿಗೆ "**ಕಲ್ಪ**" ಎಂದು ಹೆಸರು. **ಕಲ್ಪದ ಅವದಿ ೪ ಅಬ್ಜ, ೩೨ ಕೋಟಿ (೪.೩೨ ಬಿಲಿಯನ್) ಮಾನವ ವರ್ಷಗಳು**. ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯಾದಾಗ ಜಗತ್ತು ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಬ್ರಹ್ಮನ ವರ್ಷದ ಪ್ರತಿ ೩೬೦ ಕಲ್ಪಕ್ಕೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹೆಸರಿದೆ. ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಲ್ಪಕ್ಕೆ "ಶ್ವೇತವರಾಹ ಕಲ್ಪ" ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಒಂದು ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ೧೦೦೦ ಮಹಾಯುಗಗಳು. ಮಹಾಯುಗದ ಪ್ರಮಾಣ ೪೩ ಲಕ್ಷ ೨೦ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು. ಮಹಾಯುಗವನ್ನು **ಕೃತಯುಗ, ತ್ರೇತಾಯುಗ, ದ್ವಾಪರಯುಗ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುಗ**ಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ಯುಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೃತಯುಗಕ್ಕೆ ೧೭ ಲಕ್ಷ ೨೮ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು. ಕೃತಯುಗಕ್ಕೆ "ಸತ್ಯಯುಗ" ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಪ್ರತಿಶತ ಜನರು ಸತ್ಯವಂತರು, ಸದಾಚಾರಿಗಳು. ವರ್ಣಭೇದವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು. ಮನುಷ್ಯರ ಆಯುರ್ಮಾನ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳು. ಎಲುವು ಸವೆದು ಹೋಗುವ ತನಕವೂ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವಿನ ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ ಮತ್ತು ವರಾಹ ಅವತಾರಗಳು ಆಗಿವೆ.

ತ್ರೇತಾಯುಗಕ್ಕೆ ೧೨ ಲಕ್ಷ ೯೬ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು. ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆ ಧರ್ಮದ ಅವನತಿಯಾಗುತ್ತ ತ್ರೇತಾಯುಗದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಪ್ರತಿಶತಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಜನರು ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಪ್ರತಿಶತ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯವಂತರು, ಸದಾಚಾರಿಗಳು ಎಂದೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನ ಆಯುರ್ಮಾನ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು. ಶರೀರದ ಮಾಂಸಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕರಗುವ ವರೆಗೂ ಪ್ರಾಣವಿರುತ್ತದೆ. ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ನಾರಸಿಂಹ, ವಾಮನ, ಪರಶುರಾಮ ಮತ್ತು ಶ್ರೀರಾಮರ ಅವತಾರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ದ್ವಾಪರಯುಗಕ್ಕೆ ೮ ಲಕ್ಷ ೬೪ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು. ದ್ವಾಪರಯುಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಜನರು ಐವತ್ತು ಪ್ರತಿಶತ ಮಾತ್ರ ಧರ್ಮಪಥದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವವರು. ಜನರು ಐವತ್ತು ಪ್ರತಿಶತ ಸಮಯ ಸತ್ಯವಂತರು, ಸದಾಚಾರಿಗಳು ಎಂದೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನ ಆಯುರ್ಮಾನ ೧೦೦೦ ವರ್ಷಗಳು. ಶರೀರದ ಚರ್ಮವೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸವೆಯುವವರೆಗೂ ಪ್ರಾಣವಿರುತ್ತದೆ. ದ್ವಾಪರಯುಗದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅವತಾವನ್ನು ತಾಳಿದನು.

ಕಲಿಯುಗಕ್ಕೆ ೪ ಲಕ್ಷ ೩೨ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು. ಕಲಿಯುಗ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಧರ್ಮ ಮತ್ತೂ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಪ್ರತಿಶತ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಜನರು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಪ್ರತಿಶತ ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯವಂತರು, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯವುಳ್ಳವರು ಎಂದೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯನ ಆಯುರ್ಮಾನ ೧೦೦ ವರ್ಷಗಳು. ಶ್ವಾಸೋಶ್ವಾಸ ಇರುವ ತನಕ ಪ್ರಾಣವಿರುತ್ತದೆ; ನಿಂತಾಗ ಮರಣವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಈಗಾಗಲೇ ಬುದ್ಧನ ಅವತಾರವನ್ನು ತಾಳಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಕಲಿಯುಗದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಕಿಯ ಅವತಾರ ಇನ್ನೂ ಆಗುವದಿದೆ. ಕಲಿಯುಗ ಕ್ರಿ. ಶ. ಪೂರ್ವ ೩೧೦೦ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಯಿತು. ಅಂದರೆ ಕಲಿಯುಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ೫೧೧೬ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದು ೫೧೧೭ ನೇ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ.

ವಾಯುಪುರಾಣ, ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣ ಆದಿಯಾಗಿ ಹಲವು ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಯುಗಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಯುಗಗಳ ಸಮಯಾವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದವಿದ್ದರೂ, ಯುಗ-ಲಕ್ಷಣದ ವಿವರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿವೆ. ಮಹಾಭಾರತದ ವನಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಹನುಮಂತನು ಭೀಮನಿಗೆ ವಿವರಿಸಿದ ಯುಗಗಳ ವರ್ಣನೆ ತುಂಬಾ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ.

ಕಲ್ಪವನ್ನು ಹದಿನಾಲ್ಕು "ಮನ್ವಂತರ" ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಭಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನು ಮಹರ್ಷಿಯು ಜಗತ್ತನ್ನು ಆಳುತ್ತಾನೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕು ಮನು ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಹೀಗಿವೆ: ಸ್ವಾಯಂಭುವ, ಸ್ವಾರೋಚಿಷ, ಉತ್ತಮ, ತಾಪಸ, ರೈವತ, ಚಾಕ್ಷುಷ, ವೈವಸ್ವತ, ಸಾವರ್ಣಿ, ದಕ್ಷಸಾವರ್ಣಿ, ಬ್ರಹ್ಮಸಾವರ್ಣಿ, ಧರ್ಮಸಾವರ್ಣಿ, ರುದ್ರಸಾವರ್ಣಿ, ದೇವಸಾವರ್ಣಿ, ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಸಾವರ್ಣಿ. ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದು ವೈವಸ್ವತ ಮನ್ವಂತರದ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೇ ಮಹಾಯುಗ.

ಕಲ್ಪವೊಂದರ ೧೦೦೦ ಮಹಾಯುಗಗಳನ್ನು ೧೪ ಮನ್ವಂತರಗಳಿಂದ ಭಾಗಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿ ಮನ್ವಂತರಕ್ಕೆ ೭೧ ಮಹಾಯುಗಗಳಾಗಿ ಮತ್ತೂ ಶೇಷ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ಮನ್ವಂತರ ಯುಗವೊಂದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಮಂಜಸವೆನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಐದನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯ ಮತ್ತು ಆರನೇ ಶತಮಾನದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದ ಆರ್ಯಭಟ ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು ಒಂದು ಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ೧೦೦೮ ಮಹಾಯುಗಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ಮನ್ವಂತರದಲ್ಲಿ ೭೨ ಮಹಾಯುಗಗಳು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ೧೦೦೮ ಏಳರಿಂದ ಸಮವಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಡುವದರಿಂದ, ಪ್ರತಿ ಮನ್ವಂತರವೂ ವಾರದ ಅದೇ ದಿನದಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂದಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಹಿಂದೂ ಪಂಚಾಂಗ ಪದ್ಧತಿ ಕೂಡ ಮೂಲತಃ ಪುರಾಣ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದು. ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶಗಳಾದ ಸಂವತ್ಸರ ಮತ್ತು ತಿಂಗಳುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಪಂಚಾಂಗದ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗಿವೆ. ಪಂಚಾಂಗಗಳ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಕೂಡ ಇದೆ. ಎಲ್ಲ ಪಂಚಾಂಗಕರ್ತರೂ ನಿಯಮಿತ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಹಿಂದೂ ವರ್ಷ ಅಥವ ಸಂವತ್ಸರಗಳನ್ನು ಅರವತ್ತು ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸುವ ಪರಿಪಾಠ ಬಂದಿದೆ. ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಹೆಸರುಗಳು ಪುನರಾವರ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಯುಗಾದಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸಂವತ್ಸರದ ಹೆಸರು "ಹೇವಳಂಬಿ". ಈಗ ತಾನೆ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಸಂವತ್ಸರದ ಹೆಸರು "ದುರ್ಮುಖಿ".

ಹಿಂದೂ ಪಂಚಾಂಗಗಳು ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಮತ್ತು ಸೌರಮಾನ ಎರಡೂ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಸಂಜೋಜಿತ ಮಿಶ್ರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಪಂಚಾಂಗಗಳು ಚಾಂದ್ರಮಾನ ಪಂಚಾಂಗದ ಚೈತ್ರ, ವೈಶಾಖ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಂಗಳುಗಳು, ತಿಥಿ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಮುಂತಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸೌರಮಾನದ ಮೇಷ, ವೃಷಭ, ಮಿಥುನ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಂಗಳುಗಳು, ದಿನಗಳು, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಜೊತೆ-ಜೊತೆಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಯಣಗಳು: ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಕರ್ಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ತನಕ ಉತ್ತರಾಯಣ, ಕರ್ಕ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯ ತನಕ ದಕ್ಷಿಣಾಯಣ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆರು ಋತುಗಳು: ವಸಂತ, ಗ್ರೀಷ್ಮ, ವರ್ಷಾ, ಶರದ್, ಹೇಮಂತ ಮತ್ತು ಶಿಶಿರ. ತಿಂಗಳನ್ನು ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳಾಗಿ ವಿಭಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ: ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಪೂರ್ವಾರ್ಧ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ, ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ. ಚಾಂದ್ರಮಾನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೩೫೪ ದಿನಗಳಾದರೆ, ಸೌರಮಾನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೩೬೫ ದಿನಗಳು. ಈ ಎರಡು ಪದ್ದತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಲು, ಚಂದ್ರಮಾನ ಪದ್ದತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಾಸವೊಂದನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕ ಮಾಸವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹದಿಮೂರು ಹಿಂದೂ ತಿಂಗಳುಗಳು. ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ವರ್ಷದ ಒಂದು ತಿಂಗಳನ್ನು ಕ್ಷಯ ಮಾಸವೆಂದು ಕರೆದು ಅದನ್ನು ಗಣಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದೇ ಹಿಂದೂ ತಿಂಗಳುಗಳು.

ಪಂಚಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಶಕಪುರುಷರ ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಪಂಚಾಂಗಗಳು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಹೇವಳಂಬಿ ಸಂವತ್ಸರವು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆಯ ೧೯೩೯ನೇ ವರ್ಷ.

ಹಿಂದೂ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ಹಲವು ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಲೇಖಕರು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಕಲ್ಪ, ಮಹಾಯುಗ, ಮನ್ವಂತರ ಮತ್ತು ಯುಗಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅವಧಿಗಳನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಯುಗಗಳ ಅವಧಿ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಚಿಕ್ಕದ್ದೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಲಚಕ್ರದ ಅಂಕೆ-ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಜರು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು ಎಂಬ ಬಗೆಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಪುರಾತನ ಭಾರತೀಯರು ಖಗೋಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದರಿಂದ, ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಮಂಡಲದ ವೀಕ್ಷಣೆಯೇ ತಳಹದಿಯೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವುಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ಥಿತಿ ಲಯಗಳ ಕಾಲಚಕ್ರದ ಪೌರಾಣಿಕ ಸಿಧ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿಂದುಗಳು ಪೌರಾಣಿಕ ಸಿಧ್ಧಾಂತವನ್ನು ಇನ್ನೂ ನಂಬಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಕೂಡ ಪೃಥ್ವಿಯ ಉಗಮ ಎಂದು ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಆಯಿತು, ಮೊದಲ ಮಾನವ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಎಂದು ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಹೊಸ-ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳಾದಂತೆ ಸಿಧ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ಸಹಿತ ನಂಬದ ಅನೇಕ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೂ ಕಾಲಚಕ್ರ ಸಿಧ್ಧಾಂತವನ್ನು ನಾವು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅಕ್ಷರಶಃ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

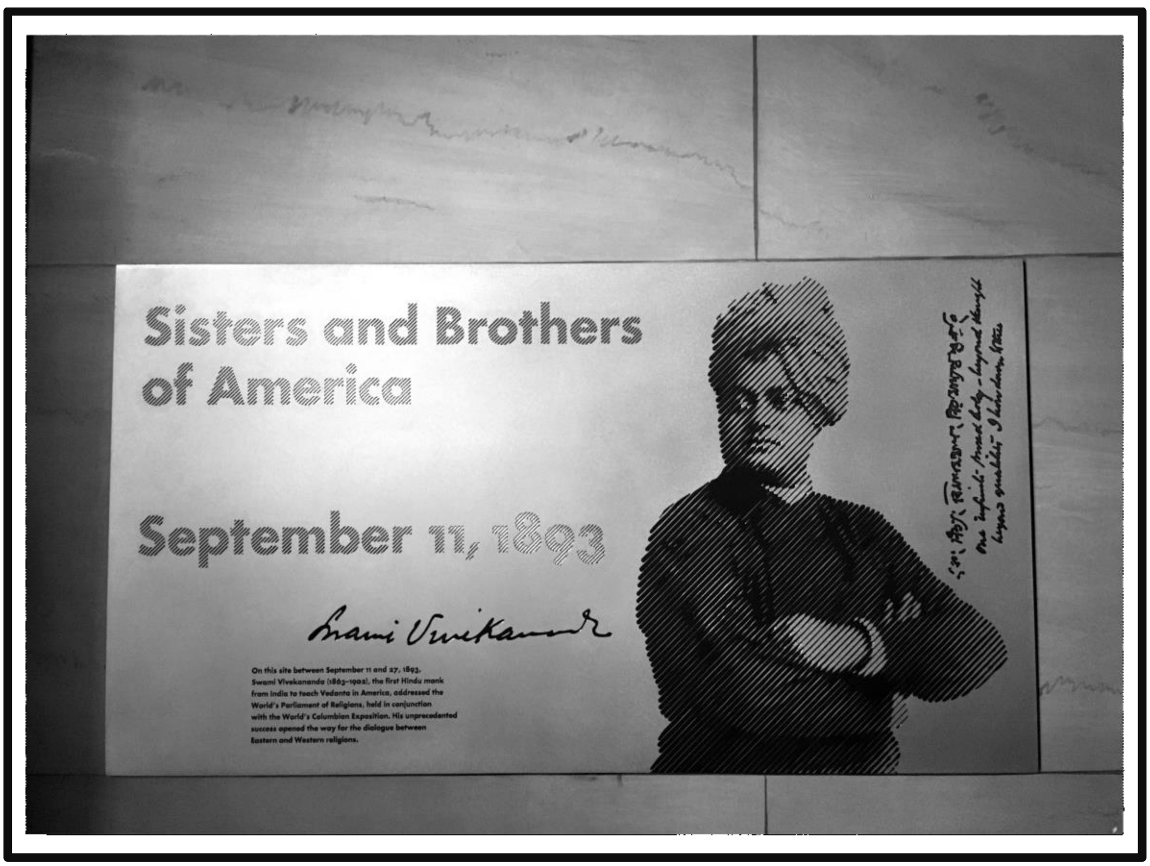

Display at Art Institute, Chicago (where Swami Vivekanada gave his famous speech in 1893)

Sringeri Mane

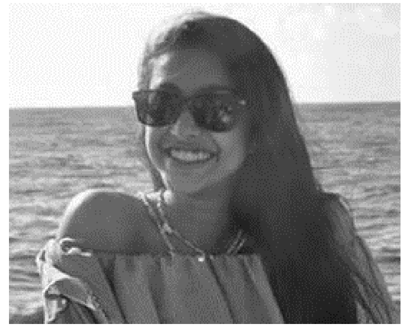

Meghana Mohan
Naperville, IL

Everything was out-of-order, yet at the same time, it was not. The luscious green jungle hummed with me as the birds chirped in a unified chaos. Warm air slapped my face, snatching my breath as my legs took me away and the sunset into a melted array of colors and the sky began to turn into a speckled navy blue and purple. I opened the small gate covered with twigs and vines and there it was in all its glory: the flat, one story house with its chipping baby blue paint, rusted windows, cracked glass, unruly garden, and the falling mud tiles of the roof. This was home.

Since I was 5 months old, this home held heart to me. Every other summer, traveling to India was such an ecstatic feeling. To the average passerby, the sight of this building would be considered grotesque, but if anyone were to step into the broken building, they would be walking into a home so warm that they would want to stay forever. The house sat without electricity for most of the day, leaving iPhones, iPads, and hypnotic screens out of consideration. Regardless, the home bustled with life. Aromas spilled from the kitchen and laughter poured from around the chiseled wooden table. Among the chaos and the mess, I walked from one place of the house to the next, absolutely infatuated by the bursting liveliness around me. As I absorbed the energy, I was struck in awe of the love I was surrounded with. This was not only my family, but my identity. It was the biggest blessing of all.

Even though I spent most of my life being born and raised in the United States, this run-down clay house was the root of my existence. The red, mud floors was where I walked some of my first steps, the scratched wooden chair is where I spelled some of my first words, and the tiny, worn-out beds is where I sat spilling secrets with my cousins. In my 8th grade year, my family decided to travel to India once more but this time, it was different. My grandparents were trying to sell the house. The beloved home I grew up in. Upon arrival to the home, my heart fluttered with a bittersweet joy. I walked around the home, my hands running along the chipped paint and the red mud staining my feet. Every part of the house- even the brokenness- mesmerized me. Even if the kitchen windows rusted, they held the loving chai my grandma would make for our family. The neighbors next door also had a small house, but it held the greatest memories. Memories of my cousins and me sneaking away with packets of cookies or fistfuls of candy. My grandparents' decision to sell the house was confusing to me as I was young and immature but throughout the trip, I witnessed the warm, loving home turning into a carcass shell of a house. I watched my grandma struggle to cook under the dim flickering of a candle and I watched my grandpa staggering around the jungle with his old knees, trying to harvest the dying crops. Their struggle matured me. I watched them and felt empathy, disregarding my own feelings for the home I grew up in. With this, I realized that the beloved baby blue house was only home because of the vibrant family inside. Without their blazing love, the home was nothing but a house.

When I was young, my grandpa told me that the biggest talent anyone could have was to see the world through a mosaic of beauty-appreciating all that life had to offer, whether it was broken or perfected. Compared to my tidy, spacious house back in the U.S.,

the tiny clay home in India held every wondrous joy my heart could ever desire. It fueled my wanderlust and my curiosity. The stream that my grandfather and I skipped stones on seemed endless. The brokenness of the house taught me how to love and above all, it taught me that home was an anchor of hope from all the harshness of the world. As I said goodbye to the house for the final time last spring, I felt a sense of hiraeth. I knew that this home would hold a sense of ubiquity with its serenity and brokenness wherever I went, but most importantly, I remembered that I wasn't saying goodbye to my home, but rather to a small baby-blue box that had sheltered the memories and warmth of my family.

As William Ward once said, "a house is made of walls and beams, but a home is made of hopes and dreams".

HAA Office Bearers: 2016-2017

Shri. Anil Adkoli Bolingbrook, IL adkoli@outlook.com	**President**	
Dr. K. Rajashankar **Naperville, IL** **rajashankar@gmail.com**	**General Secretary**	
Shri Bharat Hegde **E. Windsor, NJ** bhegde@gmail.com	**Treasurer**	

President Elect for 2018-2019: Shri Param Bhat, (Canada)
Email: parambhatcanada@gmail.com

Executive Committee 2016-2017

#	Name	Location	Email
1	**Shri Gopal Bhat**	California	gopal.bhat@gmail.com
2	**Shri Shankar Hegde**	Naperville, Illinois	shankranna@gmail.com
3	**Smt. Vaishali Hegde**	Westford, MA	Vaishali_Hegde@hotmail.com
4	**Smt. Usha Kuloor**	Pennsylvania	ushakuloor@yahoo.com
5	**Shri Mahabaleshwara Hegde**	Boyds, Maryland	mhegde@ieee.org
6	**Shri Ashok Timmappa**	Bridgewater, NJ	hari_om44@yahoo.com
7	**Shri Param Bhat**	Toronto, Canada	parambhatcanada@gmail.com
8	**Shri Gopal Haregoppa**	Minneapolis MN	havyaka.mn@gmail.com
9	**Shri. Swami Narayana**	Seattle, OR	swamy.narayana@hotmail.com
10	**Smt. Sumati Prasanna**	California	sumathip@yahoo.com

HAA Chapters and Vice-Presidents: 2016-2017

#	Chapter Name	Region	VP – Name	VP – email
1	Arkansas	Mid	Shri Subramanya Bhat	subra_bhat@yahoo.com
2	Atlanta	East	Dr. Annapoorna Bhat	42bhat@bellsouth.net
3	Colorado	mid	Shri Ganesh Kurse	ganesh@grkconsulting.com
4	Detroit	Mid	Shri Mahesh Balike	mbalike@yahoo.com
5	East Coast	East	Smt Shubha Hegde	haaeastcoast@gmail.com
6	Florida	East	Shri Mahadeva Bhat	mahadevgbhat@gmail.com
7	Kansas	Mid	Shri Ramakrishna Hegde	hegde98@yahoo.com
8	Mid-West	Mid	Smt Rashmi Palamadai	rashmiandbala@yahoo.com
9	Minnesota	Mid	Shri Gopal Haregoppa	havyaka.mn@gmail.com
10	New England	East	Shri Kiran Adkoli	k_adkoli@yahoo.com
11	North-West	West	Shri Swamy Narayana	swamy.narayana@hotmail.com
12	Pittsburgh Chapter	East	Smt Sarveshwari Hegde	sarvejaji@yahoo.com
13	Southern California	West	Shri Sudharma Rao	Sudharma_Rao@yahoo.com
14	Washington DC	East	Smt Veda Hegde	vedahegde@gmail.com
15	West-Coast	West	Sri Sathya Bhat	Sathya_bhat@hotmail.com
16	Canada -East	East	Shri Shrikant Hegde	shegde111@gmail.com
17	Dallas -TX	Mid	Banumathy Honnavara	bnadahalli@gmail.com

For questions or updates, please reach out to Anil Adkoli <president@havyak.org>

HAA Patron and Life Members List

HAA Patron Members

	Last name	First Name	State
1	Bhat	Shivram & Meenakshi	CA
2	Hegde	Gajanan P. & Jayashree	CA
3	Kumar	Sujatha & Jayantha	CA
4	Kailar	Lavanya & Venkataramana V. R.	CA
5	Upadhaya	Chaya and Krishna	CA
6	Hegde	Gopal & Geeta	FL
7	Bhat	Annapurna & Subhahmanya	GA
8	Bhat	Bheem & Sharada	PA

HAA Life Members

	Last name	First Name	State
1	Bhat	Shankar & Usha	AZ
2	Mugimane	Manjunatha & Shalini	AR
3	Beedubail	Ganesh & Amruta	CA
4	Bhagwat	Shripad & Loveena	CA
5	Bhat	Balakrishna & Jyoti	CA
6	Bhat	D.S. & Devi	CA
7	Bhat	Gajanana & Vijaya	CA
8	Bhat	Gopal & Sujata	CA
9	Bhat	Mabal & Aruna	CA
10	Bhat	Mahabaleshwara & Vasanthi	CA
11	Bhat	Naras & Kusum	CA
12	Bhat	Ramachandra S. & Tara	CA
13	Bhat	Ravindra & Veena	CA
14	Bhat	Ray & Susheela	CA

	Last name	First Name	State
15	Bhat	Sharada	CA
16	Bhat	Subru & Vijaya	CA
17	Bhat	Sudarshan P. & Vidya	CA
18	Bhat	Uday & Sandhya	CA
19	Bhat	Venkataraman & Vidya	CA
20	Halkar	Ravi & Nita	CA
21	Hebbar	Narasimhamurthy & Usha	CA
22	Hegde	Anant & Annie	CA
23	Hegde	Gopal & Vani	CA
24	Hegde	Madhusudan & Vidya	CA
25	Hegde	Mahableshwara & Rekha	CA
26	Hegde	Mohan & Pallavi	CA
27	Hegde	Prasad & Geetanjali	CA
28	Hegde	Ramachandra P. & Sucheta	CA
29	Hegde	Ramachandra & Vidya	CA
30	Hegde	Sayee & Sukanya	CA
31	Hegde	Venkat & Shanta	CA
32	Hegde	Vinay & Divyashree	CA
33	Hegde	Vishwanath & Priya	CA
34	Joisa	Srida & Sucheta	CA
35	Joshi	Balakrishna & Jayashree	CA
36	Joshi	Ravi & Kirthi	CA
37	Kadekodi	Narayana & Yamuna	CA
38	Kote	Gopalkrishna & Sumangala	CA
39	Kukkemane	Laxminarayana & Vinutha	CA
40	Mohan	Lalith & Prasanna	CA
41	Moorthy	Krishna & Shubha	CA
42	Moorthy	Muralidhar & Sujatha	CA
43	Narayana	Prasanna & Sumathi	CA
44	Ramappa	Balu & Nirmala	CA
45	Sanbhadathi	Narayan & Vidya	CA

	Last name	First Name	State
46	Shenoy	Ananth & Kaveri	CA
47	Upadhya	Krishna & Chaya	CA
48	V	Venkataraman & Lavanya	CA
49	Kurse	Ganesh & Roopashree	CO
50	Padyana	Anil & Kanchana	CT
51	Hosamane	Ramachandra U. & Kusuma	DE
52	Kinila	Mohan T. & Vidya Mave	DE
53	Bhat	Chandrahas	FL
54	Bhat	Narayan & Megha Hegde	GA
55	Bhat	Subramanya & Annapurna	GA
56	Halkar	Raghu & Rosemary	GA
57	Kailar	Raja & Roopa	GA
58	Hegde	Vinayak & Pratibha	IA
59	Adakoli	Anil & Sujatha	IL
60	Adapatya	Shankaranarayana & Bhagirathi	IL
61	Bhat	Girish & Asha	IL
62	Bhat	Rama & Vijayalaxmi	IL
63	Bhat	V. S. Kambekodi	IL
64	Hegde	Shankar & Leela Rao	IL
65	Hosamane	Balakrishna	IL
66	Kote	Keshav & Pratibha	IL
67	Mundatheja	Vijayalaxmi & Sundaresh	IL
68	Tamragouri	Ravikiran & Shaila	IL
69	Belagaje	Rama & Naline	IN
70	Bhagwat	Ravi & Veena	IN
71	Hasanadaka	Thimmappayya & Mani	IN
72	Hegde	Ramakrishna & Chetana	KS
73	Hegde	Roy & Kusuma	KS
74	Hegde	Ravish & Anjana	MA
75	Mattihalli	Madhukeshwara & Vaishali	MA
76	Narayana	Srinivasa & usha	MA

	Last name	First Name	State
77	Bhat	Chetana	MD
78	Bhat	Narayana K. & Lalitha	MD
79	Hegde	Laxman & Annapoorna	MD
80	Hegde	Mahabaleshwara & Kshama	MD
81	Hosamane	R. S. & R.R.	MD
82	Kanjarapane	Devesh & Sujatha	MD
83	Neerchal	Nagaraj K. & Chetana	MD
84	K.G.	Srinath & Jayalaxmi	MD
85	Pradeep	Chandrashekara & Smita	MD
86	Pailoor	Govind & Sharade	ME
87	Bhat	Ishwara M. & Bharathi	MI
88	Pandit	Sunil & Jayanthi	MI
89	Haregoppa	Gopal B. & Sunanda	MN
90	Sharma	Krishna & Sandhya	MO
91	Posavanike	Ganaraj & Ratna	MS
92	Bhat	Raja & Vidya	NC
93	Bhat	Sadashiva & Sitalakshmi	NC
94	Ramappa	Ganapathy & Savithri Konamme	NC
95	Angri	Srinivasa & sumana	NJ
96	Avadhani	Ashok & Soumya	NJ
97	Bhat	Krishna & Jayashree	NJ
98	Bhat	Vishvanath & Geeta	NJ
99	Dala	Praveen & Seema	NJ
100	Hebbar	Kishor & Chitra	NJ
101	Hegde	Anand & Shubha	NJ
102	Hegde	Bharath & Shilpa	NJ
103	Hegde	Gajanan & Vidya	NJ
104	Hegde	Krishna G. & Radha	NJ
105	Hegde	Lalitha & Krishnamoorthy Shankarlinga	NJ
106	Hegde	Prabhakar & Medha	NJ
107	Hegde	Prasanna & Roopa	NJ

	Last name	First Name	State
108	Hegde	Rajeev & Vijaya	NJ
109	Hegde	Santosh	NJ
110	Hegde	Satyanarayana & Pushpa	NJ
111	Hegde	Udaya & Shailaja Valakatte	NJ
112	Delanthamajalu	Gopalkrishna & Vani Hegde	NJ
113	Hegde	Venkat S. & Uma	NJ
114	Joshi	Mahesh & Poornima	NJ
115	Kanjarapane	Dhruva & Lalitha	NJ
116	Thimmappa	Ashok & Sheela	NJ
117		Ravishankar	NJ
118	Bhagwat	Shreepad & Arati	NY
119	Bhat	Gopalkrishna & Laxmi	NY
120	Hegde	Hari & Vijaya	NY
121	Kumar	Jayanth & Sujata	NY
122	Lingadahalli	Shantaram & Geetha	NY
123	Sankahithlu	Venkatagirish & Sumana Bhat	NY
124	Alangar	Ravikumar & Barathi	OH
125	Bhat	Banarikammaje N. & Saraswati	OH
126	Bhat	Narayana & Sumathi	OH
127	Bhat	Padmanabha & Thayamma	OH
128	Bhat	Ramachandra & Neerada	OH
129	Venugopal	Krishna & Savitha	OH
130	Bhat	Subra & Vandana	OH
131	Avadhani	Narayan & Usha	PA
132	Bhat	Anand & Shaila	PA
133	Bhat	Ganesh & Chitra	PA
134	Bhat	Gopalkrishna & Usha Devi	PA
135	Bhat	Krishna & Nalini	PA
136	Bhat	Krishna L. & Revathi	PA
137	Hegde	Gajanan & Sarveshwari	PA
138	Hegde	Ranjan Kumar & Shubha	PA

	Last name	First Name	State
139	Kabekodu	Sooryanarayana & Mandakini	PA
140	Kanchana	Prasad & Shashikala	PA
141	Noojibail	Prasad	PA
142	Sharma	Mamata	PA
143	Shastry	Uday & Pratibha	PA
144	Bhat	Narayan & Aruna	SC
145	Bhat	Narayan & Girija	TX
146	Bhat	Govinda & Roopa	TX
147	Bhat	Kris D. & Vasudha	TX
148	Hegde	Narayan & Kusuma	TX
149	Hegde	Ramesh S. & Sumana	TX
150	Bhagwat	Manoj & Vibha	VA
151	Bhat	Ramachandra K. & Girinari	VA
152	Bhat	Shivu & Vinuta	VA
153	Hegde	Manjunath & Parvati	VA
154	Ramaswamy	Narayana & Anitha Raghavendra	WA
155	Pailoor	Ramachandra & Sunitha	WA
156	Shanbhag	Vinod	WA
157	Lingadahalli	Subraya & Nirmala	WV
158	Bhat	Kidoor N. & Nalini M	Canada
159	Bhat	Param & Sharada	Canada
160	Chidambara	Kripesh & Medini	India
161	Bhat	Balakrishna	India
162	Hasyagar	Mohan & Chaitanya	India
163	Hegde	Harsha & Samprita	India
164	Hegde	Vinayak & Uma	India
165	Joisa	Rama & Eshwari	India
166	Khandige	Sudarshan & Raji	India
167	Rao	Mahesh & Vijaya	India
168	Sabhahit	Niranjan & Kavita	India
169		Gopalkrishna & Anjana	

	Last name	First Name	State
170	Joshi	Prakash & Himalini	
171	Adikehithilu	Sneha Narnakaje & Uday Adikehithilu	MD
172	Bhat	Poornima & Dinesh R	VA
173	Bhatta	Pratibha & Ramakrishna	VA
174	Shama	Rajashree Madhuvana & Pradeep K Shama	VA
175	Hegde	Vinayak & Sudha	Canada
176	Kattinakere	Prabha Hebbar & Raghavendra Kattinakere	Canada
177	Hegde	Bhavana & Naveen	Canada
178	Parthaje	Aparna & Raj	VA
179	Krishnananda	Sushma Mugimane & Anil Krishnananda	VA
180	Karki	Bindu Sundar & Dilip Karki	CA
181	Mudalegundi	Sheela & Vijay	GA
182	Rao	Shaku & Satya	NJ
183	Halkar	Priyanka & Raj	TX
184	Bhat	Shilpa & Srinivas	NJ
185	Hegde	Kanchana & Ravi	NJ
186	Hegde	Vasanti & Laxminarayan	MA
187	Bhatta	Dinakar	
188	Chowbey	Roopa Chowbey (Hegde) and Pramod	VA
189	Betha	Soumya and Shivaram	GA

ಹವ್ಯಸಿರಿ

Thank You!

ಧನ್ಯವಾದಗಳು

ಹವ್ಯೋತ್ಸವ -2017